པཾ་ཆེན་ཀློག་ཕྲེང་ཁ།

རྒྱ་ཅན་ལོ་ ༢༠༧ ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་ཕྱེད་ཀ་ ཤ།

ཆོ་ཌུང་དཀར་པོ།

Cho Dung Karpo | Sakya Literary Magazine

མཁས་དབང་གཙོང་ཁོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་རང་རྣམ།

ཁོ་བོ་གཙོང་སྨྱལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནི། རབ་རྒྱལ་ལྷ་བྱ་ཏོ་རང་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༤ རྒྱལ་བྱང་འབྲུག་སྨྱོ་ཤི་ཏི་ལས་སྨྱལ་ཀྱི་དུས་ཆུ་ཏ་ཏོ་ཟླ་བཅང་རྡོ་རྗེ་དང། མ་ཡ་མ་ཚོས་སྐྱིད་ཀྱི་བྱང་སྐྱེས། ཟླ་མ་ཞིག་གི་ཚེས་མིང་ཚེ་རིང་མཐར་ཕྱིན་བཏབ། ས་སྐྱ་ལྷོ་ལ་མ་པོ་བྱང་བདག་ཆེན་བབ་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཀྱིས་གཙོང་སྨྱལ་ལྟར་བར་ཕོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་ལ་ལྟ་ལོན་དུས་གཙོང་ཁོག་ཆོས་སྡེ་རིག་ཏོལ་ལུན་ཆོགས་གྲྭ་ཁ་ཕྱོན་བྱས།

ལྷོ་བར་ལོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ལས་ཡི་ཀེ་ལྷོག་སྨྱངས། སྡེ་དགེ་ཀུ་ཕེ་ཐེ་ཆེ་རྒྱས་ལས་པོད་ཡིག་བདུ་ཕེད་ཐེ་ལ་ཚུགས་བསླབ། རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཁོག་གཅང་ངོར་དབལ་ཕེ་ཕྱི་ཚོས་ལྟན་ཀ་ཁང་གསར་མཁན་པོ་ངག་དབང་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་སྐྱོང་པོ་ལས་ལས་འབྲས་ཚོགས་བ་ཤད་ཁོག། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ཞུས། ཕིང་ངག་དབང་ཕེག་མཚོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཤད། ངོར་བ་ཤད་གྲྭའི་མཁན་པོ་པོ་ཁར་རྒྱལ་མཚན་དང། གསོལ་ཀ་རབ་གསལ་ལས་སྒྲོལ་འཛིན་བར། མངོན་པ་མཛོད། དགེ་ཚུལ་ལུང་ཁ་ཤད། ཕིང་ངག་ཕེ་ཁ་ཚོ་ཁ་ཤད། ཤེས་ཕྱིན་ཁ། ས་བཅུ་དུས་ཆེན་ལ་མངོན་པོ་མཛོད་བ་ཤད་དང། ཚད་མ་རིགས་ཀཱུ་ར་ཁ་ཤད། ཤེར་ཕྱིན་ཁ། ས་བཅུ་ཕ་ཆེ་ལ་ལ་ཤ་ཁ། ཚད་མ་ཀ་ཤ་ཁ། ཕ་ཆ་ཁ། ཤ་ཁ། ཚ་ཁ། ཁ། ཁ།

རྒྱལ་ཡུལ་ཀུན་ཁྱབ།

༢༠༢༣ སྨོན་ལམ་བདོན་ཁེངས། ༥

གཙོ་གཉེར།
ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།
བློ་གསལ་དོན་གྲུབ།
ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།
མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བཟང་པོ།
མཁན་པོ་སྦྱན་ཡངས་རྒྱ་མཚོ།
བློ་གསལ་དོན་གྲུབ།
ཨ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

པར་གཞི་སྒྲིག་སྒྲུབ།
ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

པར་རྒྱན་དང་འགྲེམ་ཕྱེལ།
ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

འབྲེལ་གཏུགས་ཁ་བྱང་།
Cho Dung Karpo
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony
Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com

རྩོམ་སྒྲིག་པའི་འཕྲིན།

བ་ལྷ《ཆོས་དུང་དཀར་པོ་》ལས་ཉན་པར་སྨྲོ་བའི་དབྱངས་བང། ཟླ་གཅིད་ཆེ་བའི་དལ་དེབ་རྗེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཅིང། དེ་དག་སོ་སོར་རང་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཞིག་ཡོད་པ་སྨྲོས་ཅི་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་གལ་ཆེ་བར་ཟླ་གཅིག་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགའ་ཞེན་དང་དོ་སྣང་བྱེད་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་སྨྲོ་སྣང་དེ་འཚེལ་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོ་བཅན་བྱོལ་དུ་གྱུར་ཞིང། རིག་གཞུང་འཆི་གསོན་གྱི་གནས་སུ་ལྟུང་སྟེ། འཆི་བཞིན་པའི་མའི་མདུན་དུ་རང་གི་སྨྲོ་སྣང་འཚོལ་བའི་གཏམས་ཀ་མེད་པ་ལྟར་ཡོད། དེ་བས་ང་ཚོས་ཟླ་གཅིག་པ་པོས་དཀའ་མོས་བྱེད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་འགན་འཁྱར་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་དང། ང་ཚོའི་ལས་དོན་འདིའི་ནང་བཀྲར་ཧོས་རྩོམ་པ་པོ་དང། ཟླ་གཅིག་པ་པོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ཁས་གཞོགས་འདེགས་རོགས་ལན་མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་ནམ་ཡང་བརྗེད་དུ་མེད་ཅིང། ང་ཚོའི་འབད་བརྩོན་བང། སློབ་སྦྱོང་གི་ཞན་ཆ་ལས་ཁོང་རྣམ་པའི་རྩོམ་ཡིག་རིན་ཐང་ཅན་མང་པོ་ཞིག་དུས་དེ་བར་ནང་འགོད་མ་ཐུབ་པ་དང། འཁོད་པ་རྣམས་ཞུ་སྒྲིག་ཚད་འཛིན་མ་བྱུང་བའི་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་ཚར་དགོངས་སེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

《ཆོས་དུང་དཀར་པོ་》 འདོན་ཐེངས་འདིའི་བར་སྐྱན་འཕྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་ཐེ་ཁན་གནས་བཞུགས་གོ་རོ་ཐང་སྐུ་སྨོན་དགོན་ཨ་བད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཨ་རིར་གནས་བཞུགས་རྫོང་ས་ཕྱག་མཛོད་ཟུར་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་ནས་གནང་བར་ཅོས་སྦྱོང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་གྲྭགས་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ལགས་ནས་ཏིན་སྒོར་ ༧༠,༠༠༠/ དང་། ས་སྐྱའི་སྒྲི་འཐུས་ཀ་ཟེ་དགེ་བཤེས་ཚེ་རིང་པོ་ལགས་ནས་ཏིན་སྒོར་ ༣༠༠༠/ ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཟུར་གོ་འཛོ་ཚེ་རིང་ལྷ་རྒྱལ་ལགས་ནས་ཏིན་སྒོར་ ༥༠༠༠/ བཅས་ཞལ་འདེབས་གནང་བར་ཅོས་སྦྱོང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་མཁས་དབང་གདོང་ཐོག་རིན་པོ་ཆེའི་སྒས་བསྟན་འཛིན་དབང་རྒྱལ་དང་། སྒས་མོ་ཚེ་རིང་གདོང་ཐོག་ལགས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བར་མཁོ་སྦྱོང་གནང་བ་དང་། གོང་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་པ་སྐུ་ཞབས་ཡོར་ Jörg Heimbel མཆོག་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཚེའི་ཚོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་གི་གསར་རྙེད་ཅོར་མཁོ་འདོན་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན། ཁྱེད་ཅག་ཅོཏ་ལས་དོན་འདིར་དགའ་ཞེན་དང་། གཞོགས་འདེགས། རོགས་ཕན་མཛད་མཁན་རྣམས་མེད་ན་དུས་དེ་བ་འདི་བཞིན་སྐྱབ་ཐབས་མེད་པས་ངས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱད་ཅོར་རོགས་ཕན་མཛད་མཁན་ཚང་མའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་ཡིན།

དཀར་ཆག

དཔྱད་ཞིབ།

གསོལ་ཌ་ཁང་གི་ཀུལ་གཏམ། 1
མཁས་འཇུག་ལྷང་གི་རྒྱབ་མདུན་ལྟོངས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། 17
མི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བདག་སྒྲིའི་ནང་འགལ་ཁག་གསུམ་གྲེང་བ། 51
"ནང་བའི་ཚོས་འདི་མེམས་ཁམས་རིག་བའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ནུབ་བྱོགས་སུ་དར་བར་འགྱུར།" 57
ནང་བའི་ཚན་རིག་ལས་འཕྲོས་བའི་གཏམ། 66
བོད་ཀྱི་སྐད་བརྡ་རིག་བའི་བྱང་རིམ་ལས་འཕྲོས་བའི་གཏམ། 74

ལོ་རྒྱུས།

དབལ་ལྡན་ཐང་སྐྱ་དགོན་བའི་ལོ་རྒྱུས། 81
ཞི་ཐང་དུ་ཐུབ་བསྟན་དར་བའི་འབེལ་གཏམ་འདབ་ལྡན་ཀོ་ཀི་ལའི་རྒྱང་གྲྭ། 98
ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དེས་བསྡུར་མ་ལས་འཕྲོས་བའི་གཏམ། 109

བསྟུར་ཚོམ།

རྒྱ་ནག་གི་དེང་རབས་ཚོམ་རིག་གི་ཉམས་རྒྱུད། 117

བཅར་འབྲི།

མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་བཅར་བྲི་ཞུས་པ། 122

ཆེད་ཕྱི་ཀ

མཁས་དབང་གདོང་ཐོག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་དང་། གསུང་ཚོམ། 133

དགེ་དེབ་སྐྱར་ཞིབ།

བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཤཱཀྱའི་བསྟན་བཅོས། 142
དགེ་ལུགས་གི་ཁོད་ནས་ཆ་ཤས་ཁའི་ཞོགས་དུང་། 155

མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། {སྒྲུན་ལྡན}

གསོལ་ཐ་བང་གི་ཀུལ་གཏམ།

།།ཀ། །གངས་ཅན་ཀ་གི་[1]འཇམ་མགོན་ས་བཏ་ཆེ། །གངས་ཁྲོད་ཀ་ཎི་འཇམ་དབྱངས་ས་སྐྱ་པ། །གངས་ལྷོངས་ཀ་བ་ཡ་ནི་ཚོས་རྗེ ཉིད། [2] །གངས་རིའི་སྙན་ངག་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་འདུད། །ཅེས་པས་མདུན་བསྲུས་ཏེ་གསོལ་ཐ་བཞེས་མཐོན་ཁང་དུ་གསོལ་ཐའི་ཚེ་ཚོས་གྲོགས་འགལ་ཡེ་མདུན་དུ་སྟོན་དགོས་དཀྱེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཀུལ་གཏམ་བྱང་བ་རྣམས་འབྲི་འོས་པ་མེད་ནའང་ཚོས་གྲོགས་ཀྱི་བསྐུལ་ངོ་མ་བཟོད་ནས་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་བྲི་བ་ལ་ས་བཅད་དུགཔ་སྟེ། དཔྱིའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱུ་ཅན། དཔྱིའི་ཚེ་དུས་བཞེད་ཚུལ། དཔྱིའི་འཕྲུངས་ཡུལ་ལྷོ་ལྷོངས། དཔྱིའི་སྐུ་ཚའི་ལོ་རྒྱུས། དཔྱིའི་རྣམ་དགོངས་ཐུགས་རྩལ། དཔྱིའི་བཅམས་གཞུང་རྣམ་གསུམ་དང་བྱུགས་གོ །

དང་པོ་དཔྱིའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ནི། འཕགས་ཡུལ་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་མི་སྡེ་ཤོས་ནི་སྟོན་དགོས་ནི་དཔྱིར་སྟོན་ཐུ་མ་ཏ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྲས་བཅམས་ལ་རྒྱ་གར་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ད་དུང་ཡང་རྩོད་གཞི་

---

[1] རྟགས་ཅན་ཀ་ཎི་ཀ་ཏ ཀ་ཎི ཨི་ཏ ཏ ཏ ཀ ཡ ས ཀ ཡ ཨ ཀ ཏ ། ཀ ཎ ཨ ཡ ས ཀ ཡ ས

ཅན་དུ་ལུས་ཡོད། དེས་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མེ་ལོང་མ་ལས། བསྟན་བཅོས་སྤྱ་མ་རྣམས་བསྡུས་ཤིང་། །སྨྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ། །ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་བདག་གིས་ནི། །སྟན་དགེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མེ་ལོང་མའི་རྒྱ་གཞིའི་ཡི་གེའི་ནང་བླུ་མ་ཏའི་ཡི་གེ་བྱིས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱོད་གཞི་ཅན་ཡིན་ཞེས་མཁས་དབང་ཤེས་བཞིན་ནན་ཏན་ལྟ་ཤ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །ཡང་ཨར་ལྷ་ཅིན་གཡ་ཞེས་པ་ལས། ཏེ་ཟའི་ཡུལ་ནས་ཡིན་པའི་ཕི་ནས་ཟ་བ་ཐུ་ཐྱུག་རྒྱཏྱེ་དང་ཕི་ཀྱམ་ལ་སོགས་ཕིང་ཁྲིང་བཞི་ཡོད། དེའི་ཚེ་བཏྱེ་རྣམ་མཚོན་གྱི་ཡུམ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་ཞེས་པ་ལ་བཀའ་དགས་ཤོ་ཡིན། རྒྱ་ལ་ཏོ་ཝ་ལ་ཕུལ། ཁོང་གིས་རྒྱ་ལ་པ་དེ་ལྷུན་ཡན་ཞེས་པར་གནས་སྤོས་མཛད། ཐུན་ཆུང་བ་ཕི་ཀྱམ་ཁྱི་ལ་བཀོད་ནས་ཁར་ཉིར་བའི་གནས་ལ་ཕེབ་ཅིང་ཁ་ཅིག་ཅན་དང་། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ལུགས་བཏུ་པ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གཡས་ཡིན་ལ་ལ་ཆ་ཚོམ་མེད་དོ། །ཡང་ཨར་ལྷ་ཅིན་ཀ་ཤ་ཞེས་པ་ལས། ཏེ་ཟའི་ཡུལ་ནས་ཡིན་པའི་ཕི་ནས་ཟ་ཐུ་ཐྱུག་རྒྱཏྱེ་དང་ཕི་ཀྱམ་ལ་སོགས་ཕིང་ཁྲིང་ཞེས་ཡོད། ཏེ་ཚེ་བཏྱེ་རྣམ་མཚོན་གྱི་ཡུམ་ནི་ཨ་ཏ་ལ་ཏ་ཝ་ཏ་ཡིན། ཀྱ་ལ་ཏོ་ཝ་ལ་ཕུལ། ཁོང་གིས་ཀྱ་ལ་མ་དེ་ལྷུན་ཡན་ཞེས་ཁ་ཆ་ཚོམ་ཞེ་ལ་ཐ་ཚོམ་ཡ་ད་དུང་ཅོད་ཀྱི་ཅན་ཏད། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ལུགས་བཏུ་ལ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅི་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ལས་ཀ་ཅིག་ཅན་ཏད། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་སྨོན་ལམ་ལ་ཐ་ཚ་ཚོམ་ཞེ་ལ་ཐ་ལ་ཕ་ཆ་ཚོམ་ཡ་ད་ཅུང་ཅོད་ཀྱི་ཅན་ཏད་ཅེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཅན་ཏད་ཅེ་ལ་ཡ་ཐ་ཚ་ཚ་ཚོམ་ཞེད་ཏོ། ཡང་ཨར་ལ་ཅིན་ཀ་ཤ་ཞེས་ཕ་ལ། ཏེ་ཟའི་ཡུལ་ནས་ཡིན་པའི་ཕི་ནས་ཟ་ཐུ་ཐྱུ་ཀ་ཏ་ཡ་ཏ་ཝ་ཏ་ཡ། ཏ་ཟ

ཆོས་འཕེལ་མཆོག་གིས་གསུངས་སོ། །གང་ལྟར་མེ་ལོང་མ་རྒྱ་གར་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཅན་ལས་རྒྱ་གར་དུ་རྒྱན་གྱི་འཕེལ་རིམ་འདི་ལྟར་མཐོང་སྟེ། དབྱིག་པ་ཅན་གྱི་མེ་ལོང་མའི་ནང་རྒྱན་སོ་བདུན་དང་། སྟོབ་དཔོན་བླ་མ་ཏྲས་མཛད་པའི་སྒྲན་ངག་རྒྱན་ལས་རྒྱན་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཐོང་། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་མན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་མདོ་ལས་རྒྱན་སོ་གསུམ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཡུན་རྒྱས་མཆོག་གི་རྒྱན་མཆོག་བཅུས་ལས་རྒྱན་ཞེ་གཅིག་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྡུབ་ཏུ་ཆུ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་སྒྲན་ངག་རྒྱན་ལས་རྒྱན་ཉེར་དྲུག་དང་། ངག་གི་ལྷ་མོའི་སྦྱོལ་བར་གྲགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་སྒྲན་ངག་རབ་གསལ་ལས་རྒྱན་དྲུག་ཅུ་རེ་དགུ་གསུངས་སོ། །

གོང་གི་དེ་དག་ནི་དུས་རབས་དྲུག་པ་ནས་བཅུ་གཉིས་པ་ཙམ་གྱི་བར་གྱི་རྒྱན་གྱི་འཕེལ་རིམ་ཡིན། མདོར་ན་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ཚེ་རྒྱན་གྱི་གྲངས་ཇེས་ལ་མེ་ལོང་མ་དང་བླ་མ་ཏྲ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་གཞན་མི་དགོས་ནའང་ཤིན་ཏུ་སྟོ་ཚོགས་པའི་དགེ་བཤེས་དགེ་ཚུལ་ཁ་ཅིག་ལས་ལྷ་ནས། [7] ཇི་སྐད་དུ། སྟན་དགེ་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་རྒྱན་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་ནི་ད་ལྟའང་རྣམ་ཏོག་སྟེ། །དེ་དག་མ་ལུས་སུས་འཛིན་ནུས། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཡེན་ཏན་ལྷན་ཁ་ཀུན་དགའ་འཕེལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། [8] ཇི་སྐད་དུ། **སར་ཏན་ཀྱི་ཏི ཡན་ལྡན་ཁྱི་ར་ཏྲ་ཡ་ཀ་ཥ། ཐ་ཀ་ཥ། ཐ་ཀ་ཥ་ཏ། ཡ། རྒྱན་གྱི་སྟེ་ཚན་ལྔོང་ཐག་དགའ་ནི་མཁས་དབང་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་མ་ལོངས་པ་ཡི་དུས་སུ་ཡང་མང་པོ་རབ་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར། །**(དོན་འགྱུར།) ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱན་གྱི་གྲངས་མ་འདྲ་བ་གཞན་དང་གཞན་གསར་པ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང། དེ་ཡང་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་བཙུམས་པའི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ནང་དུ་རྒྱན་གྱི་གྲངས་ཚུལ་འདི་ལྟར། སྟོབ་དཔོན་རཡཏེ་ཥ[9]སྟེ་རྒྱལ་བའི་ལྷས་ཚོག་རྒྱན་བརྒྱད་དང་དོན་རྒྱན་བཀྲ་གཅིག་སྟེ་བསྡོམས་པས་གོ་གཅིག་བཞེད། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་མཆོག་གིས་བཞེད་པའི་རྒྱན་རེ་དགུ་ལས་གསུམ་པར་འཐེན་ནས་ལྷག་མ་དྲུག་ཅུ་རེ་དྲུག་དང་དེའི་འཕྲོས་རྣམས་རྒྱལ་བའི་ལྷ་རང་གིས་གསར་ཙོམ་མཛད། མཁས་དབང་ཕྱི་ཕྱགས་[10]མཆོག་གིས་ཚོག་རྒྱན་བཅུ་གཉིས་དང་དོན་རྒྱན་བདུན་ཅུ་དང་། རས་ཕད་ལ་སོགས་རྒྱན་

---

[7] མེ་ལོང་མ་ལེ་ཁུ་གཉིས་པ་ལས།

[8] ཁོང་གིས་མཛད་པའི་དབྱངས་ཀུན་ལོ་ཀ་ཞེས་པའི་གཞུང་ལས།

[9] ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ཅན་ལོ་ཀ་ཞེས་པའི་གཞུང་ལས།

[10] ཁོང་གིས་མཛད་པའི་སྒྲ་ཏི་ཏ་ངན་ཞེས་པའི་གཞུང་ལས།

བདུན་བཅས་བསྟོམས་པས་རྒྱུན་གྱ་དགུ་བཞེད། དེ་ཡང་གྱ་དགུ་ལས་རྒྱུན་གྱ་བཞི་ནི་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་རྒྱུན་བ་གཅ་རང་དང་ལྡ་ནི་ཁོང་རང་གིས་གསར་རྩོམ་མཛད། ལྷག་བསྟན་[11]གཉིས་པས་ནི་སྟོན་གྱི་རྒྱུན་གྲངས་དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུན་གསར་པ་གཉིས་བསྣན་པར་མཛད། མཁས་དབང་ཨཎ্ཌཱ་ཏ[12]མཆོག་གིས་ཁྱོད་བསྟོམས་རྒྱུན་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད་བཞེད། མཁས་དབང་བཏྲ་ཏ་ནཱ་ཤ[13]མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རས་གཏུན་ཆུ་ནི་རྩོམ་འགྲོ་ཅན་དུས་ཁོང་གིས་བཞེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་གྲངས་ནི་དེས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་མཐོང། གང་ལྟར་འདི་བར་གྱི་བྱང་རིམ་ལ་བརྟགས་ན་སྟོན་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་ཚན་ལ་ཀཏྲལ་ཏཱ་ཀ་ཡིན་ཏེ་ཁྱ་རྒྱུན་དང། ཨཏ་ཡལ་ཏཱ་ཀ་ཡིན་ཏེ་དོན་རྒྱུན་དང། ཤུ་ཆུ་ཡལ་ཏཱ་ཀ་ཡིན་ཏེ་གཞུམ་དུ་ཟེ་བར་མཛད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བོ། །མཐའ་མར་ཉེ་བའི་དུས་ཀྱི་དགྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་གྱི་སྟེ་ཚན་ལ། ཤུ་པམ་ལྷ་ཤུ་ལ་གཅ་སྟེ་ཀ་ཡི་ཙ་བ་ཅན་དང། ཤུ་ནོ་པམ་ལ་ཤ་ཆེས་བཅུགས་ཀྱི་ཙ་བ་ཅན་དང། ཨ་ཏ་ཐ་ལ་ཤ་ལ་ཤ་ཡི་ཙ་བ་ཅན་དང། གཞན་ལ་ཤ་ལ་ཤ་ལ་ཤ་ཡ་ཤ་ཡ་ཤ ཡ ཤ ཡ ཤ ཡ

གང་གི་བརྟན། །རིན་ཆེན་ཀ་དཀ་ལ་འཕོས་ཚེ། །མི་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་གྱུར་པ། །དང་འཇུ་དཀ་ཏུ་མཐོང་བར་འགྱུར། །(དོན་འགྱུར།) ཞེས་གསུངས་པའི་ཚོགས་བཅད་དང་འཇུ་བས་དཔྱིས་དེ་ལས་དགེ་བཤེས་པ་དང། ཡང་སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མ[16]ལས། རིན་ཆེན་སྣང་བས་མི་འགྲོགས་ཤིང། ། ཁྱེ་མའི་ཕོད་ཀྱིས་མི་བཏོགས་པ། ། ལང་ཚོ་ལས་བྱང་ན་ཚུང་གི། ། སྲུན་པས་ལྟ་བ་འགོག་པར་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་བླ་ཆུང་[17]མཚ�་གི་ཞལ་སྔ་ནས། **ཨཱ་ཏ ཞེ་ཆུ་མར་ཐུ་ལོ་ཀོ ཀོ་ཆ་ཆུ་མཐའ་ཡས་ཏ་ལ་ཡ་ཁ་ཀ་ཏཾ ཏ ཏ་མོ ཡོ་བན་ཐཱ་ཆ་བམ། ལང་ཚོ་ལས་བྱང་ན་ཚུང་གི་སྲུན་སྤྱ་ནི་ཁྱ་མས་མི་བཏོགས་པ་དང་རིན་ཆེན་ཕོད་ཀྱིས་མི་ཞེ་ཞེང་མར་མེའི་ཕོད་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་པར་དཀའ། །**(དོན་འགྱུར།) ཞེས་གསུངས་པ་དང་འཇུ་བས་དཔྱིས་དེ་ལས་དགེ་བཤེས་སོ། ། དེས་ན་དགེ་གཤེ་བ་ཐོ་ལྷོ་བ་ཁོ་ལྷ་ནི་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ཆགས་ཤིང་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག

གསུངས་པ་དང་། (དོན་འགྲུབ།) གཅེ། ཡང་སྟོན་ཕྱོགས་ཀན་ཏཱ་ལི་སྐད་ཐོག་ཀའི་རྩངས་ཆུ་ཞེས་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་ཆུ་ཀུཏ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ཙམོ་ཁྲལཏ་མཚོག་གིས་བཙུམས་པར་གྲགས། གཞུང་དེའི་ཐོམ་གཞི་ཆ་ཚང་དཏྲེའི་སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ཁོ་རང་བཤད་པས་ཤེས། རྒྱལ་སྲས་དེའི་ལོ་དུས་ནི་འདས་ལོ་ ༡༧༥ ནས་ ༡ཀ་༥ བར་ལ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་གཞུང་དང་ལོ་དུས་དེ་དང།

ང། རླུང་ལེན་དང་པོས་སོ་ཏཱ་ཡི་སྐད་དུ་སྭ་ཐ་ལ་ཏཱ་ཀ་ཞེས་པའི་གཞུང་བཙུམས། སོ་ཏཱ་ཡི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་དེའི་བཙུམས་དུས་ནི་འདས་ལོ་ ༡༩ཆ་ ནས་ ༡ཆཆ་ བར་ལ་ཡིན་གསུངས། གཞུང་དེས་སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་བཙུམས་པར་མཛད་པ་མ་ཟད་མེ་ལོང་མའི་མཚན་དེ་ཡང་ཡང་བརྗོད་འདུག་པས་དེ་འདྲའི་གཞུང་དང་ལོ་དུས་དང།

ཅ། སྨོན་དཔོན་བློན་མན་མཚོག་གིས་ཀླུ་ལྟ་ལཀྵ་ཏ་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྙན་ངག་གི་སྲོག་བདག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ནས་ཞིབ་བཤད་མཛད། དཏྲེའི་གཞུང་དུ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ལ་ལམ་ལུགས་སུ་གསལ། གང་ཡིན་ཞུ་ན། སྨོན་དཔོན་དཏྲེའི་ཚེ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་པ་དེ་ཡོངས་ཁྱབ་མེད། བྱས་ཙང་དཏྲེས་ལམ་ལུགས་གཉིས་རང་བདམས། ཡིན་ནའང་བླུམན་ཀྱིས་དེའི་ཚབ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས། འདི་ལ་བལྟས་ན་དཏྲེ་སྨོན་དཔོན་བླུམན་ཀྱི་སྟོན་ལ་བྱོན་པར་རྟོགས་ཐུབ། བླུམན་ཀྱི་ལོ་དུས་ནི་རྒྱལ་པོ་ངཡཱ་ཏི་མཚོག་གི་རྒྱལ་དུས་འདས་ལོ་ ༢ཀ་ཉ་ ནས་ ༡༧ཆ་ བར་ལ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་ལོ་དུས་དེ་དང་བཅས་པའི་གོང་ཞུས་སྟྲན་བྱེད་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་སྨོན་དཔོན་དཏྲེ་མཚོག་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་བྱོན་པར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བཞེད[23]། ।འོ་ན་སྟྲན་བྱེད་དེ་ཇི་མས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། གོང་ཞུས་མཁས་པ་ལྟ་ཡོས་དཏྲེའི་ལུང་དཔས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྨོན་དཔོན་དཏྲེ་ཁོང་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་ཅན་དུ་བསྟྲས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉལ་བའི་གནས་སོ། ।

གསུམ་པ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྨད་ཆ་ཙམ་ལ་བྱང་བར་འདོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་བསྟྲས་བྱ་འདི་ལ་སྟྲས་བྱེད་བཞེ་འགོད་དོ། ।འོ་ན་སྟྲས་བྱེད་བཞེ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིམ་པ་ལྟར།

གཅེ། ཙནྟྲེ་ས্ལུ་ཏ་ཀཱ་ཎ་ཞེས་པའི་བཙུམས་གཞུང་ནང་སྨོན་དཔོན་དཏྲེ་མཚོག་ནི་བླུ་རབ་ཀྱི་མཚོག་གི་རྒྱུ་འཛིན་དུ་གསུངས། དེ་ཡང་བླུ་རབས་མཚོག་གི་ཡབ་ནི་ནུ་ནཱ་ཡ་ཀ་ས্ལ་ཡིན། ཁོང་དང་ཙོག་ལ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་ཁོང་ལྟོ་ཕྱོགས་ཙཱ་ལ་ཤེས་པར་གནས་སྨོས་མཛད་དེ་བཞུགས། སྟོན་ཀྱི་ཙཱ་ལ་དེང་དུས་ཞེས་ཤི་ཙལ་པར་ཞེས་འབོད། ནུ་ནཱ་ཡ་ཀ་ས্ལ་ཡི་ཡུ་བླུ་རབས་མཚོག་གི་ལུ་ནི་མཁོ་ར་ཐ་ཡིན། དེའི་ལུ་ཁྲི་ར་དཏྲ་དང་ཆུང་མ་གོ་ཏྲི་གཉིས་ལས་སྨོན་

[23] དེ་ལྟར་བཞེད་མཁན་ཡོད་པར་མཁས་དབང་རྣམཙན্ཌི་ཤ্ར་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་མེ་ལོང་མའི་འགྲེལ་པ་ལས།

དགོན་དཔྱི་འཕྲུངས་སོ། །དེས་ན་བླུར་བོ་འདས་ལོ་ ༨༦༥ ཡི་སྟོན་ལ་ཡིན། དེ་ནས་མི་རྒྱུད་རེའི་བར་ལ་ལོ་ཁ་ཤུ་རེ་བཞག་ན་དཔྱིའི་ལོ་དུས་དེ་དུས་རབས་བདུན་པའི་མཐའ་དུས་ལ་འབྱོར་བ་དང་།

ཁ ། ཡང་སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མ་ལས།[24] མངོན་སུམ་བྱས་པའི་ལྷ་ལ་ནི། །རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་གོ་ཆ་ཡིས། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་གསལ་བྱས་གང་། །དེ་ཡང་དགའ་བར་རྗེས་རྟོགས་བྱ། །ཞེས་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་རྣ་ཏན་ལྷན་ཡང་ན་རྣངས་ལྷ་ཞེས་པ་བྱུང་། བོད་ཀྱི་སྟན་འགྲེལ་རྣམས་སུ་རྣངས་ལྷ་དང་རྣ་ཏན་ལྷ་ཞེས་མཚན་མ་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ལྟར་དེང་དུས་མེ་ལོང་མའི་རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་གཉིས་བྱུང་དོ། །དེ་ནི་བལྟས་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནོས་ཏ་ལྷ་མཆོག་གི་མཚན་གཞན་ཡིན། ནོས་ཏ་ལྷ་ནི་བལྟས་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཀླུ་ཆེན་ཡི་རྒྱལ་པོའི་མདུན་ན་འདོན་ཆེན་པོར་སློབ་དཔོན་དཔྱི་བཞུགས་པ་དང་།

ག ། ཡང་སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མ་ལས།[25] ཨ་བཏྷི་དེ་བདག་གིས་ནི། །སྒྲེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་ཅེ་ལྟར། །ཞེས་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཨབཏྷི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོའི་གླེང་མོ་བྱུང་བ་དང་།

ང ། ཡང་སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མ་ལས།[26] གང་ཞིག་སྨྲ་ལ་མཚོག་སྟེང་གནས་ཤིང་། །པཀ་པས་བཟུང་བས་ས་འདི་ནི། །རྒྱལ་པོའི་ཚོགས་ལས་རབ་བླངས་ནས། །ད་ལྟ་ཁྱེད་ཀྱི་ལག་པས་བཟུང་། །ཞེས་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་བཅུ་ཏ་ལྟ་ཁ་ལ་ཀྱི་ཤུགས་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མའི་ལེ་ཌ་གསུམ་པའི་ཟུང་ལྟན་ཀྱི་ཚེ་ཡོང་བའི་ཀླ་ཀླ་ཏེ་འཆི་བདག་འཇོམས་བྱེད་ཅེས་པ་ཡང་ཀླུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནར་ཝོ་ཏ་ལྟ་མཚོག་གི་ཚེ་ཁྲད་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། བ་དུང་མེ་ལོང་མ་ལེ་ཌ་གསུམ་པའི་ནང་གི་གཞན་ཀྱི་ཀྱུན་མཚན་འདི་བཞེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་དཔྱིའི་བྱུང་དུས་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྨད་ཆ་ཅམ་ལ་རྩུང་བ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བཞེད་དོ།[27] །བཞེད་ཚུལ་འདི་ཡང་བསམ་བློ་གཏོང་རིན་ཆོག་པ་ལྟ་བུར་བདག་གིས་མཐོང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགྱེ་མཛོད་ཞུ།

བཞེ་པ་དུས་རབས་དྲུག་པའི་ནང་ལ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བསྟུན་བྱ་འདི་ལ་སྟུན་བྱེད་གཉིས་འགོད་དོ། །འོན་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། ཀ ། བཙུན་མོ་ཆེན་མོ་བཅོ་ཀླ་མཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་བཅད་

---

[24] སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མ་ལེ་ཌ་གཉིས་པ་ལས།

[25] སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མ་ལེ་ཌ་གཉིས་པ་ལས།

[26] སྟན་དགེ་མེ་ལོང་མ་ལེ་ཌ་གསུམ་པ་ལས།

[27] དེ་ལྟར་བཞེད་མཁན་འདུག་ཅེས་མཁས་དབང་རྣམཙན্ཌ་ཀླ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་མེ་ལོང་མའི་འགྲེལ་པ་ལས།

ལས།[28] **ནྲ་ལོ་ཐྲ་ལ་ངན་ཕྱུག་པ་ཇི་ཀློ་ཀློ་མཐར་ཐུག་ཏུ། བོ་ཐི་བདེ་ཆེན་ཕྱི་ཕ་ཤུ་ཁ་ནས་ནས། ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཡ། ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཡ། ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཡ། ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཡ། ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཡ། ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཡ།** (དོན་འགྲུབ) ཞེས་བཤད་ཞེས་ཤེགས་བཆེ་ལ་བྱུང་། དེས་ན་འདི་ལྟར་ཞེས་ཅེ། ཇི་སྐད་དུ། གདོང་བཞི་གདོང་གི་བད་ཚལ་གྱི། ।ངང་བཤད་བུ་མོ་ཐམས་ཅད་དགས། ।དབྱངས་ཅན་མ་ནི་ཁོ་ས་ཡི། ।ཡིད་ལ་རིང་དུ་རོལ་བར་མཛོད། ।ཅེས་བཤད་སྟན་བཞག་མེ་མོང་མཉེ་ཤེས་ཤེགས་བཅད་ལ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད། བཙུན་མོ་བཟོ་ཀློ་ནི་ཐུལ་ཀྱི་ཕ་ཁ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཡ། ཤ་ཀ

འཕད་ལྟན་དུ་བཞེད་མཁན་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་དབང་མེཀྷི་ཐུ་ལར་དང་། བེ་བར་དང་། མེ་ཀ་ཏོ་ནལ་དང་། ཀར་ནལ་ཏེ་ཀབ་ལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ། །ཁོ་བོའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དེ་རང་འཕད་ལྟན་དུ་མཐོང་། ཡིན་ནའང་དྲན་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་ཞལ་ལྟ་ནས། དེ་ལྟར་ན་རང་རེའི་སྒོང་བཅན་དང་དཔྱི་གཉིས་དུས་མཉམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་བྱང་གིས་བཙུམས་པའི་སྙན་ངག་སྤྱི་དོན་ལས། སློབ་དཔོན་དཔྱི་འདི་རབ་བྱང་གསུམ་པའི་ཕྱིད་ཕྱི་མ་ཙམ་སྟེ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྨད་ཙམ་དུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཡི་གེ་མཁན་གྱི་ཡིག་ཆོར་ཚན་པོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སོ། །

གསུམ་པ་དཔྱི་འདི་འཕྲུངས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོངས་ནི། སྲོན་ཞུས་བཞེན་དཔྱི་འདི་མེས་པོས་རྒྱ་གར་གྱང་རྒན་ཏུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཐོན་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཨཙལཎ་ཞེས་པ་རྡུ་གཞིས་ཆགས། དེར་དང་པོར་ཕེབས་མི་ངོ་མ་ནི་དཔྱི་འདི་མེས་པོ་གོང་མའི་གོང་མ་ཡིན། དཔྱི་འདི་བརྒྱམས་གཞུང་ནས་ཀླུ་རྒྱ་དང་། ཀླུ་ཝེ་རྡི་དང་། ཅོ་ལ་དང་། མལ་ལྷའི་ལ་ལ་སོགས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་གནས་བྱགས་ཆེན་རྣམས་གསལ་བ་དེས་ཁོང་གི་འཕྲུངས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་དང་ཁོང་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་དན་རྒྱགས་འཕྲལ་མེད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྣྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱང་གིས་མཛད་པའི་སྙན་ངག་སྤྱི་དོན་ལས། ཀུ་ཌ་ར་ཕའི་ཡུལ་ཀུན་ཏུའི་གྲོང་ཞེས་པའང་མ་དག་སྟེ། ཀུ་ཌཱ་ཏུའི་ཡུལ་ཀུན་དགའི་གྲོང་ཞེས་པར་བཅོས་དགོས་སྙམ།

བཞི་པ་དཔྱི་སྐུ་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཨབཏྷི་ཤ་ཏ་ཏྲི་ཀཱ་ཡཱ་དང་ཨབཏྷི་ཤ་ཏ་ཏྲི་ཀཱ་ཡཱ་གཉིས་གཞི་ལ་བཞག་ན་མཁས་དབང་ནན་ཏན་ཡཱ་ཏ་ཤ་ཡ་ལྟར་ཕོ་ཕྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་མཚོག་གི་སྲས་ནི་ཀེ་ཏཀ་ཏུ་ཏུ་རེ་བ་ཕྲིད་ཐེས་པའི་ཁྱད་ཆེས་ཆགས་ཆེན་སྙན་གཞུང་རྩོམ་མི་བྱེད་[33]ཡིན། མཚན་གཞན་བློ་མོ་དར་ས་ལ་ལ[34]སྟེ་བདག་ཕོ་ཐ་ཀུའི་ལྷོ་ཞེས་ཀྱང་ཞུ། མཁས་མཚོག་བྱེ་བའི་ལྷ་ཆེ་ཤ་ལ་ས་ཕོ་ཏའི ཕ་ལ་ལ་ཕ་ཏ་ཤ ལ ལ ལ

[37]སོ། །སྨོན་དཔོན་དཏྲི་ནི་ཀོ་ཥེ་ཀ་རིགས་ལས་མཆེད་པའི་བྲམ་ཟེ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་ཚེ་ཡུམ་དགོངས་པ་རྗོགས། དབྱངས་ཅན་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱེ་ཡིས་མ་མ་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ཡབ་ཀྱང་གྲོངས། བུ་ཕྲུག་ཏུ་གྱུར། ཡིན་ནའང་རང་གི་མེས་པོ་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་སྨྲིན་བདག་ཀླུན་ཞི་རྒྱལ་པོ་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཀླུན་ཞེས་པར་སྨོན་གཉེར་གནང་བཞིན་རེ་ཞིག་བཞུགས། ནམ་ཞིག་ཀླུ་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དབུང་གིས་བཅོམ་པའི་ཚེ་ནགས་སུ་བོས་བྱོལ་དུ་ཕེབས། དམག་འཁྱུགས་བྱུང་དུས་འདས་པོ་ ༨༥༥ ལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར།[38] དེའི་ཚེ་སྨོན་དཔོན་དཏྲི་མཆོག་ནི་སྐུ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྐབས་ཡིན། ཀླུ་ཐུགས་ཁོས་བྱོལ་རྗེས་ཐག་རིང་ཀེར་ལ་ལ་སོགས་ཡུལ་གྲུ་མར་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་ཀུལ་ཏེ་ལྷི་རིགས་སྣང་ཚོགས་པའི་ནང་དུ་སྨོན་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་མཛད་དེ་སྣ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གྱུར། དེའི་ཚེ་སྨོན་དཔོན་དཏྲི་བར་ཀ་ཀ་ཡི་ཀ་ལ་ཀྱི་མཁས་དབང་སློབ་ཁྲིད་ཁང་། དེ་ཝཱ་ཧ་ཡ་ཁང་། ཅོ་ལའི་མཁས་དབང་རྣམ་ཝཱ་ཧ་ལ་སོགས་རྣམས་དང་ཡང་ཟབ་འཛིལ་བྱང་སྲིད་ཅེས་རྒྱ་གར་མཁས་དབང་ཤེས་རབ་ཧཱ་ལ་ཥ་ལ་ཡི་ཚེ་གསུངས་སོ།[39] །ནམ་ཞིག་བལྟས་རྣམས་ཀྱིས་ཀླུ་ཐུགས་སློར་ཐོབ་པའི་ཚེ་ལོ་འཁོར་བ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྟེས་དཔྱིད་ཡུལ་ཀླུ་ཐུགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ཕ་མེས་ལྷར་བལྟས་རྒྱལ་པོའི་མདུན་ན་འདོན་ཆེན་པོར་ཀྱུར། དེ་འདའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྱུར་འཛོས་ཤེག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཟུལཀེ་ཤཱ་ཡི་ཚེགས་གི་སྦྱན་བི ཥ্ণ་ནརྟན་ཏེ་[40]ཁྱབ་འཇུག་འཕེལ་དང་མཛའ་བོར་ཀྱུར་ཏེ་སྦྱན་དགེ་མེ་ལོང་མ་ཡང་ཁོང་དགེ་རྒྱལ་བུ་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཙུམས་པར་གྱུགས། ཡང་དེའི་ཚེ་མཁྱགས་ལྷ་ཟླ(དེང་དུས་སྨྲགས་ལྷ)ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་གཟིགས་པའི་ཤེན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་གཟིགས་མོ་དང་སྦྱན་ལས་དུ་དགེ་ལྡ་མོས་བཀའ་ཡི་སྐང་བ་བསྡུལ་བ་ལྟར་ཞལ་ཏྲི་མཛོས་མའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱང་བཙུམས་སོ། །

སྨོན་དཔོན་དཏྲིའི་དང་པོའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མཚན་དངོས་ནི་བ་ལྟ་ས་ལའང་ཆ་རྒྱས་མེད། དཏྲི་ཞེས་པ་ནི་ཕྱིས་ས་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་མཚན་ཡིན། འདི་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་རྣམཏཏྭམི་ཥ་མཆོག་གི་ས་དགོངས་ཚུལ་འདི་སྐད་གསུངས་[41]ཏེ། གཞོན་ནུ་བཅུའི་སྨྲོད་པའི་ཐོག་མའི་ཤེས་བརྗོད་ལས།

**བཅུན་ཆུ་ཏིག་ཁ་ལ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ ནུ་ལ་ཏ་ཁ། ཀ་ཏ་ཡ་ཀ ཀ་ལ་ཏ ཤ་ཡ་ཏ ཤ་ལ་ཏ ཤ་ཡ་ཏ ཤ་ལ་ཏ ཤ་ལ་ཏ ཤ་ལ

ཐུ་ཏི་ཕ་ཀླུགས་ཏན་ཕྱི་ཐུན་ཁ་ཁྱུ། ཕེལ་ལྷ་ཅི་ཀླམས་ལ། ཅི་ཏར་ཏ ཅི་བཅུན་དེ་ཀ་ཏཱ། ཀུ་ལ་བཏུཿ།།
ལྷོ་བ་པའི་རྡེན་འགྱུར་ལྷོ་ངའི་ཚུལ་ཅན་གཤུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་བཞི་པའི་ལྷུས་གནས་བཟློའི་གཞུང་རྒྱལ་ཁྱེད། །
ལང་མ་གླིང་བར་གྱི་ཟླུང་གཡོར་ལོག་ཤེས་འཚེ་མེད་ཆུ་བོའི་བར་ཤེས་བར་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་འགོར་ཡོའི་ལོག་ཤེས་ཁྱེད། །
འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་སྲོག་པར་བྱེད་པའི་རྗོ་བོའི་ཀ་ཆེན་ཁྱེད་བཞིན་འཚེ་མེད་དགྲ་ལ་འཚེ་བདག་བདུག་པར་ལ། །
གོམ་ཆེན་གསུམ་མཛད་མགོན་པོ་གང་བོའི་བེར་ཀ་བང་མཆུངས་ཞབས་དེས་ཁྱེད་ལ་གཏན་གྱི་བའི་བ་ལྷེར་གྱུར་ཅིག །
(དོན་འགྲུར)

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱུག་པའི་སྒྲ་གཅིག་ཡིན་ནའང་དོན་མང་པོ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཆ་ཧཱ་ཏ། ཀུ་ལ་ཏཱ། ཨ་ཀྱ་ཏཱ། ལྷ་ལྷ་ཏཱ། ཀུ་ལ་ཏཱ། ལུ་ལ་ལ་སོགས་བརྒྱད་ལེད་སྤྱོད་མཛད་པ་ལ་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་དཔྱི་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་དེ་མངོན་བསྟོད་དུ་ཕུལ་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་ཕྱི་བ་རེད། དགེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆུབ་བྱང་ཅེས་ཟེའི་དབྱུ་གུ་དེ་ཐོགས་པས་མཚན་ལ་ཡང་སློབ་དཔོན་དཔྱི་སྲེ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཞེས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཞིག་མཁས་དབང་ཕྱི་ལ་ཕན་མཚོག་གིས་ཀྱང་གསུངས་འདུག ཡིན་ནའང་སློབ་དཔོན་དཔྱི་མཚོག་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་ལུགས་གང་དུ་གཏོགས་ད་དུང་ཡང་མ་རེས་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བའི་དབང་ལྡན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནང་ལ་སྦྱར་རྒྱ་དེ་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་། ཡོ་ན་གཞོན་ནུ་བཅས་པས་ཕྱོ་ངོ་ཁ་ལ་ཡིད་ཁྲོགས་ཏེ་ཁ་ཅིང་ཚོས་ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག

[42] སློབ་དཔོན་ཆུབ་བྱང་མཚོག་ནི་མཁྱེན་རབ་རིན་ཆེན་ལ། ལྷ་ལའི་སྲུན་ཁ་ལ། ། ཤུཊྟ་རཏྣ་མཆེའི་ཏ་སྟེ་ཤྲ་ཙེ་མ་ཀ་ཐཱ་ཡི་ཙོ་མ་པ་ཡོ་ཡིན། ཁོང་གི་ཚ་བའི་གནས་ཡུལ་ནི་བོད་ཆུ་ཡིན། ཁོང་ཀློང་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ལྷ་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཏུ། (འདས་ལོ་ ༨ཀ་༣ ནས་ ༢གཅ) ཞེས་བྱ་བས་གནས་དབྱུང་བཏང། ཡིན་ནའང་ཀུན་ཏུ་བཟློ་རྒྱལ་པོ་ཡ་ཥོ་བཟླ་མཚོག་གི་མདུན་ན་འདོན་ཡིན། དེ་མ་ཆ་ཆུ་བཟློ་ཡི་ལོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྒྲུབ་ཆ་ཅམ་ལ་ཡིན།

[43] སློབ་དཔོན་ལྷ་ལ་ཏཱ་མཚོག་ནི་ལྷན་ངག་ཆེན་པོ་གསུངས་མས་ལྟའི་ཡ་ཀྱལ་ཤི་ཤ་ལྟ་ལས་བཅུ་ལྷ་ཀཱ་ཁོད་ནི། ཁོ་ན་ཀཱ་ཁོད་ནི། ཁོ་ན་ཀཱ་ཁོ་ཡ་ཡ་ཡ། ཁ་ཅིག ཁ་ཅི་ཤ་ཡ་ཡ་ཡ། ཁ་ཅ་ཡ་ཡ་ཡ། ཁ་ཅ་ཡ་ཡ་ཡ། ཁ་ཅ

ཏུ་བསྒྲགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་ནི་མི་འདུག་ཅེས་མཁས་དབང་ཀ་ལེ་ས་གསུངས་སོ།[45]། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་མ་ནི་ནྱལ་ཐ་ཞི་ཁ་ཤད་ཀ་ཐ་ཅ་ཅ་ཏེ་ཁ་ཅ་ས་ཀུ་ལ་ཐ་ཆ་ཁ་ཅ་ཁ་ཅ་ནས་ཀ་ཆ་ཁ་ཅ་ཁ་ཅ་ཏ་ལ་ཆ་ཁ་ཅ་ཁ་ཅ་ཏ་ལ་ཆ་ཁ་ཅ་ཁ་ཅ་ཏ་ལ་ཆ[46]པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆ་བྱད་བྱམ་ཟེ་དབྱ་ཀུ་ཐོགས་པའི་བྱས་ལ་འཇོག་ན་ཕྱང་རྒྱང་ཡེ་ཡོང་སྟམ། བོད་མཁས་པའི་སྟན་འགྲེལ་སོགས་སྒའང་ཕྱི་ནང་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་སྐོར་སོགས་མང་དུ་གསུངས་འདུག ལར་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་མིང་ཡོད་ན་ལག་ཏུ་དབྱུག་པ་ཐོགས་པས་ཁྱབ་པ་སྲས་བསྒྲབ་ནུས། ཡང་སྟན་དག་སྲོ་ཏོན་ལས། ལྷན་ངག་མཁན་ཆེན་པོ་ཆ་ར་གེཙམ་མོ་ཏར་བྱ་བ་ཏེ་ཡིན་ཞེས་པཱཊ་ཡི་ཀེ་མ་ངག་སྟེ་ལྷན་ངག་མཁན་ཆེན་པོ་བླར་ཤེཙམ་དྲྭ་མོ་ཏར་བྱ་བ་ཏེ་ཡིན་ཞེས་པར་བཅོས་ངག་གོས་སྟམ། ཡང་ལྷན་ངག་ཕྱི་ཏོན་ལས། ཆ་ར་ཕྲི་ལ་ཆུང་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་འབྲིང་པོ་མ་ནོ་ར་ཐ་ཞེས་པཱཊ་ཡི་ཀེ་མ་ངག་སྟེ། བླར་གྲི་ལ་བྱ་གསུམ་ཡོད་པའི་འབྲིང་པོ་མནོ་ར་ཐ་ཞེས་པར་བཅོས་ངག་གོས་སྟམ། ཡང་ཕྱི་ཏོན་ལས། དེ་ལ་བྱ་བཞི་བྱང་བའི་ཐ་ཆུང་གི་ར་ངཀ་ཞེས་པཱཊ་ཡི་ཀེ་མ་ངག་སྟེ། དེ་ལ་བྱ་བཞི་བྱང་བའི་ཐ་ཆུང་གྲི་ར་ངཏ་ཞེས་པར་བཅོས་ངག་གོས་སྟམ། ང་དུང་ཡང་ཡིག་ཀོར་གཞན་ཡང་འདུག་པས་ངག་མཇོད་ཞུ།

ལྷ་པ་ངན་ཏེའི་རྣམ་ངཔྱོད་ཐུགས་ཙལ་ནི། ཆེས་གནའ་ལྷ་བོའི་ཚོགས་བཅད་ལས།[47] **ཐ་ཏེ་ཌ་ཀ་ཏི་བ་ལ་ཐ ཏ་ཁ ཏ ཁ ཏ ཁ ཏ

གཞན་ཡང་། ལམ་སྲོལ་གསུམ་པ་ལས། ནགས་མོ་ཁོལ་གྱི་མདུན་དུ་དབྱངས་ཅན་མ་མངོན་སུམ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཞལ་ནས། ཀཱལི་ཏཱཥ, ཀཱལི་ཏཱཥ, ཀཱལི་ཏཱཥ, ན ཨོ་ཤཱལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚེ་ནགས་མོ་ཁོལ་ཁྲོས་ཏེ་དཏྲེ་ཞེས་པ་དེ་སུ་ཡིན་ཞེས་ཞུས། དེའི་ལན་དུ་དབྱངས་ཅན་མས། ཀཱ་ཊ་ཀཾ་བཏུ་ཀི་ཏདཔ་ཡཱ-ཏ་མེ་ཎ་ཀཾ ན ཨོ་ཤཱལ་ཞེས་དཏྲེ་ནི་དབྱངས་ཅན་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་མ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པར་འདོད།[48] འདི་བདེན་ན་རྣམ་དགྲོད་ཀྱི་རྩལ་ཀྱི་རྒྱོར་བཟོད་ཀྱང་ཅི་དགོས། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕུང་ཁ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བླུམཏ་ལ་ཆེ་མཐོང་མཛད་པ་ལྟར་དུ་ཁོང་ཚོའི་གཞུང་གི་ནང་ཁ་ཅིག་ཆེ་མཐོང་ཡེ་ནས་མ་མཛད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་བླུམཏ་ལས་དཏྲེ་ལྟོད་པའི་དོན་ཡེ་ནས་མེན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་བླུམཏ་དེ་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་ཁ་ཆེའི་སྡེ་ན་བཀའ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ལུང་ཕྱོགས་རིས་འཛིན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བླུམཏ་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་དཏྲེ་ལྟོ་ཕྱོགས་པ་ལ་སྡང་ཚུང་མཛད་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་སྟོབ་དཔོན་དཏྲེ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི་གནས་སྟོན་པོའི་འོག་འདི་ན་ཇི་ལྟར་ན་རྩང་ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་རྣམཏཙཱ་ལ་མཚོག་གིས་གསུངས། དེས་ན་མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་བྱང་གི་སྡེ་ན་གསོ། ཕྱི་ར་ཁ་རྒྱུན་ལ། མཇུ་ས་པའི་དབེ་སྟོན་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟོབ་དཔོན་ནགས་མོ་ཁོལ། རྗེ་ས་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲ་ཕྱོ་ར་ལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། ཕྱན་པའི་ཏོ་འདོན་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་དབྱུག་པ་ཅན། དེ་གསུམ་ཀ་ལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཐུ་ཞེས་སྐད་ཀྱིས་ཆེ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཡིན་རྒྱ་གོང་དུ་དབང་ཟིན་པའི་ད་ལྟའི་ཚོགས་བཅད་དང་འཇེལ་བའི་གཏམ་དེ་རང་རེད་འདུག་ནའང་ཡི་གེ་མཁན་གྱིས་ཐུང་ཟད་ཡི་གེ་བྲིས་ནོར་དུ་ཐལ་འདུག་ལྷམ་པ་ནི་ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཟོ། །

དྲུག་པ་དཏྲེའི་གཞུང་ཚོགས་རྣམ་གསུམ་ནི། མཁས་དབང་ཆུང་ཞེས་པར་མཚོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས།[49] **ཏཱཡཱི་ཥ་ཀ་ལ་ལ་ཡཱ་ལ་ཡཱ་ཏ་ཀ་ཏ། ཏཱཡཱ་ཏ་ཏ་ཏ་ཡ་ཏ། ། མེ་ནི་གསུམ་དང་རིག་བྱེད་གསུམ། ། ལྟ་ནི་གསུམ་དང་ཡོན་ཏན་གསུམ། ། དཏ་ཏ་བཅམས་མཛད་བསྟན་བཅོས་གསུམ། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས། །** (དོན་འགྲུལ) ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་ན་དཏྲེའི་བཅམས་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་ལ་གསུམ་དུ་རེས་པ་ནི་ཀུན་ལ་གྲགས་སོ། ། གསུམ་པོའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི། ཀླུབ་དབང་ཆེ་སྡེ་སྣན་དགེ་ལོང་མ་དང་། ཨཥ་ཊ་ཀ་ཥ་ཏ་ཀ་ཡ་ཥ་ཀ། ཨཥ་ཊ་ཀ་ཥ་ཏ་ཀ། ཡ་ཥ་ཀ། ཨ་

དཏྲྀའི་གསུང་ཡིན་པར་ཆེས་གནའ་སྦ་བོའི་དུས་ནས་གྲགས། དེ་ཡང་དེང་དུས་ཡོད་པའི་གཞོན་ནུ་བཅུ་ཡི་སྨྲོད་པ་ལ་དུམ་བུ་གསུམ་སྟེ། ལེ་ཌ་ལྷ་ཅན་གྱི་སྲོན་གྱི་སྟེ་དང་། གཞོན་ནུ་བཅུ་ཡི་སྨྲོད་པ་དངོས་ལ་ལེ་ཌ་བརྒྱད་དང་། ལེ་ཌ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕྱི་མའི་སྟེ་དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་དུམ་བུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བར་མ་ཁོ་ན་སློབ་དཔོན་དཏྲྀའི་བཙུམས་གཞུང་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཞེས་མཁས་དབང་ཀ་ལེས་གསུངས། ཡང་སྟན་བགས་ཕྱི་དོན་ལས། སྲོན་གྱི་ལེ་ཌ་ལྷ་ལ་རྒྱལ་པོ་བ་ཏ་ན་ཞེས་བཤད་ཡི་གེ་མ་དགས་སྟེ། སྲོན་གྱི་སྟེའི་ལེ་ཌ་ལྷ་ལ་རྒྱལ་པོ་རྣ་ཐང་ཅན་ཞེས་བར་བཅོས་དགོས་སྟམ། གཞོན་ནུ་བཅུའི་སྨྲོད་པའི་ནང་གི་གཞོན་ནུ་བཅུ་ནི་རྣ་ཐང་ཅན། ཨཥ་ཊཱ་ཀ། ཨཥ་ཊ་ལ། ཤ་ཀ་ཏ། ཤ་ཡ་ཏ། ཤ་ཡ་ལ། ཤ་ཡ་ཏ། ཤ་ཡ་ལ། ཤ་ཡ་ཏ། ཤ་ཡ་ལ

མེ་ལོང་མ་ལ་རྟོད་པ་མེད། བསྟན་བཅོས་གཉིས་པ་དེ་ལ་མེ་ལོང་མའི་རྒྱ་དབེ་ལས། ཚན་ཏོ-པཎ་ཊཱ་ས་ཀཱ་ལས་བྱུང་ཟློ ཞི་ཏཱ་ཡ་ཁ ཀ་ཀ་ལ་ཁ ཀ ཀ ཀ

དེ་ཡང་མཇལ་ནས་སྣར་ཡང་དགའོ་སྐྱིད་དོ། །དེས་ན་མཁས་དབང་ཚེ་ཏན་ཞབས་བྱང་མཆོག་གི་སྙན་བཤད་སྤྱི་དོན་ལས། ཡང་སྨོན་དགོས་ཆེར་ལེགས་ཀར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་བཅད་གཅིག་ཏུ་སྨོན་དགོས་འདིས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་གཞུང་གསུམ་བརྒྱམས་ཞེས་བྱུང་བས་ཞེས་གསུངས་པའང་གོང་དུ་བྱང་ཆིན་པའི་ཆོས་བཅད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པར་སྣང་། ཡང་འདིའི་སྐབས་སུ་སྙན་བཤད་སྤྱི་དོན་ལས། གཅིག་ནི་གཞོན་ནུ་བཅུའི་འཇུག་པ་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའང་མ་དག་སྟེ། གཞོན་ནུའི་སྤྱོད་པ་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་པར་བཅོས་དགོས་སྙམ། ཡང་སྙན་བཤད་སྤྱི་དོན་ལས། གཅིག་ནི་བློ་ཆགས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཟློས་གར་དེ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ལ་ཞེས་པའང་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། ཕྱི་ཆགས་ཀྱི་བཤད་ཟློ་ཞེས་ཀ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཟེ་ཞེས་ཞེ་ལ་ཞེས་ཀ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཟ། ཕ་ཆགས་ཀ་ཅི་ཡིན་ལ་ཞེས་ཀ་ཅ་ཡ། ཕ་ཆགས་ཀ་ཅ་ཡ། ཕ་ཆགས་ཀ་ཅ་ཡ། ཕ་ཆག

མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། {སྒྲུན་ལྡན་ལྷ}

མཁས་འཇུག་ལྷང་གི་རྒྱབ་མདུན་ལྟེངས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད།

᠂᠂᠃ །ཐུན་མོང་རིག་གནས་བཅུ་ཡི་ཕྱི་ནང་དེ་ཉིད་རིག[1] །ཐུན་མིན་ས་བཅུའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་དབལ་གྱིས་ མཛེས།[2] །ཐུན་མོང་མཐོང་ཚོས་ངོ་མཚར་འཛིན་ལུས་འོད་སྐུ་ལ། །ཐུན་མིན་སངས་རྒྱས་མཚོ་གི་མཚན་དཔེ་[3]ཅན་ཁྱོད་

---

[1] ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་ལྷན་ཀུ་ཝེནས་པའི་པཎ་ཆེན་སུགཏ་ཥྲི་མཚོ་གི་མཛད་པའི་ས་པཎ་ཏྲི་བསྟོད་པ་ལས། གང་གི་ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་པར་སྤྲུངས་པས་སྟོན་དགེ་ལས་བྱེད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་ལྟར། །རིགས་ཟླ་ཟློ་ཐོས་ནོར་ལྡན་གཞོན་ནུའི་ཚེ་ནཱ་རེན་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་ཕྱལ་བྱང་བ། །ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ཁྱོད་ལྷའི་ཟླ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་བྱས་ས་སྟེང་འདི་ན་རྟེད་དཀར་སྟེ། །ཐུགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་རྡུལ་རིག་ཁྱོད་གང་ཅན་འདི་ན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་མིག་གཅིག་ཡིན། །སྨྲ་ཡི་ཚུལ་མཁས་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལ་མ་ཟོང་མས་ཤེད། །སྲིད་ཟློ་ར་ལེགས་སྤྱངས་སྤྱན་ངག་རྩོལ་ལ་ཐོགས་པ་མེད། །གསང་སྤྲུགས་རིག་ཅིང་ཤེས་བྱ་ཀུན་སྤྱངས་ཟླ་ཐོས་ཅན། །ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་འཕྲོ་ལ་རིང་དུ་གནས་པར་ཥོག །ཅེས་དང་། སྐུ་བསྟོད་དེའི་འགྲེལ་པའི་ངོད་དུ་ཚོས་རྗེ་ས་པཎ་ཀྱི་རང་ནས་ང་བརྒྱད་ལ་ལས། སྤྲ་བ་ང་ཡིན་ཏོག་གེ་བ་ང་སྤྲ་བ་ངན་འཇོམས་ང་འཇུ་མེད། །ཕྲེག་ཟློ་ར་ང་མཁས་སྤྱན་ངག་ང་ཉིད་མངོན་བཟོད་འཚང་ལ་འཁས་མེད་ང་། །དུས་ཟློ་ར་ངས་ཥེས་ཕྱི་ནང་ཀུན་རིག་ནས་དབྱོད་ཟློ་ཐོས་མཚུངས་མེད་ང་། །དེ་འདྲ་གང་ཡིན་ས་སྐྱ་པ་སྐྱེ་མཁས་པ་གཞན་དག་གི་ཐུགས་བརླབ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཁོང་གི་ཐུགས་བསྟོད་ངང་ནས་ཐར་གཉིས་ཚར་ཀྱི་བསྟོས་ཐོའི་ངོད་དུ་འཇམ་མཁོན་ཟླ་མ་ཅོ་ལ་ཁ་ཚེ་ཡོའི་ཞལ་ནས། རིག་གཞས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་ར་ཅོ་ལོན་ཐོན་ལ་ལས། །གསུང་ངན་ནོར་བུའི་གླིང་ལ་མངའ་བསྟུར་ཞིང་། །ཐུན་ཐུགས་ཐོ་ཡི་ཁ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ལས། །ཁོ་ན་ཏེ་ཁ་ཚེ་ཡ་ཡ། །ཤེས་ཤ་ཅ་ཤ ། ངོ་ཚ་ཀ ། ཤ ། ཤ ། ཤ ། ।ཤ ། ।ཤ ། ।ཤ ।ཤ ।ཤ

བསྟོད། །ཅེས་པས་མདུན་བསུས་ཏེ་བོད་སྦྱན་དགེ་གི་ཚུལ་ལ་བློ་མི་འཛིན་པས་ཞེས་པའི་མཁས་འཛིན་གྱི་རྗོ་རྗེའི་ལྷང་གི་རྒྱབ་མདུན་ལྷོངས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་འཚད་པ་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་ལྷོག་ནས་མཁས་འཛིན་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་དང་། བྱ་བྲག་ཏུ་སྐྱབས་ཀྱི་ལྷང་འགྲེལ་འཚད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མཁས་འཛིན་གྱི་ཏིའུ་ཀྱམ་དང་འདྲ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐུན་མོང་མཐོང་ཚོས་སུ་མཁས་འཛིན་གྱི་གོས་ཚད་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་མཁན་མཁས་པ་གང་ས་ཅན་དུ་བར་མ་བྱུང་བ་ནི་དངོས་གཏམ་ཡིན། འདི་གཟིགས་ནས་ཁྱེད་རྣམས་ཐོག་གིས་ཞེན་ཀྱི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བར་མ་གྱུར་ཅིག ཁོ་ན་རྟོད་བྱེད་གཞན་གཞུང་ཚོགས་ཉུང་ཉུང་ཡོད་མཁན་མཁས་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟོད་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅི་མཚར་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། འདིའི་བརྟོད་བྱ་ལ་རིག་གནས་ལྟ་ཆར་ཡོད། དེ་ཕལས་ཅང་བསྟན་བཅོས་འདིས་གསལ་[4]བར་བྱེད་པ་ཡིན། དེས་ན་ཚོགས་ཉུང་ཉུང་ལ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་[5]ནའང་བོད་དུ་ནི་མཁས་འཛིན་འིད་ཅམ་ཡིན་སྟམ། མཁས་འཛིན་གྱི་རྟོད་བྱེད་ཚོགས་གྱི་ཐོམ་འགྲོས་ནི་གཏུལ་བྱའི་རྒ་བར་སྟན་ཅིང་ཡིད་ལ་འབབ་པོ་དང་གོ་བར་སླ་བ་དང་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་འཇམ་མགོན་བློ་མ་ཙོ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་[6]གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། མཁས་འཛིན་ཐོམ་པ་པོ་ལ་ནི་སྐུ་གསལ་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་གར་བའི་པཎ་ཆེན་[7]རྣམས་དང་། ཐག་རིང་རྒྱ་གར་རང་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་གར་བའི་མཁས་པ་[8]རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཏུད་དོ། །ཚུལ་འདི་ནི་བོད་མིའི་རྣམ་དབྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལ་མཁས་པས་གུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུམ་བུ་གཅིག་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །བོད་མིའི་ལ་རྒྱ་ལ་ཞེན་ཆགས་ཡོད་ན་འདི་རིགས་ལ་བདག་གཅེས་དགོས་སོ་སྟམ། མདོར་ན་མཁས་འཛིན་པའི་དོན་ནི་མཁས་པ་རྣམས་འཛིན་པ་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་པ་དང་། མཁས་པས་འཛིན་པ་དང་། མཁས་

[4] ཚོས་རྗེ་ས་སྐྱ་བཀྲིཀའི་རྣམ་སྦྱལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་སྒྱུན་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཁས་འཛིན་རྣམ་བཤད་ལས། མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གཏུག་གི་ཆོར་བུར་གྱུར་པ་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པའི་རིག་པའི་གནས་ལྟ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་རྣམས་འཛིན་པའི་སྒོ་ཞེས་མཁས་འཛིན་གྱི་ཡི་གེ་ལས་ཀཱི་ཏ་ཀ་ལ་བར་བྱེད་ཅེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

[5] འདས་པོ་ ᠔᠓᠓ ཅན་ལ་ཝེ་བས་པའི་གྲགས་ཆེན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཨཱ་ཙཾ་ཏ་ཆོས་གྲགས་པའི་ཁ་ཅིག་བཀའ་ཤག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཅིག་ཅན་ཡོད་པའི་འགྲན་བྱ་ལ་ཅི་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེན་ཁྱར་སྦྱོན་དུས་ཀྱ་ཀར་དུ་ཚོགས་ཆོགས་ཀྱ་ཆུང་ཆུང་ལ་བརྗོད་བྱ་ཀྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅོས་པའི་སྒོ་ལ་ཡོད།

[6] རྗེ་འཇམ་དབལ་སྒྱེ་བོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཚོས་རྗེ་ས་པཎ་ཀྱི་གསུང་ལ་བསྟོད་པ་ལས། ནར་སྟན་ཡིད་འབབ་གོ་བར་སླ་བ་དང་། ।སྐྱོན་སྤངས་གསུང་གིས་ཡང་ཡང་འདོམས་མཛད་པ། ।བྱེད་ལ་བས་པ་དག་པས་བདག་ཕྱག་འཚལ། ।ཞེས་གསུངས་པ་དེ་མཁས་འཛིན་འདི་ལ་ཡང་ཚད་བོ། ।

[7] པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་མཆོག་ལྡན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཚོགས་བཅད་མ་ལས། རྒྱ་རྫ་བཏུངས་པའི་པཎ་ཆེན་མང་པོས་ཀྱང་། ।བྱེད་ཞབས་ཡ་མཚན་གྱས་པའི་གཙུག་གི་ཁ་ཅིག་ལེན། ।ཞེས་གསུངས་སོ། །

[8] ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡས་རོང་སྟོན་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཚོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཚོགས་བཅད་མ་ལས། གང་རིའི་ཁྲོད་འདིར་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་སྤར། ।ཕྱི་གས་མའི་དུས་འདིར་རྒྱ་ལ་བ་ཁ་ཉིས་པར་འགྱུར། ।འབས་གས་པའི་ཡུལ་དུའང་མཁས་པར་གྲགས་པས་ན། ।བོད་ཡུལ་མངོན་ཕྱོགས་མགོ་བོས་བཏུང་ཅེས་གྲགས། ।ཞེས་གསུངས་སོ། །

པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་དང་། མཁས་པ་ལ་སྦྱངས་ནས་འཇུག་པ་དང་། མཁས་པའི་མདུན་སར་འཇུག་པ་དང་། མཁས་པ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་[9]ཡིན་མོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐབས་ཀྱི་ལུང་འབྱེལ་འཚད་པ་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། ལུང་གི་རྒྱབ་ལྟོངས་དང་། ལུང་གི་མདུན་ལྟོངས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཁས་འཇུག་ལས། བོད་སྐད་དག་གི་ཚུལ་ལ་བློ་མི་འཇུག་པས་ཞེས་པའི་ལུང་གི་རྒྱབ་ལྟོངས་ནི་སྐད་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་རྟེ་ས་སྐྱ་བཏྲིའི་རང་རྣམ་ཡིན་མོ། །དེ་ཡང་བོད་སྐད་དག་གི་ཚུལ་ལ་ཞེས་པའི་སྐད་དག་ལ་ཤྲཎ্ཏ্ཏ্ཏ্ཆེ་མཉན་བྱའི་སྐད་དག་དང་། ཏ্ཕ্ཏ্ཏ্ཆེ་བསྟེ་བྱའི་སྐད་དག་དང་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་བ་དང་ཡན་ལག་དང་མཚན་གཞི་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ན་སྒྲ་རིག་པ་ནི་རྒྱ་བ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གི་གཙོ་བོ་ནི་སྐད་ཚོག་རིག་པ་ཡིན། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཁོ་ཉིན་ཤེན་ཏུ་ཆེ་བ་མངོན་བརྗོད་དང་སྟེབ་སྦྱོར་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལྔ་བྱ་ནི་ཟློས་གར་ཡིན་མོ། །དེ་ལྟར་ལ་ཆད་ལྟན་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་གོང་གི་རིག་གནས་ལྟ་ཀ་མཐར་ཕྱིན་དགོས་པ་ཡིན་མོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་ན། ཇི་སྐད་དུ། **ཐུན་ཏེ་རགཏི་གླལ་ལམ་ཀོ་ཀཱ་ལི་རི་ཏུ་ཐི་ཐུན་ཐུན་བཏ། ཀཱ་ཎ་ཡི་ཏི་ཏཏ་ཏོ་ཐ་ལ་ལ་ལ་ཏ་ཡི་ཏ་ཐ་ཡ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ་ཏ

མའི་ནང་ཡན་ལག་བཞི་པ་མཇོ་ས།[12] །མཐའ་བསྟོམས་དེར་བཞུགས་ཚོགས་བཞི་ལྷག་པར་མཇོ་ས།[13] ། (དོན་འགྲུར།) ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བྱ་ལེན་མ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་རྒྱོས་གང་ལ་ཡན་ལག་བདུན་ཡོད། ཆ་བའི་རྒྱོས་གང་གྱི་རྩོམ་གཞི་ནི་ཆེས་གནའ་ལ་བོའི་བཙུམས་གཞུང་མཁྱེན་ནས་བྱང་བ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་དུཾ་ཏ་དང་གཞོན་ནུ་མ་ཥཀྱན་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེན་ཏུ་གྲགས་ཆེའི་བཅུ་སྦྱང་དེ་ཡིན། ཡན་ལག་དང་པོ་བཞི་ཡི་མཐོང་ནས་ནི་ཏིལ্ལལཡའི་རི་འདབས་ས་ཆགས་པའི་དང་སྲོང་ཀླུ[14]མཆོག་གི་དཀའ་ཐུབ་གྱི་ནགས་དང་ངལ་གསོའི་བསྟེ་གནས་ལ་གཙོ་བོར་གཞི་བྱས། ཡན་ལག་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའི་མཐོང་ནས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཤཀྱཏྲའི་མཆོག་ཉིད་རྒྱལ་པོ་དུཾ་ཏ་ཡི་རྒྱལ་ས་ཏསྟེནྡུབུར་[15]ལ་སྐྱེས་འདེགས་ཚུལ་ལ་གཙོ་བོར་གཞི་བྱས། མཐའ་མ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་མཐོང་ནས་ནི་རི་བོ་ཏེམཀྱུ་ཏའི་[16]འདབས་ས་ཆགས་པའི་དང་སྲོང་མཁའ་ཅན་མཆོག་གི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་བསྟེ་གནས་ལ་མཐར་རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་དུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ལ་གཙོ་བོར་གཞི་བྱས་པར་སྟོང་། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་མཆོག་གིས་བྱ་ལེན་མའི་རྒྱོས་གང་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་དེ་འགྲན་རྒྱ་དང་བླལ་བར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་དེ་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད།

འོ་ན་རྒྱལ་པོ་དུཾ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོང་ནི་རྒྱ་བའི་གཤུང་ལས་བྱོན་པའི་རྒྱལ་པོ་བྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡི་རྒྱལ་སྲས་ཡིན། མཇོ་ས་མ་ཥཀྱཏྲཡི་ཁྲོ་དང་རྒྱལ་པོ་ཐུར་ཏ་ཡི་ཡབ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཥཀྱཏྲའི་ས་ཞེ་ན། ཁོང་ནི་དང་སྲོང་སྟོ་ཚོགས་བཅེས་གཅེར་ཏང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཏང་བའི་ལྷ་མོ་མེན་ཀླ་གཉིས་ཀྱི་བྱོ་ཡིན། ནས་ཞིག་མེན་ཀླ་ལྷ་ཡུལ་ལ་བསྐྱར་ལོག་གི་དུས་སུ་ཥཀྱཏྲའི་ནགས་སུ་བོར་ཏེ་སོང། དེར་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལེན་གནང་སྟེ་

---

[12] བྱ་ལེན་མའི་རྒྱོས་གང་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡན་ལག་བཞི་པ་མཇོ་ས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཡན་ལག་བཞི་པའི་ནང་དུ་ཡབ་ཀུན་དང་བུ་མོ་བྱ་ལེན་མའི་བར་གྱི་འབྲེལ་མི་སོོད་པའི་བཅེ་དུང་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་སྟམ་པ་ནི་ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །

[13] མཐའ་བསྟོམས་སུ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཚོགས་བཅད་བཞི་ལྷག་པར་མཇོ་ས་ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་བཞི་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་ཀ་ལེ་ས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་འགྲུར་བྱས་ནས་འདིར་བྲོས། གཞི་ཙ་ཚོགས་བཅད་བཞི་སོ་འདི་ཡི་ནང་དུ་ཡབ་ཀུན་དང་བུ་མོ་བྱ་ལེན་མ་རྣམ་པ་གཉིས་མཚོན་དུ་མེད་པའི་ལན་ཚུན་བཅེ་སེམས་ཀྱིས་ཤེན་ཏུ་དམ་པར་བཅིངས་ཏང་ནས་ཡང་འབྲལ་མི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཤེན་ཏུ་འབྲར་དོད་དུ་གསལ་བར་མངོན་པའི་སྟེང་དུ་ལྟར་མེད་གནས་པའི་བཅེ་སེམས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་ལས་སྟོོན་བཀའ་ཕན་ཆད་ཀྱིས་ཁ་ཅིག་ལས་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་ནས་ཀ་ཅོ་ཅ་ཡོ་ཀ་ཏ་ཡ་ཡ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལ་ཡ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡ་ཁ་ཅིག

ལེགས་པར་བསྒྲུབས་པའི་བྱ་མོ་ཡིན་པས་མིང་ལ་ཡང་ཤཱཀྱཉྙ་སྟེ་བྱ་ལེན་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །བྱ་ལེན་མའི་ནང་ཡན་ལག་བཞི་པ་མཇོ་སྟ། །ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་པ་ནི། **ཙནས্ས্ས - ཏལ্ལ্ལ্ལ་ལ་ལ্ལ্ল্ল্ল

མཁའི་རཏྣཱ་ནཏྣ་བཏྭ་ཀུ་ཚཾ་གནས་པཱ།ཏ་ལི། །རིགས་དང་སྐྱེས་སྦྱོར་བཟང་པོའི་ཁྱོ་ཡི་ཚུང་མའི་གཙོ་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར། །བདག་པོའི་ངོ་མཚར་བྱེད་སྦྱོ་ཀྱན་ལ་རྒྱ་ཏུ་ལའི་གས་ལ་བཅོས། ।ཀུར་ཀྱིས་ཉི་མ་བཞིན་དུ་གཙང་བྱེད་རིགས་ཀྱི་ཐུ་ཀུ་བསྐྱེན་གྱུར་པའི། ।བུ་མོ་ཁྱོད་ནི་བདག་དང་བླལ་བའི་གཏུང་བར་ཇི་མི་ལྟམ་པར་འདོམས། । (དོན་འགྲུར།) ཞེས་དང་། ཡང་ཚིགས་བཞི་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་བཞི་པ་ནི། བླ་ཏ་ཏ ཏ ཏ

ལལང་ཐོགས་མེད་མཁྱེན་པ་ཅན་གྱི་སྟོན་གྱི་སྒྲ་མཁན་ནམས་དང་དབྱེར་མེད་[18]དོ། །དེ་ཡང་ས་སྐྱ་པཎ্ཌིཏ་མཚོག་ཉིད་དཔལ་སྐང་ལོ་ཐུ་བས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱེད་པ་ས་རྒན་ཆུ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་གསུམ་མཐོང་དོ། །དེ་ཡང་མི་བསྒྲུ་བའི་ཞལ་བླང་། ལོ་རྒྱུས་ལྟན་པའི་ལག་ལེན། ཚད་ལྟན་མཁས་པའི་མངོན་བསྟོད་དང་གསུམ་མོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་རྗེའི་རང་རྣམ་ང་བརྒྱད་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་དག་སྒྲ་བ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཆགས་སྡང་མེད་ཅིང་། གཟུ་བོར་སྒྲ་བ་གཅིག་ལ་ཏྲི་ས་ན་ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཤེས[19]པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་རིག་སྒྲ་བ་ལ་སྐབས་གསུམ་བློ་མ་སར་ཆུ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་མི་བསྒྲུ་བའི་ཞལ་བླང་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ལོ་རྒྱུས་ལྟན་པའི་ལག་ལེན་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བཅུ་གཉིས་འདས་པའི་བར་ཉིད་ལ། །སྟོན་ཆད་གཞན་གྱིས་ཐོས་དཀའ་བའི། །དགག་སྒྲུབ་ཚོག་གིས་སེམས་མེད་ཀྱི། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུལ་བྱེད་གཏམ། །མཁས་པའི་རྣ་རྒྱན་རིན་ཆེན་སྟོས[20]། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་སྒྲ་ར་གྱི་སྐད་ཐོག་ནས་སེམས་མེད་རི་བོ་ཡང་འགྱུལ་བར་བྱེད་པའི་ཚོད་པའི་གཏམ་ཉིན་བཅུ་གསུམ་རིང་སྟོས་ཏེ་ཆུ་ལུ་སྲེགས་འཚོག་བྱེད་དགའ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཚར་བཅད་པའི་བདེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སྒྲ་རིག་སྒྲ་བ་ལ་སྐབས་གསུམ་བློ་མ་སར་ཆུ་ལྟར་ཡིན་པའི་བསྒྲུ་མེད་དན་ཏྲགས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚད་ལྟན་མཁས་པའི་མངོན་བསྟོད་ནི། སྒྲ་ཡི་ཚུལ་མཁས་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལ་མ་ཟོར་ས་ཤིང་། །སྟེབ་སྟོར་ལེགས་སྒྲངས་ལྷན་ངག་རྩོམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད[21]། །ཅེས་སྒྲ་ཡི་ཚུལ་ལ་མཁས་པས་སྒྲ་རིག་སྒྲ་བ་ལ་ཐོགས་མེད་ཅེས་གསུངས་པའང་སྒྲ་ཡི་དབང་ལྡན་ཙ་ཏ་ལྡ་གོ་མི་དང་རྒྱས་པ་དང་གནས་འཛིག་དང་ནོར་རྒྱས་ལ་ས་བོགས་དང་གོ་ས་ཀཉམ་པའི་སྒྲབ་བྱེད་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །མངོར་ན་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎ্ཌིཏས་ལེགས་སྒྲ་ར་གྱི་སྒྲ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཁྱེན་པ་མ་ཟད་རང་བཞིན་དབྱིག་དང་རྒྱར་ཚུགས་ཙཱ་ལས་ཀཱ་ཤ་ཀ་ལ་ཡ་ཅི་ལ্ཀ་ཅེ་ཡང་ཤེས་ཏུ་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཁྱེན་ནོ།[22]།

---

[18] ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མངོད་པའི་མཁས་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲ་རིག་པ་ནི་བརྡ་སྟོོད་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། རེའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཀ་ལྷ་པ་དང་ཙཏ্ཊ་པ་སོགས་དང་། དེ་དག་གི་ཡན་ལག་གི་བསྟན་བཅོས་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་མཁྱེན་པས་ཚོག་གི་ཆ་གང་ལལང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་ཅན་སྒྲ་བའི་མཚོག་ཙཏ্ཊ་གོ་མི་དང་། རྒྱས་པ་དང་། གནང་འཛིན་དང་། ཐོག་མཁར་དང་། ནོར་རྒྱས་ལ་སོགས་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

[19] འདི་ནི་ང་བརྒྱད་མའི་ཚ་བ་ལས། སྒྲ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཡི་འགྲེལ་པ་ཡིན།

[20] སྟེ་པ་རིན་སྒྲངས་པས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས་གསུངས།

[21] ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་ལྷན་དུ་ལེགས་པའི་པཎ་ཆེན་སུགཏ་ཤྲཱི་མཛད་པའི་ས་སྐྱ་པཎ্ཌིཏའི་བསྟོད་པ་ལས་གསུངས།

[22] ས་སྐྱ་པཎ্ཌིཏའི་དངོས་སྟོན་པཎ་ཆེན་ཀུང་ཐང་པས་མཛད་པའི་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས། རྒྱ་གར་ལ་ལེགས་པར་སྒྲ་བ་བད། རང་བཞིན་བད། ཟུར་ཚུགས་པ་བད། ཀ་ཅའི་སྐད་བད། བོད་ཀྱི་བད་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་ཞེས་བད། དབལ་སྐང་ལོ་ཐུ་བའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པའི་ས་པཎ་བསྟོད་པ་ལས། སྟོན་བྱང་ཟློས་པའི་གར་དེ་སྐད་རིགས་བཞི། ।བད་སྟོར་ལ་ཏྲང་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལ་སོགས། ।མཐར་ཕྱིན་ཐུགས་ཆེན་དང་མ་ཞིན་པའི། ।སྒྲ་སྐད་ཀུན་ཀྱིས་ཁྱེད་ལ་ལུང་དུ་སྟོན། ।ཞེས་རྒྱ་གར་ཀྱི་སྐད་རིགས་ཀྱགས་ཆེན་བཞི་ཀ་མཁྱེན་པར་གསུངས་སོ། །

།དེས་ན་དེང་གི་བར་རྒྱ་གར་གྱི་གླགས་ཆེན་སྐད་རིགས་བཞི་ཚར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཁྱེན་མཁན་བོད་མི་ནི་ཚོས་རྗེ་ས་སྐྱ་བཏྲྀཀ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི་ཚོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་དེའི་དཔང་པོར་བཞུགས་སོ། །སྒྲ་ཡི་དབང་ཕྱུག་ཡིན་པའི་མཚོན་ཏུགས་སུ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་དང་། ཤེས་རབ་འཕྲོ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲ་ཉིར་བསྡུ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་མཛད་ཅེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མཁས་འཇུག་རྣམ་བཤད་ལས་བྱང་བས་ད་ལྟའི་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་ཞེར་བ་དེ་ནི་གསར་འབྱོར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་འདུག། །དེའི་ཕྱིར་ན་དཔྱད་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་དབང་དཔལ་ཁང་གི་ནང་བས་ལྷར་སྐྱེས་བ་ལྷར་སྐྱེ་ངག་པའི་རྩ་བ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྒྲ་སོགས་མཁྱེན་མཁན་ཚོས་རྗེ་འདུ་བའི་མཁས་པ་གཞན་གང་རས་ཅན་ལྟོ་ངས་ཤུ་ཁྱུ་ཤོ་ཁ་ལེགས་ཤྱར་གྱི་སྒྲ་སོགས་མཁྱེན་མཁན་ཚོས་རྗེ་འདུ་བའི་མཁས་པ་གཞན་གང་ལ་ཡང་ཁ་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཀང་ཁ་ལ་ལ་ཡིན་ཏེ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟན་ངག་རིག་པ་མཁྱེན་ཚུལ། མངོན་བརྗོད་རིག་པ་མཁྱེན་ཚུལ། སྡེབ་སྦྱོར་རིག་པ་མཁྱེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཁན་བྱའི་སྟན་ངག་རིག་པ་ལ་སྟན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། དེའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མཁན་བྱའི་སྟན་ངག་གི་གཞུང་དངོས་དང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཡི་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་གླགས་ཆེན་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཇི་ཙམ་ལ་ཚོས་རྗེས་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལུར་ཆ་ཏེ་སྟོན་རབས་དང་དེའི་ནང་ནས་ཨགྷ་ལུར་ཆ་ཏེ་མེའི་སྟོན་རབས་ལས་རྒྱུ་བ་ཐུ་བུ་གསུངས་པ་[23]དང་། ཐུབ་པ་ཆར་ཏའི་ཐོས་གར་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་བཞི[24]དང་། ཐོག་དགོན་དཔྱིའི་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་བཏུ་ཀ་ཁ་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། ལུ་ལ་པོ་ཐོང་སྟེ་བཟའ་མ་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་སར་ས།ཏ།ཀ ཏ ཀ ཏ ཀ ཏ

སྟེ་བལ་བྱའི་སྣན་དགེ་གི་དབང་དུ་མཛད་ན་ཀྱི་ཐུན་རྟགས་ཀྱི་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་ནུ་ཏ་ལྦུས།[28]སྟེ་ཟློས་གང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལེ ཌ་སོ་དྲུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ལུས་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱན་བཞི་དང་། བསྟན་བཅོས་དེའི་ལེ ཌ་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་གིས་མཚན་ཉིད་སོ་དྲུག་སྟེ།

༡) ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྒྱན། ༢) ཞལ་རས་ཕྱུད་སྟེ་ཡི་གེ་བསྡུས་པ། ༣) ཀོན་བྱེ་སྟེ་མཛེས་པ། ༤) ཤུདཀར་ཆ་ཅེ་དགེར་བརྗོད། ༥) ཅེ་ཏུ་སྟེ་རྒྱུ། ༦) ས་ཁལ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ། ༧) དཔྱི་ཚུ་ཚུ་སྟེ་མཐོང་བའི་མཐའ། ༨) བློའི་ཐུན་ཁ་ཅེ་ཐོག་པ། ༩) ཞི་ཁྲོ་ལུས་ཡ་ལ་ཐོ་ཚ། ༡༠) ནི་དཔྱན་ལ་ལ་ཏེ་ཅ་ལ་བ་ལ་ལ། ༡༡) ནི་ཏ་ཀ་ལ་ཚོ་ཀ ༡༢) ས་ཁ་ཟ་ལ་ཐ་ཀ ༡༣) ཧ་ཅ་ལ་ཆ་ཅ་ཀ ༡༤) ཀ་ཁ་ལ་ཡ་ལ་ཐུ་ལ། ༡༥) ཀ་ཁ་ལ་ཡ་ལ་ཕ་ལ། ༡༦) ཏ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༤༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༤༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༥༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༥༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༥༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༥༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༥༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༥༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༥༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༥༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༥༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༥༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༦༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༦༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༦༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༦༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༦༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༦༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༦༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༦༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༦༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༦༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༧༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༧༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༧༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༧༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༧༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༧༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༧༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༧༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༧༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༧༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༨༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༨༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༨༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༨༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༨༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༨༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༨༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༨༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༨༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༨༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༩༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༩༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༩༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༩༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༩༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༩༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༩༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༩༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༩༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༩༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༠༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༠༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༡༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༡༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༢༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༢༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༣༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༣༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༤༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༤༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༥༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༥༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༦༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༦༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༧༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༧༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༨༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༨༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༡༩༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༡༩༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༠༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༠༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༡༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༡༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༢༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༢༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༣༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༣༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༤༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༤༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༥༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༥༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༦༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༦༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༧༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༧༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༨༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༨༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༢༩༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༢༩༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༠༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༠༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༡༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༡༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༢༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༢༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༣༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༣༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༤༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༤༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༥༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༥༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༦༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༦༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༧༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༧༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༨༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༨༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༣༩༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༣༩༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༤༠༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༠༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༤༡༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༡༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༤༢༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༢༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༤༣༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༣༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༤༤༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༦) ཀ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༧) ཨ་ཐ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༨) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༤༩) ལ་ལ་ཏ་ཀ་ལ་ཐ་ལ། ༤༥༠) ཧ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༥༡) ཧ་ལ་ཆ་ལ་ཐ་ལ། ༤༥༢) ཐ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༥༣) ཨ་ནུ་ནཡ་ལ་ཐ་ཕ། ༤༥༤) ལ་ལ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤༥༥) ཏ་ཏ་ལ་ཐ་ལ། ༤

ཡིན་ཞེ་ན། ཡབ་རྒྱལ་པོ་ས་བདག་དགེ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་བརྒྱ་རྩ་བདུན་པ་ཡན་ཆད། དེའི་ཁ་སྐོང་སྒོམ་རྒྱ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པ་སྟེ་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་[30]དང་། སྨོན་དཔོན་དཔལ་བོས་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་[31]དང་། སྨོན་དཔོན་སེང་གེ་ཞབས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ཆེན་མོ་དཔལ་བོའི་ལ་མཐུད་ནས་པར་ཕྱིན་རེ་རེ་ལ་བཅུ་ཚན་རེ་རེ་སྟེ་དྲུག་ཅུ་ཚང་[32]བ་དང་། མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན་དང་། སྨོན་དཔོན་གསང་བས་བྱིན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞོན་ནུ་མ་བདུན་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་[33]དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟོད་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ལ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྟོན་ལ་བྱོན་པར་གྲགས་པའི་སྒྲན་ངག་མཁན་བླུར་པེ་སྟེ་སྒང་བའི་ཉི་མ་མཚོག་གི་ས་མཛོད་པའི་ཀུན་ཏུ་ཟླ་ཀླུ་ཕ་ཡས་སྟེ་རི་བཀྲ་པ་སྲིད་སྐྱེབ་ཅེས་པའི་སྒྲན་གཞུང་བཤད་ཅེས་པའི་སྒྲན་གཞུང་དང་། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཝེ་བས་པའི་སྒྲན་ངག་མཁན་ཎྜི་ཏ་རྒྱ་ནི་ཡང་ཅེ་ཏ་ཡ་ཁ་ཆོག་གི་ས་མཛོད་པའི་ནཱ་ཡ་ཏ་ཡ་ཏ་ཀཱ་ལ་ཀ་ཏ་ཡ་ཁ་ཆེ་ཡ་ཏ་ཡ་ཁ་ཆེ་ཡ་ཏ་ཡ་ཁ་ཆེ་ཡ

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ཝི ཇ་ཀཱར་སྟེ་དབལ་ཁྲབ་འཇུག་སྒྲུབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཅུཏན་ཆུམ་[36]སྟེ་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་ནག་མོ་ཁོལ་གྱི་བོཏཱས་མཆོག་སྟན་བཀা་མཁན་ཀུམྱར་དཔྱ་ས་ཏེ་གཞོན་ནུ་ཁོལ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་ཐུན་ཀྱི་ཏཀ་སྟེ་སྒྲེད་ཟིད་མ་འཛོག་པའི་གཏམ་རྒྱུད་[37]ལ་སོགས་སྟན་གཞུང་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྲབ་པ་[38]ལ་སྨྲོང་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་སློབ་དཔོན་དཔལ་གོ་དང་ནག་མོ་ཁོལ་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གོ་སར་བཞུགས་སོ། །དེས་ན་དཔྱིས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་དབང་དཔལ་ཁང་ལོ་ཐུ་བས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་རྒྱ་སྟན་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྨྲོང་ཚུལ་གྱི་མཛད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་མཛད་མཁན་ནི་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ལས་གཞན་པའི་གང་ས་ཅ་ནམ་བྱུང་བོ། །དེའི་ལག་རྗེས་སུ་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བའི་སྟན་གཞུང་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་དོན་སྟན་དགེ་གི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་[39]མཛད་དོ། །ཡིན་ནའང་བློ་ཕམ་པ་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་དེ་ནི་དེང་དུས་ཀྱས་ཚོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོ་སྐལ་དུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་མངོན་བརྗོད་རིག་པ་མཁྱེན་ཚུལ་ནི། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་འཁོར་བཅས་མདུན་སློབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན་སྲེས་མཛད་པའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གོ་ཤཱུ་ཀླ་ཀཱ་སྟེ་སྦྱ་ཚོགས་གསལ་[40]བ་དང་། ཨམར་ཀོ་ཤཱ་ཡཱ་ཁ་ཆེ་མེད་མཛོད་དང་། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་དུ་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བ་ཐུ་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་སུ་བྱ་ཏེ་ཅཱ་ལ་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཀ ཨ་ཡ ཏ ཀ ཡ ཁ ལ ཀ ཡ ཁ ལ ཀ ཡ ཁ ལ

ལ་འཚི་མེད་སེང་གེའི་[42]གོོ་འཕང་རྒྱུད་རྒྱས་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཚོགས་གཏེར་བཀོད། །དེས་ན་དགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁས་དབང་དཔལ་ཁང་པོ་ཐུ་བས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་འདའི་རྣམ་ཐར་ནི་ཚོས་རྗེ་ས་བཏ་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མཐོང་ཚོས་སུ་མ་བྱུང་བ་ནི་ཚོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཚོ་དཔང་པོར་བཞུགས་སོ། །

གསུམ་པ་སྟེབ་སྦྱོར་རིགས་པ་མཁྱེན་ཚུལ་ནི། ཁ་ཆེ་བཏ་ཆེན་གྱི་འཁོར་བཉིད་དགུ་ཡི་ཡ་གྱལ་བརྡ་སྦྱོང་རིགས་པའི་སྒྲ་བོ་ཆེས་ལོག་སྒྲ་ཚར་གཅོད་པཉྩ་མཆོག་གི་མདུན་དུ་ཐུབ་པ་པཎ্ཌ་ཏ་མང་ཁ་ལྟར་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་ཤུགས་ལ[43]དང། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་རྡཻཡདེབ་སྟེ་རྒྱལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་དང། དེ་བཞིན་དུ་སྨོན་དགོས་རབ་ཀློང་ཀུན་ཁྱེན་ལྟ་ཅིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་ལ་ཕོགས་པ་དང། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཟློག་དགོས་ཀ་ཐ་ཀ་ཤ་ཀ་ཅ་ཡ[44]ཏ་ཀ་ཤ་ཀ་ཅ[45]ཏ[44]ཏ་ཀ་ཤ[45]ཏ[44]ཏ[45]ཏ[44]ཏ[45]ཏ[44]ཏ

མཛད་པའི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབས་ལྟ་[46]ལ་སོགས་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་ཤེན་ཏུ་མང་པོ་ཡང་གསན་མོ། །ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་བའི་བུ་གར་མ་ཐོས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཚོགས་[47]ཞེས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་ལ་ཡང་སྣང་བས་མཐའ་རུ་སོན་མོ། །སྔོན་གྱི་ཁོན་པའི་སྣལ་བ་དང་རྒྱ་མཚོའི་སྣལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཚོགས་ཞེས་པའི་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་ཆགས་ཤུང་པས་མ་བཅད་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་རྒྱ་མཚོའི་གཏམ་དེ་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་སྡེབ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཁོན་པར་ལྷུངས་པའི་བོད་པ་རྣམས་ཉར་ལངས་སོ། །དངོས་གནས་བྱས་ན་ཉར་ལ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་དེ། རྒྱུན་ཆགས་ཤུང་པས་མ་བཅད་པ་དེ་སྡེབ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སུ་གསུངས་མེད་ཅེས་ཤེན་ཏུ་གསལ་བོར་གསུངས་བཞིན་དུ་རྒྱུན་གྱི་གཞུང་དང་ཞེ་བའི་སྡེབ་སྦྱོར་ནང་མེད་པས་རྒྱུན་ཆགས་ཤུང་པས་མ་བཅད་པ་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་ནི་ཁོན་སྣལ་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ངོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོན་སྣལ་རྣམས་ལ་ངོ་འཕྲོད་པའི་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རེས་པ་ཡི་གེས་འཇུག་སོ། །

རྒྱུན་ཆགས་ཤུང་པས་མ་བཅད་པའི་དགེ་བར་བརྗོད་ནི་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་བཀས་པས་མཛད་པའི་འགོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་བསྟོད་པ་དཔྱིས། སློབ་དཔོན་སཏྱཱ་ཏིཥ་མཛད་པའི་དུས་ཀྱི་འགོར་ལོའི་བསྟོད་པ་དཔྱིས། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཀྱོ་རྗེའི་བསྟོད་པ་དཔྱིས་ལྟུ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འོན་སྡེབ་སྦྱོར་རྒྱུན་ཆགས་ཤུང་པ་མ་བཅད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤུང་پས་མ་བཅད་པ་དང་ཡི་གེ་སྒྲོལ་ལེགས་པ་དང་བྱ་བའི་ཚོགས་གསལ་བར་བྱས་པ་སྟེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་ནོ། །མདོར་ན་སྡེབ་སྦྱོར་ལ་དམར་སེར་ཅན་དང་ཞེ་བའི་ཞབས་དང་དགོངས་མཉམ་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་སུ་སྡེབ་སྦྱོར་མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་མཛད་དོ། །དེས་ན་དཔྱིས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་དབང་དཔལ་ཁང་ལོ་ཏྲ་བས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཟག་ཅིག་ཏུ་ཅིག་ཅར་ཡང་ཕ་ཁ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་ནས་ཀ་ཁ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ཟློས་གང་མཐའ་དག་མཉེན་ཚུལ་ནི། བཏྲིཏ་སུཀཱཏ་ཥི་ལས་ཐུབ་པ་ཐུར་ཏ་མཚོག་གིས་

---

[46] རྣམ་ཐར་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་ལས། ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལ་བསྡུགས་པའི། །བྱིན་རླབ་ལྟའི་སྡེབ་སྦྱོར་དང་། །ཞེས་དང་། ང་བརྒྱད་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་དང་བྱིན་རླབ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་སྡེབ་སྦྱོར་ངང་མཁས་ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྦྱོན་མ་ལ་བསྟོད་པ་བྱིན་རླབ་ལྟ་ཡི་ནང་བུ། ཡི་གེ་གཅིག་པའི་ཚོགས་བཅད་ལ་མིང་དཔལ་དང་། གཉིས་པ་གཉིས་ཏེ་དབྱངས་ཅན་དང་བཏུན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ལྷག་པ་ཐོབ་ཏེ་ཅོ་ར་ཐུ་ཀ་ལ་ཀ་ཀ་ཀ ཞེས་ཏ་ལ་ལ་ལ ལ ལ

མཛད་པའི་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱར་ཏ[48]དང་། ཀླུ་རྒྱས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མ་ལ་སོགས་[49]བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་གསན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་པའི་མཛད་པ་བསྒྲུབས་སོ། །

དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱར་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་ཞུ་ན། ཚངས་པས་བརྩམས་པའི་ཆོས་གར་རིག་པ་ལ་ཚོགས་བཅད་སྒམ་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་ཡོད། དེའི་དང་པོའི་དོན་བཏུས་ཡེ་ཐོག་རྒྱར་ཏ་ཡི་ཆོས་ལ་ཚོགས་བཅད་ཆིག་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་ཡོད། ཡིན་ནའང་གཞུང་འདི་གཉིས་ཀ་དེང་དུས་མཐའ་དུ་མེད། ད་ལྟ་མཐའ་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱར་ཏའི་ཆོས་གར་རྒྱས་པ་དེ་ལ་ཚོགས་བཅད་ལྔ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡོད། དེ་ལས་ཚོགས་བཅད་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཕྱང་བའི་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་བསྡུས་པ་སྟེ་གཉིས་ཡོད། ཞུས་དག་གྲུབ་པའི་རྒྱར་ཏའི་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྩ་དགེ་ལ་གནའ་བོའི་རྟེན་རྫས་མཐའ་དུ་ཡོད་པས་གང་སྤར་བྱང་ལ་ད་དུང་ཆོད་གཞི་ཅན་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལེ ཌ་སྒམ་ཅུ་སོ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ་དང་པོའི་ཚེ་རྒྱར་ཡཱུ་ཏ་ཝ། ཆོས་གར་མཁན་རྒྱབ་བརྟན་ཏི། མཚོག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་རྩོམ་པ་པོ་ཐུབ་པ་རྒྱར་ཡིན་གསུངས། ཞཱན་ནི་བཤད་ལ་ཕོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་ཚངས་པ་ནས་ཐུབ་པ་རྒྱར་དང་། དེས་རང་གི་བུ་བཏུ་ལ་ཐོག་མར་གསུངས། དེ་ནས་ཏུ་གར་དུ་དར་འཛེལ་བྱང་བ་ཡིན་ཞེར་རོ། །

དེས་ན་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎ་ཁྱེ་ཏང་བཏུད་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། མཚན་ཉིད་ནམས་བསྟན་བཅོས་དང་མ་ཐུན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ་ཞེས་དང་། ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་འཚད་ཤེས་ཞེས་དང་། ཆོས་གར་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་དག་དགའ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་ཤིང་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ཆ་ཤས་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་ཞུ་ཡིས་ཤེས་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་ཡིན་གསུངས། ཞཱན་ཏི་ལ་ཕ་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱང་ནི་ཤེས་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཐུབ་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཤེས་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཡོ་ཐུབ་ལ་ནི་ཆ་ཤས་ཡོ་ཐ་ཆད་ཡིན། ཞེས་ཁ་ཅིག

པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་རྒྱས་སུ་ཆོས་གར་རབ་དགའི་འཇུག་པ་[50]བཙུམས་པར་མཛད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱངས་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་ཅམ་གསལ་བའི་རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས་ཙ་བ་དང་རང་འགྲེལ་གཉིས་མཛད་དོ།[51] །མདོར་ན་དཔལ་གྱི་གངས་ཅན་པའི་མཁས་པ་གཞན་པས་ཆོས་གར་སྟོང་ཚུལ་མ་བསྟན། བསྟན་འགྱུར་དུ་ཡང་ཆོས་གར་གཞུང་ངོ་མ་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་མཛལ་རྒྱ་མེད། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཆོས་གར་དང་གླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཆོས་གར་དེ་ལྟ་བསྟན་འགྱུར་ནང་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཆོས་གར་གྱི་མཚན་གཞིའི་ཆ་ཤས་ལས་མཚན་ཉིད་སོགས་བསྟན་པའི་ཆོས་གར་གྱི་གཞུང་ངོ་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བཞུགས་སྣར་གྱི་ཆོས་གར་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་དེ་ནི་མིང་ཙམ་ལས་ཆོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆུར་ཏའི་ལེ་ཏུ་སོ་དྲུག་ནས་བྱང་བའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཁོ་ཚོ་ལ་མེད་དོ། །དེས་ན་བཞུགས་སྣར་ཆོས་གར་ཚོགས་པ་ལ་མིང་རྟོག་པོ་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ནི་བོད་ཀྱི་ཐོང་གསེར་བ་ནང་དང་བའི་གླུ་གཞས་དང་ཞབས་བྱེའི་རྒྱུན་འཛིན་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡིན། གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཐོང་གསེར་བ་ནང་དང་བའི་གླུ་གཞས་དང་ཞབས་བྱེའི་རྒྱུན་འཛིན་གནང་རྒྱ་ལེགས་ཀྱང་བཞུགས་སྣར་གྱི་ཚོགས་པ་དེ་ལ་ནི་ཡིད་སྨོན་ཥོར་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་སྐད་དུ། རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས་ལས། དབུས་པ་རྣམས་ནི་ལྷོར་ཞིང་འགྱུར། །གཙང་པ་ཚེར་ལ་གསལ་བ་ཡིན། །བཅོར་ཞིང་འདུལ་བ་མངའ་རིས་པ། །ཁམས་པ་རྣམས་ནི་བརྩོད་ཅིང་ཀྱོང་། །དེ་ལྟར་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཡང་། །སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་མང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་ཀྱི་ཐོང་གསེར་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ནས་བྱང་བའི་གླུ་གཞས་གཏོང་བའི་ཚེ་འགྱུར་དང་ཁུགས། འདེགས་དང་འཇོག ལྷོམ་དང་ཐུ་བ་དེ་དག་ཚ་ཚང་བ་མེད་ནའང་ཡུལ་ཀྱི་དབང་གིས་སོ་སོའི་སྐད་གཏམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱང་བ་བཞིན་གཏོང་དགོས་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་གར་ཚོགས་པའི་གཞས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ནས་ཕ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ཚུ་ཏ་ཀ་ལམ་པ་ཝ་ཡ་ཏ་ཡ་ཡ ཐ ཏ ཡ ཡ ཀ ཡ ཡ ཀ ཡ ཡ ཀ

ནི་ཚོས་འབྱུང་དེ་བཞིར་རྒྱ་མཚོ་དཔང་པོར་ཡོད་དོ། །དེས་ན། གངས་ཅན་ཀ་བི་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་ཆེ། །གངས་ཁྲོད་ཀ་ཎི་འཇམ་དབྱངས་ས་སྐྱ་པ། །གངས་ལྷོར་ཀ་བ་ཡ་ནི་ཚོས་རྗེ་ཉིད། །གངས་རིའི་སྟན་བཅུ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་འདུད། །ཅེས་བྱིས་པ་ནི་གནམ་པོ་ཡིན། འདི་ལ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་གཞུར་བརྟག་རང་ཞེ་ཡོང་སྟམ། ཡོང་ནའང་ལྷེམ་པོ་ལ་སྲས་ཁ་གཏད་ཐུབ་ཅེས་པ་ནི་ཞར་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་ཚོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེ་ནི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བོད་ཀྱི་སྟན་བཅུ་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་མཁས་པ་ཡིན་པར་རང་རྣམ་དུ་[52]ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟར་མཁས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན། དེ་ཡང་མཁས་རྣམས་ནི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པ་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་བརྩམས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ཡི་བརྗོད་བྱ་ཤེས་བྱ་ཐམས་བཅད་ལ་ཁ་ལྟ་བགྱང་དུ་ཡོད་པའི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་[53]བཀའ་བར་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ལ་འགྲེལ་ཚོགས་མང་ཙོས་དང་འདི་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིན་ལས་མ་བྱུང་བོ། །རྒྱལ་བ་ཅོ་ང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལ་ཐུགས་ཡིད་འཕྲོགས་ཏེ་འདི་ལྟར་བསྟོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཅོ་ང་ཁ་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུབ་བསྟན་ཧོར་བུ་ཡི། ། དྲི་མ་རིགས་པའི་ཆུ་ཡིས་བཀྲུས། །ཡིད་ཆེས་ལུང་གིས་བྱི་དོར་བྱས། ། སྒྲུབ་པའི་རྒྱན་མཚན་ཅི་རུ་མཚོད། ། ཅེས་པའི་སྒོ་ནས་[54]སྡོམ་གསུམ་ལ་བསྟོད་གནང་མཛད། ཚོས་རྗེ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཚོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། ཚོས་དང་ཚོས་མིན་འབྱེད་ལ་དབང་བསྐུར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་དེ་ནི་མཐོ་རིས་གནས་སུ་གཤེགས། ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་[55]སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལ་བསྟོད་གནང་མཛད། ཚོས་རྗེ་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་ཞལ་སྔ་ནས། མཁས་པ་བསྟན་པའི་རྣམ་གཞག་ཚགས་པ་དག་ལ་ཡིད་ལ་དགའ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་རྡུ་བྱུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཞེན་པས་འཇུག་པ་དག་གིས་ལེགས་བཤད་ལ་ལེགས་བཤད་དུ་ཤེས་པ་ཉུང་བར་སྣང་ངོ་ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་[56]སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལ་བསྟོད་གནང་མཛད་དོ། །

---

[52] རང་རྣམ་ང་བརྒྱད་མ་ལས། དེ་འཇུག་ཡིན་ས་སྐྱ་པ་སྟེ་མཁས་པ་གཞན་དག་གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །ཞེས་མཁས་པར་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་སོ། །

[53] འགྲེལ་པའི་གྲངས་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་མཁྱེན་འཛིན་ནོ་བོས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པ་མ་དང་། ཚོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཚེ་སྲོག་ངན་འགྲོའི་གཡང་སྒྲོག་མ་ལ་ཁ་གཏེགས་པར་ཞུ།

[54] འདི་ནི་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཅོ་ང་ཁ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཚོས་རྗེའི་བསྟོད་པའི་ནང་གི་དུམ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཚིགས་བཅད་འདིའི་རྩ་བའི་བརྗོད་བྱ་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཡིན་ནོ། །

[55] འདི་ནི་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རིགས་གཏེར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས། གཞི་ཙ་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་འབྱེད་ལ་ཞེས་པ་དེ་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

[56] འདི་ནི་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར་ལས་གསུངས། ལེགས་བཤད་རྡུ་བྱུང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཞེས་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཡིན་ནོ།

གྲུབ་ཐོབ་ཡིན་པར་རང་རྣམ་[57]དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་གྲུབ་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་གྲུབ་རྒྱས་རྗེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་བ་ཀཱཥྱ་པའི་ཞལ་སྔ་ནས། རབ་གནས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བགེགས་སྟོང་དེ་རིང་རྟེང་མ་པས་བྱེད། ཡེ་ཤེས་པ་ཞུགས་པ་སོགས་རབ་གནས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དེ་ཁྱེད་གསར་མ་པས་མཛད་པར་ཞུ་གསུངས་ཏེ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་བསྐྱུར། མགོན་ཁང་གི་ལྷ་སྐུ་ཐམས་ཅད་རྒྱང་རིང་དུ་སོང་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་འཛམ་མགོན་ས་སྐྱ་བཀྲིས་སྐྱབ་ཅིག་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བཀྲག་སྟེ་ཡེ་ཤེས་པ་པཏ་པས་སྐྱབ་ཅིག་ལ་སྔར་རྒྱང་རིང་དུ་སོང་བའི་ལྷ་སྐུ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ཁང་དུ་དྲངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ལྷ་ཁང་གི་ནང་སྔར་བཞིན་ཆས་དུ་གནས་པར་མཛད་པའི་ངོ་མཚར་བློ་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ཏོ།[58] །རྒྱ་ནག་ཏུ་རྒྱལ་བློན་མི་མང་འབུམ་ཐུག་གི་དབུས་སུ་སྐྱ་མ་མཁན་གྱིས་སྟྭལ་བའི་ཝོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྐྱ་མའི་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྟྭལ་ནས་ཉེ་བའི་དུས་ཀྱི་བར་སྐྱེ་རྒྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་བཞུགས། འདི་འདྲའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་ཅིན་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཐུབ་པར་སྟྭལ་མཁན་ནི་བོད་དུ་ས་སྐྱ་བཀྲིས་མ་གཏོགས་གཞན་མ་བྱུང་བོ།[59] །དེས་ན་རྒྱལ་རབས་རྫོགས་ལྟར་གཞོན་ནུའི་དཔལ་སྟོན་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཏབ་པ་གཞུང་གི་དགྱེས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་ཞུ་ན། སྟོན་དགོན་འཕྲལ་པ་ཐུབ་ཐོབ་ལ་ཅང་ས་སྐྱ་བཀྲིས་ཀྱི་ཐུགས་ཀུན་ཏུ་ཡང་ས་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཀྱི། ཐུགས་ཀུན་ཏུ་ཡང་ས་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཀྱི། ཐུགས་ཀུན་ཏུ་ཡང་ས་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཀྱི། ཐུགས་ཀུན་ཏུ་ཡང་ས་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ཀྱི[60] །

གཉིས་པ་ལྷང་གི་མདུན་ལྟོངས་ནི། ཁོ་ན་དགོས་བྱའི་ལྷང་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཁས་འཇུག་ལས། བོད་སྟན་བཏ་གི་ཚུལ་ལ་བློ་མི་འཇུག་པས་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དོན་ནི་བོད་རྣམས་སྟན་བཏ་གི་ཚུལ་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་མི་འཇུག་པས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལྷང་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཆོས་རྗེའི་སྐབས་ཀྱི་གཏུལ་བྱ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན། ཡིན་ལའང་བ་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟན་བཏ་གི་མཛད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྗོ་རྗེའི་ལྷང་བསྟན་མེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །གཞི་བཅང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་གཏུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་མཛད་པ་ལྟར་ཆོས་རྗེ་ས་པཏ་ཀྱིས་ཀྱང་གཏུལ་བྱའི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་བོད་དུ་སྟན་བཏ་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་པ་འབུར་དོད་བསྐྱེད། དེས་དོན་ལ་ནི་དེང་

---

[57] རང་རྣམ་ང་བརྒྱད་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་དགེ་རྒྱལ་མཚན་དེ་འང་ལྟོད་ཅིག་གྱེས་པ་དང་སྦྱང་པ་ལས་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྟོད་ལ་ཞེས་ཚོས་རྗེ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

[58] སྟེ་པ་རིན་སྦྱངས་པས་མཛད་པའི་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་དང་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཚོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་སོ། །

[59] སྟེ་པ་རིན་སྦྱངས་པས་མཛད་པའི་སྐལ་བཟང་ལེགས་ལམ་དང་ཁོ་བོས་བཅུམས་པའི་ཚོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས་གནང་ཞུ།

[60] རྣམ་ཐར་ཆོོད་རྒྱལ་མ་དང་ཚོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཁུངས་ལྟོད་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་དང་དེས་པ་རྣེད་པར་འགྱུར་རོ། །

བར་གྱི་བོད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ངེས་པ་དོན་གྱི་སྙན་ངག་པ་ཡིན་པས་ཀུན་ཀྱང་ཐལ་མོ་དང་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་འབུལ་འོས་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་དཔལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲགས་ཆེན་སྐད་རིགས་བཞི་ཚར་མཁྱེན་པའི་སྐོར་གསལ་ན་སྙན་ངག་གི་ཙ་བ་སྒྲ་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱ་ཆེར་ཕེབས་པ་དང་མི་གསལ་ན་བོད་རྣམས་སྙན་ངག་གི་རིག་པའི་ཙ་བ་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱ་ཆེར་མ་ཕེབས་ཞེས་པའི་དན་རྒྱགས་ཡོད་མཁན་དང་པོའི་ནང་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ད་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དཔེར་ན་མེ་ལོང་མ་ལས་གཞན་དབྱངས་ཅན་མཁྱལ་རྒྱན་ལ་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྐོར་གསལ་ན་སྙན་ངག་རིག་པ་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱ་ཆེར་ཕེབས་པ་དང་མི་གསལ་ན་བོད་རྣམས་སྙན་ངག་རིག་པའི་ཚུལ་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་ཕེབས་ཞེས་པའི་དན་རྒྱགས་ཡོད་མཁན་གཉིས་པའི་ནང་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ད་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་སྒྲ་སྒྲུབ་དང་སྒྲ་ར་ཀེ་མཏོན་བརྗོད་སྙན་ཚོགས་གསལ་བ་རྩ་འགྲེལ་ལ་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྐོར་གསལ་ན་སྙན་ངག་རིག་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཚུལ་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱ་ཆེར་ཕེབས་པ་དང་མི་གསལ་ན་བོད་རྣམས་སྙན་ངག་རིག་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཚུལ་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་མ་ཕེབས་ཞེས་པའི་དན་རྒྱགས་ཡོད་མཁན་གསུམ་པའི་ནང་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ད་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་དམར་མེར་ཅན་གྱི་ཕྲེག་སྦྱོར་དང་ཕྲེག་སྦྱོར་གྱི་ཚོམས་ལ་སོགས་མཁྱེན་པའི་སྐོར་གསལ་ན་སྙན་ངག་རིག་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཚུལ་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱ་ཆེར་ཕེབས་པ་དང་མི་གསལ་ན་བོད་རྣམས་སྙན་ངག་རིག་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཚུལ་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་མ་ཕེབས་ཞེས་པའི་དན་རྒྱགས་ཡོད་མཁན་བཞི་པའི་ནང་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ད་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་ཐུར་ཁ་ཡི་ཐྲོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་གསལ་ན་སྙན་ངག་རིག་པའི་མཚན་གཞི་ལ་བློ་གྲོས་རྒྱ་ཆེར་ཕེབས་པ་དང་མི་གསལ་ན་བོད་རྣམས་སྙན་ངག་གི་མཚན་གཞི་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་མ་ཕེབས་ཞེས་པའི་དན་རྒྱགས་ཡོད་མཁན་ལྔ་པའི་ནང་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གང་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན་མཚན་གཞི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་རྣམས་སྙན་ངག་གི་ཚུལ་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་མི་འཛུག་པ་བསྟུབ་ཐུབ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་མཁན་བྱའི་སྙན་ངག་གི་དབང་དུ་མཛད་ན། རིགས་དང་གྲོལ་བ་དང་མཛོད་དང་འདུས་པ་བཞི་པོའི་དོན་དང་པོར་ཚོས་རྟེ་ས་བཏ་ཀྱི་མཁས་འཛུག་ཏུ་གསུངས་[61]པ་དེའི་རྟེ་ས་སུ་བོད་ཀྱི་སྙན་ངག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲངས་ནས་ཚོས་རྟེ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྩ་བའི་ཁྱངས་དེ་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་སྐོར་ད་བར་གྱི་བོད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱད་བཞིའི་མཁས་པས་མ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐྲི་སྲོང་ཡི་གེ་གཅིག་པའི་ཚིགས་བཅད་དང་། གཉིས་པའི་ཚིགས་བཅད་དང་། གསུམ་པའི་ཚིགས་བཅད་དང་། བཞི་པའི་ཚིགས་བཅད་

[61] ཀྱང་གོཥ་བོད་རིགས་པ་དང་སྙན་ཁང་ནས་བསྐྱན་པའི་མ་བཏ་གསུམ་འབྲེལ་བའི་བསྡུར་མའི་བོད་བཞི་པའི་ཕྱེ་བཀྲས་ ཅ། པའི་ཕྱེང་དགུ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

དང་། ལྷ་པའི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དགེར་བརྗོད་ཀྱི་ཞར་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གསུངས་[62]ནས་དང་བར་གྱི་གོང་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་འདིའི་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་མཁན་མ་བྱུང་བས་གོང་རྣམས་མཉན་བྱའི་སྙན་ངག་གི་ཚུལ་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་མ་ཕེབས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་གྱུར་གོ། །

དེ་ནས་གཉིས་པ་བལྟ་བྱའི་སྙན་ངག་གི་དབང་དུ་མཛད་ན། བལྟ་བྱའི་སྙན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་སོ་དྲུག་[63]གྱི་རྒྱས་བཤད་མཛད་ན་འདིའི་ཞེས་ཤེན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་མཁན་གོང་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་གཅིག་ཀྱང་བར་མ་བྱུང་བས་གོང་རྣམས་བལྟ་བྱའི་སྙན་ངག་གི་ཚུལ་ལ་བློ་རྒྱ་ཆེར་མ་ཕེབས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་གྱུར་གོ། །དེས་ན་དཔྱད་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་མཁས་དབང་དབལ་སྒང་གོ་ཐུ་བས་གསུངས་པ་ལྟར་མཉན་བྱའི་སྙན་ངག་ཅང་བལྟ་བྱའི་སྙན་ངག་ཚོགས་ཤོར་ཤོལ་མཁན་ནི་ས་པཾ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་ལ་བཟློས་ནས་ཟེད་དོ། །འདི་ཅོ་ཅེ་མ་ཡིན་པར་གནམ་ཤོའི་གཏམ་ཡིན། ཁྱེད་རྣམས་ཕྱོགས་ཞེན་ཀྱི་དབང་དུ་རང་ཟློ་འགྲོ་རྒྱ་ཞུགས་ཟློ་ལ་ཡིན། འདི་བཀར་བཏགས་མ་ཡིན། ཇི་རོར་གནས་པ་ཤེ་མཁས་པ་ཚད་ལྡན་ལ་ནེམ་ནུར། འདི་ཤ་བར་དུ་ནི། **གང་ས་ཅན་ཀ་གི་འཇམ་མགོན་ས་པཾ་ཆེ། ।གང་ས་ཁྲོད་ཀ་ཎི་འཇམ་དབྱངས་ས་སྐྱ་པ། ।གང་ས་ལྷོར་ཤ་བ་ཡ་ནི་ཆོས་རྗེ་ཉིད། ।གང་རིའི་སྙན་ངག་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་འདུན། ।**ཅེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཐུང་ཙམ་ཞུས་སོ། །

ད་འདི་མན་ཆད་ཞར་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་འགའ་ཞུ་ན་སྙན་པས་གོ་སྐབས་ཙོལ་གནང་ཞུའོ། །དེ་ཡང་། ཕྱི་ས་ཀྱི་མཁས་པ་འཕྲན་ཟླ་བྲལ་བ་ཆེ་ཏན་ཞབས་བྱང་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་སྙན་ངག་སྤྱི་དོན་དེ་ཥིན་ཏུ་ལེགས་པོ་འདུག ལྷན་ངག་གི་ཕྱོགས་ལ་རང་ཟློའི་གོ་ཕྱོགས་འཛེལ་བ་ལ་དགེ་བའི་བཅེས་གཅིན་རང་དུ་བྱུང། ཁོང་འཇུ་བའི་མཁས་པ་དུས་ཕྱི་ས་ཡོང་དཀའི་ཚོད་དུ་མཐོང། ཡིན་ནའང་ལྷན་ངག་སྤྱི་དོན་དུ་ཡིག་མཁན་ཀྱི་ཡིག་ཆོར་མང་དུ་མཛད། དེའི་མཚན་གཞི་ནི་ལྷན་ངག་སྤྱི་དོན་ཀན་སུ་ཞུ་མི་རིགས་དགེ་སྐྱན་ཁང་ནས་བསྐྱན་པ་དེའི་ཤོག་ལྷེབ་ ༢༩ ཐེང་དང་གོ་ལས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་མཛད་པའི་མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོར་འདི་སྐད་གསུང་སྟེ། ཚོག་སྦྱོར་དང་། ཕྲེ་བས་ཕྱི་ཡང་གི་བྱས་ཁྱོར་དང་། ངལ་གསོའི་ཕྲོད་མཚམས་དང་། ཐུར་རྒྱན་ལས་ཆེར་དང་། སྐྱ་རྒྱན་ཀྱི་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་ནི་སྟམ་བྱའི་ཐཱ་ས་ཆ་ཡོག་གི་ཇི་ཚོ་ལྟར་གོང་ལ་ཐུ་ཡོག་ཀྱི་ཁ་ཡིང་ཚ་ཚ་ཅེ་འདོད་དུ་ཕན་པ་ལྟར་དུ་ཐོང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་མཁས་དབང་ཁོང་གི་གསུང་མིན་པར་ཡིག་མཁན་ཀྱི་ཡིག་ཆོར་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་ཞུ་ན། མཁས་འཇུག་ནང་

---

[62] ཀྱང་གོའི་གོང་རིག་པ་དང་། སྐྱ་ཁང་ནས་བསྐྱན་པའི་ས་པཾ་གསུང་འབུམ་དང་། བསྟར་མའི་ལོང་བཞི་པའི་ཕྱེ་བ་ཀྱང་། ༡༥༩ པའི་ཐེང་ ༧༦ ལས་གསུངས་སོ། །

[63] ཆུ་དཀའི་ཐོག་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལྷོམ་ལས་གསུངས་སོ། །

དུ་ཡིག་ནོར་མཁན་ཁྲོད་ཀྱིས་བྱིས་པ་ལྟར་ཡེ་ནས་མེད། ཡིག་མཁན་ཁྲོད་ལ་ཐོག་གས་ཞེན་རབ་རིབ་ཀྱི་ནད་གཏུག་པོ་ཆེ་ཡོད་བཟོ་འདུག ལྷན་བཅོས་གནང་ན་ལེགས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཚེལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཆགས་ལ་ཁད་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཏེ་བཞག་ཡོད་པའི་ཐོག་ས་ཏེ་ཚོ་ལྟག་མེད་དུ་བཅག་པ་ལ་དཔའ་རྒྱས་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་འཇུག་དང་སྟེབ་སྦྱོར་མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་ནས་བྱུང་བ་དེ་ཚོ་འགའཤས་ཆགས་ལ་ཁད་བྱས་ནས་རང་གིས་བསྒྲིགས་ཏེ་བཞག ངའི་སྟེང་དུ་རང་འདོད་འབྱར་དོད་མངོན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་འགའ་ཞིག་མཁས་འཇུག་དང་མེ་ཏོག་ཆུན་པོར་མེད་བཞིན་དུ་རང་གིས་བློས་གསར་དུ་བསྒྲུན་ཏེ་ཆགས་ལ་ཁད་པའི་གཞན་ལུགས་གསར་བསྒྲིགས་དང་མཉམ་དུ་བཞག་ནས་སྲུན་འབྲིན་པ་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་རྩ་བ་ནས་མི་འདུག །

དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་ཞུ་ན། མཁས་འཇུག་ལས། དེ་ཡི་དབྱེ་བསྡུ་འདིར་མ་བཤད། །ཅེས་དང་། མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་ལས། ཕྱི་ཡང་དང་ངལ་བས་པའི་གནས་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གོང་ཀྱི་སྣོད་ལ་མི་འགྱོར་བས་སྣབས་འདིར་མ་བྱིས་སོ་ཞེས་དང་། མཁས་འཇུག་ལས། སྒྲ་བའི་དབེ་ལེགས་པར་སྒྲ་བའི་སྒྲ་ལ་ཤེན་ཏུ་མཛེས་པ་ཡོད་མོད་རྟེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གོང་ཀྱི་སྣོད་ལ་མི་འགྱོར་ཡང་དེ་དང་ཚ་མ་ཕྱུན་པ་རང་གིས་བརྡུགས་ཏེ་སྒྲ་བར་བྱའོ་ཞེས་དང་། མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་ལས། ལྷ་བའི་ཐུགས་ལ་གོས་ཚེན་ཀྱི་རི་མོ་མི་ཤེས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྒྲ་བའི་སྟོབ་སྦྱོར་གོང་ཀྱི་སྣོད་ལ་མི་འགྱོར་བས་སྟོབ་སྦྱོར་མཚན་ཉིད་པ་གོང་སྣོད་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་གཞུང་གཉིས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་གཅིག་ནས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་ཆགས་ལ་ཁད་བྱས་ནས་བསྒྲིགས། དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་རྒྱན་ལས་ཆེ་བ་དང་སྒྲ་རྒྱན་ཀྱི་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ས་པཏ་ཀྱིས་རྩ་བ་ནས་མ་གསུངས་བཞིན་དུ་རང་གི་ནམ་རྟོག་གི་བཟོ་བྱ་ནས་འགའ་ཞིག་གསར་དུ་བསྣན་ཏེ་བྱ་རོག་དང་ཁྱང་ཁྱང་དང་སྟེ་ཌའི་ནམ་ཐར་བསྐྱངས་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་ས་སྐྱ་བཏྲིཏས་མཛད་པའི་མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྐོར་འདི་སྐད་གསུངས་སོ་ཞེས་དྲི་ལ་བསྟན་སོ། །

ལས་ཚུལ་འདི་འོས་སམ་སྙམ་ན། ཤེན་ཏུ་མི་འོས་ཏེ། རྟེ་སྐད་དུ། ཏན་དབང་དགེ་ཚོས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཆགས་ཀྱམ་ཆ་ཤས་ཆེད་དུ་བསགས་པ་ལ། །ཐོག་ས་སྟའི་འབེན་བ་ཀོད་དེ་མཚོན་བསྟན་པའི། །རང་སྟེའི་མཁས་པའི་དགྱ་ལྟ་དབུང་བསྟོད་འདིས། །གཞན་སྟེའི་དཔའ་བོ་ད་དང་བསད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིག་ནོར་མཁན་ཁྲོད་ཀྱི་ནམ་ཐར་ལ་ཡིད་སྨོན་ཡོད་ཚུ་བར་ཞོག་ཁྲོད་ཀྱི་ནམ་ཐར་ནི་བཞད་གད་མཁན་ཀྱིས་རི་མོ་མཁན་ལ་འགྲན་པའི་ནམ་ཐར་དེ་ཁྲོད་ལ་ཡོད་བར་རྟོགས་སོ། །གང་ལྟར་མཁས་འཇུག་ལས། ལྷ་བའི་དཔེ་ལེགས་པར་ལྷ་ལ་མཛེས་པ་ཡོད་མོད། རྟེ་ལྟ་བཞིན་དུ་གོང་ཀྱི་སྣོད་ལ་མི་འགྱོར་ཡང་དེ་དང་ཚ་མ་ཕྱུན་པ་རང་གིས་བརྡུགས་ཏེ་ལྷ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དབང་པོར་བཞག་ནས་གོང་ཞུས་མཁས་འཇུག་དང་མེ་ཏོག་ཆུན་པོའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ལྟར། དབྱེ་བསྡུ་དང་

སྟེབ་སྦྱོར་ཕྱི་ཡང་གི་བསལ་སྟེ་གཏན་མེད་ཚན་ལ། ༡) མ་སྟེ་དང་། ༢) ཡ་སྟེ་དང་། ༣) ར་སྟེ་དང་། ༤) ས་སྟེ་དང་། ༥) ཏ་སྟེ་དང་། ༦) ང་སྟེ་དང་། ༧) རྣ་སྟེ་དང་། ༨) ན་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ཚན་བརྒྱད་དང་། ༩) ཕྱི་བ་ལ་གཅད་དང་། ༡༠) ཡང་བ་ལ་སྟེ་ཡི་གེ་འདི་བཅུ་པོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་བོ། །དེ་ཡང་གསུམ་ཀ་ཕྱི་བར་གནས་པ་ལ་མཁཀ་ཏེ་མ་སྟེ་དང་། དང་པོ་ཡང་བ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཕྱི་བ་ལ་ཡཁཀ་ཏེ་ཡ་སྟེ་དང་། དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཕྱི་བ་བར་མ་ཡང་བ་ལ་རཁཀ་ཏེ་ར་སྟེ་དང་། མཐའ་མ་ཕྱི་བ་དང་པོ་དང་བར་མ་ཡང་བ་ལ་སཁཀ་ཏེ་ས་སྟེ་དང་། དང་པོ་དང་བར་མ་ཕྱི་བ་མཐའ་མ་ཡང་བ་ལ་ཏཁཀ་ཏེ་ཏ་སྟེ་དང་། དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཡང་བ་བར་མ་ཕྱི་བ་ལ་ཧཁཀ་ཏེ་ཧ་སྟེ་དང་། དང་པོ་ཕྱི་བ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡང་བ་ལ་ཆཁཀ་ཏེ་ཆ་སྟེ་དང་། གསུམ་ཀ་ཡང་བ་ལ་ནཁཀ་ཏེ་ན་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ཚན་བརྒྱད་དོ། །

དེ་ཡང་གཏ་སོ་སོའི་ལྟ་དང་རང་བཞིན་དང་བྱེད་འབྲས་ལ་སོགས་བས་མ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གོང་ཞུས་གཏ་ཏེ་ཚན་སོ་སོའི་སྒྲབས་སུ་ཕྱི་ཡང་སོགས་ཀྱི་བསལ་མིང་བརྗོད་ཀྱི་བརྡ་རྒྱས་འཁྲོག་པའི་རི་མོ་ 'S' ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཡི་གེ་ཕྱི་བའི་རྒྱས་དང་། རི་མོ་དྲང་པོ་ 'I' ལྟ་བུ་ཡང་བའི་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བར་མ་གཏོགས་པ་ཕྱི་བ་རྒྱང་པ་ལ་ 'ཀ' ཞེས་པ་དང་། ཡང་བ་རྒྱང་པ་ལ་ 'ལ' ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་དོན་ལ་སོགས་པ་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་བརྡ་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་བས་མ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། ངལ་གསོའི་སྦྲོད་མཚམས་ཏེ་དབྱངས་ཡིག་གི་སྒྲ་གདངས་རྣམས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་ནི་ཐུང་དུ་དང་རིང་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་སྟེ་གསུམ་མོ། །

ཡུན་ཚད་དེ་ལ་སྒྲུབ་ཞེས་ཟེར། དེ་འདིའི་སྒྲུབ་གཅིག་ལ་ཐུང་དུ་དང་། གཉིས་པ་རིང་པོ་དང་། གསུམ་པ་མན་ཆད་ལ་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ལ་སོགས་དང་། ཡཏི་སྟེ་ཚོགས་བར་གཅོད་མཚམས་དང་། བིན্�་སྟེ་རྣམ་གཅོད་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མདོར་ན་ཡཏི་སྟེ་ངལ་གསོ་བ་དང་། ཡཏི་ཐུན་ཏེ་ངལ་གསོའི་གནས་དང་། ངལ་གསོའི་མཚམས་དང་གནས་དེ་དག་ཚོ་གཞིན་དུ་གཏན་དབབ་མ་ཐུས་ན་ཡཏི་ཐུན་སྟེ་ངལ་གསོ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཏམ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་སྦྱར་བའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་ཁ་ལ་ལ་ཡོད་ཅིང་ཆ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་རྣོག་ཐོག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལེགས་སྦྱར་ལྟར་ཆ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་བོད་རྣོག་ལ་སྦྱོར་མི་བཏུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྒྱ་གར་ཀྱི་ལེགས་སྦྱར་ལ་ཡོད་པའི་འདྲ་མཚུངས་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་བོད་རྣོག་ལ་ནམ་ཡང་འབྱོར་མི་བཏུབ་ཅེས་པ་ནི་མཁས་འཇུག་གི་ལུང་དེའི་དོན་རྩ་བ་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །

འདྲ་མཚུངས་ཡོང་བ་དང་མཚན་ཉིད་པ་མི་ཡོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་སྟན་བགེ་གི་བསྟན་བཅོས་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱན་བཙམས་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་སྟམ་བྱའི་ཐགས་སུ་མ་ཟད་དར་གོས་ཀྱི་ཐགས་ལ་ཟ་འོག་གི་རི་མོ་ཅི་འདོད་དུ་ཕབ་པ་ལྟར་དུ་སྟང་ངོ་ཞེས་པའི་ཡིག་ཆོར་གྱི་ཕྲེང་དེ་རྣམས་ནི་ཡ་མ་བརྒྱོ། །

མདོར་ན་ཡིག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་མགྲོགས་བྱེས་མ་གནང་བར་གནའ་བོའི་མཁས་པའི་གསུང་ལ་དད་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལབ་ཕྱལ་ནས་སྟྲི་དོན་གྱི་ཡི་གེ་འདི་བྱེས་ཡོད་ན་ད་ལྟའི་གཞུར་བརྒྱུད་དེ་ཉིན་ནས་མི་ཡོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དེས་ན་མགྲོགས་བྱེས་དང་མགྲོགས་ཟླྭ་གི་ལས་དེ་འོར་ནས་གཟུར་གནས་གནས་བོའི་མདའ་ལ་བཙོན་གནང་ཞུ། དེ་ཡང་གོང་ཞུས་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་གོད་སྐད་ཀྱི་སྟེང་མི་ཡོང་བའི་རྣམ་གསལ་ཀྱི་དགེ་ཞི། སྟན་བཅུ་མེ་ལོང་མ་ལེ ཌ་དང་པོའི་ཚིགས་བཅད་ ༡༣ པའི་རྒྱ་དགེ་ལས། ཨསྟམསྟ་ཀལཆསྟ་ལམསྟ་ཀྱཾ་ཎ་ཝཾ་ཐ་ཀ། ཝི་ནསྟ་ནསྟ་ཏ་ཐ་ཀ། ཤ་ཀ་ལ་ལའི་ཕྱི་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཡང་ཡང་བསྐོར་བ་མཛད་དུ་ཡོད་ཀྱང། ཚིགས་བཅད་དེའི་གོང་འཕྲུར་མེ་ལོང་མ་ལས། ནུབ་ཀྱི་རི་མགོར་ལྷུང་བ་ཡི། །མཐའ་དག་ཉི་འོད་མལ་སྟན་ཅན། །མཁྲེགས་པའི་ནུ་མ་ལ་གནས་པའི། །གོས་དམར་མཛེས་བཞིན་ཆུ་ལྷན་མ། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྗེས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཡང་ཡང་བསྐོར་བ་གཅིག་ཀྱང་མཛད་ཟ་མེད་པ་དེ་ཁྱེད་ནས་པའི་མདུན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་དོ། །

དཔྱིའི་ད་ལྟའི་ཚིགས་བཅད་འདིའི་ནང་དུ་ས་དང་ཏའི་རྗེས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུག་ཡང་ཡང་བསྐོར་བ་ལ་སོགས་ཡོད་པ་འདི་རང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱིའི་རྗེས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུག་ཡི་ཙོམ་ཙལ་དེ་ངོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་རྣམཏཥྟམི་ཎ་མཚོག་གིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལེགས་ཐུར་ནང་ཡོད་པའི་ཐུར་རྒྱན་པལ་ཆེ་བ་དང་། ཐུ་རྒྱན་གྱི་བྱ་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལེགས་ཐུར་དང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་གོད་སྐད་ལ་འབྱོར་རྒྱ་བར་ཞོག་ མེ་ལོང་མའི་ལེ ཌ་དང་པོའི་རྒྱ་དགེའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱ་གཉིས་པ་དེ་ལེགས་ཐུར་ནང་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱང་གོད་དུ་འབྱོར་བ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་གྱིས་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཡིག་ཧོར་འབྲི་མཁན་ཁྱོད་ལ་སྟོངས་གདབ་པར་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཆུང་ཟད་མགྲོགས་གཟིགས་སུ་ཐལ་བའི་རྣམ་གསལ་ཀྱི་དགེར་བརྗོད་གཞན་ཞིག་ཞུ་ན། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎ་ཁྱེ་ཏས་སྟོན་སྟྲོར་མེ་ཏོག་ཚུན་པོ་ལས། བདག་ཅག་ལྟ་བུ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དག་གིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་ཇི་ལྟར་འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལ་བའི་ཐག་ལ་གོས་ཆེན་གྱི་ཇི་མོ་མི་ཤེས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྟྲོར་བའི་སྟོན་སྟྲོར་གོད་ཀྱི་སྐད་ལ་མི་འབྱོར་བས་སྟོན་སྟྲོར་མཚན་ཉིད་པ་གོད་སྐད་ལ་དགེར་བརྗོད་པར་མ་བྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་མགྲོགས་གཟིགས་གནང་འབྲས་སུ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ཀྱིས་གོད་སྐད་ཐོག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སྟོན་སྟྲོར་གྱི་འཇུ་མཚུངས་ཅམ་ཡང་མེ་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་འདུག་དགོངས་ནས་ལྷང་རིགས་སྟྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་དབང་སེམས་དཔའ་རྗོ་རྗེ་མཚོག་གིས་སྟོན་སྟྲོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆུན་མཐའི་སྐྱ་རེངས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཀྲམས་སོ། །

ཤིན་ཏུ་བཀྲི་བོས་དྲན་དབང་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་མཚོག་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གནས་བཅུ་ཀ་སྣྲ་བ་ལ་གཞན་གྱིས་དོ་ཟླ་མེ་ཏོས་ཤིང། ལྷག་པར་དེང་སང་ཞལ་བཞུགས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྣྲ་བའི་མཁས་པའི་གྲལ་ཏོག་དེ་ཁོང་ཉིད་ལ་འོས་འདུག་སྟེམ་པ་ནི་ཁོ་བོས་རྒྱུན་དུ་དྲན་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད་རྒྱ་པར་ཁོང་ལ་དད་མོས་དང། ཡིད་ཆེས་དང། ཆེ་མཐོང་དགེ་མེད་ཞི་ཡོད། ཡིན་ནའང་དགེ་གཟིགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་རྒྱ་ཏུ་རོལ་ཞིང་དེ་ལ་བྱེལ་བཙོན་ཏུར་ཏུར་ངང་བཞུགས་པའི་སྐབས་གཅིག་ལ་མེ་ཏོག་ཚུན་པོའི་ལྷང་ལ་གཟིགས་མཏྱོགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་སྟེམ། གཞི་ཙ་མེ་ཏོག་ཚུན་པོའི་ལྷང་ལ་གཟིགས་མཏྱོགས་ཐལ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་བསྟན་བཅོས་བྱིང་ནས་ཀ་ཡིན་སྟེམ། གཞི་ཙ་ཁ་ཤེ་ལས་ལས་ལྷག་པ་རེད་འདུག ཏང་པོར་ཞུ་ན་གཞུང་དེ་དང་པོ་མཇལ་བ་ཅམ་ཀྱིས་དགའ་བ་ཚད་མེད་དང་རིམ་ཀྱིས་བགྱིས་པས་ཁོ་པོ་རང་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཕན་མེད།།

འོ་ན་སྟེབ་སྦྱོར་མེ་ཏོག་ཚུན་པོའི་ལྷང་དོན་གང་ཞེ་ན། ས་པཎ་བདུན་ཅཱ་ལྷ་བྱ་སྟོན་དཔོན་དམར་སེར་ཅན་དང་དགོངས་མཉམ་དུ་སྟེབ་སྦྱོར་ལེགས་པར་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་ས་ཀུངས་ཕོག་ཡོད་པའི་སྟེབ་སྦྱོར་རྣམས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལྟར་བཏུ་ཚ་བཏུ་ཐམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྱང་བོད་སྐད་ལ་རྗེ་ལྷར་ལའང་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་མི་འབྱོར། གང་ཡིན་ཞུ་ན། ལེགས་སྦྱར་ནང་ཡོད་པའི་སྟེབ་སྦྱོར་དེ་ལ་ཙ་བ་སྒྲོམ་གཞི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་རང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ལུ་བའི་ཐུགས་ལུ་གོས་ཆེན་གྱི་རྟེ་མོ་མཚན་ཉིད་པ་ནམ་ཡང་ཡོང་མི་ཤེས་པ་ལྷར་ཙ་བའི་སྒྲོམ་གཞི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྟོབ་སྦྱོར་མཚན་ཉིད་པ་ཡོང་བ་ལྷར་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་པར་སྦྱར་ནས་སྟོབ་སྦྱོར་ནས་ཁོ་བོ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་སྦྱར་ནས་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ལ་མི་འབྱོར་བས་ཁོ་བོ་ས་ཀླུ་ཀློས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་ཏཱ་ཏཱ་ཆོ་ཅ་ལན་ལེགས་པར་ཡོང་བའི་སྟོབ་སྦྱོར་མཚན་ཉིད་པ་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐུབ་ཀྱང། ཁོ་ན་ཏ་དངོས་མེ་ཡོང་བ་དང་འབྲ་མཚུངས་བོད་སྐད་ལ་ཡོངས་བ་དེའི་ཀུ་མཚན་ཀྱིས་ཁོ་བོས་སྟོབ་སྦྱོར་མེ་ཏོག་ཚུན་པོ་བོད་སྐད་དུ་བཙུམས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྟོབ་སྦྱོར་རྣམས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་སྟོབ་སྦྱོར་མཚན་ཉིད་པ་ཡོང་བ་ལྷར་ཙ་བཏུ་ཐམ་པ་གཅིག་པ་གཅིག་ཀྱང་བོད་སྐད་ལ་མི་ཡོང་བའི་མཚན་གཞི་ནི་བོད་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ཡིན། དཔེར་ན་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ནི་ཀུ་དཔེར་སྟོབ་སྦྱོར་རྡེས་བསྡགས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་དུ[64]ཡོད་ཀྱང་བ་ལྷའི་བོད་འགྱུར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་

[64] ཀུ་ལ་ཚ་རྡེས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ཡང་རྡེས་སུ་བསྡགས་པའི་སྟོབ་སྦྱོར་ཅན་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་དུ་ཡོད་པས་ཚོགས་ལེ ཌུར་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ནི་སྟེབ་སྦྱོར་རྡེས་བསྡུགས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་མེད་པ་ནི་མངོན་གསལ་ཡིན་ནོ། །འོན་རྡེས་བསྡུགས་སྟེབ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོར་བཏང་ཡི་གེ་བརྒྱད་པའི་བྱིན་ཐབས་ཅད་ལ་ཞལ་ཐུ་པ་སྟེ་རྡེས་བསྡུགས་སྟེབ་སྦྱོར་ཞེས་གྲགས། དེའི་ནང་གསེས་མང་། ཡིན་ནའང་ནག་མོ་ཁོལ་གྱིས་ཕྲོག་ཞེས་འདོད། འདིར་དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི། བྱིན་ཐབ་ཀུན་ནི་ཀུན་ཏུ་ལ་ཡི་གེ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད་མཁན། སྦྱོར་ཐུང་པ་སོ་སོའི་ཡི་གེ་ལྔ་པ་ཡང་བ་དང་དྲུག་པ་ལྷུ་བ། དགེགས་བསལ་ལ་ཐུང་པ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཡི་གེ་བདུན་པ་དེ་ཡང་བ་ཡོད་མཁན་དེ་ལ་རྡེས་བསྡུགས་སྟེབ་སྦྱོར་ཟེར་རོ། །

དེ་ཡང་། ཇི་སྐད་དུ། བཅུམཿལས་ཐུབ་ཙམ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཁ་ཅིག་བདུད་ཀྱི་ལས་ཀ་ཅན་ཡོད། ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་ཙམ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་ཙམ

རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་བྱན་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཛེལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། དབུས་དང་ཨ་མདོའི་ལམ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང། །མ་གཏུན་དང་བོད་ནི་ཆེས་ཆེར་རིང། །ལེགས་སྦྱར་དངོས་དང་སྲུམ་ཁང་དེ་ལས་རིང། །ཞེས་གསུངས་སོ།[69] །དེས་ན་གཟིགས་མཀྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་དེ་ཅིས་དོན་དུ་མ་འཛིན་རོགས་ཞེས་ཐལ་མོ་སྟེ་བོར་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

མཐའ་དོན་བོད་སྣན་ངག་གི་ཚུལ་ལ་ཟླ་རྒྱ་ཆེར་མི་འཇུག་པའི་དགེར་བཟོད་ནི་མཁས་དབང་དོར་ཞེ་གདོང་བྱུག་སྟེམས་ཟླ་མཚོག་གིས་བཙུམས་པའི་སྒྲིན་ཀྱི་ཡོ་ཉའི་འགྲེལ་པ་[70]དེ་ཡིན། འགྲེལ་པ་དེར་སྒྲིན་ཀྱི་ཡོ་ཉའི་ཚོགས་བཅད་པལ་ཆེར་ལ་འགྲེལ་ལུགས་ནོར་འདུག ཡོངས་རྫོགས་ནི་ཡིག་ཚོགས་ལ་འཇུགས། དེའི་རྣམ་གསལ་ལ་ཀྱི་དགེར་བཟོད་བྱ། མིང་ནོར་བ་དང་། ཚོག་ནོར་བ་དང་། དོན་ནོར་བ་གསུམ་ཞུ་གི་ཡིན།

དང་པོ་མིང་འགྲེལ་སྣངས་ནོར་བ་ནི། བ་ལྷའི་བོད་འགྱུར་སྒྲིན་ཀྱི་ཡོ་ཉ་ལས། ཟླས་ལྷེང་གཡོ་ལྷན་སྣན་བར་སྒྲོགས་ཤིང་འདབ་ཆགས་ལྷེང་བའི་སྐྲིད་རྒྱན་སྐ་རགས་སེལ་སེལ་ཅན། ।དལ་ཀྱིས་དལ་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་ལང་ཤིང་མཇེས་པའི་སྐལ་བཟང་འགོར་ལོའི་ལྷེ་བ་དང་ལྡན་པ། ।རོ་མཚོག་དང་ལྡན་ཆུ་བོའི་ན་ཆུང་གི་ནི་ཟླ་ནི་ཁྲེད་ཀྱི་ལམ་ལ་མངོན་ཞུགས་ནས། ।དགའ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛའ་བོ་རྣམས་ལ་རོལ་སྒེག་ཐོག་མར་སྟོན་ཅིང་སྐྱེད་རྒྱན་འགྲོལ་འདྲ་མཐོང་། ।ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡི་ཚོགས་ཤད་གསུམ་པའི་གི་མིང་ཡིན། ། ད་ཡང་མིང་དག་པ་ནི་རྒྱ་དགེ[71]ལས། ནི་རྡོ་རྗེ་ཡུལ་ཐེ་ཁུར་བར་སྒྲུབ་ཆུ་ཧཱུ་ཁ་ཅོ་ནི་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནི་བདེ་ཞེ་ཁ་ཏེ་ཡིན། འདི་ནི་ཇི་ཁ་ཏེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་བའི་གཙང་ཁ་ཆུ་ཆུང་ཞིག་གི་མིང་ཡིན། ཡིན་ནའང་མཁས་དབང་དོར་ཞེ་རྫ་བའི་ནང་གི་མིང་ནོར་ཡང་མ་བཅོས། འགྲེལ་པའི་ནང་དུ་དེ་ལས་ལོད་པ་ཆུ་ཡི་མཇེས་མ་བྱར་བོན་ཁ་དགའ་མ་རྣམས་ཞེས་འགྲེལ་གཏང་མཇད་འདུག་གོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མིང་འགྲེལ་སྣངས་ནོར་བའི་དབེར་བཟོད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚོག་འགྲེལ་སྣངས་ནོར་བ་ནི། བ་ལྷའི་བོད་འགྱུར་སྒྲིན་ཀྱི་ཡོ་ཉ་ལས། ཀ་ཡེ་ཁྲོད་ལྷན་ཆུ་གཞོན་མིང་ཅན་བདག་ནི་ཤེ་ཡི་ཀྱོགས་བཟང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་མཇོད། །དེ་ཡི་འཕྲིན་སྟན་ཡིད་ལ་བཟུང་ནས་ཁྲེད་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཉེ་བར་འོངས་པར་འགྱུར་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཚོགས་ཤད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ཀ་ཡེ་ཁྲོད་ལྷན་ཞེས་པ་ནི་ཚོ་ནོ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཚོ་དག་པ་ནི་རྒྱ་དགེ[72]ལས། ཟླ་ཏུ་མི་ཏཱ་ཡི་ལྷ་ཏེ་ཁ་ཏེ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་བཀཱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཙམ་ལྷ་ཏེ་

---

[69] ཁོང་གི་མ་ཨང་པའི་ལེགས་སྦྱར་བང་མཇོད་ལས་གསུངས་སོ། །

[70] མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ཁང་གི་ ༡༩༩༩ ལོར་བསྐྱེན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

[71] མོཏྷ་ལ་པར་སྐྱེན་ཁང་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༩᪣᪥ ལོར་བསྐྱེན་པའི་སྒྲིན་ཀྱི་ཡོ་ཉ་ལ་མའི་ཚོགས་བཅད་དང་ཡོ་ལས་གསུངས་སོ། །

[72] མོཏྷ་ལ་པར་སྐྱེན་ཁང་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༩᪣᪥ ལོར་བསྐྱེན་པའི་སྒྲིན་ཀྱི་ཡོ་ཉ་བྱི་མའི་ཚོགས་བཅད་སོ་དགུ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

སྟེ་ཁྲོ་ལྷན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སྒྲིན་ཀྱི་པོ་ཉའི་རྒྱ་བ་དེའི་ནང་ཙམའི་རྒྱས་ཞེས་པ་དེ་ལ་འགྲེལ་བའི་ནང་སོ་བླུགས་བཏུ་སྟེ་ཁྲོ་ལྷན་ཞེས་པ་རང་དུ་གསུངས་འདུག གང་ཡིན་ཞུ་ན། ཀྱ་ཡེ་ཁྲོ་ལྷན་ཉིན། ཆུ་གཞོན་མེད་ཅན་ཏེ་སྒྲིན་པ་བདག་ནི་ཁྲོད་ཀྱི་རྡེ་སྟེ་ཁྲོ་ཡི་གྲོགས་བཟང་སྟེ་སྙིང་ཏེ་བའི་གྲོགས་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་མཛོད་ཅེས་འགོད་དུས། ཏྲ་མི་དགོས་པར་ལམ་སེང་མོ་རང་གི་ཁྲོ་ད་དུང་གསོན་པོར་གནས་ཡོད་པའི་རྟགས་པ་མཁའི་བློ་ལ་ཐ་ལྡན་མེད་སྟང། དེས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདི་བདེ་སྡུག་མཛད་དོ། །དེས་ན་ཁྲོད་ལྷན་དེ་ཁྲོ་ལྷན་ལ་དོར་ཞེས་བཅོས་དགོས་རྒྱ་ཡི་ཀྱོགས་པར་ཀ་ཡ་ཆ་བཅོས་པར་ཀ་ཡ་ཡི་ཀྱོགས་མོ་ཆུ་འཛིན་མེད་ཅན་བདག་ནི་ཁྲོད་ཀྱི་རྡེ་བོ་དེ་ཡི་ཀྱོགས་བཟང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བཀྲིས་ཤིག་ཅེས་ཁྲོ་དེ་ཁྲོད་ལ་འགྲེལ་གནང་མཛད་འདུག དེས་ན་འདི་ནི་ཚོག་འགྲེལ་སྟངས་ཆོར་བའི་དབེར་བཞུགས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་འགྲེལ་སྟངས་ཆོར་བ་ནི། ད་ལྟའི་བོད་འགྱུར་སྒྲིན་ཀྱི་པོ་ཉ་ལས། རྡེ་བོ་ཁྲོས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བའི་བཀའ་ལུང་དག་གིས་གཟེ་བརྡེད་ཉམས་པར་བྱས་ཐུར་ཅིང། །ཞེས་པའི་ཚོགས་ཏུང་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གཟེ་བརྡེད་ཉམས་པར་བྱས་པའི་སྐོར་གསལ། དེ་ནི་རྒྱ་དབེ་[73]ལས། ཤཱུཔོ་ན་ཤ་ཀ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ ཞེས་པའི་མ་ཏཱ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ ཞེས་གསལ། ཤ་ཀ་ཡ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ ཞེས་ཀ་ཡ ཞེས་ཀ ཞེ་ཡ ཞེ ཞེ ཞ ཞ ཞ

༧) བླ་མཁས་རྒྱན་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཅན་གྱི་ཀུན་བློ་ཁྱད་ཅེ་སྣན་ངག་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱན་གཞུང་མཛད། གྲགས་ཚེན་གྱི་མཁས་པ་ཡུན་རབས་ཀུན་ཐུབ་དང་། ཡུན་ཐུབ་རྡོན་དང་། མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་གི་མཚན་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་ཚེ་མཐོང་མཛད།

𑀘) སྨོན་དཔོན་རྡོར་ཀློའི་མཚོག་གིས་རྒྱན་གཞུང་མཛད་ཀྱང་དེང་མང་མཛལ་དུ་མེད། ཁོན་ཀྱང་རྡོར་ཀློས་དེ་ལྟར་མཛད་ཡོད་པར་ནི་སྨོན་དཔོན་ཨཱ་ཁཱ་ཏ་ཀ་ཡིན། ཁོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་བཅམས་ནང་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱགས་ཚེ་བ་ཡིན་པར་ང་རང་ཚོས་ཤེས་པར་ལྟར་མཁས་དབང་རྣམཏཏ་ཆ་ཚོག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས།

𑀙) བྱམས་ཀྱིས་རྒྱན་སོ་གསུམ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཅན་གྱི་ཀུན་བློ་ལྟར་ལྟ་ཅེ་སྣན་ངག་ཀྱི་མདོ་ཞེས་བའི་རྒྱན་གཞུང་མཛད། དེ་ལ་མཆོག་མཚོག་གིས་དགག་པཱའང་མཛད།

𑀜) ཡུན་ཐུབ་མཚོག་གིས་རྒྱན་ཞེ་གཅིག་གི་བརྗོད་བྱ་ཅན་ཀྱི་རྒྱན་མཚོག་བཏུས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱན་གཞུང་མཛད། སྨོན་དཔོན་ཡུན་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱན་ཁ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྨོན་དཔོན་ཀུན་[74]མཚོག་གི་ཞལ་ལྟ་ནས། **བི་དྷན་དྲི་ཀུ་ར་ཐུ་ཀ་ཥ་ཏ་ཀ་ཥ་ཡ། ཁ་ཏ་ཡ་ཥ་ཏ་ཡ་ཥ་ཏ་ཡ་ཥ

༸) སྨོན་དཔོན་ལྷན་ཕྲན་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཀླ་ཁེས་པའི་གཤུང་དེ་ཡི་རྩོམ་པ་པོར་གྱུགས། ཁོང་གི་རྒྱ་ལ་པོ་ཞལ་ཆགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཡོད། རྒྱ་ལ་པོ་དེའི་སྐུ་དུས་ཀྱི་འདས་ལོ་ ༸༥༥ ནས་ ༸༸༠ བར་ཡིན་པས། སྨོན་དཔོན་གྱི་སྐུ་དུས་ཀྱང་དེ་རང་ཡིན་མོ། །

(ཀ) རྒྱལ་ཡཱ་ལམཚོ་གི་བཞེད་པ་ལ་ལ། སྨོན་དཔོན་ཞཱན་ཁེན་བཀྲ་ཡིས་དཔག་པ་མཛད། སྨོན་དཔོན་རྒྱལ་ཡཱ་ལམཚོ་ཡི་སྦྱན་མདུན་སྟན་ངག་པའི་གྲས་སུ་གཏོགས་པར་གྲགས་པས། སྨོན་དཔོན་དེ་ཡི་ལོ་དུས་ཀྱང་འདས་ལོ་ ༸༥༥ ནས་ ༸༸༠ བར་ལ་ཡིན་མོ། །

᱑᱐) ཕུ་ཀུ་ལ་མཚོ་གི་ཞིས་ཞཱན་ཏཱིན་ཏཱ་ཡཱ་ཏ་ཀཱ་ཡི་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་འདས་ལོ་ ༸༥༥ ནས་ ༸༸༠ བར་ཡིན་མོ།

᱑᱑) ནཌ་ཝེ(ཁར་མཚོ་གི་ཞིས་རྒྱན་གཞུང་ཀློན་ཆེན་ཆོས་པ་ཏེ་མཛད། གྲགས་པ་ཡང་ཆེ། བཙན་ཞིས་དུས་ཀྱང་ ༸༸༠ ནས་ ᱑᱓᱕ བར་ལ་ཡིན།

᱑᱒) བུདྡ་ཝི(ཀཱ་ཡ(ཀཱ(ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁ་ཕྱི(ནཱ(ཏ(ལ(ཀ(ཡ(ཏ(ལ(ལ(ཡ(ཏ(ལ(ལ(ཡ(ཏ(ལ(ལ

๔๐) ཐོང་མཚོག་ནི་རྒྱུན་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་སར་ས།ཏ་ཀ་ཏ་དང་། ཕྱིན་རལ་གླུ་ཀ་རྣམ་གཉིས་ཅོས་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ནང་ཤེན་ཏུ་ཀྱེས་ཆེ། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་དབུ་སྟོད་ཙམ་ལ་ངེས་པ་ཡིན།

๔๑) ཨཱ་ཏི་ཥས་ཞབས་ཀྱིས་ཨལ་ཏྲན་ཅུ་ཏཱ་ཞེས་པའི་རྒྱུན་གཞུང་དང་། ཕྱིན་རལ་ཐུ་ཏེ་ཞེས་པའི་ཉམས་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་མཛད། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་ནང་ལ་ཡིན།

๔๒) ཏྲི་ས་ལ་ཆོག་གི་ས་ཡོ་ཏེ ཏྲ་ཝ་ཏ་ཅུ་ཞེས་པའི་རྒྱུན་གཞུང་མཛད། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་བལ་ཆེར་འདས་པོ་ ๑๐๕๐ ཙམ་ལ་ཡིན།

๔๓) ཀུན་མཚོག་གིས་བཀྲིས་ཐེ ཏཱ་ཞེས་པའི་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་པ་དང་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་བར་ལ་ཡིན།

๔๔) མཉེ་མཆུང་མཚོག་གིས་བྱ་ཀྱེ་ཝེ་ཀ་ཞེས་པའི་རྒྱུན་གཞུང་མཛད། གཞུང་དེའི་ནང་དུ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་རྒྱུན་ལོག་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དཔག་པ་ཤུགས་ཆེ་མཛད། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དབུ་སྟོད་ཙམ་ལ་ཡིན།

๔๕) མཐུ་ཐང་ནི་དགེ་ལྡ་མོའི་སྡུལ་པར་གྲགས། ཁོང་གིས་རྒྱུན་གཞུང་ཀླུབ་ཀླུ་ཞེས་པ་དེ་མཛད། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ལ་ཡིན་ནོ། །

๔๖) ཆུ་ཏེ་ཀྱཏཙ་ནི་སྟན་དགེ་རབ་གསལ་ལ་བློ་ཀུ་ཐོང་ཡོར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། ཐོག་དཔོན་དེས་སྟན་དགེ་རབ་གསལ་གྱི་འཕྲེལ་པ་སངས་ཀྱེ་ཞེས་པ་དེ་འདས་ལོ་ ๑๑๖๐ ཙམ་ལ་མཛད་པས་ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ཀྱང་དེ་རང་དུ་ངེས་དགོས་སྟེས། སྟན་དགེ་རབ་གསལ་ལ་འཕྲེལ་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་མཛོད་སྟེ། སར་ས།ཏ་ཏ་ཀ་ཏ་ཞེ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ(འདས་ལོ་ ๑๑๙๑) ངཡཏ་ཆ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (འདས་ལོ་ ๑๑๖๙) ཕྱི་བཟླ་ལ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་) ས་མེ་ལ།ར་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པ་) ཆོས་རིག་མེ་ལོང་གི་ཆོས་པ་ཡོ་ཝི་ལ།ནྲ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པ་) ཏཏ་ཀ་ཏ་ཞ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (དུས་རབས་བཅུ་ལྔ་པ་) ཏ་ཀ་ཝ་ཏ་ཞ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (དུས་རབས་བཅུ་ལྔ་པ་) ཐ་ཡ་ཀ་ཏ་ཞ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་ཀ་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ་ (ཡོ་དུས་ནི་འདས་ལོ་ ๑๑๖๔) ཀ་ཆ།ལ།ཀ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (ཡོ་དུས་ནི་འདས་ལོ་ ๑๑๖๑) ཆ།ས་ཁ།ཏ།ཀ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ཕྱེད་སྨད་ཙམ་ན་ཡིན) ཏ།ཏ།ཆ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (ཡོ་དུས་འདས་ལོ་ ๑๑๓๓) བ་ཏ།ཀ།ཏ།ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ཕྱེད་སྨད་ཕྱེད་ཙམ་ན་ཡིན) ཀོ་ས།ཏ།ཆ།ཏ།ཀ་ཆ་ཆ་ཀ་ཏ་ཞེས་པ་ཡི་ཏ་ཀ་ (ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན) དེས་ན་དབང་ཕྱུག་འཕྲེལ་པ་ནམས་ནི་སྟན་ལྷུགས་ལྷར་འཕྲེལ་པའི་འཕྲེལ་པ་ནམས་དང་པ་ཡིན། སྟན་དགེ་རབ་གསལ་ལ་ད་དུང་འཕྲེལ་པ་ཤེན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་ནའང་འཕྲེལ་པ་དེ་ནམས་ནི་ཚོགས་དོན་གྱི་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སོང་འདུར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

๨๓) ཏེམཏङ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་གླུ་བླ་ན་ལྷས་ནི་རྒྱན་གཞུང་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། གཞུང་དེ་བརྩམས་དུས་ནི་འདས་ལོ་ ๑๐๑๑ ནས་ ๑๑๓๙ བར་ལ་ཡིན། ཁོང་དང་དུས་མཉམ་དུ་བཞུགས་པའི་མཁས་པ་ཧཱུ་ལན་ཆེན་མཆོག་གིས་ཀཱི་ཏི་ཤ্ཱ་ཞེས་པའི་རྒྱན་གཞུང་དང་། ནྱ་གཡཱ་ས্ས་མཆོག་གིས་ཀླུ་བྱེད་ཅན་ཞེས་པའི་རྒྱན་གཞུང་མཛད་དོ། །

๨๔) བླ་ཀླུ་མཆོག་གིས་བླ་ལྷ་ཏུ་ལྷས་ཞེས་པའི་རྒྱན་གཞུང་འདས་ལོ་ ๑๐๙๙ ནས་ ๑๑๙๓ བར་ལ་བརྩམས་པ་ཡིན།

๨๕) དེ་བེ་ཤྭར་མཆོག་གིས་ཀཱི་ཀཱཡ་ལཏ་ཞེས་པའི་རྒྱན་གཞུང་བརྩམས། ལོ་དུས་ནི་འདས་ལོ་ ๑๓๐๐ ཙམ་ལ་པལ་ཆེར་རེས།

๓๐) བླ་ཀླུ་ཀཱཡི་པར་གྲགས་པས་བླ་ལྷ་ཏུ་ལྷས་ཞེས་པའི་རྒྱན་གཞུང་མཛད། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྨན་ཆ་ཙམ་ལ་རེས།

๓๑) རྒྱལ་ཡཱ་མཆོག་གིས་གྲགས་ཆེན་རྒྱན་གཞུང་ཨལ་ཏཱ་ལས་པ་དེ་མཛད། ནམ་དགྱོད་ཀྱི་རྩལ་གྱི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་བྲགས། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་དེ་ལ་ཚན་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ལ་མདོ་དང་། གཉིས་པ་འགྲེལ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་ལྟར་ན་སྨོན་དཔོན་རྒྱ་ཡཱ་མཆོག་གིས་སྔོ་དང་པོ་མདོ་རང་མཛད། སྔོ་གཉིས་པ་འགྲེལ་པའི་ཚན་པ་དེ་སྨོན་དཔོན་རྒྱ་ཡཱ་ཆེ་ཆུང་ཕ་ཡ་ལ་ཡ་ཡ་ཡ

૩૯) བོ་ཤུན་པ་མཚོག་གིས་སྒྲིན་ཏྲ་ཥན་ཞེས་པའི་གཞུང་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གི་གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཐུགས། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ལ་ཡིན།

૯૦) བོ་ཤུན་གཉིས་པར་གྲགས་པ་འདི་ན་ཟླ་རྟན་ཕུར་ཞེས་པའི་ལྷང་པའི་གནས་མི་ཡིན། དེས་ན་ཁོང་ནི་གྲགས་ཆེན་བོ་ཤུན་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་སྒྲིན་ཏྲ་ཥུ་ཟླ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། ཁོང་གི་ལོ་དུས་མ་རེས། ཡིན་ནའང་སྟན་ངག་རབ་གསལ་གྱི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་མི་ཅན་ཏེ་ཁོང་མོས་པས་ཁོང་གི་ལོ་དུས་ཀྱང་ཅན་ཏེ་དུས་མཚོག་གི་རྗེས་སུ་བྱང་བར་སྨྲ་ནུས།

૯૧) ཟླ་ནུ་ངུམི་ཀླ་མཚོག་ནི་མི་ཐེ་ལ་ལ་ཡི་ཡུལ་མི་ཡིན། ཁོང་ནི་རས་ཚོང་ཏུ། ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡི་རྩོམ་པ་པོའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་ལ་གྲགས་པ་ཡིན།

૯૨) ངའདེབ་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་ཅན་ལོ་ཀ་ནི་གྲགས་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཞིག་ཡིན། ལོ་དུས་ནི་ད་དུང་ཡང་རྩོད་གཞི་ཅན་ཡིན། གལ་ཏེ་ཁོང་བྱས་ཆུ་རྒྱུན་ལྟར་ཞེས་པའི་གཞུང་དེའི་རྩོམ་པ་པོར་ངོས་བཟུང་ན་ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་དུས་རབས་ ༡༢ ནས་ ༡༣ བཏྱོལ་ཙམ་བར་ཡོངས་རེས།

૯૩) སྒྲགས་ལྷ་ལམི་ལྷ་མཚོག་གིས་ཅན་ལོ་ཀ་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ཞལ་ཏན་ཝཻ་རམཱ་ཅཱ་ཡི་ཞེས་པའི་རྒྱུན་གཞུང་མཛད། ཁོང་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དབུས་དཀྱིལ་ཙམ་ན་བཞུགས་སོ། །

૯૪) གེས་བྱུ་ཤུ་ལ་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་རྒྱུན་གཞུང་སྒྲིན་ཏྲ་ཅེན་ཏྲམ་ཏེ་བ་དུང་ཡང་མཛལ་བ་ཡོད། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་དབུ་སྟོད་ཙམ་ལ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞུ་ན། ཁོང་འདས་ལོ་ ༡૪૨૦ ཙམ་ལ་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

૯૫) ཞན་བཟས་ཆུན་མཚོག་ནི་གཅེར་བུ་པའི་མཁས་དབང་ཡིན། ཁོང་གིས་བཅུམས་པའི་ཌཱཀ་ཀཱ་ཡཱ་ལས་ཀྱང་དང་མཚུངས་ཏེ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ཏན་ཏན་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ཏེ། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅོ་བཅུ་པའི་སྟོད་ཙ་ལ་ཡིན་ནོ། །

૯૬) བུཌ་ཏཱ་ཐ་ཆུན་མཚོག་ནི་ཆུ་ལ་ཁམས་ཀྱི་ཀུ་ལ་པོ་ཡིན། རང་གི་ཐུན་ཐུཌ་ཡི་ཆེད་དུ་ཀུ་ལ་ཐོད་ཐང་པར་མཛད། བུཌ་ཏཱ་ཐ་ཆུན་མཚོག་གིས་བཅུམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཏྲི་ཐུའི་དུད་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ཏཱ་ཡི་ཕྱིར་ཁ་ལེན། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྨད་ཆ་ཙམ་ལ་ཡིན་ནོ། །

૯૭) ཞལ་ཡདེ་ཀློ་ཏ་མཚོག་གིས་མཛད་པའི་ཀུན་གཞུང་ཀུ་བལ་ལྷན་ཕྱ་ནང་ཅེ་ཏཱ་ཡི་ཤཱ་ཁ་ཀཱ་ཏཱ་ཡི་ཆེ། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ནི་ལོ་ ༡૫૫૯ ནས་ ༡૬૧૩ བར་ལ་ཡིན།

૯૮) ཀཱཥ་ཏ་ཡ་ཏ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ

ཡོད་དོ། །

(૭) བལདེ་བས་ཆུ་བྱི་ཁ་མཚོ་གི་ནུ་སྟེགས་པའི་ཐུ་མ་ཅིཏ་ཆུ་མཁྱབ་ཆུ་ཞེས་ཤུ་བ་དེའི་སྨོན་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱན་གཤུང་སྒྲིལ་ཏུ་ཀོ་ཤུའི་ དང་ཀླུ་ཀོ་ཤུཿཆ་ཞེས་པ་གཉིས་མཛད། ཁོང་གི་ང

་ཡས་ཚེ་ལྔ་ཡིན་ཙང་ཁོང་གི་ལོ་དུས་གྱི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ་ཡིན།

(૧૨) གེ་ཤེ་ལྷར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཅཱལ་ཏེ་ཡི་ཡུལ་མི་དང་ཤེན་ཏུ་རྒྱས་བཟོད་ཅན་ཞེག་ཡིན། དགུང་ལོ་ ༣༩ ཙམ་ལ་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱན་གཤུང་ཞི་ཁྲོ་ཁ་ཅིག་ དང་། ཞལ་ཏ་ཀ་ཤ་ཁ་ དང་། ཞལ་ཏ་ཀ་ཤ་ཁ ཞེས་ཁ་ཡིག་ཏུ། ཞལ་ཏ་ཀ་ཤ་ཁ་ དང་། ཞལ་ཏ་ཀ་ཤ་ཁ ཞེས་ཁ་ཡིག་ཏུ། ཞལ་ཏ་ཀ་ཤ་ཁ ཞེས་ཁ་ཡིག་ཏུ། ཞལ་ཏ་ཀ་ཤ་ཁ ཞེས་ཁ་ཡིག་ཏུ། ཁོང་གི་མི་བརྒྱད་བཅུ་པ་དེང་བར་ཡོད་པས་དེའི་སྨོན་ནས་ཁོང་གི་ལོ་དུས་ཀྱང་ཆོད་དགག་རྒྱང་བ་ཡིན།

(૧૩) རྟང་ཕེགས་མཚོ་གི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་ལ་བྱོན། ཁོང་གིས་རྒྱན་གཤུང་ཞི་ཁྲོ་ཁ་ཀློད་ཆུ་ཞེས་པ་དེ་ མཛད། དེ་ལ་ལེ ཌ་བརྒྱད་ཅུ་ཀྱ་གཅིག་ཡོད།

(૧૯) རབ་བྱུང་ཁ་ཆུ་མཚོ་གི་ཤར་གླུ་ལ་ཡི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་ཀླུ་ཀོ་ཤུའི་ཞེས་པའི་རྒྱན་གཤུང་ཞིག་ལས་ ༡༥༥૯ ལ་མཛད། བསྟན་བཅོས་དེའི་ལེ ཌ་ལྷོན་མ་རྣམས་སུ་རྒྱན་གྱི་སྐོར་གསུངས་སོ། །

(૧૧) ཤྲཱི་ཀིལན་རས་ཟླ་ཐུན་ཆ་མཚོ་གཱིས་ལ་ཀ་ཏ་ཀ་ཁ་ཞེས་པའི་གཤུང་གི་ལྷག་ལ་པ་ལ་མཁས་རྒྱ་ཆེ་ཤེས་པ་དེ་ མཛད་དེ་ནང་འཕེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་བྱང་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་མཛད། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ཀྱི་ཕལ་ཆེར་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཙམ་ལ་ཡིན་རེས་ཆེ།

(૧૮) རྟམས་བྱབ་ཆ་ཡམ་མཚོ་གཱིས་རྒྱན་གཤུང་ཞལ་ཏ་ཀ་ཤ་ཁ་ཞེས་པ་དེ་ མཛད། འདས་ལོ་ ૧૯૪૩ ཙམ་ལ་སྐུ་གཤེགས།

(૧૪) ཐུ་བྱམ་ཕེན་རས་ཟླ་ཐུན་ཆ་མཚོ་གི་བོད་ཡུན་གར་ཞེས་པའི་རྒྱ་ལས་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ལོ་ཆེན་པོའི་སྦྱན་མདུན་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱན་གཤུང་གླུ་ཏཱིཏ་ཁ་ དང་། གླུ་ཏཱི་ཏ་ཆ་ཏ་ དང་། གླུ་ཏཱ་ཡཱི་གཱི་ཆ་ དང་། ཞལ་ཏ་ཀ་ལྷ་ལ་ཞེས་པ་རྣམས་མཛད། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ཀྱི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དབུ་སྟོད་ཙམ་ལ་ཡིན་མོ། །

(૧૧) གེ་ཆུ་ནུ་ཐ་མཚོ་གིས་མཛད་པའི་ཐུགས་རྩེ་ཡ་ཀོ་ཆུ་ཡི་ནི་ཀླུ་ཀར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ལས་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཡིན། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ཀྱི་འདས་ལོ་ ૧૩૮૧ ནས་ ૧૩૩૧ བར་ལ་ཡིན།

(૧૯) གེ་ཆུ་ཏུར་ཞབས་ཀྱིས་ཞེ་ཀླབས་ལྷེ་ཞེས་པའི་གཤུང་བཙུམས། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ཀྱི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་དབུ་སྟོད་ཙམ་ལ་ཡིན་མོ།

(૮૦) རྟཱ་ཤུ་ཀླུ་མཚོ་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྕགས་ཡི་མཁས་པ་ཡིན།ཁོང་གིས་སྒྲིལ་ཏུ་ཐུ་ཀ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ལས་ཅན་ཀྱི་ཞབས་ཏུ། ཁོང་གི་ལོ་དུས་ཀྱི་ དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དབུ་སྟོད་ཙམ་ལ་ཡིན་མོ། །

(૪૭) ཀཱཥཱཡཱཡཱ་མཚོག་ནི་ཐུ་སྟེགས་བཅུ་པ་ལུགས་ཀྱི་གྲགས་ཆེན་དགེ་སྦྱོང་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་མཚན་ངོ་མ་ནི་ཐུ་ལ་ཡང་ཆ་རྒྱས་མེད། ཀཱཥཱཡཱཡལྟར་བསེད་ཅཡ་ཞེས་བའི་རྒྱན་གཞུང་དེ། ཁོང་གིས་བཙམས་པར་གྲགས་ནཱ་ཌ་དེའི་ནང་དུ་ཚོམ་པ་པོའི་མཚན་ངོ་མ་མི་གསལ་བོ། ।

(૪૨) ཐུན་ཏྲི་ཆུ་ཡོཏི་མཚོག་གིས་དོན་རྒྱན་དང་འཇེལ་བའི་རྒྱན་གཞུང་ཨལ་ཏྲར་ཤ་ཀཱ་ཞེས་བའི་གཞུང་མཛད། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་བའི་ནང་ལ་ཡིན།

(૪૩) ཁྲི་རབ་རྩེ་ཡཏ་མཚོག་གིས་སྲུ་ཏ་ཏ ཐུ་ཏ་མཏ་ཞེས་བའི་རྒྱན་གཞུང་མཛད། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་བའི་ནང་ཡིན།

(૪૪) ཕྱི་ཀྱི་ཆུ་མཚོག་གིས་རྒྱན་གཞུང་ཨལ་ཏྲར་མཏ་ཞེས་བ་དེ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་བའི་ནང་ལ་མཛད། (૪૫) ཀཱཏ་ཡཱ་ན་མཚོག་གིས་རྒྱན་གཞུང་ཨལ་ཏྲར་ཀཱི་ཤ་ཀ་ཞེས་བ་དེ་བཙམས། ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་བའི་སྨད་ཕྱེད་ཙམ་ལ་ཡིན།

(૪૬) རྡུ་བཀོ་སྣ་ཤྲི་མཚོག་གིས་ཉམས་སྒོན་བའི་རྒྱན་གཞུང་ཐུན་ལ་ཁ་ལ་ཁ་ཏ་མཛད། བཙམས་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་བ་ཡིན།

(૪૭) ཤུ་ཐཱ་ཏ་ཀེ་ཤ་ཏ་ཡ་མཚོག་གིས་ཀཱཏ་ཡཱ་ཡ་ཏ་ཀ་ཏ་ཀ་ནས་ལ་ཁ་ཞིང་བཞག་ནས་ཨལ་ཏྲར་ཝེ་ལར་ཞེས་བའི་འཇེལ་བ་བཙམས། ཚོམ་གཞི་དེ་ནི་ནང་བའི་སློབ་དཔོན་ཞིག་གིས་ཀཱཏ་ཡཱ་ཡ་ཏ་ཀ་ཏ་ཡི་མཚན་ཞེས། ཀེ་ཤ་ཏ་ཡ་ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་བ་ཡིན། འཇེལ་གཞི་ཚོག་ལེ་ཤུར་བྱས་པ་དེ་བྱིས་པ་དེ་ཡིན་ཟེར། ཀེ་ཤ་ཏ་ཡ་ཁོང་གི་ཡོ་དུས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་བ་ཡིན། འཇེལ་གཞི་ཚོག་ལེ་ཤུར་བྱས་པ་ནི་ཨལ་ཏྲ་ཡི་ཀ་ཏ་ཡ་ཏ་ཀ་ནས་ལ་ཁ་ཏ་ཡ་ཏ་ཀ་ཏ་ཡ་ཡ་ཏ་ཀ་ཏ་ཡ་ཡ་ཏ་ཀ་ཏ་ཡ

ཨལ་རྒྱར་སལ་རས་གྲུ། ༡༥) ཨལ་རྒྱར་ཆུ་ཀླུང་ཀྱི། ༢༠) ཨལ་རྒྱར་ཁྲོས། ༢༡) ཨལ་རྒྱར་བཟང་རྒྱ། ༢༢) ཨལ་རྒྱར་སལ་བ་དང་། སྨོན་དགོས་ཏྲི་མཚོ་གཱི་མཛད་པའི་རྒྱན་གཞུང་ ༢༣) ཨལ་རྒྱར་མཆོ་ཁྲི་དང་། སྨོན་དགོས་དེ་བར་ཞི་ཀར་མཚོ་གཱི་མཛད་པའི་རྒྱན་གཞུང་ ༢༤) ཨལ་རྒྱར་མཆོ་ཏྲ་དང་། སྨོན་དགོས་ཤི་བཏམ་མཚོ་གཱི་མཛད་པའི་རྒྱན་གཞུང་ ༢༥) ཨལ་རྒྱར་ས་ལུ་ཀ་དང་། སྨོན་དགོས་ཁྱི་ལ་ཀཱ་ཆ་མཚོ་གཱི་མཛད་པའི་རྒྱན་གཞུང་ ༢༦) ཀཱ་ཏྱོ་ཡུས་དང་། སྨོན་དགོས་ཁྱི་ནི་ལས་མཚོ་གཱི་མཛད་པའི་རྒྱན་གཞུང་ ༢༧) ཀཱ་ཏྱ་སལ་ཥ་ཏ་ཡ་དང་། སྨོན་དགོས་ཀ་ལ་ལ་ཥ་ཡ་ཏ་ཡ་ཀ་ཏ་ཡ་ཡ་ཏ་ཡ་ཡ་ཏ་ཡ་ཡ

སེ་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བདག་སྒྲའི་ནང་འགལ་བཞག་གསུམ་གླེང་བ།

སེ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་གཙུག་ལག་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཙུམས་པའི་སྒམ་རྒྱས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མཐུལ་རྒྱན་སྒ་ཏེག་ཕྲེང་མཛོས་སམ། ཡོངས་གྲགས་སེ་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འགོད་པ་དེ་ནི། བོད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱོར་དེག་པའི་ཕྱི་མོའི་གཞུང་སྒམ་རྒྱས་ཙ་གཞུང་ལ་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་རིས་མེད་མཁས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པའི་ཁྲོད། ཙ་ཚོག་གི་འབྲེ་གཏོན་བྱེད་སྟངས་དང་། དཀའ་གནད་ལ་མཐའ་དཔྱོད་སྟངས། གཞུང་དོན་མང་པོའི་ཐད་དབྱད་གསུམ་དག་པའི་རང་ལུགས་བཞག་སྟེ་སྒོས་བདེན་ཐུ་མོའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་པ་སོགས་ཁྱད་ཚོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དུ་མས་ལྡན་པས། སྤ་འགྲེལ་ཀུན་ལས་རྒྱས་ཤོས་ཙམ་མ་ཟད་མཁས་བློན་ཀུན་གྱིས་ཚད་མར་གཟུང་འོས་ཤོས་སུ་གྱུར་ཅིང་། ཀུན་མཁྱེན་སེ་ཏུའི་སྒམ་རྒྱས་འགྲེལ་པ་བཙུམས་པའི་རྟེས་སུ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པའི་ཁྲོད་གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་པའི་ཤུགས་རྒྱན་ཕེབས་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སེ་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཤ་གཟུག་ཟ་རྒྱང་མིན་པར་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པའི་ཁྲོད་དགག་པ་དང་དག་ཕེར་གནང་མཁན་ཡང་བྱུང་ཡོད།

ཟན་ཀྱི་ཚོར་བས་འཚར་ལ། སྲུས་ཆུ་པའི་བདག་སྒྲའི་གཞུང་དོན་འཚད་སྐབས། ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏུ་རང་འགལ་ཁག་གསུམ་བྱུང་འདུག ཁོན་ཀྱང་སི་ཏུ་པཾ་ཆེན་ཞི་མདོ་ལྷག་རིག་གནས་ཀུན་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛིག་པའི་ཚད་ཐུབ་མཁས་པ་དང་། ལྷག་དོན་སྒྲ་རིག་པ་དང་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱོར་རིག་པར་ནང་བྱན་ཆུབ་ཅིང་། སྲུས་རྒྱས་འགྲེལ་ཆེན་འདི་ཡང་མི་ཝོ་བཅོ་ལྔའི་རིང་བརྒྱས་ཚུལ་གཞུང་དེའི་མཛད་བྱང་དུ་གསལ་བ་ལྟར། ཁོང་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུ་ལ་ཐུ་གུའི་ལག་རྩེད་ལྟ་བུ་ཆགས་སྲིད་ཀྱང་། མི་ཏུའི་འགྲེལ་ཆེན་སྟོབ་ཞིབ་ཅང་། འཚད་ཁྲིད་སྐབས་ཀྱི་དོགས་འཚར་འགལ་ཞིག་རང་མཉམ་ཏྲོ་གསལ་དག་ལ་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབྱུལ་འདོད་བྱུང་།

བདག་སྒྲའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་འགལ་དང་པོ་ནི། མི་ཏུ་པཾ་ཆེན་རང་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་བར་འགལ་འདུ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་རེད། ད་ཕན་གྱི་སྲུས་རྒྱས་འགྲེལ་པ་ཁག་ལས་བདག་སྒྲའི་ཐད་ལ་བློའི་ཏྲི་ཏ་ཀ་ཡིན་པས་ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་ལས། བ་ཡིག་བདག་སྒྲའི་ཐད་དུ་མི་འཇུག་པ་ཐོག་མར་གསུངས་མཁན་ནི། མི་ཏུ་པཾ་ཆེན་གཐུག་ལག་ཚོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་ལྷ་ས་བ་དང་། ས་ར་བ་ལྷ་བུ་ནི་གྲོང་པའི་པལ་སྐད་ཅམ་ཡིན་པས་ཚད་འཛིན་བྱེད་མི་རྩད་གསུངས་ཡོད་དེ། "དེ་ལ་བློ་ལྡན་ལྷ་ནི་བདག་པོའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་པ་དང་པོའི་ཐུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།"[1] ཞེས་དང་། "ལྷ་ས་བ། ས་ར་བ། ལྷ་བུ་ནས་ནི་གྲོང་པའི་སྐད་པལ་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པས་དེས་འོས་ཏེ། དེ་འདྲ་ལ་ཡིད་བརྟན་འཚལ་ན་ཆོར་བ་མང་པོའང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་དག་པར་འདོན་ན། ལྷ་ས་པ། ས་ར་པ། ལྷ་བུར་བརྟེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། "[2] ཞེས་གསུངས་སོ། ། བདག་སྒྲའི་ཐད་ལ་པ་པོ་ལས་བ་ཡིག་མི་འཇུག་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་ཀྱང་། སི་ཏུ་རང་གིས་བྲིས་པ་དང་ཞུ་དག་བཏྱིས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྟེ། བ་ཡིག་བདག་སྒྲའི་ཐད་དུ་སྒྲུར་བ་མང་སྟེ། འདིར་དཔེ་མཚོན་ཅམ་བརྗོད་ན། སི་ཏུ་པཾ་ཆེན་རང་གིས་བྲིས་པའི་རང་རྣམ། 《ཏྲའི་སི་ཏུ་འགོད་པ་ཀཱར་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་རང་ཚུལ་བྱངས་པོར་བརྗོད་པ་བྱ་བླལ་ཕེལ་གྱི་མེ་ལོང་། 》ཞེས་པར། "རྒྱལ་དབང་བཅུ་གཅིག་པས་ངོས་འཛིན་ཅམ་དང་མཚན་ལེགས་བཤད་སྣ་བའི་ཉེ་མ་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད་ཀྱང་གླིང་ཚང་བ་རང་གི་འདོད་ཕྱོགས་ཀྱིས་ས་སྐྱའི་ཚོས་སྒྲོར་བཅུག་པས་སྐུ་ན་ཟ་མོ་ཉིད་ནས་གྲོངས། "[3] ཞེས་

---

[1] ཀཱར་སི་ཏུའི་སྲུས་རྒྱས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མགྱལ་རྒྱན་ཞུ་ཏིག་མཆེར་མཛད། མཚོ་ལྷོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་གིས་དཔར། ཨོཾ་ཌོས། ༡༩༦ ཝིག་མེར། ༨

[2] ཏྲའི་སི་ཏུར་འགོད་པ་ཀཱར་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་རང་ཚུལ་བྱངས་པོར་བརྗོད་པ་བྱ་བླལ་ཕེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཨོཾ་ལྷ་ཁ་གསུམ་པའི་སྲིད་ངོས་ཞིག་མེར་བདུན་པར་གསལ།

[3] ཏྲའི་སི་ཏུར་འགོད་པ་ཀཱར་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་རང་ཚུལ་བྱངས་པོར་བརྗོད་པ་བྱ་བླལ་ཕེལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཨོཾ་ལྷ་ཁ་དགུ་པའི་སྲིད་ངོས་ཞིག་མེར་གསུམ་པར་གསལ།

པའི་གླིང་ཚང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། “དགོན་མཚོན་ལུས་གཙོས་པའི་དགོན་རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེན་བསྟན་པ་དང་དུ་ཟླར། ”[4] ཞེས་པའི་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་མང་ཞིང་། དེ་བཞིན་སྟེ་དགེའི་ཤེར་པར་ལྟར་བསྒྲིགས་པའི་མི་ཏྲའི་འགྲེལ་ཆེན་རང་དུ། “དེ་ལྟ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣོམ་པ་དེའི་ཚེ་ཕམ་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ་དགེ་བ་བྱ་མ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཤིང་།”[5] ཞེས་པའི་ཡོ་ན་བ་ལྟ་བུ་བདག་སྒྲ་ཡིན་ཏེས་ལ་བ་ཡིག་སྒྲ་ར་ཡོད་ཅིང་། མི་ཏྲ་པཏ་ཆེན་རང་གིས་ཞུས་ཆེན་མཛད་པའི་སྟེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་ཤིང་དཔར་མའི་ནང་དུའང་། ཡོ་ན་བ་ཞེས་པར་བ་ཡིག་ལས་པ་ཡིག་བྱིས་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བ་མ་ཟད།[6] མི་ཏྲས་ཞུས་ཆེན་མཛད་པའི་སྟེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་ནང་། ཞབས་འབྲིང་བ།[7] ཟླ་རྡུ་ཏ་མི་བ་[8]ལྟ་བུ་བ་ཡིག་བདག་པོའི་དོན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཕད་དུ་སྒྲ་ར་ཆེས་ཀྱིས་མི་ལང་བོ། །

དེས་ན་སྐབས་འདིར་མི་ཏྲའི་རྟེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདག་སྒྲ་སྟོན་པའི་ཕད་ལ་པ་དང་པོ་ལས་བ་དང་བོ་མི་འཇུག་པར་འདོད་མཁན་ཚོས། ཙ་བར་དཔོས་བསྟན་གྱི་བདག་སྒྲའི་ཕད་ཡིན་ན། བུ་ལི་ཏྲའི་སྒྲར་གྱུར་པའི་པ་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་མི་ཏྲ་པཏ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིར་བ་ཡིག་ཀྱང་བདག་སྒྲའི་ཕད་དུ་འདོད་པ་ཅམ་མི་ཏྲ་པཏ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་ཅེས་གསུངས་ན་མཇོས་སོ། །གནད་འདི་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེང་སྐབས་འགའ་རེས་ཡོ་ན་བ་སོགས་ཀྱི་ཡིག་སྒྲོར་བྱེད་པ་ནི། བཀའ་བསྟན་སོགས་གཞུང་ཁུངས་མའི་ཡིག་སྒོལ་མིན་ལ། མི་ཏྲ་པཏ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པའང་མིན་པ་ཞར་ལ་རྟོགས་ནུས།

བདག་སྒྲའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་འགལ་གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་པ་ལྟ་བུ་མིང་མཐར་སྦར་ནས་ཡོད་པའི་མིང་གི་ཚར་ཤས་ཀྱི་པ་དེ་ཉིད། ས་ཐུ་པའི་གཞུང་དོན་འཆད་སྐབས་བུ་ལི་ཏྲའི་སྒྲ་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱས་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་བུ་ལི་ཏྲའི་སྒྲ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེ་ཡང་ས་ཐུ་པར་བདག་སྒྲའི་གཞུང་དོན་འཆད་སྐབས། “དེ་བཞིན་དུ། ཡོད་པ་པ། མེད་པ་པ། ཁྱེད་པ་པོ། ཤེས་པ་པོ། ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་ནས་ཡོད་པའི་པ་སྒྲ་རྣམས་བདག་པོའི་དོན་མི་སྟོན་

---

[4] ཀཱན་མི་ཏྲའི་སྲུས་རྒྱས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མཏྱལ་རྒྱན་ཐུ་ཀྱ་ཕྱེད་མཛོད། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་གིས་དཔར། ཟོག་ངོས། ༡༥ ཕེག་ཕྱེད་ ༤ བར་གསལ།

[5] འདིའི་སྐོར་སྟེ་དགེའི་བཀའ་བསྟན་གཅོས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་པར་གཞི་གང་གི་ནང་དུའང་། ཡོ་ན་བ་ཞེས་བྱིས་པ་མ་གཏོགས། ཡོ་ན་བ་ཞེས་བྱིས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། འདི་ལས་དེང་སྐབས་ཡོ་ན་བ་ཞེས་འབྲི་མཁན་ཡོད་པ་མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་སུ་ཏྲོགས་སྐྱོས། །

[6] བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། འདུལ་བ (ཀ) འདུལ་བ་ཀཱཊི། ཀྱང་དོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་། ཟོག་ངོས། ༥ ཕེག་ཕྱེད་། ༢༥ བར་གསལ།

[7] བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། འདུལ་བ (ཀ) འདུལ་བ་ཀཱཊི། ཀྱང་དོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་། ཟོག་ངོས། ༢༹ ཕེག་ཕྱེད་ ༤ བར་གསལ།

[8] ཀཱན་མི་ཏྲའི་སྲུས་རྒྱས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མཏྱལ་རྒྱན་ཐུ་ཀྱ་ཕྱེད་མཛོད། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་གིས་དཔར། ཟོག་ངོས། ༢༠ ཕེག་ཕྱེད་། ༢༠ བར་གསལ།

པའི་ཕྱིར་བྱ་ལྟེའི་སྒྲ་མིན་པས་སྐད་བྱ་ལྟེའི་སྒྲ་སྒྲུར་ཏེ་བདག་པོའི་དོན་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །”[9] ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་མིང་མཐའི་པ་ཡིག་དེ་ཉིད་བདག་པོའི་དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བྱ་ལྟེའི་སྒྲ་མིན་པར་གསུངས་ཡོད། འདི་ལ་གཞིགས་ན། སི་ཏུའི་བཞེད་པའི་བྱ་ལྟེའི་སྒྲ་ནི་འདས་པར་དུ་བདག་པོའི་དོན་སྟོན་བྱེད་ཅིག་དགོས་པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན། ཚང་མ་ལྟ་བུའི་མ་ཡིག་ཀྱང་སི་ཏু་པཏ་ཆེན་རང་གིས་བདག་སྒྲར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཡོད་པས། དེ་ཡང་བྱ་ལྟེང་གའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། བདག་པོའི་དོན་སྟོན་བྱེད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། སྐབས་འདིར་སི་ཏু་པཏ་ཆེན་གྱི་རྒྱས་འདྲེན་འགྲེལ་པའི་ཐུང་རྒྱས་དབྱེ་འཛིན་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། “བདག་པོ་ཁམས་དགག་པའི་དོན་དུ་གསར་དུ་སྒྲུར་བ་མ་ཡིན་པའི་མིང་མཐའ་ཉིད་བྱ་ལྟེ་ཁམས། སྟེ་ལྟ་རྒན་གནས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཁམས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲར་འགྱུར་བ། རྒྱ་བ། དམ་པ། བསྟོད་པ། མཛེས་པ། ཡག་མ། གསར་མ། ཆུ་མ། གོང་མ། ལྟ་བུ་དང་།”[10] ཞེས་རྒྱ་པ་ལྟ་བུའི་མིང་གི་ཚ་ཤས་སུ་སྦར་ནས་ཡོད་པའི་པ་ཡིག་དེ་ཉིད་བྱ་ལྟེའི་སྒྲར་གནས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད་པས། སུམ་ཅུ་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་པ་ཡིག་བྱ་ལྟེའི་སྒྲ་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱས་འདྲེན་སྐབས་སུ་རྒྱ་པ་ལྟ་བུའི་མིང་མཐའི་པ་ཡིག་དེ་ཉིད་བྱ་ལྟེའི་སྒྲ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་གཉིས། ངའི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་ཞེར་བ་ལྟ་བུའི་པན་ཚུན་ནང་འགལ་མིན་ན་ཅི་ཞེག་ཡིན།

བདག་སྒྲའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་འགལ་གསུམ་པ་ནི། སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐད་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་ཀྱུར་པའི་ཐད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། བདག་སྒྲ་སྟོན་པའི་མ་ཡིག་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་ཀྱུར་པའི་ཐད་ཡིན་པ་གང་ཞེག་རྩ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁ་གསལ་ལ་གསུངས་མེད་པ་དེའོ། ། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སི་ཏু་པཏ་ཆེན་གྱིས། རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་ཀྱུར་པའི་ཐད། མིང་གཞི་ཀྱང་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་ཀྱུར་པའི་ཐད། འཇུག་པའི་ཡི་གེ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་ཀྱུར་པའི་ཐད་ཅེས་སུམ་ཅུ་པའི་དངོས་བསྟན་དང་། ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཐད་རྣམས་ལ་རིགས་གསུམ་མྱེས་པ་ནི། ཁོང་གི་རྣམ་དབྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུངས་སྟངས་ཤེག་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། “འོ་ན་འདིར་ཇོའི་སྒྲ་མ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞུང་འདི་གཤི་གཤམ་དུ། རྟེས་འཇུག་བཅུ་ཡི་དོན་ཤེས་ན། ཞེས་དང་། རྟེས་འཇུག་སྟོང་བ་མཁས་པ་ན། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་གཞུང་འདིས་གཙོ་བོར་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་གཞི་ཀྱང་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་ཀྱུར་པའི་

[9] ཀཱཊ་སི་ཏུའི་སུམ་རྩགས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མཀྱལ་རྒྱན་སྲུ་ཏི་གཎེ་མཛོ་སུ། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་གིས་དཔར། ཤོག་ངོས། ༤༦༠ ཕྱིག་ཕྱེང། ༧ པར་གསལ།

[10] ཀཱཊ་སི་ཏུའི་སུམ་རྩགས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མཀྱལ་རྒྱན་སྲུ་ཏི་གཎེ་མཛོ་སུ། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་གིས་དཔར། ཤོག་ངོས། ᠔᠑ ཕྱིག་ཕྱེང། ᠕ པར་གསལ།

ཐད་བདག་སྒྲ་ཅན་ལས་གཞན་འདིར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །"[11] ཞེས་སྒྲུབ་ཆུ་བའི་དངོས་བསྟན་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐད་ཡིན་པས་བདག་སྒྲའི་པ་པོ་ཅན་ལས་གཞན་མིང་གཞི་རྒྱང་པ་ཉི་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་ཐད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་གསུངས་པ་དང་། བདག་སྒྲའི་གཞུང་དོན་འཆད་སྐབས། "འགའ་ཞིག་གིས། ཌ་མ་ཆང་མ་སོགས་མ་ཡིག་བྱ་ལེ་བྱང་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་བ་ཐོས་ཀྱང་། གཞུང་དོན་ལ་ཆུང་ཟད་ཀྱང་མ་དཔྱད་པར་ཟད་དེ། དེ་འདྲ་དེས་བདག་པོའི་དོན་བསྟན་དུ་ཚུག་ཀྱང་བྱ་ལེ་བྱང་འགྱུར་ལ་ཐུག་ལེ་བྱང་ཡིན་པའི་ཐུན་ཙམ་ཡིན། ཁ་ཡིག་བདག་དོན་སྟོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཏུ་པཏ་ཆེན་རང་གིས་ཞལ་ཏྲིས་བཞེས་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཐད་ཀྱང་ཡིན་པས། ཁྱེད་ལྟར་ན་དེ་ཡང་དང་པོའི་སློབ་དཔོན་ཏྲིས་སྒྲུབ་ཆུ་བའི་དངོས་བསྟན་ཏྲི་ཐད་དུ་འཛིག་རིགས་ཀྱང་བཞག་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཐད་ལྟན་གཞན་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་ན་སྟོན་རིགས་ཀྱང་མ་བསྟན་པས་སོ། ། དེས་ན་སྒྲུབ་ཆུ་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱ་གཙོ་བོ་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐད་ཡིན་པས། བདག་སྒྲའི་པ་པོ་ཅན་ལས་མིང་གཞི་རྒྱང་པ་ཉི་ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་ཐད་ནམས་ལྷག་ལ་བསྟན་གསུངས་པཉང་འདམ་ལ་ཕུར་བུ་བཏབ་པ་ལྟར་མ་གྱུར་གྲང་།

སྐབས་འདིར་ 《ཐོན་མིའི་ཞལ་ལུང་》ལུ "ཟླར་བསྡུའི་ཏོ་དང་། ལ་དོན་གྱི་བུ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཏེ་སོགས་སུམ་ཆུ་པའི་དངོས་བསྟན་དུ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སུམ་ཆུ་པར་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་མ་བསྟན་ཞེར་བ་ནི་འཐད་པར་མི་མེམས་ཏེ། གོང་དོ་ཧོ་སོགས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁྱེད་ལྟར་ན་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་ཞེར་ན། ཏོ་ཏེ་ཏུ་སོགས་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལས་མ་འདས་པས་བཟློག་སྟེ་བཤད་པའི་གནད་ཀ་དེས་ལོག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ལྟ་སྟེ།"[13] ཞེས་དང་། "ཡང་སུམ་ཆུ་པར། མིང་གཞི་རྒྱང་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐད་བདག་སྒྲ་ཅན་ལས་མ་གསུངས། ཞེས་པ་བདེན་ན། སུམ་ཆུ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་མིང་གཞི་རྒྱང་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐད་ནི་སྒྲ་དང་། དང་སྒྲ། དེ་སྒྲ། གང་སྒྲ། དཀྱིལ་ཀ་ལ་ཅི་ཞེར། མིང་གཞི་རྒྱང་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐད་ཅེས་པ་རྟེས་འཇུག་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཐད་ཡིན་པ་སྟོས་མ་དགོས་ལ།

---

[11] ཀཱན་སི་ཏུའི་སུམ་རྩགས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ཟུང་ཁྲིག་ཕྱེད་མཇུས། བཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་གིས་དཔར། ཤོག་དོས། ༡༥༧ ཕྱིག་ཕྱེད། ༨ པར་གསལ།

[12] ཚེ་ཁན་ཞབས་ཏྲང་རྟེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཕྱོགས་བམ་བཞི་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་། ཤོག་དོས། ༡༣/༤ ཕྱིག་ཕྱེད། ༡༨ པར་གསལ།

[13] ཚེ་ཁན་ཞབས་ཏྲང་རྟེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་རིགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཕྱོགས་བམ་བཞི་པ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་། ཤོག་དོས། ༡༩༠ ཕྱིག་ཕྱེད། ༨ པར་གསལ།

དེས་ན་བདག་སྲུ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཞེས་པའི་ཙམ་སྲུ་དེས་མགོ་བོ་རྩོངས་པར་བྱེད་པ་ལས་དགོས་པ་ཅི་བྱུང་འདྲིས། །"[14] ཞེས་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ལ"སྨྲོན་འཕངས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་འཇུག་སྟེ། སྐབས་འདིར་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པའི་རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱད་ཅེས་པ་ནི། རྟེས་འཇུག་བཅུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱད་གང་ཞིག་དེ་ལ་དབྱངས་ཕྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་ཚ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱད་རྣམས་ལ་གོ་དགོས་པ་ལས། རྟེས་འཇུག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱད་ལ་གོ་རྒྱུ་གཏན་ནས་མིན་པ་ཁིད་རྒྱུན་དང་། གཞུང་གོང་འོག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་ན་གསལ་ཞིང་། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་རང་གིས་ཀྱང་། "རྟེས་འཇུག་གི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་རྟེས་འཇུག་གི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་དེ་ལ་བྱ་བ་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱི་ཚ་ནས་ཡིན་གྱི།" [15] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

---

[14] ཀཱཥ་སི་ཏུའི་སྒམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མཏྱལ་རྒྱན་སྒ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས། མཚོ་ལྷོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་གིས་དཔར། ཤོག་རེས། ། ཅ། ། ། ། པར་གསལ།

[15] ཀཱཥ་སི་ཏུའི་སྒམ་རྟགས་འགྲེལ་ཆེན་མཁས་པའི་མཏྱལ་རྒྱན་སྒ་ཏིག་ཕྲེང་མཛེས།མཚོ་ལྷོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱྱན་ཁང་གིས་དཔར།ཤོག་རེས།ཅ། ། ། །

“ནང་པའི་ཆོས་འདི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རོགས་པ་ནས་ནུས་ཕྱོགས་སུ་དར་བར་འགྱུར།”

ཆོས་རྒྱམ་རྒྱུད་པ།

ཀུན་རྟོག་རྒྱ་མཚོ་འཕྱོམ་པའི་རླབས་ཕྲེང་ལས།།

འཕོར་བའི་དཔལ་གཙང་སེམས་ཀྱི་ཟེགས་མ་གང་།།

མ་རོར་གསལ་བར་མཚོན་པའི་སྐད་ཀྱི་བརྡ།།

ཚད་ལྡན་མཁས་པའི་ཁྱངས་བཅས་བཤད་པར་བྱ།།

Emotion ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི། ལ་ཏིན་གྱི་ Emovere ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནས་བྱུང་བར་བཤད། འོན་ཀྱང་ལ་ཏིན་གྱི་ཐ་སྙད་དེའི་གོ་དོན་དང་ད་ལྟའི་དབྱིན་སྐད་ཐོག་གི་ཐ་སྙད་འདི་གཉིས་ལ་འཚོ་ངོ་སྟོང་ཕྱོགས་གི་འཚོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ནས་ནང་དོན་ལ་འགྱུར་ལྡོག་འདུས་པར་ཕྱིན་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟའི་དབྱིན་སྐད་ཐོག་གི་ཐ་སྙད་འདིའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཡང་ཤེས་བྱ་གསར་པ་མང་དག་ཅིག་ཟམ་མ་ཚད་པར་ཐོན་བཞིན་ཡོད་སྟབས། ཐ་སྙད་འདིའི་གོ་དོན་རྒྱ་རྒེ་ཆེ་དང་གཏི་ང་རྒེ་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྒྲ་རྟོག་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་མི་འཛིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་བ་ཏུས་ཐ་སྙད་འདིའི་ནང་དོན་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱ་མང་དག་ཅིག་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕག་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུན་ཐག་གཏན་དུ་ཚད་དེས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ བྱི་བ་ ༥ ཚེས་ ༢༨ གི་ཕྱི་དྲོ་རིགས་ལམ་སྟོན་གཉེར་ཁང་དུ་ཨ་རིའི་ཨེ་མོ་རི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ Emory University གི་ཆོས་ལུགས་སྤེ་ཚན་གྱི་སློབ་

དགོས། John D. Dunne མཚོག་ནས་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་བརྗོད་དོན་མང་པོའི་ཐད་ཞིབ་འཇུག་གཏམ་བཤད་གནང། གཏམ་བཤད་ཀྱི་བརྗོད་སྒྲིང་དང་དེ་ཙམ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་ Emotion གྱི་སྒོར་ལ་འཛོས། ཁོང་གིས། "བོད་བརྒའི་ནང་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་མེད་སྟབས་བོད་པ་ཚོར་ Emotion ཞེས་བརྗོད་ན་བསམ་བློའི་ནང་འཆར་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།" ཅེས་གསུངས། ཁོང་གི་བཀའ་མོལ་འདིའི་རྒྱབ་ལྟོར་ས་སྐྱེས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློན་ཁག་ཅིག་ལ་ཐུག་གི་ཡོད། ༡གོང་ས་སྐྱེས་མགོན་ཆེན་པོས་བོད་སྐད་ནང་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་ཅིག་མེད་པ་སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུ་ཁེངས་མང་པོའི་སྟེང་བློ་སློང་གནང་ཡོད་ཅིང། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་འགས་ཀྱང་བགྲོ་བློང་གི་གོ་སྐབས་མང་པོར་ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་སྐད་གཞིས་ཀའི་ནང་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་མེད་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་ཐོང། དས་ལོ་ངོ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་ཅིག་མཁས་དབང་ཟམ་གཏོང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་གོ་ཐོང། སྐད་དོད་དེ་ཉིད་གོ་བའི་སྐབས་ནང་དོན་ཞིག་ཀྱང་བློར་འཆར་གྱི་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་སྦྱད་གནང་བའི་ཐ་སྙད་ནི་སེམས་ཚོར་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་དང། ཁོ་བོའི་བློ་ངོར་འཆར་བའི་ཐ་སྙད་དེའི་ནང་དོན་ནི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ཀྱི་རྟེས་སུ་མི་འབྱངས་པར་གློ་བུར་གློ་བུར་དུ་སྐྱེས་ཤིང་དར་སྲོང་གི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་བསམ་བློའི་རིགས་ཤིག་ལ་གོ་བཞིན་ཡོད། གོ་དོན་དེ་ནི་དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་མཁས་པ་ཚོས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་བཞིན་པའི་ Emotion གྱི་གོ་དོན་དང་གཞི་རྩའི་ཚ་ནས་བར་ཐག་ཉེ་པོ་ཡོད། རིན་པོ་ཆེས་ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་མང་ཆे་བ་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་བཤད་ཁག་ནང་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་པ་ཚོས་ལས་འགྱུལ་སྒེལ་སྐད་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྟེས་སུ་འབྲངས་ནས་འགོ་དགོས་པ་མ་གཏུགས་སེམས་ཚོར་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལས་འགྱུལ་ལ་ཞུགས་པས་མི་འགྲིག་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

གནའ་རབས་ནང་པའི་དཔེ་ཆ་མང་པོའི་ནང་སེམས་ཚོར་བཟེར་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་སྟོན་པར་སྤྱད་ཅིང། འདིའི་སེམས་ཚོར་ལ་ཡིད་ཤེས་འགོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བར་མ་གསུམ་ལས་མེད། དེ་བས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་གི་ Emotion གྱི་གོ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཁོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཐ་སྙད་འདི་ཉིད་སྤྱོད་སྐབས་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་ཙམ་གྱི་གོ་དོན་མཚོན་ཆེད་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པ་ཅུ་ཙང་གསལ་པོ་རེད། ཁོ་ན་རིན་པོ་ཆེས་གནའ་རབས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་བཅས་ཏེ་བོད་སྤྱོད་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྔོན་མེད་གསར་སྤྲོས་གནང་གི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ནམ།

ཉེ་ཆར་ཁོ་བོར་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་ནས་སེམས་ཚོར་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཉིད་སྤྱད་པ་རྟེད་ཅིང། དེའི་ནང་གི་སེམས་ཚོར་གྱི་གོ་བ་ནི་ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་ཅམ་གྱི་གོ་བ་མིན་པར་དབྱིན་ཡིག་གི་ Emotion གྱི་ནང་དོན་དང་ཆེས་ཉེ་ཡོད་པའི་སྣང་ཚུལ་བྱུང་ལ། དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེས་བེད་སྤྱོད་གནང་བཞིན་པའི་སེམས་ཚོར་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་དེ་དང་ཡང་གོ་དོན་ཅ་ཅང་ཉེ་པོ་འདུག་ དེར་བརྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་ དེའི་ཕུ་ཐག་ཐུང་ཐུང་མིན་པ་གསལ་པོ་ཆགས། འོན་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེས་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་གི་ཐ་སྙད་འདིལམ་ཡང་ན་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱི་ཁྲངས་ལུང་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་མིན་ནི་ཁོ་བོར་ཤེས་རྟོགས་མེད།

དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་ལས། (ལྷོ་བ། ᠀᠀᠁ རྒྱབ་ཤོག) འཁོར་གྱི་སེམས་ཚོར་གཅད་པ་དང་སེམས་རབ་ཏུ་འཇོན་པ་མཁྱེན་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིའོ། ।ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་གྱི་གོ་བ་དེ་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཚོར་ཅམ་གྱི་གོ་བ་མིན་པ་ནི། སེམས་རབ་ཏུ་འཇོན་པ་མཁྱེན་ནས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་མས་སྟོན་བཞིན་འདུག ས་ེམས་རབ་ཏུ་འཇོན་པ་མཁྱེན་ནས་ཞེས་པས་སྤར་གྱི་གཅད་བྱའི་ སེམས་ཚོར་དེ་གློ་བུར་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་འཕྲོ་ཚོད་ལ་གོ་དགོས་པ་ཆེས་གསལ། དེས་ན་གློ་བུར་རྣམ་རྟོག་གི་འཕྲོ་ཚོད་དང་ Emotion གྱི་གོ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་ཡང། ནང་དོན་ཅ་ཅང་ཉེ་ཡོད་པ་རེད། མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མ་སྐད་ནང་སྐབས་འདིའི་སེམས་ཚོར་གྱི་སྐད་དོད་གང་ཞིག་སྤྱད་ཡོད་མེད་དང་མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མ་ཕྱི་བཞུགས་ཡོད་མེད་སྐོར་ཁོ་བོར་ཤེས་རྟོགས་མེད། ཡོ་ན་ནུབ་ཕྱོགས་པས་ Emotion ལ་མཚན་ཉིད་རི་འདྲ་ཞིག་འཇོག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ།

ནུབ་ཕྱོགས་པའི་གྲགས་ཅན་སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་རྣམས་ཀྱང་ Emotion གྱི་ནང་དོན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྐད་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་གཅིག་གྱང་གྱི་གོ་དོན་ཞིག་བཤད་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན་གྲགས་ཅན་སེམས་ཁམས་ཚན་རིག་པ་ Francisco Varela མཚོག་གིས་སྙིང་རྗེ་ (Compassion) Emotion ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང། སེམས་ཁམས་ཚན་རིག་པ་གྲགས་ཅན་ Paul Ekman གྱིས་སྙིང་རྗེ་ནི་ Emotion མིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ Paul Ekman གྱིས་རྒྱུ་མཚན་བཞིའི་སྟེང་ནས་སྙིང་རྗེ་ Emotion མིན་པར་གསུངས།

᠑᠒ སྙིང་རྗེ་ནི་ཐོག་མར་རྩོལ་བས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང། Emotion སྐྱེ་བར་ཀུན་སློང་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོལ་བ་མི་དགོས།

᠓᠒ སྙིང་རྗེར་བློ་འབྱོངས་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ནང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེའི་རྒྱུན་རིང་འབྲལ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་ཡོན་དུ་འགྱུར་གྱི། Emotion ནི་དེ་ལྟར་མིན།

༣༽ སྙིང་རྗེས་བདེན་དོན་ལ་ལྟ་བའི་འདུ་ཤེས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གི་རྒྱུན་མི་བྱེད། Emotion དེ་ལྟར་མིན།

๔༽ སྙིང་རྗེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་འཇོན་སྟངས་བྱེ་བྲག་བར་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན། Emotion དེ་ལྟར་མིན།

Paul Ekman གྱིས་ཁྱད་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་ཚང་མིན་གྱི་སྟེང་ནས་སྙིང་རྗེ་སེམས་ཚོར་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་ འཕྲེལ་བཤད་བྱས། འདི་ལྟར་སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་གྲགས་ཅན་གཉིས་སྙིང་རྗེ་སེམས་ཚོར་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་གྱུར་ཡོད། ཨེ་ཀ་མན་གྱིས་ལོ་རབས་མང་པོའི་ཞིབ་འཇུག་གི་འབད་བརྩོན་བརྒྱུད་སེམས་ཚོར་ཡིན་ན་ཁྱད་ཆོས་བདུན་ལྡན་གྱི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་ལྟ་ཚུལ་རྟེད།

ཁྱད་ཆོས་བདུན་ནི་འདི་ལྟར།

༧༽ སེམས་ཚོར་མངོན་དུ་འགྱུར་དུས་དེས་བར་ང་ཚོའི་ངོ་གདོང་སོགས་ཕྱི་རོལ་ལུས་སྟེང་དུ་རྟགས་མཚན་རིགས་ཤིག་མངོན་དགོས། དབེར་ན་ངོ་གདོང་དམར་པོ་ཆགས་པ་དང་སྒྲ་སྐད་ལ་འདར་ཆ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། འོན་ཀྱང། དམིགས་བསལ་རིགས་ཤིག་ཡོད། དབེར་ན་གཞོང་སེམས་སམ་ངོ་ཚ་སེམས་ཚོར་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་སྐབས་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཕྱི་རོལ་ལུས་སྟེང་དུ་རྟགས་མཚན་མངོན་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཡིན། ད་དུང་ལྷག་མདོག་ཅུ་ཅང་ནག་པོ་ཡིན་པའི་མིའི་རིགས་ལ་ངོ་ཚའམ་གཞོང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཚོར་མངོན་དུ་འགྱུར་སྐབས་ལྷག་མདོག་ནག་དཔགས་པས་ངོ་གདོང་དམར་པོ་ཆགས་པ་མངོན་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

๨༽ སེམས་ཚོར་གྱི་སྐར་ཚ་ཁས་ཤས་ཀྱི་དུས་ཐུང་ནང་སྒོ་བྱང་བའི་ཐག་གཅོད་ (automatic appraisal) ཅིག་གིས་སྐུལ་ཏེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས། སེམས་ཚོར་འཕྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཐོ་བྱང་བའི་ཐག་གཅོད་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྐྱེ་བོ་དེར་རྒྱུ་མཚན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་གནད་དོན་ལ་ལྟ་སྟངས་འཛིན་པའི་གོ་སྐབས་ཡོང་གི་མེད།

๩༽ སེམས་ཚོར་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐོག་མའི་གོ་རིམ་ནང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་སེམས་ཚོར་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པའི་དེས་ཤེས་རྟེད་ཀྱི་མེད། དཔེར་ན་ཁོང་ཁོ་ཤུགས་དྲག་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁོང་ཁོ་སྐྱེ་བཞིན་ཡོད་པ་དེས་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ། སེམས་ཚོར་སྐྱེས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་གཞན་གྱིས་བཏང་སྤྱད་པཉམ་ཡང་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཁོང་ཁོ་ཇོས་ཡོད་པཉམ་ཡང་ན་སྐྱེ་གྲགས་སྟང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་ཚོར་འབྱུང་བ་ཡིན།

๑๐༽ སེམས་ཚོར་གྱི་རིགས་རྣམས་ནི་འགྲོ་བ་མི་གཅིག་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པར་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། གལ་ཏེ་བློ་རིག་གང་ཞིག་མི་གཅིག་བྱའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ནི་

སེམས་ཚོར་མིན་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་མི་སེམས་ཏེ། མཐོང་ཆུང་བམ་ཁྱད་གསོད་ (contempt) ཀྱི་ སེམས་ཚོར་དེ་མི་གཅིག་བྱར་མ་གཏོགས་དུད་འགྲོའི་རིགས་ལ་ཕལ་ཆེར་མེད་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་སེམས་ཚོར་དུ་བཅུ་བ་ཡིན་ཞེས་འདོད།

༥། སེམས་ཚོར་རྣམས་ནི་སྐར་ཚ་འགལ་ཞིག་གི་དུས་ཡུན་ཅན་ཡིན་དགོས། འོན་ཀྱང་སེམས་ཚོར་འགལ་ཞིག་སྐར་མ་འགལ་བར་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཡུན་ཅན་ཡང་ཡོད་མོད། ཉིན་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་དུ་གནས་ཐུབ་པའི་སེམས་ཚོར་ཞིག་མེད་ཟེར།

༦། སེམས་ཚོར་གྱི་རིགས་རྣམས་ལ་ལུས་ལ་རེག་ཚོར་གྱི་ཤུགས་རྒྱུན་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས།

༧། སེམས་ཚོར་གྱིས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྟོག་བྱེའི་ནང་འཁྲིད་པར་བྱས་ཏེ་མཇུག་ཏུ་འགྲོད་པ་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡིན།

གོང་གསལ་ཁྱད་ཚོས་རྣམས་ནི་ Paul Ekman ཀྱི་ Emotional Awareness ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་ཚོགས་པའི་སེམས་དང་སྲོག་གི་ཚོགས་འདུའི་གཏམ་བཤད་ཡི་གེར་ཕབ་པའི་དཔེ་དེབ་ Destructive Emotions གཞིས་སུ་སེམས་ཚོར་གྱི་ཁྱད་ཚོས་སྐོར་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་ལས་བཏུས་ཏེ་གྲངས་འདེན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་དེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། གོང་དུ་སེམས་ཚོར་གྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་པོའི་སྐབས་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་ཚོར་ཡིན་ན་དེས་པར་ཁྱད་ཚོས་བདུན་པོ་དེ་དེ་ནས་ཚང་དགོས་པ་མིན་ཀྱང། ཕྱི་འི་ཆ་ནས་སེམས་ཚོར་རྣམས་ནི་ཁྱད་ཚོས་དེ་དག་དང་ལྡན་དགོས་པར་བཤད།

རང་ཅག་ནང་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དང་འཇེལ་ནས་བཤད་ན། གོང་གསལ་ཁྱད་ཚོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཚོར་ལ་ཉིན་མོར་ཀྱི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ཤེས་པ་དོན་མ་ཐུན་གྱི་རིགས་ཀྱང་ཡོང་ཚོག་པ་ཡིན་མོད། པཱལ་ཆེར་ཞིག་དེང་སང་གི་ཤོད་ལྟར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤ་ཁ ཕྱི་བྱང་ཕྱི་བྱང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་དུས་ཐུང་གི་ཡུན་ཚད་ཅན་གྱི་ཀུན་རྟོག་གི་འགྱུ་བ་ཤུགས་དྲག་པོའི་རིགས། ཚོར་སྣང་འདི་རིགས་ལ་བྱམ་འཛིན་ཤེས་པ་དང་ཀ་འཛིན་ཤེས་པ་ལྟར་འཛིན་སྟངས་དགེ་གསལ་བས་ལ་ཅན་ཡིན་མི་དགོས། ༡ཅམ་གྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་པར་སྟམ།

མདོར་ན་ནུབ་ཕྱོགས་སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སེམས་ཚོར་ཟེར་བ་ནི་བསམ་བློར་སྟངས་འཛིན་དང་དབང་སྒྱུར་གྱི་ནུས་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་བོའི་རིགས་ལ་སྐྱེ་བ་ཤས་ཆེ་བར་མངོན་སུམས། ནང་ཚོས་ཀྱི་བཞེད་སྟངས་ལྟར་ན་བསམ་བློ་འདིའི་རིགས་ནི་བློ་དོན་མ་ཐུན་ཡིན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་མོ་ཆེ་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་བོས་རིང་དུ་འདོར་དགོས་པའི་སྐྱོང་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པར་སྟམ། འོན་ཀྱང་དེང་དུས་ཚན་རིག་པ་ཕྱི་དང་ལྷག་དོན་འཚེལ་

འགྱུར་རིག་པའི་ (theory of evolution) ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྱེད་ཁར་ཕེན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། རང་བཞིན་འདེམས་སྐྱེས་ (natural selection) གི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ནས་མི་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་འཚེལ་འགྱུར་ཡོང་བའི་གནས་སྐབས་ནང་སེམས་ཚོར་གྱིས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་བྱ་བ་བསྐྱེལས་ཤིང། དགེ་འདུལ་གཉིས་སྟོང་གིས་རང་གི་རིགས་དང་རྒྱུད་པ་འཚེལ་རྒྱས་རྒྱུན་གནས་ཡོང་བའི་རྩང་གཞིའི་སྐུལ་ཕྱུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བསྐྱེལས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན། བཞེད་ཚུལ་འདིར་འགོག་པར་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཁྱངས་སྐྱེལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་ནགས་ཚལ་གྱི་གསེབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ཚེ་གློ་བུར་དུ་སྙན་ངར་མ་ཞིག་དང་གདོང་ཐུག་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ན། སྐྱབས་དེར་མི་དེས་རང་སྲུང་ངམ་གཞན་ཆོལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སེམས་ཚོར་གྱི་གཡོ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་ཐོན་དེས་པ་ལས། རང་མདུན་ནས་མཆེ་གཙོ་གས་སྟེར་མོ་བགྲད་དེ་མཆོངས་འོང་པའི་སྙན་དེར་རྒྱུ་མཚན་དང་ཟློ་རིག་སྤྱད་དེ་འགོག་ཆོལ་ལམ་རང་སྲུང་བྱེད་པའི་གོ་སྐྱབས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། སྐྱབས་དེར་སེམས་ཚོར་གྱིས་སྐྱེ་བོ་དེའི་ཚེ་སྟོག་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས།

རང་བཞིན་འདེམས་སྐྱེས་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་ན་སེམས་ཚོར་རྣམས་ད་ལྟ་ཡང་སྐྱེ་འགྲོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁ་མ་བྱེ། གྲངས་མ་ཚད། ངོ་བོ་མ་འགྱུར་བར་སྟོངས་ཤུགས་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱུན་གནས་ཡོད་པ་འདི་ཀས་འཚེལ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཇི་ཙམ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་གསལ་བར་བྱས་ཡོད། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་མེའི་འཚོ་གནས་འགྲན་ཚོད་ཁྲོད་བན་པ་མེད་པར་གྱུར་ཕྱིན་དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་བཞིན་འདེམས་སྐྱེས་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་མེའི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོའི་གྲས་ནས་གཏན་དུ་ཡལ་དགོས་པ་ཡིན།

དེང་སང་སེམས་ཚོར་གྱི་སྐོར་འདི་དེང་རབས་ནུས་ཕྱོགས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ནང་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ཅིང་། ལགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་ཆེན་མཛད་འཕྲིན་དང་སེམས་དང་སྲོག་གི་བགྲོ་བླྗོང་རིང་མོའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ནས་ནུས་ཕྱོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོར་སེམས་ཚོར་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཤེས་ཡོན་ཐད་གོ་ཕྱོགས་རེས་ཅན་རྟེད་པའི་གནས་སྐབས་བྱུང་ཡོད། མངོན་གསལ་ཡིན་མིན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ལགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་ཆེན་གཟིགས་རྒྱང་ལས་ཤར་ནུས་རིག་གནས་མཉམ་སྦྱོལ་གྱི་ལས་དོན་གཉིར་བའི་ཤུགས་རྒྱན་གྱིས་དེང་སང་ནུས་ཕྱོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཐད་གཞུང་འབྲེལ་འགྲོ་གྲོན་ཡོན་ཆེན་བཏང་ནས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཀྱིན་ཡོད།

ཁེ་དུས་ཡོ་རོབ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཉམས་ཞིབ་སྒྲིག་འཇུག་གས་བརྒྱད་ཙུར་ཁེ་བས་ཡོ་སྒོར་ཐེར་འབུམ་གཅིག་ལྷག་གི་འགྲོ་སོང་འགྲོ་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་མི་འི་ཐུན་ཁམས་ལས་འཚར་ཞེས་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་ཞིག་གི་གསལ་ལ་བསྐྲགས་བྱས་ཤིང་། ཞིབ་འཇུག་གསལ་ལ་བསྐྲགས་དེའི་རྗེས་ཙམ་སྟེ་འདི་ལོའི་སྒྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ནང་

ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་མཆོག་ནས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ཨ་སྒོར་ས་ཡ་བརྒྱའི་མ་རྩ་བཏང་ཏེ་གླང་པའི་གསང་བ་བསྟོག་འབྱའི་གཏིང་ཟབ་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་འཚར་ (BRAIN) ཞེས་ ༢༠༡༩ ནང་འགོ་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྒྲགས་བསྒྲངས་ཡོད། ཁོང་གིས་མིའི་རིག་རྩལ་ལས་འཚར་གྱིས་གཏིང་ཟབ་ཞིབ་འཇུག་བརྒྱད་རིག་རྩལ་ཐད་ནས་ཆེན་པའི་གསར་བརྗེའི་གྲུབ་འབྲས་བླངས་པ་ལྟར། ད་ལྟ་གླང་ཁམས་རིག་པའི་ཐད་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་དོན་རྒྱུན་དགོས་པའི་ནན་སྒྲལ་བྱས། གང་ལྟར་སྟོན་དུས་ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་གཞུང་འཛིན་མི་སྣ་ཚོས་རྒྱལ་ཐང་གཏོང་བ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་སྟེང་དུ་བློ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གསང་བ་འཚོལ་བའི་ལས་ཆེན་དུ་བཞུགས་ཐྱོང་བ་ཡིན་མོད། ད་ལྟ་འགྲོ་བ་མི་རང་ཉིད་ལ་མཇུ་བ་མོ་བཅུགས་ཏེ་ཤེས་བྱ་ནང་རོལ་གྱི་དངོས་པོའི་རིགས་ཤིག་ལ་བློ་ཅེ་གཅིག་སྒྲིམ་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ལས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་ཕྱོགས་ཀྱིན་ཡོད།

ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གྱིས། ད་ལྟ་ནི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་དང་འཚར་སྣང་གསར་པའི་ནང་མ་རྩ་འཇུག་ཁྱུར་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་མིན་པར། ལོ་རབས་ལྔ་བཅུ་དྲུག་ཙྪའི་ནང་གོ་ལའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲྀལ་བཞུད་བྱེད་པའི་འགན་ཁོད་དྲག་པོའི་ཿ ཨ་རི་དང་རར་ཤི་ཡའི་དབར་གྱི་མཁའ་བསྟོད་འགན་ཁོད། ། རྟེས་ནས་མཐོང་ཐོས་བྱུང་སྲོང་མེད་པའི་ཚད་མཐོན་པའི་ཞིབ་འཇུག་དང་འཚེལ་ཁྱུས་ཤིག་གི་གནས་བབ་ལ་སོན་ཐབས་བྱེད་དགོས། ཞེས་གླང་པའི་གསང་བ་བསྟོག་འབྱ་བྱ་ཁྱུར་རྩལས་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཚོན་པར་བྱས། ཁོང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གལ་ཆེན་གཏིག་ནི་ཁྱུལ་ཁབ་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་གཏོང་དགོས་པའི་གླང་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་ནད་གཞིའི་རིགས་འདུ་མིན་ཞིག་གི་ཁྱུ་ཀྱིན་དང་བཅོས་ཐབས་རྣམ་ཁྱུ་དེ་ཡིན་མོད། དེ་དང་མཉམ་དུ་དགོས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དེས་ཐོག་བདེ་ཅཎ་ཅག་ནང་པ་ཚོས་བཤད་ན་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་ཅིང་སེམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ལྟང་གི་བྱ་བའི་རམ་འདེགས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་གླང་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཇི་ཙམ་ཉེ་རྒྱ་སོང་བ་དེའི་ཚོད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་གསང་གནད་འགྲོལ་ཐུ་ཙམ་ཉེ་རྒྱ་འགྲོ་བས། ཤེས་པ་རྣམས་རིགས་འདུ་སྡུ་མ་ལས་སྐྱེ་དགོས་པ། ཚེ་རབས་སྡུ་མར་གོམས་པ་ལྟོན་སོང་གིས་བྱུང་བའི་བློ་དང་ལུས་ཀྱི་གཡེར་བག་གི་རང་བཞིན་སོགས་རྒྱ་མཚན་ལ་བཀོད་ནས་འཇིག་རྟེན་སྡུ་ཕྱི་འོས་ཁམ་གཞག་ལ་ཕུ་ཚུགས་བྱེད་མི་དགོས་པར། དེང་རབས་གླང་ཁམས་རིག་པའི་བཏུག་ཐབས་ཀྱང་པའི་བརྒྱད་རིམ་ལས་སྐྱེ་བ་སྡུ་ཕྱི་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ནི་ཁ་ཡེར་བག་གི་རང་བཞིན་སོགས་རྒྱ་མཚན་ལ་བཀོད་ནས་འཇིག་རྟེན་སྡུ་ཕྱི་འདེགས་ཁམ་གཞག་ལ་ཕུ་ཚུགས་བྱེད་མི་དགོས་པར། དེང་རབས་གླང་ཁམས་རིག་པའི་བཏུག་ཐབས་ཀྱང་པའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁ་ཏོན་ཁ་ཤས་ལ་ནི་དེང་རབས་དབང་རྩའི་ཚན་རིག་པ་འགན་ཞིག་བཞེད་པ་ལྟར་གླང་ཁམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་རྩའི་རྟོག་འཇིང་གི་འབྲེལ་མཐུད་ཅིག་ལས་ཚུར་མངོན་བྱུང་བའི་ནུས་པཉམ་བྱ་བའི་རིགས་ཤིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལྟར་གྱི་ཟླུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་འགྲོ་སྲིད།

ཁེ་མ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱིར་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་བློ་རིག་ལ་ང་ཚོས་འགྲན་པར་མི་ནུས། དེང་རབས་དཔལ་ཡོན་ལ་རྗོགས་སྟིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་ཏེ་གོ་བའི་ནམ་འཕངས་ཁོང་ཚོས་བཅད་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་ཨར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་རིག་གཞུང་ཞིག་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཚད་མཚོན་པའི་འཕྲལ་ཆས་སོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཕབས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་གི་གསང་བ་འཚོལ་བར་ཕྱོགས་བཞིན་ཡོད། ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་བྱུང་བའི་མེམས་ཁམས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་དབྱད་པ་མཚོལ་ཕྱིན་གྱིས་ལེགས་ཆ་བླངས་ཏེ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བརྩམས་ནས་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་སྲོལ་གསར་པ་གཏན་འབེབ་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཞིབ་འཇུག་གི་བྱུབ་དོན་གསར་པ་གསར་པས་འཇིག་རྟེན་ལ་ཤེས་རིག་གི་ལེགས་སྒྲུས་ཀྱི་རོལ་མོ་ཕན་པ་འབྱུལ་ཀྱིན་ཡོད། ནང་དོན་རིག་པ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་མེམས་ཁམས་རིག་པའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་དར་བར་འགྱུར་བའི་ཚོས་རྒྱས་དྲང་པའི་ལུང་བསྟན་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ཞིན་ཀྱང། ང་ཚོ་ནང་པ་རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་པའི་བྱུབ་འབྲས་དེ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཡང་ལྟེ་འགྱོག་མཁན་གྱི་མི་སྣ་བྱུང་ཡོད་དམ།

ནུབ་ཕྱོགས་མེམས་ཁམས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་བྱུབ་དོན་གསར་པའི་ལེ ཌའི་སྟོན་མ་འདེབས་ཀྱིན་པོད་ཀྱི་དཔང་རྟགས་རྣམས་མཐོ་ནས་མཐོ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་མོད། ནང་པའི་བློ་རིག་ཀྱི་དཔེ་ཚན་ཏེ་ཁ་ཅད་ཚོར་ཆེད་དོན་གསར་པའི་ལེ་ཚན་གྱི་ཁ་སྐོང་བང་བཅས་ཀྱི་ཏེ་རབས་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་ཆེན་དུ་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་ཞུགས་ཀྱི་ཡོད་དམ། རིག་པ་གསར་པའི་སྟོས་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་ཞུགས་དོར་དེ་ཐོ་རིག་ལ་དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་ཟེར་བའི་བཤད་སྲོལ་དེ་ཉིད་ལ་འདོད་ཚུར་ཚོགས་ཤེས་ཀྱི་བསམ་པས་གནས་རྒྱ་ཡིན་ནམ། ཅགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་སྟོན་དུས་ཤེག་ནས་ནང་པའི་ཐོ་རིག་འདི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཅམ་གྱི་གནས་བབ་ཐོག་མི་འཛིག་པར་ཤེས་རིག་ཅིག་ཡིན་པའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་མེམས་ཁམས་རིག་པའི་ལེགས་ཆ་ཚུར་ལེན་གྱིས་སྤྱས་དགེ་ཏུ་བཏང་ཐུབ་རྒྱས་སུ་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་ནན་པོ་ཕེབས་པ་གསལ་པོར་དྲན་གསོས། འབྲེལ་ཡོད་ཚོས་བཀའ་སློབ་འདི་གཏུན་དུ་བཟོད་པ་རེད་དམ། མ་གཞི་མེམས་སྟོང་པས་བར་སྣང་ལ་ཏ་རྒྱུགས་ཀྱང། དོན་ངོ་མས་སྣར་མཐའ་ལ་སོ་མི་ཕེབས་ཟེར་བ་ལྟར་མེམས་ཚོར་གྱི་སྐད་ཆ་ཇི་ལྟར་ཤུགས་ཆེན་པོས་བཤད་ཀྱང་ངོ་ཚར་མཐུན་ཏེན་མེད་པ་རེད། བློ་རིག་གཞུང་ལུགས་ལ་ལེགས་ཆ་གསར་སྟོན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་ན་རྒྱ་ཁོན་གཏོང་དགོས་པ་རེད། ཞིབ་འཇུག་འཚར་གཞིའི་ནང་མ་ཏ་མ་སྐྱངས་པར་གྱིད་དོན་གསར་པའི་འབྲས་བུ་སྟིན་སྟངས་མེད།

ཁེ་ཆར་གོད་རིག་པའི་མཁས་པ་ཏཀ་གྲས་ཁང་དཀར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐལ་བཟང་གིས། གོད་པའི་ནང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་ཁོང་ལས་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ན་ཡང། མཐུན་ཏྲིན་གྱིས་མ་འབྱོར་སྟངས་ཁོང་ནང་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་དེ་འབྲ་བསྐྱེས་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས། དབྱིན་ཡིག་གི་ Emotion ལ་གོད་སྐད་ཐོག

སེམས་ཚོར་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་འདི་གཅིག་བུ་ལས་མེད་པ་མིན་ཏེ། ལོ་ངོ་གཅིག་ལྟག་གི་སྟོན་ཞེ་ཤ་ཡ་རང་དབང་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་གི་ས་སྒྱིའི་གསུང་སྒྲུར་བ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྒྲོན་པ་མཚོག་ལ་ནང་ཚོས་དང་ཚན་རིག་སློབ་ཀྱི་གནས་ཆུལ་འགལ་ཞིག་ཐད་བཅར་འདྲི་ཞུས་པར། དགེ་བཤེས་མཚོག་ནས་སྐབས་དེར་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་ལ་ཚོར་སྲོང་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་ཅིག་བེད་སྤྱོད་གནང་བ་ཐོག་མར་གོ། དེའི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འགལ་ཞིག་ཏུ་ཡང་དགེ་བཤེས་མཚོག་ནས་ཚོར་སྲོང་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཉིད་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་ལ་བེད་སྤྱོད་གནང་བ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་མོད། སྤྱི་ཚོགས་ནང་དེ་ཅོམ་དར་སྲོལ་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད། ད་ནས་བཟུང་ངོ་ཚོས་ Emotion གྱི་ནང་དོན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྐད་དོད་དུ་བལ་ཆེར་ཞིག་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་ཟིན་པའི་བརྡ་ཆད་སེམས་ཚོར་ཟེར་བ་དེ་སྤྱད་རྒྱུལམ་ཡང་ན་ཚོར་སྲོང་ཟེར་བའི་ཐ་སྙད་གང་རུང་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱད་དེ། བོད་བརྡའི་ནང་ Emotion གྱི་སྐད་དོད་མེད་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་འདི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ནང་གྲགས་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས།

།གསལ་བཤད། སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ John D. Dunne མཚོག་ནས་བོད་པ་ཚོར་ Emotion ཞེས་བརྗོད་ན་སེམས་ལ་འཚར་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་གསུངས་པ་དེ་ཁོང་ནས་སེལ་འཛུག་སྒྲོག་འཛུག་གི་རྣམ་གཞག་ཅིག་དང་འབྲེལ་ནས་དགེ་མཚོན་དུ་བཀོད་པ་ཅམ་ལས་བོད་པ་ཚོར་མཐོང་ཆུང་གནང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་པ་དགོངས་འཛིགས་ཞུ། །

ནང་པའི་ཚན་རིག་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ།

སྒྲོ་བཀད།

ནང་པའི་ཚན་རིག་ནི་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཤེག་ཡིན་པས་འདིའི་གནས་བབ་གླེང་བའི་ཚེ་ན་ཡང་དཔལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་སམ་དངོས་ཡོད་རྣམ་གཞག་ཏུ་བསྟད་པའི་ད་ལྟའི་ཚན་རིག་གི་བྱང་རིམ་དང་། དཔྱད་ཐབས། ངོ་བོ། གྲུབ་དོན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ནང་པའི་ཚན་རིག་གི་གོ་དོན་ལ་བལྟས་ན། ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་ཉེལ་པོར་གྲོས་ཁ་གཅིག་དང་། དམིགས་ཡུལ་གཅིག དཔྱད་ཐབས་གཅིག་གི་གཅིག་གྱུར་ཀྱི་སྟོམ་ཚོགས་ཉི་ཚེ་བ་ཞིག་འགོད་མི་ཐུབ་ཀྱང་། གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་རིག་རྩལ་བྱེ་བྲག་པའི་འབྲུར་དུ་ཐོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅམ་གྱི་ཐོག་ནས་མཐུན་ཆ་ཟློང་རྒྱུ་མེད་པཱཊ་ཁན་ནས་མིན་པས། ད་ལྟ་ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག་དབར་ངོ་མཚར་བའི་བགྲོ་གླེང་གི་ལེ་ཤ་གསར་པ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་བབ་དང་བསྟུན། རྩོམ་ཡིག་འདིས་ཀྱང་དོན་གནད་དེའི་གྲུབ་ཆ་རེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐོན་པའི་སྐད་ཆ་འགལ་མཇོན་པར་བྱེད་ཁུལ་ཡིན། དེ་ལ་འོན་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་སམ་དངོས་ཡོད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་གང་རེད་ཅེས་པའི་དྲི་བ་དེ་ངམ་ཤེས་ཀྱིས་སྟེབ་ཅིང་། འདི་ནི་ཕྱོགས་

གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་གི་སྟོང་པའི་བརྡ་ཚད་ཅིག་རེད་ལ། ལྷག་པར་གནད་འདི་ལ་དགོངས་པའི་སྐབས་ནས་ཡང་འདོར་དུ་མེད་ཅིང་དཀའ་གནད་དུ་གྱུར་པའི་གཞི་རིམ་གྱི་ལྷ་གྲུབ་ཅིག་ཀྱང་ཡོན།

སྟོན་བདོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ལྷ་སྣང་མཁྱེན་ཤེས་ལས་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། འདིའི་ཁྱབ་ཁོངས་སམ་བལྟ་བྱའི་ཡུལ་གྱི་ནང་དུའང་སྣ་ཚལ་དང་། ཆོས་རིག་ བྱང་མཐའ། ཚན་རིག ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཤེས་བྱའི་སྡེ་ཚན་མང་དག་ཅིག་ཡོད། འདིར་ནི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ནང་པའི་ཚན་རིག་གི་བྱང་མཐའ་སྣ་བ་བཞིའི་ལྷ་བར་གོང་འོག་གི་ནས་དབྱེ་འབྱེད་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཞེས་པ་དེ་འཛིག་སྲིད་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་དམ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ལྷ་བ་ནི་ནང་པའི་བྱང་ཆ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་དང་དཀའ་བའི་གནད་དུ་འདོད། ཚན་རིག་གི་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་ན་ཡང། ཚན་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་སམ་འཕེལ་རིམ། ལྷ་བྱང་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ལྷ་བའི་སྒྲ་ཕྱི་འདྲོད་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་དུས་ཡུན་མི་འདྲ་བ་དང་། བྱང་དོན་སྒྲ་མ་ སྒྲ་མར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་གླུན་ཀ་བསྟོན་མེད་དུ་འཇུག་པའི་བརྒྱད་རིམ་ཅམ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཅུང་བཀོད་པ་པོ་དང་གདོང་མའི་ལྷ་སྲུང་ལས་འཇིག་རྟེན་བྱུབ་ཚུལ་སོགས་ཀུན་དོར་ཏེ། དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་བཤད་སྐྱེས་ཡིན། དེ་བས་ཆོས་ལུགས་དང་ཚན་རིག་ནི་གང་ཟག་ཅིག་གི་བསམ་བློའི་ནང་ནས་ཡང་འགལ་ཟླའི་ངོ་བོར་གནས་དགོས་པའི་ལྷ་ཚུལ་འདི་ཁྱབ་གདལ་དུ་གྱུར་པ་འདི་ཡང་གནད་འདི་ལ་ཐུག་པ་གསལ་པོ་རེད།

རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྟེ་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ན་ལེ ཆྱའི་ནང་པའི་ གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་ཆོས་ལུགས་ཁ་ལ་འཁྲིར་བའི་འཐབ་ཆོད་སྐྱེ་གཡའ་བ་འདིར་ གདོང་ལེན་བྱེད་ཐབས་སམ། ཆོས་ལུགས་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་པར་བལྟས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསམས་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཁས་ལེན་ཐུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་མིའི་གཞི་ཆགས་པའི་ བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ཉིད་རྗེ་ལྷར་བྱས་ནས་སྐྱེད་ཐབས་ཀྱི་ རྣམ་གཞན་ངོ་མཚར་བ་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཡོད་པས། སྟོན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་མོས་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱོགས་ དེ་བ་དེས་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཉིལ་པོའི་དོན་སྟེང་བྱེད་བསྡད་ན་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ ཁྱད་ཆོས་གལ་ཆེན་བརྒྱག་པ་རེད། དེ་བཞིན་དེང་དུས་ཀྱི་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་ཐོན་དུས་ རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཨེ་ཊ་ལའི་ཚན་རིག་པ་སྒྲ་ཞབས་ལྷད་ལེ་ལོས་རྒྱང་ཤེལ་བརྒྱད་ནས་ཉི་མས་སའི་གོ་ལར་ཤོར་བ་མི་བྱེད་པར་སའི་གོ་ལས་ཉི་མར་ཤོར་བ་བྱེད་པའི་བདེན་དོན་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་། བར་དུ་

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ལྷོས་གྲྭབ་རིག་པ་དང་། ཁོན་ཏོན་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་རྫས་རྡུལ་འཛིག་ཚུལ་ལ་འཚེལ་རྒྱས་རླབས་ཆེན་བྱུང་བ། ད་ལྟ་ཚད་རྡུལ་ཤུགས་རིག་ Quantum mechanics གྱིས་ཚད་འཛལ་དང་ཐུར་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཁོར་ཚོན་གཅོད་མི་ཐུབ་པའི་ངེས་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱལ་འདོན་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་བར་གྱི་འགྱུར་མཚམས་གང་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་དང་། དུས་བར་སྟང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་དགྱོད་པ་ཤས་སྟག་ཡིན།

འོན་ཀྱང་བྱའི་ཡུལ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་། དགྱོད་བྱེད་དང་དགྱད་ཐབས་ལ་ཟབ་སྦྱའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཚོག་པ་སྟེ། ནང་པའི་ཚན་རིག་གིས་དངོས་པོའི་ཚོས་ཅམ་ལ་དགྱད་པའི་ཚེ་ནལང་། གཟུགས་ཅན་དང་། ཤེས་པ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་འདུས་བྱས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་གླེང་བ་དང་། མ་ཟད་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ལའང་འགྲུལ་ཆས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། མཐར་ཕར་ཆེས་ལ་གཏུགས་དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཡང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མེད། དེང་རབས་ཚན་རིག་གིས་ནི་ཏོག་པ་དང་ཏོག་བལ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་མེད་པར། གཟུགས་ཅན་མངོན་འགྱུར་བཤད་གྱི་གནས་ལུགས་འཚོལ་ཆེད་བྱེད་པཝི། ཏཱ་ཡ་ཏ་ཡ་ཡིན་ཡང་ཁ་ཅིག་ལ་ཕལ་ཆེ་ཤས་ཀྱིས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཕལ་ཆེ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ Realism རི་ཡང་ལྟ་ཇི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདིའི་གོ་དོན་འགྲེལ་སྐབས་ཐུན་མོང་གི་ས་ཡོད་ཕྱོགས་ཚུལ་ཞིག་ནི་རེ་བ་བ་དང་། ཏོག་པ། ཚོར་སྣང་བཅས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་མེད་པའི་བདེན་དོན་ཞིག་སྟེ། མདོར་ན་འཛར་ཡན་དང་དད་མོས་སྣང་ཚུལ་བཅས་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཞིག་ཏུ་འདོད།

ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག

ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག་གཉིས་ཀྱི་ཐུང་མོང་པའི་དབྱད་དོན་ཐད་ཀྱི་བསྟོ་ལྷེང་དེ་གོང་འཕེལ་དང་གཏིང་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་ཕྱས་དང་། ནང་པའི་ཚན་རིག་གིས་ཚན་རིག་གི་བསྟོ་ལྷེང་རྩ་བར་མདུན་སྒྲོད་དང་རེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གསར་པ་ཞིག་བཤམས་ཟིན། དེ་ཡང་ནང་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ལྷ་བྱིན་དང་མེམས་ཁམས་རིག་པས་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་དང་ལྷ་བྱིན་དབར་བསམ་ཚུལ་སྟེལ་རེས་བྱེད་པར་དོན་དངོས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ཡོད་པའི་ཆྱིན་ཀྱིས་ཡིན་སྟམ། དཔེར་ན། ནང་པས་བདག་ཅེས་པར་དགྱོད་པའི་ཚེ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གཟུར་གནས་ཀྱི་ཐོ་སྒྲིད་རྒྱ་ཁ་ཆེ་བར་གསུངས་གྱི་ཡོད། ད་དུང་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ཚན་ཁཡས་ཡོད་པ་ནི། འཕེལ་གྱུར་རིག་པ་དང་། ཁོན་ཏོས་རྣམ་གཞག ལྷང་ཕྲིད་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ནང་པས་གྲྭབ་དོན་འཚོལ་བའི་ཚེ་རིག་པ་གཅོ་བོར་བྱེད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་སྒོལ་དེ་ནི་ད་ལྟའི་ཚན་རིག་གི་འཕེལ་རིམ་བཞིན་མིན་པར་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་དུས་ནས་བཟུང་

དེ་ལྟར་གཏན་ཚུགས་སུ་གནས་པར་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེས་ངོ་མཚར་སྐྱེ་བཞིན་ཡོད། དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བྱོན་པའི་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་སྟྭ་བ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་ང་ཚོའི་བློས་གཞལ་བཞམ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟོགས་བྱེད་ཚད་མ་ལལང་གཉིས་དགོས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། དེ་བཞིན། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟེང་རང་དང་རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྡོག་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་ཅེས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་ཡོད། ནང་པའི་གཞུང་ནས་འདི་ལས་ཐུ་བའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་གསུང་གི་ཡོད་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན།

ལགོང་ས་མཆོག་གིས་ནི་ཚན་རིག་གི་བརྒྱུད་དབྱད་དང་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་དབྱད་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེར་བཞེད། དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་པ་སྐུ་ཞབས་ David Bhom གྱིས་ཀྱང་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕན་ཚུན་ལྡོས་གྲུབ་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཕན་ཚུན་ལྡོས་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་ཚུལ་འདི་ནི་བྱ་དངོས་ཚང་མ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ཞིང་གནས་པ་དང་། ལྷ་ཚུལ་འདི་ནི་ཟླ་རྒྱལ་གང་ཞིག་མཐར་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་ཐབས་མེད་པའི་དོན་ཐོབ་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་(Implicate order) ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྗམས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེའི་ལྷ་ཚུལ་དང་ཐག་ཉེ་བོར་བསྟེན་པར་གསུངས་འདུག ཚན་རིག་པ་འདི་ནི་ལགོང་ས་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ཚན་རིག་གི་བཀྲོ་གྲེང་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཐོང་བ་དང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་བྱས་རྗེས་ཆེ་ཤོས་འཛིག་མཁན་གཅིག་དང་། ནང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེན་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་ཀི་རཱ་ཧུ་ལ་ཀྱང་ཉི་མཆོག་དང་ལགོང་ས་མཆོག་ལྷན་དུ་སྦ་ཕྱིར་བཀྲོ་གྲེང་བྱས་པ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སྤྲོ་སྣང་སྐྱེས་པར་གསུངས་འདུག

དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་ལགོང་ས་མཆོག་ལ་ཨཡེན་སེ་ཏན་གྱི་ལྡོས་གྲུབ་རིག་པ་ཐོག་མར་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། ལགོང་ས་མཆོག་གིས་ཁོང་ལ་དེང་རབས་ཚན་རིག་གིས་དངོས་པོ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འདི་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེས་འདྲི་གནང་མཛད་པར། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རིགས་རྒས་དང་། རྒྱལ་ཞེན། མག་སེའི་གྲལ་རིམ་འཐབ་ཆོད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཁོང་ནི་ལགོང་ས་མཆོག་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག་པའི་དབར་གྱི་བཀྲོ་གྲེང་གི་ལེ་ཌ་གསར་པ་འདིའི་ནང་གི་གལ་ཆེའི་མི་སྣ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་ས་ཡུལ་དང་ཟོར་དབྱེད་སྐད་གས།

དེ་ཡང་ཚན་རིག་གི་ལྟ་གྲྭ་ནང་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་གྲྭ་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོ་དབྱོད་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་རང་བྱུང་ཆོས་ཉིད་ལ་གཞི་བྱས་པའི་ཡང་དག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། གསར་རྙེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དག་ལའང་ཡང་དག་པའི་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བཅས་དགོས་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ལ་དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་བརྡ་ཚད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བརྟག་དཔྱད་མཁན་གཞན་དུ་མས་བདེན་དོན་གང་ཞིག་ལ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་ཁས་ལེན་མེད་པར་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བདེན་དོན་དུ་གྱུར་པར་འདོད་པ་ནི་རིང་ལུགས་དེའི་དཀག་བྱ་དངོས་དེ་ཡིན་པར་འདོད། ཚན་རིག་པ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་མཐོང་ཚུལ་ཅམ་ལ་ཆ་འཇོག་མི་བྱེད་པར་མཐའ་སྟོས་དེར་ཚན་རིག་པ་གཞན་དུ་མའི་ངོས་ལེན་དགོས་པ་འདི་ས་འདས་པའི་དུས་རབས་ནང་ཚན་རིག་པའི་སྟེངས་ཆའི་ཁོད་ཆབ་སྲིད་དང་རྒྱལ་སོགས་རྒྱན་གཞན་གྱིས་ཚན་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་གནད་དོན་ལ་དོ་ཤོག་ཕྱིན་མེད་སྟམ། རང་རེ་བོད་དུའང་སྤ་དུས་ཚད་ལྟན་གྱི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕག་དུ་མ་བྱུང་བའི་དོན་དངོས་དེར་བལྟས་ན་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཡོག་གི་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེར་རྒྱལ་ཁྱོན་གྱི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕག་དུ་མ་བྱུང་བའི་དོན་དངོས་དེར་བལྟས་ན་འདི་ལྟར་ཁྱད་ཆས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་ཡིག་ཆ་ཁག་ཅིག་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། ལོ་ངོ་བ་གཞན་གྱི་ངོས་ལེན་རྒྱལ་སྲོར་དགོས་པའི་སྔང་ཚུལ་དེས་བརྟག་ཐུབ་འགེར་བའི་བཀའ་བསྟན་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀ་འདི་ལྟར་ཡིག་ཀི་མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་དེར་རྒྱལ་ཁྱོན་ནས་ཀང་ཚད་ལྟན་ཞེས་པ་ཁ་ལེ་ཁ་ཤ་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ། ལོ་ངོ་བ་གཞན་གྱི་ངོས་ལེན་རྒྱལ་སྲོར་དགོས་པའི་སྔང་ཚུལ་དེས་བརྟག་ཐུབ་ཐེར་ཁ་ཤ་ཡ་ཡ་ཡ། ལོ་ངོ

སངས་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ནང་པའི་ལྷ་བྱག་ནི་སེམས་གཙོ་སྟེ་བར་འཛིན་རིགས་ཀྱང། དེང་རབས་ཚན་རིག་ནང་གི་སེམས་གཙོའི་གོ་དོན་དེ་གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་བདེན་དོན་སྟེ་བའི་ཚེ་གཞན་གྱི་རིགས་པའི་བློན་ཀ་འཇུག་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་ལ་བདེན་པའི་དོན་དུ་སོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དེར་ཟེར་བར་སྣང་བས། མདོར་ན་དེར་བཤད་པའི་སེམས་གཙོ་ནི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་གསུངས་པའི་རང་ལྷ་མཚོག་འཛིན་ཞེས་པ་དེར་གོ་དགོས་སྟམ་ཞིང། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འཐད་དམ་སྟམ་མོ། །

ནང་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་དེང་རབས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྩོར་ཀྱི་གཤིན་ལྡན་རགས་ཙམ།

སྒྲོན་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་གནའ་བོའི་རྒྱ་རིག་གི་ལྷ་བྱག་སྟྲ་བས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང། ༡༩བ་༠ ལོ་སྟེ་འཛར་མན་དང་ཨ་རིའི་ནང་སེམས་ཁམས་རིག་པ་འདི་ཉིད་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཇུག་གི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་རང་རྒྱུ་ཐབས་འགེལ་རྒྱས་ཕྱི་ནས་དུས་སྐབས་དེ་བར་དུ་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ནི་ལྷ་བྱག་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གནས་ཡོད། སྒྲོན་ལྷའི་དབྱིན་ཡིག་ཚིག་མཇོད་དག་གིས་དེང་རབས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་འགྲེལ་བཤད་འདི་ལྷར་བྱེད། མིའི་སེམས་ཀྱིས་བཀོད་པ་དང་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་དང། དེས་མིའི་བྱ་སྒྲུབ་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཇི་ལྟར་ཐེབས་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཚན་རིག་ཅིག་གམ། ཡང་མཁས་པ་ལ་ལས་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་ཅེས་ཀྱང་འདོད་བཞིན་ཡོད། ཐ་སྙད་འདི་ད་ལྟ་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྟེ་ཚན་ནང་གི་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། དེ་ནི་བློ་རིག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་སྟམ། སྒྲོན་བཏང་ང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ནས་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་ཚན་རིག་གི་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་ནང་པའི་བློ་རིག་གམ་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་ཚན་རིག་གི་ཤུགས་རྒྱུན་ལས་ཆུ་ཚད་སྐྱོ་བ་ལྟ་བུར་མཐོང་སྲིད་མོད། དེང་རབས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ནང་སྒྲོན་ཚུལ་རིག་པས་ Behaviorism གོ་སར་ཏེས་ཅན་ཞིག་བཟུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐོ་བར་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ཚོག་ཀྱང། ད་ལན་ཁྱེད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ནུབ་ཕྱོགས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་དབེ་དེབ་མང་ཆེ་བ་ནི་རྣམ་འགྱུར་སྟྲ་བའི་གྲྭབ་ཆ་ལས་འདས་མེད་པ་དང། ཕྱི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་ནང་སེམས་ཀྱི་བྱེད་ནུས་དང། ཁྱད་པར། སྒྲོང་བརྡར་བཅས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ལ་འབད་དེ་ང་ཚོས་དངོས་སུ་ཕྱོང་བའི་ཤེས་པའམ་ཕྱོང་བའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་འདི་དག་གི་ངོ་བོ་གླང་པའི་རྩ་ཕྲན་ལས་གཏམ་གསེས་བྱས་ཏེ་མདོར་ན་གླང་པའི་ཞིབ་འཇུག་གམ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཐར་མེད།

དེ་ཡང་ Psyche དང་ Logos ཞེས་པའི་ཚིག་ཁྱིམ་གཉིས་ལས་གྲུབ་ཅིང། དང་པོ་ནི་ Soul ཞེས་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་ Science ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ Science Of Soul ཞེས་པའི་མིང་

ཚགས། ཡོན་ཏན། Soul ཞེས་པའི་གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་རྒྱུ་དཀའ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེའི་ཚབ་ཏུ་ Mind ཞེས་པའི་ཚིག་སྦྱོར་ནས་ Science Of Mind ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཕེབས། དེ་ལའང་དཀའ་ཚེགས་ཤིག་བྱུང་བ་ནི་སེམས་ཞེས་པ་དེ་གང་ཡིན་ནམ། དེ་གང་དུ་ཡོད། དེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དྲི་བ་མང་པོ་ཞིག་སློན་པས་པ་འདི་དག་གི་ལན་ནི་ད་དུང་གསལ་པོ་ཚགས་མེད་ལ། མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁས་ཀྱང་ལེན་གྱི་མེད། དེ་འད�pའི་མགོ་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་ཅེས་པ་དེ་ལའང་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ། དྲན་རིག་གི་ཚན་རིག་ Science Of Consciousness ཅེས་པར་བཅོས་སྦྱོར་བྱས། ཡོན་ཏན། འདི་གཅིག་བུའི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་པ་ནི། མི་ཞིག་དྲན་མེད་ཚོར་མེད་དུ་གྱུར་པའམ་ཤེས་ཚོར་བག་ལ་ཞུ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འང་བར་ཞུགས་པ་ཡོད་པས། འདིའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་གོ་དོན་ཟིལ་པོ་སྟོན་མི་ནུས་པར་འདོད། དེའི་རྗེས་སུ་སྐར་ཡང་ Science Of Behavior སྦྱོང་ཚུལ་རིག་པའམ་རྣམ་འགྱུར་སྦྱ་བ་ཞེས་བར་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་དང་། དེས་མིའི་རང་བཞིན་དང་བྱ་སྦྱོང་གི་གནས་ལུགས་བློང་གི་ཡོད།

དབྱིན་སྐད་ནང་སལེན་སེ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་སློབ་སྦྱོང་ལ་གོ་བས་འདིར་ཡང་ཚན་རིག་ཅེས་མི་སྦྱར་བར་རིག་པ་ཅེས་སྦྱར་ན་བརྗོད་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད། འདི་མི་མང་ཆེ་བས་ཁས་ལེན་བྱས་འདུག་ཀྱང་རྣམ་འགྱུར་རམ་སྦྱོང་ཚུལ་ཞེས་པ་ཅི་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་མིན་ཀྱི་དྲི་བ་བསྟེན་པས་ཀྱང་། སྐུ་ཞབས་ J.B Watson ལྟར་ན་དེ་ནི་ངཚོའི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱ་བ་འདི་དག་ལ་བརྗོད། ཡོད་ཀྱི། ཚིག་འདིའི་གོ་དོན་ངོ་མའི་ནང་འཛིན་བ་དང་། སྣ་ཀ་འབྲི་བ་བཅས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་འདས་པའི་ནང་ཤེས་པའི་ནང་ལས་དགེར་ན་བསམ་པ་དང་། དྲན་པ། འཛིན་པ། ཚོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྦྱོང་བའི་རིགས་བརྟེ་བ་དང་། ཁྲོ་བ་སོགས་ཀྱང་འཚུད་པས། དེའི་གོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བར་འདོད་ཅིང་། མིའི་མི་ཚེ་ནི་བྱེད་ལས་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་མངོན་ཞིང་། རྣམ་འགྱུར་རམ་བྱ་སྦྱོང་ནི་ཆ་ཤས་དེ་དག་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཡོད། མངོར་ན་དེང་རབས་སེམས་ཁམས་རིག་པ་འདི་ཉིད་ལྟ་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁ་རང་རྒྱ་ཤས་པའི་ཚན་རིག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཁ་ལས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚན་རིག་གི་དངོས་མཐོང་རིག་པ་ Empiricism དང་། རྒྱ་མཚན་རིག་པའི་རྩར་གཞིར་བྱས་པ་ཡིན། ལྟག་པར་དུས་རབས་བཅུ་བཏུན་དང་བཅོ་བརྒྱད་ནང་དངོས་ཁམས་དང་ཕྱས་གྱུར་རིག་པའི་འཚེལ་རྒྱས་ཁྲོད་ཤུགས་རྒྱུན་ཁ་ཅང་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། རིག་པ་ཡོན་ཏན། ད་བར་ཚན་རིག་པས་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཚོས་འབའ་ཞིག་ལས་ནང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པར་ནམ་ཡང་ཁ་ཕྱོགས་མེད་པས། ད་ལྟའི་སང་རྒྱས་པའི་བློ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་གམ་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དང་། དཔྱོད་ཐབས། གྲུབ་དོན་སོགས་གང་དང་ཡང་མཚུངས་སྦྱར་

བྱེད་པའི་གཏེང་སྟོབས་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། མ་ཟད་དེ་ལྟ་དེང་རབས་སེམས་ཁམས་རིག་པས་རེ་འདུན་ཆེ་ཤོས་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ནི་ *1990* ཙམ་ནས་བརྒྱུད་དབྱད་པ་མང་པོས་ནང་པའི་སྨོས་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་གནས་བབ་ལ་གོ་རྟོགས་གསར་པ་སྒྲུན་ཐུབ་པའི་བསམ་ཚུལ་བཏོན་པ་ལྟར། དཔེ་གསར་གྱི་གླུང་པའི་པར་ལེན་འཐུལ་ཆས་ FMRI ལ་སོགས་པའི་བརྒྱུད་ཀྱི་གླུང་དོན་དུ་སྨོས་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་གོ་རྟོགས་རྟེད་པ་འདི་རེད། ནང་པ་ཞིག་ལ་སྣང་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱུན་གཏན་ཞིག་ལས་མ་འདས། ལྷག་ཅང་ས་ཏུ་ལའི་བློ་མ་མཆོག་གིས་སེམས་དང་ཚེ་སྲོག་ཅེས་པའི་ཚན་རིག་གི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནང་པའི་ཚན་རིག་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག་དབར་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་གྲོས་གཞིའི་ལེ་ཁ་གསར་པ་ཞིག་འགོ་འཛུགས་མཛད་པ་དང་། བརྒྱུད་དཔྱད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདིའི་ནང་དུ་ཁོང་གིས་སྟོ་བ་ཆེན་པོས་བློ་སྐྱེད་སྤྱི་ནས་གནང་མཛད་ཡོད།

ཥད་དགེ་ཐོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན། {གོ་ལྷ་ཕྱུར}

བོད་ཀྱི་སྐད་བརྡ་རིག་པའི་བྱང་རིམ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ།

དེ་ཡང་སྐད་བརྡ་རིག་པཉམ་སྐད་ཡིག་གི་རྩ་བའི་རྩེ་གཞི་ཡི་གེ་ཡིན་ཅིང་། ཡི་གེར་བཏེན་མི་དགོས་པར་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་སྐད་ཡིག་ཞིག་རྩ་བ་ནས་ཡོང་མི་སྲིད་སྟེམ། བོད་ཀྱི་སྐད་བརྡ་རིག་པ་ཡང་བྱང་བ་དེ་ལས་མ་འདས། དེ་བས་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་བྱང་རིམ་དང་དེ་ལས་བྱང་བའི་སྐད་བརྡ་རིག་པའི་སྐོར་ནས་ཆུང་ཙམ་གྲེང་གཱི་ཡོ་ཁ་ལ་ཐོ་ཡིག་ཀ་ཐུ་ཁ་ཕུ་ཁ་ཡོད། ཐུ་མ་ཐུའི་ཡི་གེ་ནི་ད་བར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མིང་ཚིག་གཞི་ཀྱི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་བོད་ནང་ཁ་ཐེལ་དང་མ་ཐུ་ཐིན་གཞི་ནས་མཆེད་པའི་འགྲོ་བ་མི་འདྲ་ཕོག་མར་བྱང་སྟེ་མི་དང་རང་བྱང་ཁམས་བར་མཉམ་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་རིམ་འགོ་ཚུགས། ཡོན་ཏན་ཕོག་མའི་ཚར་མི་དག་རིག་སྟོན་ཞེན་ཞིང་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་སྒྲོ་བྱག་པས་རང་བྱང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་ནས་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བསྒྲུན་ཐུབ་པའི་འཚོལ་རྩོག་ཀྱི་གོ་རྒྱ་དང་། གཅིག་གྱུར་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཕུགས་འདུན། བསམ་བློ་དང་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་བསམ་ཕྱོད་གཞིས་ཐད་ནས་ད་ལྟའི་གཅན་གཟན་ཀུས་ཏན་དང་མཚུངས་པར་ཕན་ཚུན་འཐབ་རྩོད་དང་དགྲར་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་གང་འཕྲོལ་གྱིས་དུས་འདའ། རྒྱུད་རིམ་དེ་དག་ཁོད་མེའི་བར་ཕན་ཚུན་གོ་བརྡ་ཕྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཁ་སྐད་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་ནས་བར་བསྐལ་གྱི་དུས་ཡུན་རིང་གོ་ཞིག་དེ་ཐུར་ལྟག་ཡོད། རིམ་པས་མི་དང་རང་བྱང་ཁམས་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་རིམ་རེ་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་མིའི་གླང་པའི་འགལ་ཤུགས་དང་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་ནུས་པ་མཐོ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། རང་བྱང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཐུར་ལས་ལྟག་པའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ནུས་པ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ།

གོ་རྒྱགས་ཀྱི་ནུས་པ། འཚོལ་རྒྱགས་ཀྱི་ནུས་པ་བཅས་ཤུགས་ཆེ་རུ་སོང་ནས། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོའི་སྟེང་ནས་མིའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཁག་བསྒྲུན་ཐུབ་པའི་དོན་གནས་ཁག་ཤེས་ཚོར་བྱུང་བ་དང་། རིམ་པས་མིའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་ལའང་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་འགྱུར་བ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་གཅིག་པས་གཅིག་ཁོག་ཀྱིས་མཛའ་བརྩེའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཚད་ངེས་ཅན་གྱིས་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན། མཐར་མི་རྣམས་གཅིག་གྱུར་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཁག་གྱིན་ནས་འཚོ་གནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་མིའི་བར་པན་ཚུན་སྐད་བརྡ་འཛིན་ཅམ་གྱི་དུས་ནས་བྱུང་བས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཡང་ཏུ་ཅང་རིང་།

ཕྱི་མ་ཡིག་གཟུགས་ལ་མཚོན་ན། རང་རེའི་རྒྱལ་རབས་སྟླ་བའི་ཁྲོད་སྟོབ་དཔོན་ཐོན་མིའི་སྟོན་དུ་བོད་ལ་ཡི་གེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཅམ་བྱུང་ཡོད། དང་པོ་ནི་ཉང་གི་ཆོས་འབྱུང་དང་། བོན་གྱི་གཞུང་ལུགས་སྲིད་པ་སྤྱི་མདོ་ས་སོགས་ལོ་རྒྱས་འགལ་ཤས་ནང་སྟོབ་དཔོན་ཐོན་མིའི་སྟོན་བོད་ལ་ཡི་གེ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་ཡང་ཐོན་མིའི་སྟོན་དུ་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་ཁྱབ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྨན་ཅིས་དང་རྩ་ཕེག་སོགས་ཤེས་རིག་ཏུ་ཅང་དང་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེང་། ད་དུང་བོད་རྒྱལ་གཉན་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཡི་བོན་གྱི་ཁུངས་ལས་ཕྱི་ཕྱིན་ཁྱབ་ནས་ལ་ཆུ་ཚོས་གཙོ་བོར་ཐུར་ཞུགས་ཤིས་ཁ་ཅན་ཁ་ཆུ་ཕ་ཆ་ཆ་ཚད་ཀ་ཤེ་ཏ་ཅ་ཆ་ཆ་ཚ་ཁ་ཆ་ཆ་ཚ་ཁ་ཆ་ཆ་ཚ་ཁ

ལ་ཐུགས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་དེ་གང་ལྟར་བོད་ཡིག་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་བཙུ�ས་པར་འདོད། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ཚུལ་ལ་བཤད་སྟངས་གཉིས་ཀ་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པ་ལས་བན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་འགལ་བ་ལྟག་སྤོད་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་རྙ་བ་ནས་མི་བསམ། དཀའ་ཐུབ་གཅིག་བདེན་གཅིག་རྟུན་ཀྱི་འཐེན་འཕྲེར་ཀྱི་མཐའ་ལ་དེ་བས་ལྟུང་མི་དགོས། ཐོན་མེའི་སྟོན་དུ་ཡི་གེ་ཡོད་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ད་ལྟ་ང་ཚོས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞིའི་ཡི་གེ་འདི་མིན་པར། དུས་རིམ་གོང་མའི་ནང་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་སྐུ་དངོས་བོད་དུ་ཞབས་བཅགས། རིམ་པས་ཞང་ཞུང་གི་མཁས་པ་མང་པོ་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་ཞང་བོད་བར་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱུང། མཁས་པ་དེ་དག་གིས་གལྱང་བྱང་བོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྨན་ཕྱེས་སོགས་རིག་གཞུང་མང་དག་ཅིག་ཞང་སྐད་ཐོག་བོད་དུ་དར་ཕྱེ་ལ་མཛད་ཅིང། དེ་བས་ཐོན་མེའི་སྟོན་དུ་བོད་ལ་ཞང་ཞུང་གི་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན། ཞང་ཡིག་དེ་ཡང་བོན་ཚོས་ཉམས་ལེན་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་མཛད་མཁན་གཅིག་བུའི་ཁོར་ཡུག་ནང་བཀོལ་སྤྱོད་མཛད་པ་ལས་སྐབས་དེའི་ཚབ་ཕྱིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་ཕྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ནང་གཅིག་ཏུར་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་སྟྲམ། ཐོན་མེའི་སྟོན་བོད་དུ་ཡི་གེ་མེད་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཞུང་ཞུང་ཡིག་གཤེས་ཀྱི་ཐ་ཚིག་མིན་པར། ད་ལྟ་ང་ཚོས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་མིའི་སྐད་ཀྱི་གཤེས་ཀ་དང་འཚམ་ཞིང། དམ་པ་ལྟ་ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་མི་ཚོས་རྒྱུ་འཛིན་དང་གོང་མཐོར་འདེགས་ནུས་པའི་རྩར་གཞི། བོད་མི་མཚོག་དམན་ཡོངས་ཀྱིས་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་རྒྱང་བའི་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞིའི་ཡི་གེ་འདི་ཐོན་མེའི་སྟོན་དུ་བྱུང་མེད་ཅིང་དེ་ནི་ཐོན་མིས་གསར་གཏོད་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་བརྗོད་ཚེ་ཐོན་མིའི་སྟོན་དུ་ཡི་གེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ས་མཚམས་ཁ་གསལ་ཅེས་ཐུབ་ཅིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་ཡང་མཐུན་སྟྲམ། ཁོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་ཡིག་གཟུགས་ཐོག་མར་ཕྱོགས་ཁྱད་ཅིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོ་ཅན་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཤས་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེར་དང་། གཟིགས་ཡོད་གསུངས། ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཤས་ནང་ཞང་ཞུང་གི་ཡི་གེར་དང་། གཟིགས་ནས་བར་བཞེད། གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་འདི་བྱུང་ནས་ད་བར་ལོ་ངོ་ཆེག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྟར་ཞིང། རྒྱ་ལོ་ཟོས་ཡིག་གཟུགས་དེའི་སྟེང་ཕྱི་ཡུལ་ལུང་གཞན་ནས་རིག་གཞུང་ནང་འདྲེན་དང། རྒྱ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབ་མཛད། མངའ་ཁོངས་འབངས་རྣམས་བཟང་ཟོའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱངས། བོད་ཡུལ་འདི་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ལྟར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྟར་ཀྱི་རྒྱ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་བསྡུར་ཐུབ་ཡོད། གོང་གསལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེར་དང་། བཟོ་ཞིའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཐུན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྩ་བྱུང་བའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་བྱེད

པོ་ལོ་ཐུ་བ་བློན་པོ་ཐོན་མི་སམ་ཐྲི་ཏས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་དང་བསྟོས་ཏེ་བཏོད་དཀའ་བ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀཱཥྨིར་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་བཅགས་ཏེ། སྟོན་དགོན་ཆེན་པོ་ལྷ་རིག་པའི་སེ་ཏྲེ་དང་བྲམ་ཟེ་ཡི་བྱིན་གཱ་ར་གཉིས་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བསྟེན། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཚུལ་བཞིན་སྦྱངས། ཕྱི་ར་བོད་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ། བོད་མིའི་སྐད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དང་འཚམ་པར་དབྱངས་གསལ་གཉིས་དང་དེ་ལས་བསྒྲགས་པའི་མགོ་འདོགས་སོགས་ཁྱོན་བསྟོམས་ཡིག་གཟུགས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསར་དུ་བཙུམས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཟློང་གཞི་བཏབ་པོ་ཞིག་བདང་འཐུས་སྒོ་ཚང་བ་ཞིག་གསར་གཏོད་མཛད་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱི་ར་རྒྱ་གར་ནི་ཡུལ་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡི་གེའི་རྣམ་གྲངས་ཆ་ཙང་མང་པོ་ཡོད་རྒྱུན། ཐོན་མི་གོ་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཡི་གེ་གང་ལ་དགེ་གཟིགས་ནས་བཙུམས་ཡོད་མེད་ཐེང། ལ་ལས་ཐོན་མི་ལ་ཚུ་ལ་དགེ་གཟིགས་པ་དང། ལགས་ཤས་ཀྱིས་གཡུལ་ཡི་གེར་དགེ་གཟིགས་པར་འདོད། ཁར་ཤས་ཀྱིས་ཤ་ར་ཏ་དང། ཆུ་གར་གཉིས་ལ་དགེ་གཟིགས་པར་གསུངས། ཡང་ཕྱིར་ཤས་ལེགས་སྦྱར་ལ་དགེ་བཡུས་ནས་བཙུམས་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀ་ཅང་རྟོག་འཛིང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་ལྷར་ན་སྟོན་དགོན་ཐོན་མི་པོ་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་གང་ལ་དགེ་གཟིགས་པའི་མ་ཕྱི་དེ་གཡུའི་ཡི་གེ་ཡིན་པར་ཁྱམས། སྟོན་དགོན་ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་གཉེར་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་ཕྱི་ར་གོང་གི་ཡིག་རིགས་ཚང་མ་རྙ་བ་ནས་བེད་ཕྱོད་མེད་པ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ཡང་གཞུང་འབྲེལ་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་གཡུའི་ཡི་གེ་དེ་ཚགས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི་སྐབས་དེ་དུས་གཡུའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་འཁེལ་ཞིང་གཡུའི་ཡི་གེ་གཙོ་བོ་རྒྱ་ཁྲབ་ཏུ་བཀོལ་ཕྱོད་མཛད་པ་ལས་ཡིག་རིགས་གཞན་རྣམས་དེ་ལྟ་བུའི་བཀོལ་ཕྱོད་བྱེད་པ་ཏ་ཙང་དཀའ་བའི་གནད་ཞིག་རེད། ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ཚ་ནས་ཀྱང་གཡུའི་ཡིག་གཟུགས་དང་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་གཉིས་ཆ་ཚང་འདྲ་ཚབ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ནི། མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི་ནང། ཤེན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་ནི། ཐུ་མི་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཏཱ་ཀ་ར་དང། ཀུ་མར་ཀཱུ། ཤུ་ཏ་ཨཱ་ཙཱ་ཡ་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་བྱུང་བའི་ཟངས་ཀྱི་ཕྱེགས་བ་ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་པོ་སོར་ཡོད་པ་དག་ལ། ཡི་གེ་བཀོད་པ་རྣམས་བོད་ཡིག་དང་ཏ་ཙང་འདྲ་ཆེ་ཞིང། ཁྱང་ཟད་རྒྱང་ནས་བལྟས་ཚེ་ལག་མི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བོད་ཡིག་བྲིས་ནས་སལ་ལ་ལ་ཉན་ཡལ་ཆེར་མ་བསླབ་ཀྱང་ཐོར་རེ་བ་ཞིག་ཟློག་ཐུབ་པར་འདུག་ཞེས་དེག་ཀྱིས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཡུའི་ཡི་གེ་ཡིན་ཟེ་ཞེང། ཁྱང་ཟད་རྒྱང་ནས་བལྟས་ཚེ་ལག་མི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བོད་ཡིག་བྲིས་ནས་ལ་ལ་ཉན་ཡལ་ཆེར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཡོད། ཡིག་ལྟར་ལ་ཆེར་མ་བསླབ་ཀྱང་ཐོར་རེ་ཞིག་ཟློག་ཐུབ་པར་འདུག་ཞེས་དེ་ལ་ཁ་ཤས་ནས་ལ་ལ

དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྟག་གཟིག་སྦྱངས་ཡིག་བྱ་བ་ཞང་ཞུང་གི་ཡིག་ཆན་དུ་འགྱུར། དེ་སྟན་བྱག་ཏུ་འགྱུར། དེ་རིམ་གྱི་དབྱ་ཅན་དང་འབྲེ་མར་འགྱུར་ཞེས་བོད་ཡིག་གི་ཕྱི་མོ་སྟག་གཟིག་སྦྱངས་ཡིག་དང་ཞང་ཞུང་གི་ཡིག་ཆན་གཉིས་ཡིན་པའི་ཁུངས་གསུངས་པ་ལས་ཆུ་གར་ཡི་གེར་དགེ་གཟིགས་ནས་བཙུམས་པར་མི་བཞེད། དོན་དངོས་ཐོག་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་དུ་ཆོས་པའི་སྒྲབས་ཆུ་གར་དང་ཞང་ཞུང་གི་ཡི་གེ་གང་ལ་དགེ་གཟིགས་ནས་བཙུམས་ཡོད་མེད་ཐད་སྒྲབས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྟ་ཞིག་དངོས་སུ་ཡོང་ན་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་འདི་བདེན་འདི་ཇུན་གྱི་ཁ་ ཚོན་བཅད་ནས་ཥོད་ཆུ་དཀའ་བའི་གནད་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལྟར་ན། གལ་སྲིད་ཐོན་མིས་ཞང་ཞུང་གི་ཡི་གེ་དགེ་གཟིགས་ནས་བོད་ཡིག་བཙུམས་ཡོད་ན་དོགས་གཞིའི་གནད་ཀ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཐོང། དང་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་གང་ལ་དགེ་གཟིགས་པའི་ཞང་ཞུང་ཡི་གེ་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོགས་གཞི། གཉིས་པ་ཞང་བོད་ཡི་གེ་གཉིས་སྒྲ་གདངས་ཀྱི་ཚ་ནས་གཅིག་པ་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་གཞི། གསུམ་པ་ད་བར་ཞང་ཞུང་གི་ཡི་གེ་དགེ་གཟིགས་པའི་དཔང་རྒྱགས་ཁུངས་སྐྱེལ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་གཏུགས་གང་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། བཞི་པ་ཐོག་མིས་ཞང་ཞུང་གི་ཡི་གེ་དགེ་གཟིགས་ཡོད་ན་ཆུ་གར་དུ་མ་ཕེབས་གོང་བོད་ཡིག་བཙུམས་དགོས་པ་ལ་ཆུ་གར་ནས་ཕྱིར་བྱོན་ཏེ་བཙུམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སོགས་བྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་དོགས་གནད་མང་དུ་མཐོང་བས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དཀའ། དེ་བས་ཐོག་མར་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་གཅེས་པའི་སྲོག་དང་བསྟོས་ཏེ་ཆུ་གར་ཚ་བའི་ཡུལ་དུ་སློབ་གཉིར་ལ་ཕེབས་ནས་ཆུ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཁག་མཐིལ་ཕྱིན་སྦྱངས་པ་མཛད། ཕྱིར་བྱོན་རྗེས་གཞི་ནས་བོད་ཡིག་བཙུམས་པ་དང་། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མཐོང་ཚོས་སུ་ཡོད་པའི་ཆུ་གར་དང་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་པ་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གོ་རིམ། ཡི་གེའི་སྒྲ་གདངས། ཡིག་གཟུགས་བཅས་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་གཅིག་པ་ཡིན་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དེ་ཆུམས་ཆུ་གར་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་དགེ་གཟིགས་ནས་བཙུམས་པ་ཆུ་མཚན་ཆེ་བར་མཐོང་བ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་དེ་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར། ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ཕན་ཐུས། བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རིན་ཐང་བཅས་ལས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་ཡིག་གཟུགས་དེ་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཀྱང་རིམ་པས་ཆུ་ཏེ་ཆེར་ཕྱིན་ནས་རང་རེའི་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁྲོན་ཅམ་མ་ཟད་སོག་ཡུལ། འབྲུག་ཡུལ། ཏི་མ་ལ་ཡའི་རི་ཆུད་བཅས་ཡུལ་ལྷང་མང་པོའི་ནང་ཁྱབ་བརྒལ་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད། ད་ལྟའི་ཚར་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱ་ཁག་མང་པོའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཅམ་མ་ཟད་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་སྣང་། ཆུ་རིམ་དེ་དག་ཁོད་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་འཕེལ་ཆུས་རབ་དང་རིམ་པ་ཕྱིན་ཏེ། ད་ལྟའི་ཚར་མཇོས་ཆུལ་གྱི་ནུམ་གྲངས་མི་འདྲ་བའི་ཡིག་གཟུགས་བཏུ་ཕྱག་ལྟར་ཅམ་ཟིན་ཡོད། སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་ཡིག་གཟུགས་དེའི་སྟེང་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མཐོང་ཚོས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་ཕྱི་མོ་སུམ་ཅུ་པ་དང་

རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་དང་། ད་ལྟ་མཇལ་དུ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་བྱུག་བཅས་བཅུམས་ཞེས་བྱགས། གང་ལྟར་སྐད་ཡིག་གི་སྒྲོམ་གཞི་དེས་ད་བར་ཝོ་ངོ་ཆེག་སྟོང་ལྷག་གི་རིང་བོད་ཀྱི་ཚབ་དབལ་རིག་གསུམ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བོད་བཙན་པའི་སྟེང་སྟོབས་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་དང་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབས་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་བཅས་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མིག་མདུན་དུ་གཤམས་ཐུབ་པར་ཕན་ཐོགས་རེས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ཡོད། སྐད་ཡིག་གི་རྩང་གཞི་དེའི་ཐོག་ཐོན་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཅུམས་ཡོད་མེད་ཐད་ལ་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་བྱུང་མེད་ཅིང་། རིགས་གཅིག་གི་ཐོན་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཅུམས་ཀྱང་བསྟན་པ་སྤ་དང་དང་ཕྱི་དང་གྱི་མཚམས་དེར་རྒྱལ་པོ་བླང་དང་གྱིས་བསྟན་པ་སྣྲུབ་པའི་སྐབས་སུམ་ཆུ་པ་དང་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་བསྟན་བཅོས་གཞན་བྱུག་པོ་སྟེས་དབང་གིས་ཉམས་ཆགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་སྐད། ཡང་རིགས་གཅིག་གི་ཐོན་མིས་སུམ་ཆུ་པ་དང་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་བསྟན་བཅོས་གཞན་བྱུག་བཅུམས་པར་མི་འདོད་ཅིང་། གལ་སྲིད་ཐོག་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཅུམས་ཡོད་ན་ད་ལྟའི་ཚར་སུམ་རྒྱས་གཉིས་ལས་བསྟན་བཅོས་གཞན་བྱུག་མཇལ་རྒྱུ་ལྟ་ཅི་མིང་ཙམ་ཡང་གོ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་ཚུལ་སོགས་བརྗོད། གང་ལྟར་ཚང་མས་སྣྲུབ་བྱེད་རེ་བརྗོད་དེ་ས་ས་པའི་འདོད་པ་བསྣྲུབས་གང་ཐུབ་ལས། ཆོ་གཱ་འཛིང་ཆེ་བའི་ཙོད་པ་དེ་རིགས་ད་དུང་ཡང་ཐུན་མོང་གི་གྲྭབ་དོན་མཐུན་པ་ཞིག་གི་སྟེང་གཏན་འབེབས་གཙང་མ་ཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་དེ་སྲུར་ལྟག་ཡོད། ད་ལྟའི་ཚར་ང་ཚོའི་མཐོང་ཚོས་སུ་ཀྱུར་པ་ནི་སུམ་ཆུ་པ་དང་རྒྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་ལྟག་མེད་ཅིང་། སུམ་རྒྱས་གཉིས་པོ་ཡང་ཐོན་མིས་བརྒྱུམས་ཡོད་མེད་དང་། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཐོག་བརྒྱུམས་མ་བརྒྱུམས་ཐད་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རེ་ཟུང་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བའི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་པལ་མོ་ཆེའི་ནང་ཐོན་མིས་དང་པོ་ཡིག་གཟུགས་གསར་བཟོ་མཛད། དེ་ནས་ཡིག་གཟུགས་དེའི་ཐོག་ནས་སུམ་རྒྱས་གཉིས་བརྒྱུམས། རིམ་པས་སྐད་ཡིག་དེའི་སྟེང་ཡུལ་གྱི་གཞན་ནས་ནང་ཚོས་གཅོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་ནང་འཇུག་མཛད་པར་གསུངས་ཡོད། སུམ་རྒྱས་གཉིས་ལ་མཚོན་ན་བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་མ་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པས་བརྒྱུམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐོག་མ་དེ་ཡང་ཡིན། འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་སྤ་དང་དང་། ཕྱི་དང་ཚོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎ་ཁྱེའི་ཡར་སྤོན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོའི་ཁྲོད་གཙོ་བོ་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཁག་གཙོ་བ་ཟུང་གི་ས་སྐྱ་བཤད་ཀྱིས་ཡར་སྤོན་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཐུན་ཚན་ཡིན། ཡོན་ཀྱང་བསྟན་པ་སྤ་དང་དང་། ཕྱི་ནང་ཚོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎ་ཁྱེའི་ཡར་སྤོན་ལ་ཚོའི་ཁྲོད་གཙོ་བོ་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཁག་གཙོ་བ་ཟུང་གི་ས་ཡ་ཅིག་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཕ་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡ་ཅིག་ལ། ཕ་ཀ་ཡ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ

བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། བྱ་བྲག་ཐུན་མོངས་ཀྱི་རིག་གནས་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡངས་པོས་ཁ་བར་རི་བའི་ཡུལ་འདིར་རིག་པའི་གནས་ལྟའི་སྒོལ་གསར་དུ་ཕྱེ་སྟེ། སྒོས་དགོན་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་སྲུས་རྒྱས་གཉིས་ལ་འགྲེལ་པ་ཡི་གེའི་སྤྱོར་བ་ཚ་བར་མཚན་སྨྲགས་མ་ཞིག་ཐོག་མར་བཙུམས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་འདིར་སྒོས་དགོན་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་བཏོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིན་ལས་དང་བའི་འགྲོ་ཚུགས། དེ་ནས་བཟྱང་རིམ་གྱིས་སྲུས་རྒྱས་གཉིས་ལ་འགྲེལ་པ་དང་། དཔྱད་ཞིབ་མཛད་མཁན་ཚར་རྗེས་ཀྱི་ཤཱ་མོ་ལྟར་རྗེ་མང་ནས་རྗེ་རྒྱས་སྲུ་ཕྱིན་ཡོད། ལྟག་པར་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ནང་བྱོན་པའི་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ལྷར་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁག་གི་འགྲེལ་མི་ཐུབ་པའི་དཔེས་པོ་བདག་གཞན་དང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དཔེས་སྲུ་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་གྱི་བྱ་ཚོགས་གི་རྣམ་བཞག་སོགས་ཁ་གསལ་གོ་བདེ་ར་སྟོན་པའི་ཐོན་མེད་ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཕུ་ཏིག་ཕྱེང་མཛེས་བཙུམས་པ་ནས་བཟྱང་གོང་ཀྱི་བཏོ་སྤྱོད་རིག་པར་ཐུགས་ཐུགས་གསར་པ་ཞིག་དང་གསོན་ཤུགས་གསར་པ་ཞིག་བྱིན་ཡོད། དེ་ནས་ད་བར་སྲུས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་རིན་པ་བྱུང་ཡོད། མདོར་ན་སྒོས་དགོན་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་ཡི་གེ་དང་བཏོ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་གིས་བོད་ཀྱི་ཚབ་དཔལ་རིག་གསུམ་དང་། ཡུལ་སྒོལ་གོམས་གཤིས། མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་པར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། འབྱུང་གྱུར་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་མིན་ཡང་སྐད་ཡིག་རྒྱུན་འཛིན་ཐུབ་མིན་ལ་ཐུག་ཡོད། དེ་བས་རྩམ་ཟན་བོད་མི་ཆུན་དང་གཞོན་གསུམ་ཚང་མས་མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་རིན་ཆེན་སྐད་ཡིག་འཛམ་གླིང་སྟེགས་བུའི་ཐོག་གསོན་པོར་གནས་ཐབས་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འགན་ཁྱིའི་འདུ་ཤེས་བཟྱང་སྟེ་འབད་བརྩོན་གནང་དགོས་པ་ནི་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

དཔལ་ལྡན་ཐང་སྐྱ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས།

བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས།

ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་སློབ་མར་བཅས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།
ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་རློབས་ཏུ་གསོལ།

ཀུན་རྫོག་རྡུལ་ལས་ཉེ་བར་གྱོལ་བའི་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་དཀར་གྱིས། །
རྗེ་བཞིན་གཟིགས་པའི་སྣང་བརྒྱའི་དངོས་པོ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་ཚོས་རྣམས་ཀུན། །
ཚད་མེད་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་གྱིས་དྲངས་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཡིད་ལ་བབ་པའི་ཚེ། །
གཏན་བདེའི་སྒྲུ་གུ་ལེགས་པར་འཁྱངས་པའི་ཐབས་ལམ་སྟོན་པ་དེ་ལ་འདུད། །

བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་དེ་མེད་བཀའ་ལུང་དག ། །
ལེགས་པར་བཀྲལ་བས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཅེས། ། །
བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་སྣྲན་པའི་གྲགས་པ་ཡིས། ། །
ཁྱབ་མཛད་ས་ཆེན་གོང་མ་བརྒྱད་པར་བཅས། ། །
མི་ཕྱེད་གུས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། ། །
འོད་དཔག་མེད་མགོན་གྱུ་སྟོན་རི་པ་དང། ། ། །
གཏན་རབས་རིམ་བྱོན་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་ཚོགས། ། ། །

བརྒྱད་པ་བཅས་ལ་བདག་ཡིད་རབ་བཏུད་ནས། །
སྟོན་བྱང་ལོ་རྒྱུས་གཏམ་གྱི་རི་མོ་འདྲི། །

དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མཚོད་པར་བརྟེད་པ་དང་རྩོམ་ལ་འཇུག་པའི་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་ལམ་ཡང་སོར་ཕྱེས་ཏེ་གང་གྲེང་བར་བྱ་བ་ནི། གཙན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཐང་སྐྱ་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་འཁོར་བཤད་སྒྲུབ་དང་རྒྱས་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེན་ཏུ་བསྡུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཕིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ལ་ཐོག་མར་གཙན་ས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྲོལ་གཏོད་པའི་ཚུལ། བར་དུ་གཙན་རབས་སོ་སོའི་སྐབས་བསྟན་འཛིན་མཛད་རྣམས་བཤད་ལ། མཐའ་མ་བསྟན་པ་འཕེལ་གྱིས་རི་ལྟར་བྱང་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

ཐོག་མར་གཙན་ས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྲོལ་གཏོད་པའི་ཚུལ།

གཙན་ས་འདི་ཉིད་གང་དུ་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཡུལ་ནི། བཅོལ་ལྡན་ཁ་བའི་ལྷོར་ས་ལ་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱགས་པ་ལས་ཕྱི་མ་ལ། སྟོད་ལ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བར་ལ་དབུས་གཙང་རྒྱ་བཞི། སྨད་ལ་མདོ་ཁམས་སྒང་རྒྱུ་སྟེ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་སྒང་རྒྱ་ཡ་ཀྱལ་འབྲི་ཙ་ཐབ་མོའི་སྒང་ཡིན། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀེ་རི་ལྷ་རྒྱལ་སྒང་། སྨར་ཁམས་སྒང་སོགས་སྒང་ཆུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྨར་ཁམས་སྒང་གི་ཚར་གཏོགས་གོ་འཛོར་ཞེས་སྟེ་བཞི་དཔལ་གྱིས་ཐུག་ཅིང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་དར་བའི་གནས་མཚོག། རི་སྐད་དུ། ངའི་ཡུལ་ནི་གཡང་ཤོད་ཐང་སྐྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བསྟན་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ། སྟོན་ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅན་སྒམ་པོས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་དང་རྒྱ་གཙོན་སོགས་ཀྱི་གཐུག་ལག་ཁང་དུ་མ་བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་ནང་ནས་འབྱུང་བ་མེ་ཡི་ཁ་གཙོན་དུ་མེ་འདུལ་གྱི་གཐུག་ལག་ཁང་གནས་འདི་ཉིད་དུ(ཕྱི་ལོ་ ৪৫০)གསར་དུ་བཞེངས་པར་གྲགས།

གཐུག་ལག་ཁང་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་ལས་སྟེང་ཐོག་རྒྱ་ནག་ལུགས་དང་། བར་ཐོག་རྒྱ་གར་ལུགས། ཅོག་བོད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་སྟེ། སྟེང་གི་རྒྱ་ཕེབས་སྟེང་ཅོག་གཉིས་ཀ་གཡུ་ཐོ་ཀྱོ་མོ་ཀྱོ་ལས་བྱས་ཏེ་སྟེང་མ་གཏུགས་ལྟར་བཀབ་ཞིང་ལྷགས་དྲྭའི་ཁ་བས་གཡོགས་པ། ཕྱི་རོལ་རྩིག་པ་དང་དབུས་ཀྱི་ཀ་བ་མེད་པ། ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཀ་བ་བཞིས་གཏེགས་ཤིང་། མཐའ་བསྐོར་ཙཏྟན་ཀྱི་ཐྲོ་ཁྱིམ། ཁྱམས་རྣམས་སུ་ལྷགས་དྲྭ་གཉིས་ཏལ་ཐྲོ་ཤོར་དུ་བསྟན་ཅིང་། གཐུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་ཐོག་གཟའ་ལ་གཏད་པས་གཟའ་ཡི་གཙོད་པ་མེ་འབྱུང་། བར་ཐོག་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏད་པས་རྒྱལ་པོའི་གཙོད་པ་མེ་འབྱུང་། ཅོག་ཐོག་ཟླ་ལ་གཏད་པས་ཟླ་ཡི་གཙོད་པ་མེ་འབྱུང་། བསྟན་པ་སྲི་ཚོས་ཐྲོང་མ་ཏཱ་ཀ་ལ་གཏད་པས་

གཙོ་བ་ཀུན་གྱིས་མི་ཚུགས་པ། ཀ་བ་བཞིའི་ངོས་རྣམས་སྒྲ་མ་ཆུ་ཀླ་ལ་རེ་ཡོད་པ་གསུངས་སོ། ། མདོར་ན། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་བྱིན་རླབས་དང་ངོ་མཚར་ཤེན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེས་རྡེང་ཁྲང་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་མོ། །

རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷུགས་ཕྱི། (ཕྱི་ལོ་ ᠀᠀᠓᠓᠓

ཏེ་བོས། མདོ་སྨད་ཀྱི་དམག་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་བལ་མོ་ཆེར་ཟེག་མེད་དུ་ཕྱིན་ཟིན་ཡང་། མེ་འདུལ་མ་འདི་ཉིད་ཆུང་ཟད་ཙམ་ཡང་ཉམས་ཆག་མ་སོང་བ་སྤར་བཞིན་བཞུགས་པ་མཐོང་བས་ཚང་མ་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ནས་འདི་ནི་ནག་པོའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའོ་ཞེས་གྲགས་པར་བརྟེན་མགོན་ཁང་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞེས་མཚན་ཆགས་སོ། །

མདོ་སྨད་དམག་སྤྱི ས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉམས་ཆགས་འགྲོ་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་དང་། མཆོད་གཏོར་རྒྱས་གཡོས་དང་རྒྱུན་བཞུགས་མགོན་ཐུབ་རེ་དགོས་པའི་ཁྱིམས་བཅས། མཆོད་གཏོར་དང་མགོན་ཐུབ་འཚོ་བའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆེད་འབྲི་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཕུལ་ནས་དེ་དག་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་རྩ་བ་ཡང་བཙུགས། ཆུ་བཞི་སྒང་དྲུག་གིས་བཙུགས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ཆུ་རྩ་ཞེས་གྲགས་སོ། །འདི་ནི་ཐང་སྐུ་དགོན་པའི་ནོར་གྱི་རྩ་མགོ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ལྷག་ཁྱི། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༨ ལོར་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་དངོས་སྲོས་ཤེར་ཕྱིན་རང་ལས་མཁས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གར་སྟོན་ལྡ་བུ་པས་གཙུག་ལག་ཁང་མེ་འདུལ་མའི་ཉེ་འགྲམ་དུ། གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱག་བཏབ་པའི་མཚན་ཟླ་མའི་མིང་ལས་དྲས་ཏེ་གར་སྟོན་ཞེས་དང་། གདན་ས་ཕྱི་འི་མཚན་ལ་ཐང་རྒྱ་ཐྭབ་བསྟན་ཚོས་འཕོར་བཤད་སྒྲུབ་དང་རྒྱས་གླིང་ཞེས་གསོལ། ཟླ་མ་ཉིད་ཁྲིར་བྱོན་ཏེ་བཤད་བྱ་བཙུགས་པ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་མཛད་པའི་སྐོར་འོགས་ཏུ་འབྱུང་བོ། །

ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ཐུ་སྟོན་རི་པཱཎ་ཐུ་བ། ཡང་ན་ཐུ་དར་སྟོན་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ནི། ཆོས་རྗེ་ཟླ་མ་ནག་པས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་ལས། "འོད་དཔག་མེད་མགོན་ཐུ་སྟོན་རི་པ་" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ། སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་གོ་འཛོའི་གཡང་ཤོད་ཞེས་པར་ཡབ་གོང་མེ ཌ་གདུང་དྲུག་ལས་ཀ་ཅིའི་རྒྱུད་དུ་ཡབ་ཐུ་རི་བ་དང་ཡུམ་སྨན་བཟའ་ཟྭང་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ལྷག་ཁ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༧༧ ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་བཅས་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་ཆུང་དྲའི་དུས་ནས་འབུ་སྲིན་ཐ་མོ་ཚུན་གསོད་པ་ལ་ཤེན་ཏུ་འཇོམས་ཤིང་། ཞེ་ཞིང་དུལ་ལ་གསོང་ཐོར་སྨྲ་བ་སོགས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རང་རྟགས་མངོན་དུ་གྱུར། དགུང་ལོ་བདུན་བཞེས་པ་ནི་ཡབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་བློག་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་པའི་གནས་བསླབས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལོན་སྐབས་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཆུང་མ་ལེན་ཅིས་གནང་ཡང་འཚོར་བའི་བྱ་བར་སྙིང་ཐོ་མེད་པ་གཟིགས་ནས་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས། དབེན་པར་བཞུགས་པའི་ཟླ་མ་བེ་ལུ་ཞེས་པ་ལས་ཡི་གེ་དྲུག་པའི་གདམས་པ་སོགས་ཆོས་སྐོར་འགལ་གསན། རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་ཞུ་བར་འགྲོ་བའི་འདུན་པ་ཆེ་བ་ཡབ་ཡུམ་ལ་ཞུས་ཏང་མ་གནང། ཕྱི་ས་ཟླར་ཡབ་ཡུམ་ལ་ནན་གྱིས་ཞུས་ཏེ། བཤོལ་ཅི་བཏབ་ཏང་ཅི་ནས་ཏང་མ་ཐེབས་པར་གྲོགས་བཅུ་ཕྲག་དང་ལྷན་འཕགས་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཇོ་བོ་རྗེ་བི་ཀྲམ་ཤཱི་ལར་བཞུགས་པའི་སྐྱབས་

དང་འགེལ་བས་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་ཟབ་ཚོས་མང་དུ་གསན། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་སྟེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཚིག་སྡུ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས། བཏེ་ཀ་མ་ཏི་ཚ་ན་དང་བཏུ་ཀོ་ཏི་སོགས་ལས་སྒྲ་དང་སྟན་དགེ་སོགས་རིག་གནས་དང་མདོ་མཚན་ཉིད་ཐེག་པའི་ཚོས་སྐོར་མང་དུ་གསན། འཕགས་ཡུལ་དུ་ལོ་བཞི་འམ་ལྔ་བཞུགས་པར་གསུངས། ལྷོ་རོང་ཚོས་འབྱུང་ལས། དབྱ་གར་སྟོན་ཐུ་བ་ད་བཏུས་སུ་བྱོན་ནས། ཇོ་བོ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཞུས། རྒྱ་གར་དུ་བྱོན། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་སྟེ་བའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་མཇད། ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་ཐང་པཱ་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་བྱོན་པའི་སྒྲས་ཡིན་ནམ་པར་ལམ་གང་ཡིན་མ་དེས་ཀྱང་རྒྱ་གར་དང་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཐུན་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ལྟུག་བཞུགས་ཏེ་མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་ཇོ་བོ་བསྟེན། ཤེང་ཕོ་རྟའི་ལོ་སྟོད་ཟླ་བ་འབྲེང་པོའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་ལ་ཟླ་མ་ཇོ་བོ་དགའ་ལྡན་དུ་གཤེགས། ཇོ་བོ་གཤེགས་ཁར་ཞལ་ཆེམས་ལ་"ད་ཁྱོད་གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན། སྟེ་གས་མའི་སེམས་ཅན་ངོར་རང་ཡུལ་ཏུ་ལོག ཐང་ཟླ་ཆེ་ལེ་བ་ཞིག་ཏུ་སྟོད། ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ཀྱིས། རང་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་དགེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ལས་དབེན་པ་ཞིག་ཏུ་ལས་ཕའི་དགོས་སྟེ་དང་སྒྲུབ་སྟེ་འདས། ཁོ་བོ་ཡང་རིང་པོར་མི་སྟོད་"གསུངས་ནས་སྟོན་པའི་ཕྱི་ལས་བྱུབ་པ་བྱིས་པ་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་ཚད་ཙམ་གཅིག་དང་། གཞན་ཕྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་ཞལ་ཏ་དུ་མ་གནང་། ཟླ་མ་གཤེགས་རྗེས་བུ་སྒྲོང་དུ་བྱོན་ཏེ་འཕ�་ལས་ཁ་ཅད། དེ་ནས་ཟླ་མའི་ལུང་བསྟན་བཞིན་ཁམས་སུ་བྱོན། ད་ལྟའི་དགོན་སའི་གནས་དེར་འབྱོར་བའི་ཚེ་ཕྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཀལ་བའི་ཏེ་ལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཉལ་ཏེ། ཐུགས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུག་པས་བཏབ་ཅང་ལང་དུ་མ་འདོད་པར་ནུབ་མོ་དེར་བཞུགས་པའི་མནལ་ལམ་དུ་བུད་མེད་ཅིག་གིས་ལག་ཁྱས་པས་མདའ་དང་གཡོན་པས་འབྲས་སྟེར་བསྟན་ཏེ་མཆོད་པ་འབྱུལ་བ་དང་། མི་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྨྲད་ལ་སྐེ་རགས་དམར་པོས་བརྒྱན་པ་སོགས་གཟིགས། དེའི་ནང་ས་མོ་སྟོན་མའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མདང་ཅི་མཐོང་གསུངས་པས། ཐང་ཟླ་ཆེ་ལེ་བ་ཞིག་མཐོང་ཞུས་པས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་། སྟོན་འདི་ལ་གླིང་ཐང་ཟེར་ཡང་དུ་ནས་ཟླ་མའི་ལུང་བསྟན་གནད་དུ་ཤེལ་བས་ཐང་ཟླ་ཀྱིས་ལ་ཁྱེད་རྣམས་ཇོ་བཅིགས་ཤོག ཞེས་ལན་ཡོད་ལ་ཁང་བཞེངས་དགོས་གསུངས། ཟླ་མ་ཉིད་མཉམ་པར་བཞུགས་སྟེ། བུ་ཟློག་རྣམས་ཀྱིས་ཇོ་བཅིགས་པས། མེ་ཏོག་གི་ཚར་འབབ་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་མང་དུ་བྱུང། དེར་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འབྱོར་བ་ཀུ་ནོས་པ་ཕུལ་བ་དང་འབྲེལ། རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཚུ་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༨༣ ལོར་ཟླ་མ་ཉིད་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་བཞེས་པའི་ཚེ་དཔལ་ལྡན་ཐང་ཟླ་ཕྱག་ཚོས་བཤད་སྒྲུབ་དང་རྒྱས་གླིང་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། གར་སྟོན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་ཏཱ་ལས་གནང་བའི་ཕྱག་དབང་གི་ཟླ་མཐོང་ཁྲོལ་ཆེན་མོ་དང་། ཏཱ་ས་ཇོ་བོའི་འདུ་ཟླ་མི་ཚད་མ། གཞན་ཡང་ཟླ་གདུང་མཚོད་རྟེན་ཆ་བཏྲད། གསུང་རྟེན་སོགས་མང་དུ་བཞེངས། ཀྱང་ངོས་སུ་སྟོན་པའི་མཇད་རྣམ།

བཀའ་གདམས་བློ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རི་མོ་སོགས་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་འཕྲ་རིས་མང་དུ་བཞུགས། ཕྱིས་སྲུ་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་སྐྱོ་དགོན་ནམ་སྐྱོ་སྟོན་བསོད་ནམས་བློ་མའི་འཕྲ་ལཱུ་ལ་ལས་གྲུབ་པ་ནང་དུ་ཟླ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་དང་རིང་སྲེལ་གྱི་ཕུང་པོ། དབུ་ཐོད་ལ་ཕ་དམ་པའི་སྙང་བརྟན་རང་བྱོན་དུ་ཡོད་པ་སོགས་ཟུང་འཇུག་དུ་ཕུལ་བའི་ཐུ་ཬིན་ཏུ་བྱིན་ཆློས་ཅན་དང་། ཕྱག་ལྟང་བཀའ་བརྒྱད་སྲོལ་འབྱེད་ཐང་པ་བཀྲིས་དཔལ་དང་མཚོག་སྦྱིལ་སངས་རྒྱས་དགོན་པོ་གླགས་པའི་དཔལ་སོགས་ཀྱི་འཕྲ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཞན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དུ་མ། ཐང་སྐྱའི་བཤད་བཀའ་གསུང་རྟེན་སྐོར་ཕལ་ཆེར་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་བཞུགས། གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་ལོ་དུས་ཀྱི་སྐྱབ་མཚོད་ཆག་མེད་ཡོད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་སྐོར་བ་རྒྱབ་ན་ནད་ཞི་བ་དང་རིགས་ཆད་པ་ལ་བུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དུས་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་གོ། །

གཉིས་པ། བར་བུ་གདན་རབས་ཟླ་ཟླའི་རྒྱབས་བསྐྱན་འགྲོར་མཐད་རྟེས་ཐེ་ལྟར་བསྒྲངས་ཚུལ།

གདན་རབས་དྲུག་པ་ཆོས་རྟེ་བློ་མ་ནག་པ་ཆེན་པོས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་བྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༨ ལོར་ཐང་སྐྱ་དགོན་ཐང་ལྷ་ཁང་ཐོག་བཙུགས་ལྟ་ཅན་བཞེངས། མཚན་ཐང་སྐྱ་དགོན་ཐང་གི་ལྷ་ཁང་ཞེས་གྲགས། གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་ནང་རྟེན་ཐུབ་དབང་གཙོ་འགོར་རྣམ་གསུམ་ལས་གཙོ་བོ་ཐུབ་པའི་སྙང་བརྟན་ལ་ཐོག་བཙུགས་གཉིས། མཆོག་ཟུང་རྣམ་གཉིས་ཐོག་བཙུགས་གཅིག་ལྷག་ཏམ། གཞན་གཤམ་བཤད་ཀྱི་རྟེན་དང་། གསུང་རྟེན་བཀའ་བསྟན་བློ་ཆགས་བཤད་ལས་བཀའ་ལ། ཐུགས་རྟེན་མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་སོགས་རྟེན་མང་དུ་བཞུགས། ཆོས་རྟེ་ཟླ་མ་ནག་པ་ཆེན་པོའི་སྐབས་བླ་ཚང་འདིར་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཐུག་ཏམ་འཚེལ་བར་གྱུགས། ཆོས་རྟེ་འདི་ཀ་ཐེ་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་གྱི་ཟླ་མ་ཡིན་པ་ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས། ཕྱིས་ཕྱག་ལྟང་ཐང་པ་བཀྲིས་དཔལ་གྱི་སློབ་མ་ལ་རང་ཉིད་དང་ཏོགས་པ་མཉམ་པ་བུ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཟླ་མ་ཟ་དགོན་པ་ཆེན་པོས་བླ་ཚང་དེ་གར་དགེ་འདུན་བདུན་སྟོང་ཏམ་བསྒྲངས་པར་གསུངས། དེ་ཡང་ཕྱག་ལྟང་ཞབས་ཟྭང་དགེ་བདང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ལྟང་ཆོས་འབྱུང་ལས། གཡང་དམྱ་ནུ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི་ཞོལ་དུ་རྟེ་ཟ་དགོན་པ་ཆེན་པོས་བླ་པ་བདུན་སྟོང་རེ་བསྒྲངས་ཞེས་གསུངས། ཆོས་རྟེ་ཟླ་མ་ནག་པའི་སྒྲ་ཚེ་སྨད་ཀྱི་སློབ་མ། མཁན་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། དེ་ཡི་སློབ་མ་རྒྱ་གར་བ་གཞོན་ནུ་ཚུལ་ཁྲིམས། རྟོགས་ལྡན་རིན་བསོད། མི་ཏི་བྷང་ཚུལ་རྒྱལ་མཚན་གསུམ་བྱོན། དེའི་ནང་ནས་རྟོགས་ལྡན་རིན་བསོད་ཀྱིས་ཐང་སྐྱ་ཐུབ་བསྐྱན་ཆོས་འགོར་གྲྭ་ཁང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཀྱེ་རབས་ལྡན་དགོན་དང་། བྱང་དུ་དགོན་ར་སྟེ་ལོ་དགོན། ཇ་དགོང་ར་ཡང་ཟེར་ཀ ལྷོ་ནུབ་ཏུ་ནག་ལུང་དགོན། ནུབ་བྱང་དུ་སྨན་ཕུ་དགོན་བཅས་བཏབ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལྷེ་བཙུགས། ཡིག་ཆ་

འགལ་ཞིག་ཏུ་སྐྱ་ལྱང་གངས་རབས་གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཡར་བྱོན་གྱིས་སབ་ཕྱི་དགོས་དུ་སྐྱབ་པ་ལོ་གསུམ་མཇད་པར་གྲགས། སྐྱ་ལྱང་ཚོས་འབྱུང་ལས། དབེན་གནས་དམ་པ་སབ་ཕྱི་དགོས་དུ་ལོ་གསུམ་རིང་སྐྱབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་བཞིན་པའི་སྐབས་ལ་གཟིམ་ཁང་གི་ཐོག་ཁ་ལ་བྱ་རོག་གི་ཚོགས་ཀྱིས་འཕྲུགས་པ་དང་། སྐྱ་ལྱང་གི་གླ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨྲོད་ལམ་རྣམ་བཞི་གསལ་བར་གཟིགས། ཚོས་རྗེ་བློ་མ་ནག་པས་ཀྱང་རྗེའི་དགོན་པོ་འདི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བསྐྱན་པ་འཛིན་པ་ཞིག་འོང་ཞེས་ལྱང་བསྐྱན་ཅེས་གསུངས། འོན་ཀྱང་སབ་ཕྱི་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཡིག་མཁན་གྱིས་ཆོར་བར་སེམས། རྒྱུ་མཚན་ནི། སྐྱ་ལྱང་ཚོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་ ༢༡༥ པར་ང་ཁམས་ཀྱི་ནག་ལྱང་དུ་མཚམས་ལ་ཡོད་དུས་ནས་སྐྱ་ལྱང་གི་གླ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲོད་ལམ་བཞི་རྗེ་ལྟར་བྱེད་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ལས་ང་ལ་མིང་ཡ་ཏ་བར་བཏགས་ནས་སྐྱན་དུ་སོང་མ་སོང་ཟེར་ནས་བརྟེས་པར་འདུག་གསུངས་ཞེས་བྱིས་འདུག དཀོ་འདུན་ཁྱོན་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ལ་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་ཚོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཇད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱན་པ་རམ་མེད་པ་བསྒྲུངས། རྒྱ་གར་བ་གཞོན་ནུ་ཆུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནུབ་ཏུ་གསེར་ཁ་བའི་ཆེན་དགོན་ཕྱག་བཏབ་ཏེ་བུ་སློབ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་ཙམ་བསྒྲུངས། སྤར་ཇོ་བོས་གར་སྟོན་ལ་མཚན་དང་དགེ་བྱད་ལས་དབང་དགོན་སྡེ་དང་སྒྲུབ་སྡེ་འབང་ཅོ་ཞེས་ལྱང་བསྐྱན་པ་བཞིན། མ་བུ་དགོན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་། དཔལ་བུ་དགོན་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་དེ་དག་འགལ་ཤས་ཀྱི་མིང་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོར་བུ་ཙམ་ལས་མ་རྟེད་པས་འདིར་ཚ་ཚང་ཞིག་འབྲི་ཐབས་བྱེད།

གསེར་མདོག་དགོན་པ།

གསེར་མདོག་དགོན་པ་ནི། འཕྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱང་བཞི་པའི་ཤིང་གླང་། གྲི་ལོ་ ༡༦༨༥ ལོར་ཕྱག་བཏབ། གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་ས་ལ་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ནང་རྟེན་རྒྱ་ལི་ལས་བྱུབ་པའི་སྟོན་པའི་གཙོ་འགོར་རྣམ་གསུམ། ཕྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྒྲན་སྟོང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་སོགས་དང་། གསུང་རྟེན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དང་འབུམ། གཞན་ས་སྐྱ་བའི་ཚོས་སྐོར་དུ་མ་དང་། ཐུགས་རྟེན་མཆོད་རྟེན་ཆེ་ཆུང་དུ་མ། འདུ་ཁང་གི་བར་ཐོག་མགོན་ཁང་ཀ་བ་ཉི་ཤུན་མགོན་པོ་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་མི་ཚད་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མ་འོངས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕེན་ལས་སྐྱོང་བའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྐྱན་ཏེ། ས་སྐྱའི་གདན་ས་ནས་རྗེ་རྗེ་སྒོན་དགོན་རེ་བློ་བསྐོས་སུ་བཞག བཀའ་ཁྲིད་དང་ཕྱག་ལེན་མཐའ་དག་ས་ལུགས་ཡིན། ཐོག་མར་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ས་དབྱུད་མཇད་སྐབས་ས་དེ་གསེར་ཀྱི་མདོག་ཅན་ཏུ་གཟིགས་པས་དགོན་པའི་མཚན་ལ་ཡང་གསེར་མདོག་དགོན་ཞེས་མཚན་གསོལ། གསེར་མདོག་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ལ་བོད་སྡེ་པ་

གཞུང་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་ས་སྐྱ་མ་དགོན་ནས་ཐོབ་དབང་ཡང་ཆེན་པོ་གནང་སྲོལ་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་རང་ཉིད་ལ་ས་ཞིང་འདེབས་ལས་བྱེད་མཁན་གྲོང་སྡེ་དང་སྡོ་ར་སོགས་ཡོད་ཅིང་། གྲྭ་སྒྲིར་གང་ལ་ཁྱལ་དང་ཉ་ལག་འབུལ་མི་དགོས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བློ་ཆེན་འཕགས་པས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་ཕྱི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟར་གསེར་མདོག་སྲུལ་སྐུ་བར་མ་ཚད་པར་བྱོན་པ་ལས། གསེར་མདོག་སྲུལ་སྐུ་འཇིགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་འཁྱངས་ཡུལ་གོ་འཛོའི་ལྷིང་དགོན་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་ཀྱལ་ཙ་ནག་དགོན་ཚང་དུ་སྐུ་བལྟམས། ཁོང་དུས་འགྱུར་སྐབས་རྒྱའི་བཙན་འོག་ལོ་མང་ཚུད་པར་བཏེན་དམིགས་བསལ་སྨོན་གཉེར་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་ཡང་། ལྷན་སྐྱེས་ཤུ་འཕྲལ་དང་མངོན་ཤེས་མངའ་བ་སོགས་དམ་པའི་རང་རྒྱས་མངོན་དུ་གྱུར། ཕྱིད་རྒྱས་ཀུ་ཡངས་ཐོབ་པའི་སྐབས་བཙན་གཞོན་འོག་ནས་ཐར་ཏེ། དཔལ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མཛད་དང་མཛད་ཟློས་ཡིན།

གསེར་མདོག་སྲུལ་སྐུ་ཕྱི་ལྟ་པ་ངག་དབང་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་མཆོག མདོ་ཁམས་ལྷ་ཐོག་ཅོར་གཞུང་གྲོང་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་མེད་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྱངས། སྐུ་གཞོན་ནུའི་ནས་ཤེར་རབ་དང་རྩལ་སོགས་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་ཡ་མཚན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར། ༢སྐྱབས་མགོན་གོང་མ་ཁྲི་ཐོག་ཀ་ཅིག་པ་ཆེན་པོས་གསེར་མདོག་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བསྟལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་སྟེང་གདན་ས་ཁྲི་འདོན་གནང། ཡི་གེ་འབྲི་སློག་དང་ཆོས་སྦྱོང་ཕྱི་ནང་ནས་བཟུང་ཕྱག་ལེན་ལེགས་པར་བསླབས། ངོར་མཁན་ཆེན་བཀা་དབང་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་སྲིང་པའི་སྐུ་མདུན་དཀྱེ་བསྟེན་དང་དཀྱེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཞུས། དགུང་གྲངས་བཅུ་གསུམ་སྟེང་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དགུང་གྲངས་བཅུ་བཞི་སྟེང་ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ་ཏུ་ཞུགས། མཁན་ཆེན་ལེགས་བཤད་ཀུན་དགའ་གཙོ་བས་ཡོངས་འཛིན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་རྒྱ་གར་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པར་ལོ་ངོ་བཅུ་བཞི་རིང་ཐུགས་བརྩོན་མཛད་པ་དང་། མཁན་ཆེན་ཞ་པད་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་ནམ་གཉིས་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་ལས་ཀྱང་ཟབ་གནད་ཀྱི་བདུད་རྩི་བཞེས་པར་རིང་པོ་མ་ཐོག་པར་མཁས་པར་གྱུར། གཞན་ཡང་རྩེས་དཀར་ནས་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་རྒྱ་སྐད་དབྱིན་སྐད་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་མཁྱེན། ངོར་ᠬᠠᠭᠠᠨ་ཆེན་གྱི་ཕྱིང་མཁན་ཆེན་རྗོ་རྗེ་འཛིང་སྐུ་མདུན་ནས་བསྟེན་པར་རྗོགས་པའི་དཀྱེ་སློང་གི་དངོས་པོ་བཞེས། ཁྱད་པར་ ᠬᠠᠭᠠᠨ་མགོན་ᠬᠠᠭᠠᠨ་མ་ཁྲི་ཆེན་རྗོ་རྗེ་འཛིང་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། ཚར་ངོར་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྩ་བའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསུང་བཤད་ལམ་འབྲས་ཚོགས་སློབ་ལན་གྱངས་མང་པོ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་བཏུས། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས་སོགས་བྱམ་པ་གང་བྱོའི་

ཚུལ་དུ་གསན། ཕྱི་ས་རང་ཡུལ་དུ་བོད་ཀྱི་གསེར་མདོག་དགོན་དུ་ལོ་ངོ་བརྒྱད་རིང་རྒྱུད་སྟེའི་ཡི་དམ་དུ་མའི་སྒྲུའི་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས། བསྟན་པའི་རྒྱུན་ལ་དགོངས་ཏེ་རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པས་གཙོས་དབང་ལུང་མན་ངག་གཞུང་བཤད་བཅས་གཏུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པར་གནང་བ་སོགས་མདོར་ན་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམ་པ་དགེས་པའི་མཚོད་སྦྱིན་དུ་གྱུར་བ་མཛད་དོ། །

ཏྲང་རམ་བླ་བང།

དྲུང་རམ་ཐང་བདེ། ཚོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་ཐུབ་པའི་མེ་སྦྱེལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༣༨ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ཁོང་དང་ཚོས་རྗེ་གཅི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་གཉིས་ནི་སྦྱ་རིགས་གཅི་བའི་ཁོང་རའི་གདུང་ལས་སྐུ་འཕྲུངས། སྐུ་ཚུང་དྲུའི་དུས་གादན་ས་ཆེན་པོ་ཕང་སྐུ་དགོན་དུ་ཚོགས་ཞུགས་གནང། དགོན་པའི་སྒྲིག་གཞིར་བཟུང་ཚོས་དཔེ་ཐུགས་ཕའི་ལས་ཀ་ཡར་ལངས་ཤིན་ནས་ཀ་ཆགས་ཤོག་ལ་ཁ་ཕྱིན་ཏེ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ་ཡ་ཡ་ཡ ། ཁ་ཚ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ལ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཟ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཝ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཟ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཡ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཤ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ས་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཧ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཨ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཀ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཁ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ག་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཆ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཇ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཉ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཏ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་ཐ་ཁ་ཕ་ཁ་ཕ་ཡ ། ཁ་དཿ

ཁ་ཕ ། ཁ་ཕ ། ཁ་ཕ །

སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་ནི་ཁམས་བྱེ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭའི་མཁན་རབས་བཞི་པ། ཐང་སྐྱའི་བཤད་གྲྭའི་མཁན་པོ་བྲག་ཡབ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་ངོས་འཛིན་གནང་། སྐུ་ཚུང་དྲུའི་དུས་ནས་ངོར་ཨེ་ཕྱོ་ཚོས་ལྷན་དུ་བཀའ་ཚོས་ཞུ་བར་ཕེབས་མར་ལམ་དུས་འགྱུར་གྱིས་རྒྱུན་བས་སྐུ་འཕོར་བཅས་ཀོང་ཡུལ་དུ་གཞིས་ཆགས་པ། དཔལ་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་ཡིན་མིན་མཁྱེས། སྲོག་རྟེར་རམས་ཟླ་བྲང་ནི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁཤས་ལ་དར་རྒྱས་བྱུང་ཡང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དུས་འགྱུར་སྐབས་ཉམ་ཆགས་བྱུང་བར་ཕྱིའི་བཀོད་པ་གྲོང་སྡེ་གསར་པའི་སྲོ་ཁང་བྱས་པས་ཆུང་ཟད་ཙམ་ལས་ཉམས་ཆགས་བྱུང་མེད། དཔལ་རྟེར་རམས་རྒྱལ་སྲུལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་མཁྱེས་ཐོག རྟེར་རམས་ཟླ་བྲང་ཞིག་རལ་ཚབ་ཆེ་བ་དགོན་གཞུང་ནས་ཉམས་གསོ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་གསར་མཐོང་ཁྲལ་ཆེན་མོ།

ལྷ་གསར་མཐོང་ཁྲལ་ཆེན་མོ་ནི། ངོར་ཨེ་ཕྱོ་ཚོས་ལྷན་གྱི་ཞབས་རྟེ་ཤར་ཕར་ཀྱང་རས་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལྷ་གསར་མཐོང་ཁྲལ་ཆེན་མོའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་རིང་བཞི་ཡོད་པ་ཐོག་བཅེགས་གསུམ་ཅན་ཞིག་གསར་དུ་བཞེངས། ནང་རྟེན་ལ་སྐུ་རྟེན་གཙོ་བོ་ཐུབ་སྐུ་ཤཱཀ་མཐོ་གཟིང་གཡས་བཞུགས། ཐུབ་ཆེན་མེ་ཤར་མ། ཐུབ་སྐུ་བྱིས་དབུགས་མ་ཕོགས་སྐུ་རྟེན་དང་། གསུང་རྟེན་ལ་མདོ་བཀྲ་ཤིས་ཤོད་ལས་ཁྲིས་པའི་བརྒྱད་སྟོང་པ་བྱིན་ཅན་ཕོགས། རྟེན་འདི་དག་ལ་ངོ་མཚར་བའི་ཚོ་རྒྱས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡིག་ཚྭགས་ལ་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས། འདི་དག་གོང་དུ་གསལ་བ་བཞིན་ཕོག་པོའི་ཏ་དམག་གིས་དགོན་ཐང་གི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། བརྒྱད་ཐུ་ཚོགས་དྲུག་གི་བྱ་དགོན་ཙ་གཏོར་གཏོང་སྐབས་ཐང་སྐྱའི་མཁན་པོ་སྦྱན་ཁ་ཕོ་དང་ཞལ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་མགོན་ཁང་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དུ་གདན་ཞུས་གནང་བ་ཕྱིས་ངོར་ཐང་ཀ་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཐང་སྐྱ་དགོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་གསར་མཐོང་ཁྲལ་ཆེན་མོ་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ དུས་འགྱུར་སྐབས་ནང་རྟེན་ཕལ་ཆེར་རྩ་གཏོར་ཕྱིན་ཟིན་ནས། ཐུབ་སྐུ་འཛམ་གླིང་གཡས་བཞུགས་སོགས་རྟེན་གཙོ་ཆེ་ཐུས་ཁག་དང་། གཞན་ནང་རྟེན་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་བསམ་དང་སྟོང་ཐོབས་ཆེ་བའི་ཐང་སྐྱའི་ཟླ་མ་དང་སྲོན་ཁག་ནས་རང་སྲོག་ལ་མ་འཛེམས་པར་བདག་ཉར་གནང་སྟེ། ཕྱིས་དགོན་པ་ལ་ཚེས་སྦྱང་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་རྗེ་སྲིད་བར་གཞལ་དཀའ་བ་ལོ་རྒྱས་ལ་ངེས་པར་འགོད་ངེས་པའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་སྦྱན་པ་ཁག་དང་། འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དབྱར་གནས་ཚོགས་བཞིན་ཡོད་པ་ཕྱིས་མཚན་ལ་དབྱར་གནས་ལྷ་ཁང་ཡང་ཟེར་སྲོལ་ཡོད།

ཕྱར་པ་ལྷ་ཁང་།

ཕྱར་པ་ལྷ་ཁང་ནི། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་འབྲུག་གི་ལོ་ ༡༥༦ ལོར་བོད་སྲིད་པ་གཞུང་ནས་གཙང་ལོ་འདིའི་བྱང་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་ལ་ཞབས་ཕྱི་མི་དམན་པ་ཞུ་ཐོང་བའི་མཛད་རྟེས་དང་། ཡུལ་དང་ས་ཆའི་བཀ་ལ་གཟིགས་ནས། མདོ་སྨྱི་མཁན་ཆུང་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་མཆོག་ལ་གཐུག་ལག་ཁང་འདིའི་འཛིན་འགོད་པ་དང་། གསར་བཞེངས་འགན་འཛིན་གཅིག་ལྟོག་ཆེད་མངགས་གནང་སྟེ། གོང་གི་བཀོད་ཁྱབ་དང་འབྲེལ་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གནང་། གཐུག་ལག་ཁང་འདི་ལ་ཀ་རིང་བརྒྱད་ཕོག་བཅུག་གིས་གསུམ་ཅན། ནང་དུ་རྟེན་གསུམ་ཡང་ཐུབ་པ་གཙོ་འགོར་མི་ཚད་ཅམ། འཇམ་ཕྱག་སྦྱན་གསུམ་དང་རྟེ་བཐུན་བྱམས་མགོན་གྱི་སྐྱང་བརྙན་སྦྱས་ལེགས། གནས་བརྟན་བཐུན་དྲྭ་སོགས་སྐུ་བརྙན་མང་། གསེར་དངུལ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་གསུང་བོད་སྒྲུབ་ཅམ། ཐུགས་རྟེན་གསེར་ཟངས་ལས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད། ལོ་ལྟར་ངོར་ལུགས་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན། ས་ལུགས་ཕྱར་པའི་སྐྱབ་མཆོད་དང་གར་འཛམ། ཚར་ལུགས་མཁན་སྦྱོང་སྐྱབ་མཆོད་ཉིན་བཅུ་གསུམ། ལྟ་བབ་དུས་མཆོད། ས་སྐྱ་ངོར་ཇོང་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མ་ཆུམས་ཀྱི་འདས་མཆོད་སོགས་རྒྱུད་སྡེའི་སྐྱབ་མཆོད་བཞལ་ཆེར་འདིར་ཚོགས་སྲོལ་ཡོད།

བཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤོར།

བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤོར་ནི། ཕྱོན་ཐུ་མ་ཀ་ལྷོན་རི་པ་དང་། ཁོང་གི་སློབ་བཏུད་ཤྲཱ་བཤད་སྒྲུབ་པའི་དང་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུན་ལྗིན་ཏུ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་སྔ་ལུང་ཚོས་འབྱུང་དང་ལྷོ་རོང་ཚོས་འབྱུང་སོགས་ལས་གསལ། དེ་རྟེས་ཐུ་མ་ནག་པ་དང་གཅིག་ཤས་ཀཀ་ཐུ་ཐོས་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཤྲཱ་བཤད་འཛིན་ཀྱི་གླ་ཆོགས་རྒྱས། བར་ལམ་ཆུང་ཉམས་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་ཕྱོན་ཅམ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟེ་ཁྱར་དུ་བཐུགས། དེ་ཡང་བཤད་གླ་ནི་ཐང་སྐྱ་སྟེ་དགོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་ཐུགས་གཅིག་ལས་ཁམས་བྱེ་བཤད་གླའི་ཐང་ལ་མཁན་ཆེན་ཐུགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཀའ་བསྩལ་ཏེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཚུ་རྦ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥ཁ་ཇ་མདའ་དྲུང་རམས་རྒྱལ་སྐྱལ་སྐྱ་ཕེང་བཅུ་གཅིག་པ་ཨ་བའི་བཟང་པོའི་ཐུབ་གསར་པར་གླ་ཁང་གིས་ར་བས་བསྐོར་ནས་བཤད་གླ་ཐུར་འཛུགས་གནང་། མཁན་ཆེན་ཐུགས་དེ་ཉིད་ནི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་ཐུན་མ་སྟན་ཁྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་འདུས། མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་ཐར་མཐོང་ཐོས་སྐལ་བཟང་རྣ་

རྒྱན་མ་ལས། དབལ་ཐང་སྐྱ་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་འཁོར་གྱིང་ཞེས་པའི་རྟེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་དགོན་པ་གླགས་ཅན་དེར་མཁན་པོ་བློ་གྲོས་ས་མཁན་ཆེན་ཐོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་ཝེ་བས་ནས་བཀའ་ཚོས་གནང་བཞིན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་པ་དེ་ཚོས་གྲོགས་རྣམས་ལ་ཞུས་པས། མདོ་ཁམས་ལ་ཁོང་ལས་མཁས་པ་ཞིག་ཙ་བ་ཉིད་ནས་ཡོད་རྒྱུ་མ་རེད། ཁྱོད་ངེས་པར་དུ་འགྲོ་ན་དགའ་རྒྱ་རེད་ཅེས་བླ་མའི་སྐུ་ཡོན་ལ་རྒྱས་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་བྱུང་བས་རང་ཡང་འགྲོ་རྒྱ་ཐག་བཅད། ཅེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་གོ་འཛིན་ཐང་དགོན་དང་རྣ་མགོ་དགོན་གཉིས་ལ་ཡར་མར་ཝེ་བས་ནས་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་བཤད་ཤེས་ཁྱེད་ཤེན་ཏུ་ཟབ་པ་ལོ་མང་གནང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་སློབ་མའི་ཚོགས་ཀྱང་དབལ་ས་སྐྱའི་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གསལ་བཟང་པོ། མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། དཀར་མཛེས་གླང་སྟ་མཁན་པོ། ཟུར་མང་མཁན་པོ་ཀན་མི་འགྱུར། དབལ་ཡུལ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་རྡོ་རྗེ། ཐང་སྐྱ་བཤད་གྲྭའི་མཁན་རབས་གསུམ་པ་བྱ་ཆུ་ཚོས་འཕེལ་སོགས་མཁས་པ་མང་པོ་བྱོན། ཇ་མདའ་བཤད་གྲྭའི་མཁན་རབས་གཉིས་པ་བླག་གཡབ་མཁྱེན་རབ་ས་ཕེ་གེ་དང་། དེ་རྟེས་མཁན་ཆེན་བྱ་ཆུ་ཚོས་འཕེལ། ནག་མིག་མཁན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་བར་འཛིན་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་གྲྭའི་རྒྱུན་བསྐྱངས། མཁན་ཆེན་ཐོ་གྲོས་ཀྱིས་མདོ་སྡུགས་བཤད་ཁྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཐང་སྐྱ་དགོན་མ་ལག་དང་བཅས་པ་བཀའ་དཀྲན་ཆེན་པོས་བསྐྱངས། ཁོང་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ཐང་སྐྱ་དགོན་དང་སྦྱི་ན་བདག་ཅོ་ཡུལ་དང་སྐྱ་འབལ་བཅས་ནས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་ཀུ་ས་ནས་དཔར་བཀོས་གཏན་ཕྱིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་ཙ་ཀ་ལི་ཆ་ཚང་པར་ཤེད་བཀོས། དུས་འགྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་གྲྭ་ཙ་གཏོར་ཕྱིན་པ་མ་ཟད། རྟེན་གསུམ་ལས་ཆེ་བ་ཡང་ཐོར་བརྟན་སོང་། སྐབས་དེའི་ཡས་མས་ཙམ་ལ་གཙང་སར་དུ་སྒྲུབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་གནང་སྟེ་རྒྱུན་ལྡན་མཁན་སློབ་གང་རུང་ཞིག་སྒྲུབ་དགོན་དུ་བསྐོས་ཏེ་བསམ་གཏན་ཁ་ཅིག་པ་ཡང་ཐོར་བ་ཞིག་ཡོ་ར་ཉང་མཐའ་ལོ་གསུམ་སྒྲུབ་པར་བཞུགས།

ཁྲི་ཐི་རི་ཁྲོད།

ཁྲི་ཐི་རི་ཁྲོད་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་སྟོད་ཙམ་དུ་གཅིག་འཇང་ཚང་བློ་མ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། བློ་མ་འདི་གཅིག་བོང་ར་སྟེང་དུ་འཇོང་ཞེས་སྟག་ལྱང་ཐང་པ་བཀྲིས་དབལ་དང་། སྟག་ལྱང་ཡར་ཐང་གི་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་རྣམས་དང་རིགས་རྒྱས་ཁྱིམ་གཅིག་ལས་ཚད་པ་ཡིན། སྐྱན་ཆུང་ངའི་དུས་ནས་ཐང་སྐྱ་དགོན་དུ་ཚོགས་ཞུགས་གནང་སྟེ། ཚོ་གཕྱག་ལེན་སོགས་ལེགས་པར་བསྐྲན། དེ་རྟེས་ཁམས་བྱེ་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭའི་མཁན་རབས་གཉིས་པ་དགོན་སྟོད་མཁྱེན་རབ་སྐྱ་མདུན་ནས་གཞུང་ཆེན་ཀ་པོད་བྱུག་སོགས་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་ཟབ་ཚོས་རྣམས་གསན། དེའི་སྐབས་རིས་མེད་བསྟན་པའི་བདག་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཞབས་བསྟེན་ནས་

དབང་ལུང་ཁྱིད་མན་ངག་གིས་རྒྱུད་ལྡན་པར་མཛད། མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲ་ཚབ་ཏུ་ཆབ་མདོ་དང་། སྟེ་དགེ་གོ་འཛོ་སོགས་སུ་ལན་དུ་མར་བྱོན། མཐུ་དང་ནུས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཕྱིས་རང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཐང་སྐྱ་དགོན་ནས་དགག་ཚད་བཞི་མ་ཟིན་ཙམ་གྱི་ས་ཁྲི་ཐི་གྲོང་གི་རྒྱབ་རིའི་སྟེང་ཐོག་མར་སྐྱབ་ཁང་བཞེངས་ཏེ་སྐྱབ་པར་ལོ་དུ་མ་བཞུགས་པར་ཁྲི་ཐི་རི་ཁྲོད་ཅེས་གྲགས། གཤུལ་བྱ་མང་པོ་ལ་གསུང་དགེ་ལམ་འབྲས་སྒོས་དོན་མ་གསུང་བ་སོགས་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པོ་བྱུང་། ཁྲི་ཐི་གྲོང་གི་ཉེ་འདབས་གྲོང་ཚོ་རྣམས་ཐང་སྐྱའི་ཆོས་སྟེ་ཡིན་པས་བློ་མ་མཁས་གྱུར་ཀྱི་རྟེས་ཐང་སྐྱ་དགོན་ནས་ཟླ་བསྐོས་གཏོང་བའི་སྲོལ་བྱུང་། རྒྱུན་དུ་ཉམས་བཞེས་མཛད་པའི་སྐྱབ་པ་བ་མང་པོ་དེར་བཞུགས་པ་ཡིན།

བདེ་མདའ་རི་ཁྲོད།

བདེ་མདའ་རི་ཁྲོད་ནི། གཱ་ཝ་ཌ་ལུང་ཟླ་མ་སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་མེ་གླང། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦᳑ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ཟླ་མ་སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་ནི་སྐུ་ཚུང་ངའི་དུས་ནས་གཙན་ས་ཐང་སྐྱ་དགོན་པའི་སྒྲིག་གྲལ་དུ་བཞུགས། འདོན་ཕྱག་ལེན་གར་ཕེག་དབྱངས་གསུམ་ལ་བྱང་ཆུབ་པར་མཛད། ངོར་ཨེ་ཕཱ་ཆོས་ལྡན་དུ་ཕྱག་ཕེབས་ནས་གསུང་དགེ་ལམ་འབྲས་གཙོས་དབང་ལུང་མན་ངག་ཞུས། མཁན་ཆེན་བྲག་གཡབ་ཟླ་གྲོས་སྐྱ་མཁྱེན་ནས་གཞུང་དུ་མའི་བཤད་ཁྱིད་ཞུས། བདེ་མདའ་རི་ཁྲོད་དུ་ལོ་མང་པོ་སྐྱ་མཚམས་ལ་བཞུགས། ཕ་རྒྱ་ལྷའི་རྣམ་སྦྱོར་དུ་བཀས། ཉ་གཡེན་ཤོག་ཆེན་བྱུག་དང་། ནོར་རྒྱས་ཁྱིར་གསུམ་གྱི་ཟླ་མར་གྱུར།

དེ་ཉིས་ཟླ་མ་དོན་གྲུབ་ཚེ་རིང་ངམ་ཡོངས་བཀས་ཟླ་ཟླ་མར་འགོད་པ་ཁོང་རི་ཁྲོད་དེར་བྱོན་ཏེ། གནས་སྐོ་འདག་སྒྲར་ཀྱིས་ཕྱི་མི་འགྲོ་ཞོང་གཙང་ནས་སྒྲུབ་པ་མཛད་པས་རྟོགས་པ་ནང་དུ་བརྟོལ་ཏེ་ནལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དུས་འགྱུར་སྐབས་བདེ་མདའ་རི་ཁྲོད་ཙ་གཏོར་ཕྱིན་པ་ད་ལྟ་ཡང་གསར་བཞེངས་ཉམས་གསོ་གནང་ཐུབ་མེད།

བསྟན་པ་འཛིལ་ཕྱིན་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ།

རྒྱ་དམག་གིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་དབང་བསྡུར་ཏེ། གཙས་ཅན་སྟོད་བཅུད་གཉིས་ཀ་ཙ་གཏོར་བཏང་བའི་ནང་ཐང་སྐྱ་དགོན་པའི་སྟོད་བཅུད་པལ་ཆེར་རེག་མེད་དུ་གྱུར། མགོན་ཁང་མེ་འདུལ་མར་ཚོས་སྐྱོང་གི་ཞལ་གཟིགས་པའི་མགོན་ཟླ་འཇང་ཟླ་མ་ཞེས་སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དབལ་དང་ཡབ་ཚང་གཅིག་པའི་ཟླ་མ་ཞིག་ཡོད་

པ་དེར་དུས་འགྱུར་སྐབས་ཀུར་གྱི་མགོན་པོས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སྦས་བསྐྱེས་བྱེད་དགོས་པའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་བཞིན་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱི་དགོན་པའི་བླ་གྲྭ་སྟོན་བདག་འགས་གསང་བའི་སྒོ་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་ས་འོག་ཏུ་སྦས་པ་དང་། མི་ལོ་དུ་མའི་རིང་ཉར་ཚགས་བྱས། གསར་བརྙེའི་ལས་འགྱུལ་ནང་གར་སྟོན། ལྷ་གསར་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ། མེ་འདུལ་མ། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་དམར་འདུལ་མ་བཅས་རྩ་གཏོར་ཕྱིན། དེ་བཞིན་དགོན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་ཐང་། བཀའ་བླ། ཐུབ་བླ། ཐུབ་བཙུ་ཁག ཀུན་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཕལ་ཆེར་གཏོར་བརྒྱགས་སོང་། གཙུག་ལག་ཁང་མཇོད་ཁང་། ཏ་བྷ། མི་ཚང་སོགས་སུ་བསྐྱར་བ་བརྩེད་ཀྱི་མི་ལང་། དགོན་པ་དང་ཐུབ་ཡོངས་རྫོགས་མི་མང་གཉའ་གཤོན་དང་བཀྲ་བཞུད་དེ། བཙན་དབང་གིས་བྱུད་མེད་དང་གཉེན་ལྷོག་ཏུ་འཇུག་པ། ལོ་མང་བཅོན་དུ་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་མང་པོ་བཅོན་དུ་སྐུ་གཤེགས་པ་སོགས་བཟོད་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བྱུང་། དེ་འདྲའི་གོང་ཚན་བྱུང་ཡང་དགོན་པའི་ཐུར་གསོའི་སྐབས་པོ་མ་ཉམས་པའི་ཐུགས་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཉིན་གཅིག་ལ་འཛོམས་ཐུབ་པ་བྱུང་།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་ཕག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོར་བསྟན་པ་ཐུར་གསོ་ཆོག་པའི་སྒྲིད་རྩུས་ཀུ་ཡངས་ཐོག་ཐོག་མར་ཁྱབ་ཁོངས་སྟེ་དགོན་ཡོངས་རྫོགས་མཉམ་རྩེ་ཐོག་ལྷ་གསར་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མཱའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་སྤར་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་རྡི་བཞིན་ཉམས་གསོ་མཛད། དེའི་ནང་རྟེན་ཙ་ཆེ་ཕལ་ཆེར་ཉམས་ཆགས་མ་ཕོར་བར་ཕྱིར་འབྱལ་ཞུས་པ་དང་ལྷའང་མཛལ་དུ་ཡོད། གར་སྟོན་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་རྒྱ་ཁྱོན་སྤར་བཞིན་བྱུག ཀྱང་རྟེན་ཙ་ཆེན་རྣམས་ཙ་གཏོར་ཕྱིན་ཏེ་བ་ལྷ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཕྱིས་གསར་དུ་བཟོས་པ་ཀ་སྟུག་ཡིན། མེ་འདུལ་མ་ཡང་སྤར་བཞིན་ཉམས་གསོ་ཞུས། གསེར་མདོག་དགོན་དང་། ཁྲི་ཁི་རི་ཁྲོད་ལེགས་བྱུག་བྱུང་ཞིང་། ནང་རྟེན་དང་ཚོས་རྒྱུན་རྣམས་སྤར་བཞིན་སྒྲོང་བཞིན་ཡོད། རིམ་པས་ཕྱར་པ་ལྷ་ཁང་། དྲུང་རམས་ཐྲྀ་བྱང་། ཐྲ་ཁང་ཁག་རྣམས་སུ་གཞིས་ཆགས་པའི་མི་ཚང་གཞན་དུ་སྲོ་བ་དང་། བདག་ཉར་ཚོག་པ་བྱུང་ཡང་ཕྱར་པ་ལྷ་ཁང་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ངོས་གསུམ་ཉམས་གསོ་ཞུས་ཏེ། བསྐྱར་དུ་ཀ་རིང་བཅུ་དྲུག་ཅན་ཐོག་བརྩེགས་གསུམ་ཅན་ལོག་བྲིས་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ངོས་ཉམས་ཆག་ཆེར་མ་བྱུང་བ་སྤར་གྱི་ལོགས་བྲིས་རྣམས་རང་སོར་གནས། ཐུ་མ་ཡ་བད་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་སྐོར་ཁྲི་དུ་མ་འགྲོ་གྲོན་གནང་སྟེ་གསེར་ཐང་ལས་བྱུག་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་སྟོང་གཏོག་ལྷག་དང་། ཐྲོ་ལ་མ་ཉེར་གཏོག ཀུན་བརྟན་བཅུ་དྲུག ལངས་ཕྱག་སྟྲན་གསུམ། ཚེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ། མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་བཞུགས་པའི་མཆོད་ཐྲོམ་སྟྲས་ལེགས་དང་བཅས་གནང་བ་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་བྱུང་། སྐུ་འབལ་མཁར་ཅ་ནས་སྟོན་པ་གཙོ་འགོར་རྣམ་གསུམ་རྒྱ་གསེར་ཐང་ལས་བྱུག་པ་བཞུགས་ཁྲི་རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས་པ་བཞེངས། གཞན་དགོན་གཞུང་དང་དགེ་ཁྲིན་ཁག་ནས་བཞེངས་པའི་

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་རྙིང་གིས་མེར་ཀྱིས་ཁེངས་པ་བཞུགས། ལོ་ལྟར་བློ་བྱེ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྡེའི་སྒྲུབ་མཚོད་རྣམས་མ་ཚད་པ་ཚོགས་ཏེ། སྤོན་ཀྱི་ཐུགས་སོལ་སྨར་ཉམས་གསོ་ཐུབ་པ་བྱུང། བླ་ཚོགས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་གོང་འཕེལ་སོང་སྟེ། དཔལ་ཁྱོན་བླ་ཐོའི་ནང་འཁོད་པ་བློ་བླ་བརྒྱ་ཐུགས་དུ་མ་བཞུགས།

དུས་འཁྱུར་རྟེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༤༥ ལ་ངོར་ཁང་གསར་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་སྲིང་པོ་མཚོག་ཞབས་སོར་འཁོད་ནས་དབང་ལུང་ཁྱེད་མན་ངག་དང། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གནང་བའི་མཚོན་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང། དེ་བཞིན་ཆུ་བྱ་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥༣ ལོར་ངོར་ཤར་ཆེན་ལྷ་གླུ་ཕྱིང་མཁན་ཆེན་ངོ་རྡེ་འཛིང་འཛམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང། ཞབས་བྲང་རྣམ་གཉིས་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་གོང་དུ་བྱོན་སྐབས་ཐང་སྐུ་དགོན་པས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས་གཅོས་དབང་ལུང་མན་ངག་དང། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པའི་རྒྱུན་སྲེལ་བ། ཌྭང་ངོར་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན། དགོན་པའི་རྟེན་དང་བཏེན་པ་བཅས་པར་ཀྱི་རྣོ་རྡེའི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོས་བསྐྱེངས། དེའི་སྐབས་མཁན་ཆེན་ངོ་རྡེ་འཛིང་མཚོག་ནས་བཤད་སྒྲུབ་སྡེ་གཉིས་སྤར་ཡོད་བཞིན་ཟུར་འཛུགས་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་དང་འབྲེལ་མ་ཙ་རྒྱ་སྒོར་ཁྱེ་གཉིས་གནང། རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ཐང་ཕྱ་དགོན་པའི་ཕུར་པ་ལྷ་ཁང་སུམ་ཐོག་སྲིང་བ་དང་མཁན་པོའི་བཞུགས་གནས་དང། བར་ཐོག་ཚོམ་ཆེན་དགེ་ཁྱེད་གནང་ས་བྱས་ཏེ། བཤད་གྲྭ་དབུ་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང། ནག་མེག་ཚང་སྒྲོལ་མ་མགོན་པོ་མཚོག་བཤད་གྲྭའི་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་ཁྱེ་འཛིན་གནང། དང་ཐོག་སློབ་མ་བཅུ་བདུན་ནས་ལྷ་བཅུ་ཡས་མས་བར་འདུས། མཁན་རིན་པོ་ཆེས་དགེ་ཁྱེད་དང་འཛིན་སྐྱོང་ཡོངས་རྫོགས་ལོ་མང་རིང་གནང་སྟེ། བྱུབ་མཐའི་གནང་ཤེས་བཤད་ཀུན་ལས་ཁ་ཕྱུགས་ཐར་མཛད། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ས་མགོན་པོ་མཚོག་ནས་སྒར་ཡང་ལོ་ཤས་ཐུགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་བཞེས། དེ་རྟེས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དབང་རྒྱལ་བཤད་བྱའི་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་གནང་སྟེ། དཔལ་འབྱོར་བར་ཕྱི་ནང་གི་འཛིན་སྐྱོང་དང། དགེ་ཁྱེད་གནང་དང་གནང་ཐུས་ལ། བླ་ཚོགས་ཀྱང་བརྒྱ་ཐུགས་བཤད་བའི་བར་འཚེལ་རྒྱས། སྒོ་བ་གཉིར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཁན་པོ་དང་དགེ་ཁྲན་གནང་བ་ཡང་མང་པོ་བྱུང། མདོར་ན་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་མ་ཟིན་ཙམ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཤ་སྒྲུབས་རྟེ་གསེར་མདོ་གཉིས་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་འོག་བསྟན་པ་ཐུགས་དབྱུས་ཐུ་བཅངས་ནས་མཛད་འགན་བཞེས་ཏེ། སྒྲོ་ཚོགས་ཤེས་ཡོན་གང་ཐང་ནས་གོང་

འགེལ་བྱང་སྟེ་བསྟན་ལ་སློན་པའི་ཞབས་འདེབས་རྣམས་པོ་ཆེ་བསྐྲུན།

སྐྱེབ་གྲྭའང་གསེར་མདོ་གམ་ཚོགས་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་གཞིར་གཟུང་བསྟན་པའི་སྒྲིན་བདག་ཆེན་པོ་ཁང་སྟག་ཚང་གི་བུ་རྒྱ་ལགས་ནས་འགྲོ་གྲོས་བཏང་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ། དགེ་འདུན་པ་བཞུགས་གནས་སྐོས་ཁང་སྐུས་ལེགས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་མེད་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་སྐྱབ་གྲྭའི་ཐུགས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་བཞེས་ནས་རྒྱུན་དུ་སྐོས་གྲྭ་སྲུས་ཆུ་ལས་མི་ཉུང་བ་བཞུགས། གཤུལ་བྱ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་གསུང་དགེ་ལམ་འབྲས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིས་སུ་མ་ཚད་པའི་ཚོས་བརྒྱད་ཁག་གི་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་རྣམས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྐོ་ནས་བསྟལ་དང་སྟོལ་བཞེད་པ་ཡིན།

གཞན་བཤད་སྐྱབ་སྟེ་གཉིས་ལ་ཉིན་རེ་ཞལ་ལག་ཕེངས་གཉིས་རེ་དང་། གསོལ་བོག་ཕྱག་དཔྱལ། དགེ་ཚོགས་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚ་ཚང་བསྐྲུན། ཕྱོགས་གཞན་ནས་མཁས་གྲྭབ་གཉིས་ལྷན་རྫོང་མཁན་ཆེན་པད་མ་དམ་ཚོས་དང་། ལམ་འབྲས་པ་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་སེང་གེ་སོགས་ཞབས་སོར་འགོད་དེ། དབང་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་བཀའ་མང་པོ་གནང་། ཐུན་མ་གོང་མའི་ཕྱག་སྒོལ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འདོན་རྩ་དབྱངས་ཏ་རོལ་མོ་དང་དུང་རྒྱ་གླིང་། ཞིག་རྩལ་ཚོན། གཞན་ཡང་གཞི་གསུམ་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་བཅས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕྲལ་མེད་དུ་སྐྱོང་བཞེན་པ་ལགས།

བཙུན་དགོན་བཅུ་ཆུ་ཆེན་མཁན་ཐྱོད་ཚོས་འཁོར་གླིང་།

བཙུན་དགོན་བཅུ་ཆེན་མཁན་ཐྱོད་ཚོས་འཁོར་གླིང་ནི། ཐུབ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྡན་ནམ་ཡོངས་གྲགས་སྐྱོལ་མ་ཐུ་མ་ཞུ་བ་ཁོང་གིས་ཙ་ལྕེད་དམ་ཙ་ཉ་ནང་དུ་སྦར་དགོན་ཤུལ་ཡོད་སར་རབ་བྱང་བཙུ་དྲུག་པའི་ཤིང་བྱི། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥ ལོར་ཐོག་མར་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཕྱག་བཏབ་ཏེ། རང་ཉིད་རྒྱུན་དུ་སྐྱའི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས། སྐྱོལ་མ་ཐུ་མ་ནི་ཐོག་མར་གང་དུ་འཕྲངས་པ་སོགས་བཤད་རྒྱ་མེད་ནས། བྱ་བྲལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡུལ་མི་རྣམས་གཉན་ནད་དང་གདོན་ནད་སོགས་གློ་བུར་བྱུང་བའི་ནད་རྣམས་འཕྲལ་དུ་བཅོས་པ་དང་། མ་འོངས་མངོན་གཟིགས་ལྟ་བུ་ལུང་བསྟན་གནང་བར་བརྟེན་ཡུལ་མི་རྣམས་དང་གུས་ཆེ་ཞིང་བན་ཐོག་ཆེན་པོ་བྱུང་། རྒྱུན་དུ་སྐྱོལ་མ་ཞལ་འདོན་གནང་བར་བརྟེན་མཚན་ལ་སྐྱོལ་མ་ཐུ་མ་ཞེས་གྲགས། ངེས་དོན་ལྟག་པའི་ལྟ་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དང་། རྩེ་བཙུན་སྐྱོལ་མ་སོགས་ལྟ་ཐུ་བ་མ་རྒྱུན་དུ་མི་དང་མི་མཇལ་བ་ལྟར་ཞལ་གཟིགས་པ་སྐུ་འདའ་ཁ་མའི་སྐབས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས། མང་ཚོགས་ལ་སྐྱོལ་མ་དང་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཁྲིད་སོགས་གནང་། མཐར་དགྱུང་གྲངས་དགུ་བཙུའི་ནང་ཞིང་དུ་གཤེགས། འདའ་

ཁ་མར་ཉེ་གནས་ལ་དེ་རིང་ནས་བཟུང་ཉིན་བདུན་རིང་བའི་སྨོ་རྒྱབ་ཏུ་མ་ཕྱེ་ཞེས་བཀའ་ཕེབས། ཉེ་གནས་ཀྱིས་སྨོ་བཅད་དེ་སྲུ་ལའང་མ་བཤད། ཉིན་བདུན་རྗེས་ཐུགས་དམ་གྲོལ་བའི་རྒྱས་ཤའང་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་ཐོན་པ་དང། དག་པ་ཚོས་སྐུ་དང་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་རྒྱས་ནས་མཁའ་སྟོན་གྱིས་དག་པ་དང། འཇའ་འོད་ཀྱི་ཀུར་ཕུབ་པ་སོགས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་རང་རྒྱས་མངོན་དུ་གྱུར། དབེན་ཁོད་དེར་དོན་གཉེར་ཅན་ཡང་མང་དུ་འདུས་ཏེ་རིམ་པས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་ཕྱིས་གཙན་ས་རང་གིས་འགན་བཞེས། སྟོན་བདག་རྡ་རྡ་ལགས་ནས་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་སྐུ་འབལ་དགོན་ཚང་ཙ་བད་ལགས་ནས་ཙར་ལས་ཀྱི་འགན་ཡོངས་རྫོགས་ཁུར་ནས་གཐུག་ལག་ཁང་ཐོག་བཅེགས་སུམ་ཅན། ལོགས་བྲིས། གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང། རི་དྭགས་ཆོས་འཁོར། གཟྱི་ར། ནང་རྟེན་ཐུབ་པ་གཙོ་འཁོར་རྣམ་གསུམ། སྒྲོལ་མ་དང་མཁའ་སྤྱོད་སོགས་སྐུ་བརྙན་དུ་མ། གསུང་རྟེན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོ། ཐུགས་རྟེན་བླ་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་དབལ་ལྡན་གྱི་གདུང་རྟེན་གཙོ་རྟེན་མང་དུ་བཞུགས། རྡ་རྡ་ལགས་ནས་བཙུན་མ་བརྒྱ་ལ་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར། ཨང་བློ་ལྷ་ཕྱིང་མཁན་ཆེན་སྐུ་འཕོར་ལྷན་ཕྱོགས་ཤོར་འཕོད་སྐབས་བྱིན་ཆློས་རབ་གནས་གནང་སྟེ། མཚན་བཅུ་ཆེན་མཁའ་སྤྱོད་གླིང་ཞེས་བསྟལ། སྒྲོལ་མ་ཆུ་མ་ཞེང་ལ་གར་ཕེགས་པའི་རྟེས་ཐང་སྐུ་རང་ནས་ཆུ་བསྐོས་གནང་བའི་སྒོལ་ཡོད། གདན་སའི་ཕྱག་ལེན་བཞིན་དུས་མཚོད་ཆོས་མཚ�es ད་ལྟ་གཞུང་ཆེན་འཛིན་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་འཛིན་གས་བཞིན་ཡོད།

ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་ཡས་མས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཐང་སྐུ་ཕུབ་བསྟན་ཚོས་འཁོར་བར་ཤད་སྐྱུབ་དང་རྒྱས་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤར་ཟུར་དུ་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང། དུས་འགྱུར་སྐབས་རྩ་གཏོར་ཕྱིན་ནས་ཆ་ཚང་མ་རྟེག། འོན་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་དང། ཚོས་འབྱུང། རྒྱལ་རབས། ལྷག་པར་མ་དཀར་སོགས་ཐོན་བྱོན་བློ་མ་ཁག་གི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་ལྡན། བཙུན་དགོན་རིན་ཆེན་ཆོས་གླིང་།

ལི་ཐང་དུ་ཕྱོགས་བསྟན་དར་བའི་འབེལ་གཏམ་འདབ་ལྡན་ཀོ་ཀི་ལའི་རྒྱང་གྲྭ།

ཀཀ། །ཆོས་དུང་དཀར་པོའི་ཙོམ་གྲྭིག་པས། ཡུལ་ལི་ཐང་དུ་དགོན་པ་ཅི་ཙམ་ཡོད། དེ་དག་གི་བྱང་རིམ་ཞིག་འཛིན་རོགས་ཞེས། ངས་བླས་ནས། ཨ་ཏོ་ལོས་ཡིན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་མཉེན། སྟོན་བྱོན་མེས་པོའི་ལོ་རྒྱུས་རིགས་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ལྷད་མོ་དང་མེག་དབེ་རེད། རང་གིས་ཤེས་ཚོད་ཙམ་ལོས་འདྲི། ལྷ་ཆོས་ལར་ཤེས་གལ་ཆེ། མི་ཆོས་ལ་གོམས་གལ་ཆེ། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིན་གལ་ཆེ་ཞེར་བ་རེད། ཨོ་མ་ཏེ་བཟླ་ཏྲཱ་ཞིན་ཆ་ཞེར་བ་དེ་ཕ་རོའི་ལ་མགོ་རེད།

གང་ལྟར། ཨོ་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །དེ་ཡང་བཤད་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གྲྭིང་བའི་གཏམ་ལ་འབེལ་གཏམ་ཞེས། དེ་ལ་ཡས་གཏམ་ལྷ་ཆོས་དང་། མས་གཏམ་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད། ཡས་གཏམ་ལ་བླ་མས་ཆོས་བཤད་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་ཆེ། དགེ་སློན་ཀྱིས་ཆོས་བཤད་པ་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་ཆེ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་ན། ཆོགས་པ་གང་ཞིག །གློག་པ་ཐོས་བསམ། སྒོང་བ་བསམ་གཏན། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཕྲིན་ལོ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དགོན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟེན་གཞི་ཡུལ་སྟོའི་ལོ་རྒྱུས་ཆུང་ཟད་མ་བཤད་ན། བརྟེན་པ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་མི་ཤེས། དེས་ན་ལི་ཐང་ཞེར་བའི་ས་ཆ་དེ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། མདོ་ཁམས་སྨར་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཆུ་བོ་འབྲུ་ཉག་གཉིས་ཀྱི་བར་སྟོ་འབྲུར་སྨར་ཞེས་དང་། གོང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་ཁམས་ཡིན། དུས་དེང་སང་ཁམས་འདི་ལ་ཆབ་མདོ། དར་རྩེ་མདོ། ཤྲཱ་

རྒྱ་མདོ་སྟེ་ས་ཁུལ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་གསེས་དང་རྩེ་མཚན་ཁུངས་སུ་ཡོད། དེ་ལ་སྟེ་དགེ། དཀར་མཛེས། བྲག་འགོ། །ཏ་ཀུ། ཉག་རོང་སོགས་ཕྱོང་ཁག་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ལི་ཐང་ཕྱོང་ཞེར་བ་དེ་རེད། ལི་ཐང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་འདི་སུ་ཞིག་གི་ཡུལ་ཡིན་ཅེ་ན། སྟོན་དུས་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དགོན་རྣམ་གསུམ་ནས་བཟུང་སྟེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་བར་དུ་འཛིང་གི་ཡུལ་རེད། ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ལི་ཐང་བཀའ་འགྱུར་ཞེར་བ་ཡོངས་ལ་གྲགས་པ་དེ། བཀའ་འགྱུར་པར་བཀོོ་བ་པོ་ནི་འཛིང་རྒྱལ་པོ་ཀཱཊ་མི་པཱལ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་རེད། བཀའ་འགྱུར་པར་བཀོོས་པའི་དུས་ཚོད་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ས་བྱ་ནས་ཤིང་སྦྲག་གི་(ཕྱི་ལོ་ ༡༨༠༤ ནས་ ༡༨༡༣)རེད། བཀའ་འགྱུར་པར་བཀོོས་པའི་གནས་ཚོ་རྒྱང་གཤིས་རེད། དེ་ནི་འཛིང་གི་རྒྱལ་ས་རེད། ཚོ་གསུམ་ནས་ལི་ཆུ་ཡར་དེད་པ་དང་། ལི་ཐང་ནས་ལི་ཆུ་མར་དེད་པའི་བར་ལ་ཚོ་རོང་གཤིས་ཞེར་བ་དེ་རེད། དེ་ཇི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པ་ཅམ་ནས་ཚོ་རོང་གཤིས་ཀྱི་འཛིང་གི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡར་ལི་ཐང་དང་། མར་ཚོ་གསུམ་དུ་སོང་ནས་འཛིང་གི་ཡུལ་སྟོང་བར་གྱུར། སྟོང་ནས་ཡང་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱི་གནས་དེ་དེང་སང་ཡང་གསོལ་དགོས། རྒྱ་བོད་ཆོག་མཛོད་དུ། འཛིང་ཡུལ་ནི་ཀ་ལི་དང་ལི་ཅང་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་ཡིན་དང་། ས་དམ་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་ལི་ཅང་ཁོ་ནའི་མིང་ཡིན། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ད་དུང་ཞིབ་འཛུག་བྱ་དགོས་མོད་སྐབས་དོན་མིན་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་བཞུག །

ལི་ཐང་ཞེས་མིང་འདི་ལྷར་བཏགས་ཏེ། ཐང་རི་ཐང་ཐང་གི་འབྲོག་པའི་ས་ཆ་རྒྱ་ཁྱོན་ཡངས་ཤིང་གཡར་མོ་ཡིན་པས་ན་གཡར་ཐང་ཞེར། ཕྱི་ས་ཐུ་ཐུང་ཆགས་ནས་ལི་ཐང་ཞེས་བྱེད། ལྷོ་ཕ་ཐང་ལ་ལི་ཐང་དགོན་པ་ཆགས། དགོན་པའི་མཐའ་ལ་ཚོང་ར་ཆགས། ཚོང་རའི་མིང་ལ་ཕི་ར་ཞེར། ཚོང་རའི་མཐའ་ལ་ལི་ཐང་ཕྱོང་ཆགས་པ་རེད། ལི་ཐང་གི་ཡུལ་དེ་ལ་སྟེ་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། དུས་དེང་སང་ལི་ཐང་དེ་ལ་ནང་གསེས་བཅུ་ཤོག་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་ཡོད། དེ་དག་མདོར་བསྡུས་ན་ས་ཁུལ་བརྒྱད་ལ་འདུས་ཏེ། གཡོན་རྒྱ། བཞག་པ། ཕྱོ་ལ། ཚོ་གསུམ། མོ་ལ། སྟལ་བོ། དབྱ་བ་དང་བརྒྱད་དོ། །གཡོན་རྒྱ་འཛིག་པ་རེད། དེ་ལ་ཕྱོང་ཆགས་ཡོད། གཞན་ཐམས་ཅད་རོང་པ་རེད། དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངོ་སྤྲོད་ན།

དང་པོ་གཡོན་རྒྱ་ནི། གཡོན་རྒྱའི་ས་འདི་ལ་ལི་ཐང་ཞེར། ལི་ཐང་འདི་ལ་ཨ་ལྷ་ལ་དགོན་ཁག་གསུམ་ཞེར་བའི་འཛིག་སྟེ་གསུམ་ཡོད། མིང་ལ་སྟེ་གཞུང་མ། གཡོན་རྒྱ། ཚོ་ཐོག་ཅེར། སྟེ་གཞུང་མ་དུད་ཁ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ། གཡོན་རྒྱ་སྟོང་སྟེ་ཁ་ལྷག །ཚོ་ཐོག་དུད་ཁ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་ཡོད། དེ་གསུམ་ཀའི་སྐད་ནི་ཅ་མདོ་འགྲུ་ལོག་གི་སྐད་དང་འདྲ། ཚོ་ཐོག་ནི། ཚོས་རྒྱལ་མེས་དགོན་གྱིས་རྒྱ་གོང་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཚམས་བསྡུང་བ་ལ་བཞག་པ་ཕྱིས་སུ་གོང་སེལ་བྱའི་སྐབས་སུ་ལི་ཐང་དུ་བསྡད་པའི་སྟེ་ཡིན། ཐོག་མར་བོ་རི་ཚོ་ཐོག་རྒྱ་བ་ཅེར། ཚོ་ཐོག་འདི་ལ་སྟོང་སྨད་གཉིས་ཡོད། སྟོང་མ་ལ་ལྷ་བཅུ

ཟེར། སྨད་མ་ལ་ཨོ་ཐོག་ཟེར། ཨོ་ཐོག་འདི་ལ་ནང་གསེས། ཡིད་བཞིན་རྒྱ་བ། ཏོ་ནེ་རྒྱ་བ། ཁྲོ་ཁོ། ཏོར་འདུ་མ། སོག་ལོག་ཟེར་བ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་བ་སྟོན་དུས་ཆོས་ལུགས་ས་སྒྲ་རེད། མཚམས་ཞིག་ཏུ་གླ་བ་ཆེ་བ་རྣམས་ལོ་གཅིག་ལ་ཤི་བ་ནི། ལྷག་ལུས་རྣམས་ཀྱིས་ད་ནས་བཟུང་ས་སྒྲའི་ཀུན་རིག་ཚད་སོང་ཟེར་ནས་དུས་ཞེས་བྱེད། འདི་ནི་ཨ་ཀར་དར་མ་དབལ་ཞེས་པ་ཀ་བཞི་པ་རིག་པའི་སེང་གེའི་ཐུགས་ཀྱི་མི་ལུལ་གྱི་མི་དང། ཆུ་ལུལ་གྱི་ཆགས་རེད། དེང་སང་ནི་ཨོ་ཐོག་ཉིན་ཆུ་ཕྱོང་གི་ཁྱངས་སུ་ཡོད། ཆོས་རྒྱུད་དགེ་ལུགས་རེད།

སྟེ་གཞུང་མ་དང། གཡོན་རྒྱ་གཉིས། ཨ་མདོ་ནས་ཡོང་བ་རེད་ཅེས་ངག་རྒྱུན་ལ་ཡོད། དེར་མ་ཟད་བྲག་སྒོས་པའི་མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༩༣ ལོ་ལ་གཡོན་རྒྱ་ལི་ཐང་དུ་སོང་བ་རེད་ཅེས་ཟེར། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོག་པོ་གུ་ཕྲི་ཅན་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཆེན་ལྟང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ལ་ངོ་ལོག་བྱས་པས། གོང་མ་ཡུང་ཀྱི་ཚང་གིས་ཁྲི་དམག་མང་པོ་མཚོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ཨ་མདོའི་དགོན་པ་མང་པོ་བསྲེགས། ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སེང་མ་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་བཏོངས། སོག་ཏུན་གང་མེད་པ་བྱས། དེ་དུས་གཡོན་རྒྱ་སོག་པོའི་ཁྱངས་སུ་གཏོགས་པས་སྟོད་མ་བཟོད་ནས་ལི་ཐང་དུ་བྱོས་ཡོང་བ་རེད། དེ་དུས་གཡོན་རྒྱ་དགོན་པོ་ལྟ་ལ་བསོད་ནམས་ཁོར་བུ་ཟེར། དགོན་པོ་དེ་ལ་སྟྲག་ལྷགས་ལས་གྱུབ་པའི་སོག་ཀུར་ད་ལྟའང་ཡོད། གཡོན་རྒྱ་འདི་ལ་ནང་གསེས། ཆོ་མགོན་མ། ལྷ་བཙུ། ཏོར་འབུ་གསར་རྟིང་། བླང་ཆུང། ཁ་ལུལ་དགོན་སྒོར་ཟེར་བ་ཡོད། ཆོ་མགོན་མའི་གླ་ཚང་ལ་ས་བསྟན་འཛིན་རྒྱས་གླིང་ཟེར། ལྷ་བཙུའི་གླ་ཚང་ལ་དགའ་ལྡན་བཀྲིས་གོན་ཁྱིས་ལྷུན་བྱུབ་གླིང་ཟེར། འདི་དུས་ནས་ཡིན་མི་ཤེས་ཀྱང་བླ་མ་ངག་དབང་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བས་བཏབ་པ་རེད་ཟེར།

གཞན་ཡང་ཏོར་འབུ་གསར་རྟིང་། བླང་ཆུང། ཁ་ལུལ་དགོན་སྒོར་རྣམས་ཀྱི་གླ་ཚང་ལ་གཡོན་རྒྱ་དགའ་ལྡན་རབ་རྒྱས་གླིང་ཟེར། འདི་ནི་གཞོག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུབ་(ཕྱི་ལོ་ ༡༧ཀ༡ ལ་འཕྲུངས་)ཀྱིས་བཏབ་ཟེར་བ་དང། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་ང་བཞི་པ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན་(༡༧ཀ༡༢-༡༨༤༩)ཀྱིས་བཏབ་ཟེར་བ་ཙམ་ངག་རྒྱུན་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་བཏབ་པ་ཡིན་ན་གཡོན་རྒྱ་དགོན་པོ་ལྟ་ལ་བསོད་ནམས་ཁོར་བུའི་སྒྲ་ཚོ་(ཕྱི་ལོ་༡༨ཀ༢)ཙམ་ལ་རེད། དགོན་སྒོར་ཀྱི་ནང་གསེས་ཡ་ཚབ་རྒ་བའི་གླ་ཚང་ལ་ཆུང་མ་གླ་ཚང་ཟེར་བ་ཡོད། འདི་ནི་གཡོན་རྒྱ་དགོན་ཚང་གི་སྒས་གཞན་ལན་མཐའ་ཡས་ཟེར་བ་ཀ་ཐོག་གི་སྒྲ་ལ་སྒྲ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་(ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ཙམ་ལ་)བཏབ། གླ་ཚང་འདི་དག་སྟོན་གྱི་དུས་ནས་གུར་ཕུབས་ཏེ་ཚོགས་པ་ཚོགས་ཀིན་ཡོད་ལ། དུས་དེང་སང་ཡང་ལོ་རེ་དབྱར་ཁ་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང། ཞག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རེ་ལ་གུར་ཕུབ་ནས་སྒྲུབ་མཚོད་ཚོགས་པས་ན་གུར་དཀར་པོའི་དགོན་པ་ཟེར། མིང་ཙམ་ལས་རྒྱུན་དུ་མཐོང་རྒྱ་ཅན་གྱི་དགོན་པ་ནི་མེད། ལོན་ཀྱང་ཚེ་མགོན་མ་ནི། རི་བཀྲ་མ་ཞེས་པའི་སར། ཟླ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་ཟླ

མ་ཨ་ཏྲོ་ཚང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥༠ དགོན་པ་བཏབ་ཡོད། ཡོད་ན་ཡང་སྒྲུབ་མཚོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐོན་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་ གྱར་ཕུབས་ནས་སྒྲུབ་མཚོད་ཚོགས་ཀྱིན་ཡོད། སྒྲུབ་མཚོད་ནི་ངོར་ལུགས་ལྟར་གསང་འདུས། ཀྱེ་རྡོར། མི་འཁྱུགས་པ། ཚེ་དཔག་ལྟ་དགུ། ཀུན་རིག་རྣམས་དགུན་ཁ་ཟླ་བ་གཉིས། སྟོན་ཁ་ཉི་མ་ཉེར་བཞི་ལ་ཚོགས་སྲོལ་ཡོད། ཐེ་གཞུང་མའི་གླ་ཚང་ལ་ནག་སྨར་དགོན་ཞེས། ནག་ཚང་ཕུབ་ནས་སྒྲུབ་མཚོད་ཚོགས་པས་ན་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས། ཐེ་གཞུང་མ་ཨ་མདོ་ནས་མ་ཡོང་གོང། ཚར་པ་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་ཕྱུག་གི་ཡང་སྲིད། ཞ་ལུ་མཁྱེན་རབ་ཆོས་རྗེའི་ཚ་བོ་ངག་དབང་ མཁྱེན་བརྩེའི་རབ་བརྟན་ཞེར་བས། ཕྱང་སེར་སེར་གྱི་ཐོག་ཏུ། གུར་དཀར་དཀར་གྱི་དགོན་པ་བཏབ། བཅའ་སྒྲུབ་དང་ རྒྱས་ཕྲིང་ཞེས་མཚན་གསོལ། ཅེས་དགེ་རྒྱུན་ལ་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། མཁྱེན་བརྩེའི་རབ་བརྟན་གྱི་བསྟོད་པ། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་ཀུན་མ་རྒྱུན་འདོན་རེད། ཕྱི་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༠ ལོ་ཏ་རོས་ཚ་ཁང་སྒ་ཞེར་བའི་ས་ལ། ཕ་ཁ་ སྒྲུ་རིན་ཆེན་དང་། མ་འཁོར་ཨ་ཀྱོ་གཉིས་ཀྱི་བྱ། འཁོར་འཛམ་དབྱངས་སྒྲན་གྲགས་ཀྱིས་དགོན་པ་བཏབ། དེ་རྗེས (ཕྱི་ལོ་ ༡༥ཁ)ལ་སྒ་ངག་དབང་ལེགས་པའི་གདུང་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་སྐུ་འབུམ་ཞིར་བཞེངས་པ་དེ་ནས་ བཟུང་། འཛམ་དབྱངས་སྐུ་འབུམ་དགོན་པ་ཞེས། གླ་ཚང་ཕྱེད་ཀ་ཕྱེད་ཀ་བྱས་ནས། ཕྱེད་ཀས་དབྱར་སྟོད་ཀུན་རིག་ཉི་ མ་བདུན་དང་། ཕྱེད་ཀས་ཀྱེ་རྡོར་ཉི་མ་བདུན། ཡང་དབྱར་སྨད་ཕྱེད་ཀས་མཁའ་སྤྱོད་མ་ཉི་མ་ལྔ་དང་ཚར་ལུགས་བསྐང་ གསོལ་ཉི་མ་གཉིས། ཕྱེད་ཀས་མི་འཁྱུགས་ལྔ་དགུ་ཉི་མ་ལྔ་དང་། ཚེ་དཔག་ལྔ་དགུ་ཉི་མ་གཉིས་རེ་བཅས་ཉི་མ་བདུན་རེ་ སྟེ། ལོ་རེ་རེ་ལ་ཉི་མ་བཅུ་བཞི་རེ་ཚོགས་སྲོལ་ཡོད། གླ་པ་ལྔ་བཅུ་ཐམ་པ་དབྱར་གནས་བཞུགས་དགོས་ཤིང་དེའི་ཚེ་ལ་ ཉི་མ་བཞི་ལ་ངོར་ལུགས་བསྐང་གསོ་འདོན་སྲོལ་ཡོད། འཛམ་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ ཞིག་བྱོན་མོད། དགོན་པ་གསར་པ་བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་མེད།

གཉིས་པ་བཞུགས་པ་ནི། བཞུགས་གསར་དང་བཞུགས་ཆེང་གཉིས་ཡོད། བཞུགས་ཆེང་ནི་ཉིན་རོང་གི་ཁྱུང་ས་ གཏོགས། བཞུགས་གསར་ལ། འབོར། སྐྱོ་བ། ཆ་ལ། ཚོ་བཅུ་ཟེར་བའི་སྟེ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད། འབོར་ལ་ཞི་དགེ་དགོན་ པ་ཟེར་བ་ཡོད། འདི་ནི་ཀ་དམ་པའི་སློབ་མ་ལུང་བསྟན་བྱ་བཞིའི་ནང་གསེས་ཨ་བུ་བྱམས་པ་འབུམ་གྱི་དངོས་སློབ་འབྲུ་ ཚ་བཅོན་འབྲུས་བཟང་པོ་ཞེས་པས་བྱམ་རོང་བཞུགས་གསུམ་ཁ་བ་དཀར་པོ་ཡན་ཆད་དུ་དགོན་པ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་བཏབ་ པའི་ནང་གསེས་རེད། ཆ་ལ་དང་སྐྱོ་བ་གཉིས་ཀའི་གླ་པ་ཡོད་པའི་གང་རས་དགོན་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་ཞེས་ས་སྐྱ་དགོན་པ་ ཞིག་ཡོད། ཆ་ལ་རྒྱ། མ་ཐང་དགོན་པ་དགེ་ལྡན་བཅས་ཕྱུས་ཚོས་འགོར་གླིང་ཟེར་བའི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད། ཚོ་བཅུ་ལ། ཚོས་གྲགས་དགོན་པ་ཟེར་བའི་རྩེད་མ་དགོན་པ་ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་དང་པོ་ས་སྐྱ་རེད་ཟེར། བོད་ཀྱི་དགོན་ པ་འགྲོ་མགོན་གཡུང་དྲུང་འདུལ་གླིང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། འདིའི་ཕྱེད་ཀ་ཚོ་བཅུ་དང་ཕྱེད་ཀ་སྐྱོ་བ་རེད། སྐྱོ་བའི་

ཚལ་ཤག་ཉུ་ཤག་ཅེས་པའི་ས་ཆར་མཐའ་དམར་དགོན་ཞར་བ་རྩིང་དགོན་ཞིག་ཡོད། སྒྲོ་ར་བཞག་པ་ཞར་བ་འདི་གོང་ཀྱི་རྒྱས་མིང་ཞིག་ཡིན།

གསུམ་པ་རྗོང་བ་ནི། རྗོང་ཁོག་གམ་ཀྱོང་ཁོག་ན་སྟེ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དགོན་པ་ནི་སྐྱིད་འཛོ་དགོན་པ་ཞར་བའི་དགེ་ལུགས་ཞིག་ཡོད་འདི་དང་པོ་ས་སྐྱ་རེད་ཞེས། བཞི་པ་སྐ་པ་ནི། གོང་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱས་ཆེན་དབྱ་འཕྲེ་སྐ་ལྷོང་བཞིའི་ནང་གསེས་སྐ་རིགས་ཡིན་ཞེས། སྐ་པ་འདི་ལ། སྐ་ཕྱི་མ་ནང་མ་ཞེར་བ་གཉིས་ཡོད། སྟེ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དགོན་པ་ནི་སྐ་ཙ་ཡིག་དགོན་པ་ཞར་བའི་དགེ་ལུགས་ཞིག་ཡོད།

ལྔ་པ་ཚོ་གསུམ་ནི། ཚོ་གསུམ་ཞེར་བ་ནི། འཇོམ་པ། ཁོང་པ། འཇའ་བ་ཞེར་བའི་སྟེ་ཁག་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་ཚོ་གསུམ་ཞེས། འཇོམ་ཁོག་ན། སྒྲ་ཐོ། སྐར་ཐོག ।ཤིང་བཅིགས། དགོན་གསར་དགོན་པ་སྟེ། དགོན་པ་ཆུང་ཆུང་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལ། དེང་སང་ས་སྐྱ་དགོན་བཞི་དགོན་པ་ཞེས། ཤིང་བཅིགས་དགོན་པ་འདི་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བཏབ་ཞེས། འཇའ་ཁོག་ན། འཇའ་རི་ནག་དགོན་པ་ས་སྐྱ། ཐྲི་རི་དགོན་འདི་དང་པོ་རྩིང་མ་རེད་ཞེར་བ་ལྟ་དགེ་ལུགས་རེད། ཞ་མོ་དགོན་ཞེར་བ་ཡོད། ཞ་མོ་དགོན་ནི་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུ་ཞ་ལུས་ནས་ཞ་མོ་དགོན་བཏབ་པ་རེད། ཚོ་གསུམ་པོའི་ཁྱངས་སུ་གཏོགས་པ། གེ་མོ་ཞེར་བ་དང་། སྐྱབས་ཤུལ་ཞེར་བའི་འཛོག་སྟེ་ཆུང་ཆུང་གཉིས་ཡོད། གེ་མོ་ཙོང་སྐད་ཡིན། སྐྱབས་ཤུལ་ཙམ་སྐད་རེད། གེ་མོ་ནི། ཐོག་མར་དབྱ་ཁོག་ན་གེ་མོ་ཞེར་བ་འབའ་པ་ཕྱོང་གི་ཁྱངས་སུ་གཏོགས་པ་ཚོས་ལུགས་ཆྱེ་མ་ཡིན་པ་ལ། སྐྱབས་ཤིག་ནས་སྟེ་ཕལ་ཆེ་བ་དགེ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལས་ཆྱེ་ཚོས་ཐྲོས་གཏང་མ་ཐུབ་པ་དུད་ཚང་དགུ་ལོགས་སུ་བྱུང་བ། གཡོན་རྒྱ་དཔོན་པོ་ལ་རེ་བ་བཅས་པ་ནི། དཔོན་པོ་དེས་འཇོམ་པ་ལ་བཅོལ་བ། ན་བོ་ཁོག་ཏུ་གཞེས་ཚགས། རིམ་ཀྱིས་ཇོ་བཤོས་རྒྱ་པ་དང་མཁར་བ་རྒྱ་པ་སོགས་སྟེ་འཁྱམས་མང་པོ་ཡོང་ནས་དུད་ཚང་བཏུ་དང་ལྡ་བ་ཅུ་ཙམ་དུ་གྱུར། ན་བོ་སྨྲད་འཇོམ་ཁྲི་ཞེར་བའི་ས་ལ་ཙོ་རྒྱན་བྱང་ཆུབ་གླིང་ཞེར་བའི་ཆྱེ་མ་དགོན་པ་བཏབ་ཡོད། སྐྱབས་ཤུལ་ཞེར་བ་སྟེ་གཞུང་མ་དང་མཉམ་དུ་ཙ་མའི་ནས་འོང་བ་རེད་ཞེར། ཐོན་དུས་སྟེ་གཞུང་མ་དང་སྟེ་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་རེད་སྨྲམ། སྐད་ནི་ཅུང་ཞད་མི་གཅིག། ཕྱི་ལོ་ ᠑᠕᠓᠐ ཙམ་ནི། བ་ལྟ་ཡོད་སའི་ས་ཆ་སྟེ་ཆེན་ཁོག་ཞེར་བ་ལ་སོང་ནས། སྒྲུལ་སྐུ་ཀུན་བཟང་གིས་སྟེ་ཆེན་སྨྲད་ལ་དགོན་པ་བཏབ། ཚོས་རྒྱུད་ས་སྐྱའི་ལུགས་རེད།

དྲུག་པ་མོ་ལ་ནི། མོ་ལ་གཤིས་ཞེར་བ་འདི་ལ་སྟོད་པ། སྨེད་པ། སྨྲད་པ་ཞེར་བ་གསུམ་ཡོད། མོ་ལ་སྟོད་ན་དགོན་ས་དགོན་པ་ཞེར་བའི་ཚོས་རྒྱུད་ས་སྐྱ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད། མོ་ལ་སྨེད་ན། གནས་འཇོམ་ཚོས་སྟེ་ཞེར་བ་ལ། སྐ་ཟུར་ཆགས་ནས་དམར་འཇོང་དགོན་པ་ཞེར་ཚོས་ལུགས་ས་སྐྱ་རེད། འདི་ནི་གནམ་ཁའི་ལ་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ས་ཕྱོ་ཁ། འགོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་

ཡབ་སྲས་ཀྱི་བློ་མ་ཡིན་གྱི་སློབ་མ་མ་རེད། དབྱ་ཀྱ་པོ་གནས་ནང་ན་སྲུབ་ཆེན་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲུབ་ཕུག་དང་ དབུ་རྡེས། སྟག་དེལ་ལྷ་ཁང་ན་ཞབས་རྡེས་ཡོད་ཅེར། གཅིག་བྱས་ན་དེ་གནས་ཁཉུ་པ་ཡིན་ན་ཅི་ཥེས། མོ་ལ་སྨད་ཀ། གནས་འཇི་དགོན་པཉམ་མི་འགྱུར་དགོན་པ་ཞེས་པ་ཆོས་རྒྱུད་ས་སྐྱ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད། འདི་ནི་བུ་ཚུང་བཀའ་བཅུ་པ་ དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་(ཕྱི་ལོ་**１９９３-１５１２**)ཞེས་བྱ་བ། ཚུང་དུས་མི་ཉག་བཀའ་བཞི་དགོན་པ་བསམ་འབྲེལ་ ནོར་བུ་གླིང་དུ་བྱོན་ནས། སློབ་དཔོན་གྲགས་པ་ཥེས་རབ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉིར་བྱས། དེ་ནས་དབུས་ གཙང་དུ་བྱོན། གསང་ཕུ་ནེ་ཌ་ཕོ་ཆེན་པོ་ས་ངས་རྒྱས་བཟང་པོ་དང་། ངོར་དགོན་པར་མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྡན་རྡོ་ རྗེ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཀ་ ཌེ་ཥཀ་བློ་གྲོས་རིག་པས་ཚར་བཅད། རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་(ཕྱི་ལོ་**１５０３**)འདི་བཞེངས། ཕྱིས་སྲུ་འཛམ་ དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ཞེར་བ་ཇོ་ནང་ལ་དགའ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས། དགོན་པ་འདི་ཇོ་ནང་ལ་བསྒྲུར། ས་སྐྱ་པའི་བློ་ མ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆུ་ར་ན་ཐ་ལ་སོགས་པ་ཇོ་ནང་གི་བློ་མ་བརྒྱད་པས་ཁ་བསྐང་ནས་གཏོར་བསྟོ་གསར་དུ་བསྒྲིག་པའི་ཡིག་ ཆ་ད་ལྟ་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ཕར་འདས་ནས། ཚུར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ནི་སྲུ་ལི་རྒྱལ་པོ་རེད། སྲུ་ལིའི་རྒྱལ་པོ་ནི་མི་ སྐྱས་མི་བྱེད་པར། ར་བ་བྱང་གིས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་སྲོལ་ཡོད་པ་ལ། ཆོས་འདིས་རྒྱལ་པོའི་གོ་ས་ཐོབ་པ་རེད། དེ་ལར་ འདས་ནས་ཚུར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ནི། ད་ལྟའི་མི་འགྱུར་སྲུལ་སྐུ་དགའ་དབང་བསྟན་འཇོན་འདི་རེད། དུས་དེང་སང་ཡང་མི་ འགྱུར་བཤད་གྲྭ་གསར་པ་བཙུགས་ནས་ཡར་ངོའི་ཆ་བའི་དཔལ་ལ་འགྲན་བཞེན་པ་ཡིན། ཆུབས་དགོན་སར་དགོན་པ་ དང་། འདབ་བྲག་ནས་ནོར་བུའི་གླིང། འགུ་ཀུ་ཞི་བ་དགོན་སོགས་མི་འགྱུར་དགོན་པའི་དགོན་ལྟ་ཡིན།

བདུན་པ་སྟལ་པོ་ནི། སྟལ་པོ། དེས་པོ། ཤེར་པོ་ཅེར་བ་གསུམ་ཡོད། སྟལ་པོའི་ཡུལ་ན། བློ་མ་དགོན་པ་ཅེར་ བའི་དགེ་ལུགས་དགོན་པ་ཞིག་དང་། ཆུབས་དགོན་སར་དགོན་པ་ཅེར་བ་ཆོས་རྒྱུད་ས་སྐྱ་ཞིག་ཡོད། འདི་ན་ཆོས་རྗེ་ས་ སྐྱ་པཎ་ཆེ་ཏའི་ "ཤུང་པའི་སྦྱབས་ལ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་བྱོན། ।"ཅེས་པའི་ས་བཅ་གྱི་གཏུང་རྒྱས་ཡོད།

བརྒྱད་པ་དབྱ་བ་ནི། བོད་ཀྱི་ཙ་བའི་རྒྱས་ཆེན་དབྱ་འབྲི་སྐད་ལྷོང་བཞིའི་ནང་གསེས་དབྱ་རིགས་ཡིན་ཅེར། དབྱ་ ཁོག་ཏུ། དབྱ་གནས་སྐོ་དགོན་པ་དང་། དབྱ་ཁོལ་རི་དགོན་པ་ཅེར་བ་ཡོད། གནས་སྐོ་དགོན་པ་འདིའི་གནས་ཀྱི་ཕུ་ན་ཀ་ ཡིག་ཡོད་པས་ན། ཀཱ་པོ་གནས་ཅེར། འདི་ཕོག་མར་ཀཱ་ཤ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་གདན་ས་ཡིན། ཕྱིས་སྲུ་དགེ་ལུགས་ པར་འགྱུར་བ་རེད། གཞན་ཡང་དབྱ་བཟང་སྒྲོ་དགོན་པ་ཅེར་བ་དགེ་ལུགས་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དབྱ་ཁོལ་རི་དགོན་པ་འདི་ ཆོས་རྒྱུད་ཀྱིང་མ་ཡིན། འདི་ཕོག་མར་འབྲུ་ཚ་བཅོན་འགྱུས་བཟང་པོས་ཕྱག་བཏབ། (ཕྱི་ལོ་ལ་**１１５(５)**ལ་ཀ་དམ་པས་ ཀ་ཕོག་དགོན་པ་བཏབས་པ་ལས་ལོ་ཁས་ཤས་ཀྱིས་འདི་ཕྱི་ཙམ་ཡིན། དེ་རྗེས་གཉེར་སྟོན་རིག་འཛིན་གློང་གསལ་སྟེང་

པོ་ཞེས་བྱ་བས་(ཕྱི་ལོ་*1645-1741*)དང་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད། ཁོང་འཚྭངས་ཡུལ་དབྱ་ཁོག་རེད། རྒྱལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་འཚྭངས་པའི་གནས་དབྱ་ཕོག་དྲུག་ཅེས་པ་དང་འདབ་ཅེ་བས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཕོག་དྲུག་ལྷག་ཚང་དགོན་པ་ཞེར་བ། སྒྲ་ཆུར་ཆགས་ནས་ལ་ལས་ལྷ་ཚང་དགོན་པ་ཞེས། ལ་ལས་བསླབ་གསུམ་དགོན་པ་ཞེས། དེང་སང་ཐུ་ཕེང་གི་ཁྲུངས་སུ་ཡོད།

ཕི་ཐང་དུ་ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུད་བཞི་ལྡན་ཇི་མ་ནི། ཐོག་མར་བོད་པོ་དར་བ་གཞིར་བཞུགས་ལ། ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུད་བཞིའི་ནང་ནས་ཐོག་མར་རྒྱུད་མ་དང། དེ་ནས(ཕྱི་ལོ་*1196*)བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ན(ཕྱི་ལོ་*1416*ཙམ)ས་སྐྱ་པ་དང། དེ་ནས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ན(ཕྱི་ལོ་*1540*)དགེ་ལུགས་པ་དང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བསྟན་པ་སྔ་དར་གྱི་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གཉིས་ཡོད་དེ། གཡེར་ཐང་ངམ་ཡི་ཐང་གི་ཐང་འདི་ལ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ཡོད། འབུམ་ཡག་སྟོད་སྨད་ཀྱང་ཞེས། སྟོད་དུ་རིང་མོ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཞེར་བ་དང། སྨད་དུ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཞེར་བ་ཡོད། རིང་མོ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ནི་རིང་མོ་ཞེར་བའི་ལྱང་བའི་མདའ་ལ་ཡོད་པས་ན་རིང་མོ་མཆོད་རྟེན་ཞེས། མཆོད་རྟེན་འབུམ་པ་ནས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རེད་ཞེར་སྟོལ་ཡང་ཡོད། སྟོས་དཔོན་པཎ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་བཞེངས་ཞེས། པཎ་འབྱུང་གནས་མིན་ཀྱང་པཎ་འབྱུང་གནས་ལྷ་བུ་ཞིག་གིས་བཞེངས་པའི་མཐོང་ཚོས་ཡོད། གཅིག་ཟོས་ནི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ཞེར་ཞིང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་ཏུ་བཅན་གྱི་ཙ་མ་གྱིས་ཤེང་ཀོང་ཇོས་བཞེངས་པ་རེད་ཞེས།

བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ། རྒྱུད་མ་བའི་བླ་མ་ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཤེང་གེའི་ (*1123-1193*) བླ་མའི་ཡང་བླ་མ་གྲྭབ་ཐོབ་ཅོག་རོ་སྒོམ་ཆེན་ལ་ས་གོགས་པས་ཀོ་པོ་གནས་ནང་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་ཅེས་བཤད་པས་ན་རྒྱུད་མ་དང། དེ་རྗེས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སློབ་མ་དཔག་པོ་ལྷ་རྗེ་ཡིན། དཔག་པོའི་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་ཀན་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ(ཕྱི་ལོ་*1110*)ལ་འཚྭངས་ནས་དགུང་ལོ་ ཅ་ཅ ཤིང་སྦྱེལ(ཕྱི་ལོ་*1196*)ལོར་ཀོ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཞེབས་ཏེ་གནས་གཞི་བཟུང་བར་མཛད། དགུང་ལོ་ *31* པར་ཤིང་སྦྱུལ་ལ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་སློབ་མ་རྟོགས་པའི་བཀའ་བབས་དབྱ་སྒོས་ཆོས་བཙོན་ཞེས་པ་འཚྭངས་ཡུལ་ས་ཆ་དབྱ་ཁོག་འདི་ཉིད་ཡིན། འདིས་གདན་ས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། དུས་མཁྱེན་གྱི་སློབ་མ་བཀའ་བབ་བྱ་ལྷའི་ནང་གསེས་མངོན་ཤེས་གྱི་བཀའ་བབས་ལྷ་ཚུང་སངས་རྒྱས་དང། ཕྲ་འཕྲལ་གྱི་བཀའ་བབས་འབལ་ཚ་སྟག་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་འཚྭངས་ཡུལ་དབྱ་བ་ཡིན། འགྲོ་དོན་གྱི་བཀའ་བབས་འགྲོ་མགོན་རས་ཆེན་ནམ་བྱ་ཀུ་རས་པ་ཞེས་པ་འཚྭངས་ཡུལ་དབུས་ཕྱོགས་ཡར་གྲྭང་རེད། ཕ་ཡུལ་ཐང་ནས་བྱ་བབ་ལ་ཀེ་ཁམས་སུ་ཕེབས་པ་ན་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ཀོ་པོ་གནས་ནང་དུ་མཛད་ཀྱི་དེར་བཞུགས། དེར་མ་ཟད་དཔག་པོའི་སློབ་མ་གདམས་པའི་བྱ་བཞི་ཞེས་པའི་ནང་གསེས། བྱིས་ཕོ་ཁ་ནས་ཤེ་པོ་འཚྭངས་ཡུལ་བཞག་གཡབ

ཡིན་ན་ཡང་གནས་འདི་རྣ་བཞུགས། སྨྲི་ར་བཏང་ཉག་རེ་ས་འདིས་རྡེད་མོ་ཞོན་ནས་ཟླ་མི་མགོན་དཀར་ཕོ་རོལ་དུ་ཁྱིད་པར་བཤད། དུས་འདི་ཙམ་ན་བཀའ་གདམས་པ་དར་བའི་སྒང་རེད་དེ་ལི་ཐང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཀའ་གདམས་པ་དར་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཐོང་ཐོས་མ་བྱུང།

ཀཱར་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་རྗེས་ནས་ས་སྐྱ་པ་དར་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དཀར་ཕོ་གསུམ་དང་ས་པཎ་གྱི་དུས་སུ་དར་ཡོད་མེད་མཉེས། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་དུས་སུ་དར་ཏེ། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ(ཕྱི་ལོ་1233)འཁྱངས་ནས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ནས་ཞེ་དྲུག་གི་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་རིང་ལ་ཁོང་གི་ཕྱིན་ལས་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ལས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་གང་རྒྱང་ཞིག་ལ་ས་ཕྱོགས་འདི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དབུས་ཥོག་དྲུག་ལྷག་ཚང་དགོན་པར་ཕེབས། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་བཏབ་པའི་ཐ་མ་ལྷག་ཚང་དགོན་པ་འདི་རེད་ཟེར། གང་ལྷར་འཕགས་པའི་སྐུ་དུས་ནས་བཟུང་ཥོག་དྲུག་དང་། ཀཱ་ཕོ་གནས་ནང་དང་། ཐང་དཀར་མ་ལ་ཥོག་ས་ས་ཕྱོགས་འདི་ལ་ས་སྐྱ་པ་དར་བ་རེད། གཏམ་འདི་ལ་ཁུངས་ཡོད་དེ། མི་ཉག་མཁས་དབང་ལྷའི་ཡ་ཀྱལ། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་སློབ་མའི་སློབ་མ་བཀའ་བཞི་པ་རིག་པའི་ཤེང་གེ་ (ཕྱི་ལོ་1234-1324) ཞེས་པ་འདི་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ན། (ཕྱི་ལོ་1291)ཐང་དཀར་དུ་ཚད་མ་རིག་གཏེར་སྒྲུབས་པར་བཤད་པ་དེ་རེད། དེང་སང་ཁྱ་ཆེན་ཐང་དཀར་མ་ཟེར་བ་དེ་མ་ཡིན་པ། ཐང་དཀར་ནོར་བུ་གླིང་ཟེར་བ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་བཏབ་པ། བྲག་ཁ་ཐུ་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་ཞེག་ལི་ཐང་གི་ཁུངས་སུ་ཡོད་ཅེས་ཐོས། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཐུ་མ་ཆན་ཝི་རི་པཎ་ཆེ་ཟང། ཐོག་མར་ཥོག་དྲུག་ལྷག་ཚང་དགོན་པ་ལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བཏང་བ་དང། དེའི་ཐུ་རབས་ཕྱི་མ་ནུབས་ཆེ་མགོན་རྡུ་བའི་ཐུ་མ་རེད། བེར་ཚང་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ནི། ཐོ་གཉིར་དབང་ཕོའི་སློབ་མ་དང། ཕྲེ་གཞུང་མཆོག་སྟྲལ་གྱི་ཐུ་མ་རེད། ཐོ་གཉིར་དབང་ཕོས་མངོན་པ་མཛོད་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད། དེའི་བར་བྱང་དུ་ཐོ་གཉིར་གྱི་ཞལ་ནས། བེར་ཚང་པ་ཏྲའི་རིགས་འཁྱངས་ཤིང་། །མཁས་བཅུན་བཟང་ཕོའི་དཔལ་མདའ་བ། །ཆོས་རྗེ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །དཀྱེ་བའི་བཤེས་ལ་ཏྲིན་གཟོ་དང་། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བཀུར་སྟྲིའི་ཕྱིར། །ཆོས་སྨྲིན་མི་ཟད་པར་དུ་བསྐྱེས། ।ཞེས་དང་། ཕྲེ་གཞུང་མཆོག་སྟྲལ་ཚང་གི་ཞལ་ནས། འཇམ་དཔལ་དཔལ་ཕོའི་ཏྲིན་ཏྲས་སྟྲིང་ལ་ཞུགས། ।ནམ་མང་རྒྱུད་ཕྲེའི་བསྟེན་སྟྲུབ་མཐའ་དུ་ཕྱིན། ।སྨྲིན་གྲོལ་གཏམས་པའི་གཉིར་མཛོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ། ।མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ।ཞེས་པའི་བསྟོད་ཡུལ་དེ་ཡིན། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ནམ་ཁྱངས་ལྟང་བཤད་ན། འདབ་ཡང་སྟེང་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། དཔལ་ལོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་ཁམས་པ་མི་གསུམ་ཞེས་པ་ས་འདི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་། དུས་མཁྱེན་ཀྱིས་སྐང་ཕུག་དགོན་པ་དང། ཕག་གྲུས་འབྲུག་བཞི་དགོན་པ། གསལ་སྟོང་སྨོན་ཤེས་ཀྱིས་ས་གནོན་ལྷ་ཁང་རྩམས་བཏབ་པ་ཡིན་ཞེས་དང། འདབ་ཁོག

སྟོན་དུས་ལི་ཐང་གི་ཁྲུངས་གཏོགས་ཡིན། ཞེས་འཛེ་སྣང་བློ་བཟང་དབལ་ལྷན་གྱིས་བཤད། དཔེ་དུང་ཞྭ་དམར་ཚོས་ཀྱི་ དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི། ཤར་ཀྱི་པོ་གང་ས་ཀྱི་རྒྱ་བའི་གནས་ཡིག་ཅེས་པ་ལས། འཕྲོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། དབྱར་ཥོག་དྲུག་ལྷག་ཚང་དགོན་པ་ཕ་གེར་ཕྱག་ཕེབས། དེ་དུས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཡིན་པས། དབྱར་སྨོས་ཚོས་བརྩོན་གྱིས། ང་འཇིན་དང་འབྲལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས། དགོན་གནས་ལ་བདག་རྒྱུན་མཛད་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་བས། དཔོན་ཆེན་པོ་གནས་ནང་དུ་བྱོན་ནས་ལྷ་ཁང་རྣམས་ཅིས་བཞེས། དེབ་ཡིག་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། དེ་ནས་བཟང་ས་སྐྱའི་ཚོས་རྒྱུད་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིང། སྒྲོ་ར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་དང། ཁྱད་པར་དུ་རིགས་གཉིས་ལ་འཛིན་ཤེན་ཏུ་དར་བས། བཀའ་བཞི་པ་རིག་པའི་སེང་གེ་སོགས་མང་པོ་ཡང། གནས་ནང་དང། ཐང་དཀར་དུ་རིགས་གཉིས་ལ་སྦྱངས། ཞེས་རྣམ་ཐར་དུ་ཐེབས་པ་དེ་ཡིན། ཅེས་ དང། དགོན་སར། ཤྲཱ་དེ་ལ་གོང་འོག །ཐང་འགོར་ལན་ཚུན། མཚོ་ལྷས་གོང་འོག་དང་བཅས་པ་འདི་རྣམས་སྒྲ། ས་སྐྱ་ པའི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང། ལྷག་ལུགས་ཀྱི་རྟོར་སོགས་ཡི་དམ་ཚོས་སྐྱོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱག་བཞེས་དང་ རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱང་བར་གདའ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། པཱ་ཆེ་བ་ཡང་དག་པར་མཐོང། ཁོན་ཀྱང་དེ་ལ་ དགྱུད་པ་འདི་ཡོད་དེ། དུས་མཁྱེན་གནས་ནང་དུ་ཕེབས་དུས་(ཕྱི་ལོ་１１８９)རེད། འཕགས་པ་གནས་ནང་དུ་ཕེབས་ ལོ་གསལ་པོར་མི་ཤེས་ཀྱང་འཁྱངས་ལོ་(ཕྱི་ལོ་１３３５)རེད། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ལོ་ ２／１ འདུག །དུས་མཁྱེན་ལས་ ཚོས་བརྩོན་གྱི་ཚོས་ཞུ་དུས་ལོ་ནར་སོན་པ་ཞིག་ཡིན་རེས། འཕགས་པ་ས་འདིར་ཕེབས་དུས་དགུང་ལོ་ཉེ་ཎའི་ཕྱིས་སུ་ ཡིན་རེས། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་བརྩོན་དགུང་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཅིས་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པས་དཔྱད་འཚལ། དུས་མཁྱེན་གནས་ ནང་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ཀོ་ཚང་ཚོས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་དོན་འདི་དག་ཅི་རིགས་ ཡོད། ང་དུང་བཀའ་བཞི་པ་རིག་པའི་སེང་གེའི་རྣམ་ཐར་དུ་འདི་ལྟར་བཀོད་དེ། ཕྱི་འབྲུར་སྐྱང་ཆེན་ཐང་དཀར་དུ། ཙ་ཀར་ དར་མ་དཔལ་ཚང་གི་ས་གཏན་དྲངས་པ། ཁ་རག་བྱང་གཞོན་གྱི་ཐོག་པ། ལྷ་ལྟོན་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ལས་རིགས་གཉིས་དང་ ཕར་ཕྱིན་གསན། ཞེས་དང། དབུས་གཙང་དུ་ཕེབས་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ(１３３２)ཙམ་ན་སྐྱར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ ཐོན་པ་ན། ཕྱི་འགོར་སྐྱང་དུ་ཐང་དཀར་དང། གནས་ནང་དུ་འཚང་ཁྱབ་ཆུང་ཟད་མཛད། ཅེས་བཀའ་བཞི་པའི་དངོས་སྟོབ་ ས་ཏེ་བཟང་པོས་བཤད་དོ། །དེ་རྗེས་ས་སྐྱ་གོང་མ་སྐར་ཆེན་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བྱ་བ། དགུང་ལོ་ཉེ་བ་གསུམ་ པ་(ཕྱི་ལོ་１６０４)ལ་དར་རྩེ་མདོར་ཕེབས་ལམ་ལི་ཐང་དུ་ཞགས་ཤས་བཞུགས་ཚེ། བི་རི་བུ་ཐོག་ནས་བརྒྱ་འབྲལ་བྱུང། རིམ་གྱིས་རྩ་མདོ་དཔལ་འབར་དུ་ཕེབས། ཞེས་དང། དགུང་ལོ་ཤོ་བདུན་པ་ལ། བཀའ་བཞི་དགོན་པས་སྐྱེལ་ཐུང་དང་ བཅས་ཉིན་རོང་གྱུ་བརྒྱད། ལི་ཐང་དུ་ཉེ་བའི་ཚེ། སྐར་ཏོར་ཚུ་ཚུར་ཁ་ཐང་དཀར་དུ་བསྡད། ཅེས་དང། ཐང་དཀར་བློ་མ་

འཕྲིན་ལས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་ཚོས་འགོར་མང་དུ་བསྐོར། དེ་ནས་འཛང་རྫོང་དཀར་པོར་ཕེབས། དེ་ནས་བཀང་ཕྱར་(ཀོ་པོ་གནས་)ཕེབས། ཞེས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྒྲའི་གདུང་རབས་ལས་བཤད།

དེ་ལྟར་ཆོང་མ་བཀའ་བརྒྱད་ས་སྒྲ་ནམས་དང་བའི་རྟེས་སུ་དགེ་ལུགས་དར་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་(༡༥ཁ-༡༥༥)དགུང་ལོ་སོ་བདུན་བར་ཡི་ཐང་གི་ས་ཆ་འདི་ལ་ཕེབས་ནས། ཡི་ཐང་བྱམས་ཆེན་ཚོས་འགོར་གྲྭིང་(ཕྱི་ལོ་༡༥༤༠)བཏབ། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་ཨོ་ཐོག་གཅིག་ཏུའི་དགོན་པ་ཡིན་ནས་ཡང། ཕྱིས་སུ་ཨོ་ཐོག་དང་གསོལ་རྩ་གཞིར་བཞག་ལ། སྒ་བཞག་ཇོང་གསུམ། ཚོ་གསུམ་མོ་ལ། ཐུ་དེ་ཉ་ཤེ་གསུམ། གང་ས་དཀར་གྲྭིང་། འདབ་ཆ་ཕེང་། དབྱ། ཥོ་ག་རྡུག་སོགས་ཕྱི་འདོན་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ནས། ཕྱི་ཁང་ཚན་བརྒྱ། ནང་མི་ཚན་བཅུ་དྲུག་དང་། གླ་ཐུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཙམ་ཆགས་སྐད། ས་བཅད་ཕྱག་ལེན་ཚོས་འགོར་རྒྱལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ་འཛིན།

དགོན་པ་འདིའི་ཚོགས་ཚོས་རའི་སྐོར་ནི། ཟླ་བ་དང་པོ་ལ་སྨོན་ལམ། ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་མི་འཕྲུགས་པ། གསུམ་པ་ལ་སྨན་ཟླ་ཐ་ཚོག་ཕྱི་ཚོག །བཞི་པ་ལ་གསང་འདུས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག །ལྔ་པ་ལ་གསང་འདུས་དང་འཇིགས་བྱེད་རབ་གནས། དྲུག་པ་ལ་བདེ་མཆོག་དང་འཇིགས་བྱེད། བདུན་པ་ལ་གསང་འདུས་དང་ལྷ་མོའི་གཏོར་ཆེན། བརྒྱད་པ་ལ་བས་ཁྲབ་དང་འཇིགས་བྱེད། དགུ་པ་ལ་ཚོས་མཚམས། བཅུ་པ་ལ་དམིགས་བཅུ་མ་དང་དགའ་ལྡན་ལྷ་མཚོད། བཅུ་གཅིག་པ་ལ་སྨན་ཟླ་དང་བདེ་མཚོག །བཅུ་གཉིས་པ་ལ་དབྱངས་ཞག་དང་འཇིགས་བྱེད་དྲུག་ཅུའི་དགུ་གཏོར། དུས་རྒྱུན་གསོ་སྲོང་དང་། གནས་གང་ཚང་མ་ལ་དུས་བཟང་ཚོགས། རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཕྱི་ནང་དགོན་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡོད། བཅའ་ཡིག་དེ་བཞིན་དུ་སྲོ་དང་བྱ་བྲག་དགོན་པའི་ནང་དུ་གཟན་ཤམ་ཚུལ་དང་ལྷན་པ་མནན་དགོས་པ་ཁྲིམས་ཡིན། གལ་ཏེ་དགོན་པའི་ནང་དུ་གཟན་མེད་པ་དང་ཞྭ་མོ་གོན་པ། བུད་མེད་བསྟད་པ་སོགས་དགེ་བསྐོས་ཀྱིས་མཐོང་ན་ལུགས་སྲོལ་དང་མཐུན་པའི་ཚད་པ་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡི་ཐང་བྱམས་ཆེན་ཚོས་འགོར་གྲྭིང་བཏབ་ནས་ལོ་ཁ་ལུ་ཙ་དགུ། མོ་ལ་མི་འགྱུར་དགོན་བཏབ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཞི། དབྱ་ཀོ་པོ་གནས་སུ་ཀོ་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་བཏབ་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། དབྱ་ཁོལ་རི་དགོན་བཏབ་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་ནས། རབ་བྱང་བཅུ་པའི་ས་བྱ་ནས་ཤེང་སྐྱ་ཀི་བར་ལོ་དྲུག་ལ(༡༧༠ཁ-༡༧༧ཅ) ལོར། འཛང་རྒྱལ་པོ་ཀཱན་མི་ཕམ་བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་གྱིས། བཀའ་འགྱུར་པར་བསྐོས་ནས(ཕྱི་ལོ་༡༧༠ཁ)ལ་ཀཱན་ཞ་དམར་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག(འཕྲུངས་འདས་༡༥ཅ-༡༧ཟ༠)གཙན་ཏྲངས་ནས། བཀའ་འགྱུར་ཞུ་དགེ་མཛད། དེའི་དུས་སུ་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དགུང་ལོ་ཉིར་དྲུག་པ(ཕྱི་ལོ་༡༧༠ཁ)ས་བྱ་ལ། དབྱ་ཀོ་པོ་གནས་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་གཙན་ས་ཉམས་གསོ་མཛད། མཛད་ན་ཡང་དེ་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙ�rངས་ཙ་མ་ནས་དགེ་ལྡན་

པར་འགྱུར་བ་རེད། འཇང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འགྱུར་དེ་ཕྱི་ས་སུ་ཀུ་ཕྱི་ཁན་གྱི་ཚ་པོ་མཁའ་འགྲོ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་བྱམས་ཆེན་ཚོས་འཁོར་གྲྭིང་དུ་བཞུགས་པ་རེད། དེར་མ་ཟད་གངས་དཀར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭིང་སོགས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་དགོན་པ་དེ་དག་མཁའ་འགྲོ་བསྟན་སྐྱོང་གིས་དགེ་ལྡན་པར་བསྒྲུར་བ་རེད། བཀའ་བརྒྱད་པ་ནི་དེ་ནས་བཟུང་སོས་ཀའི་ཆབ་རོམ་ལྟར་མ་བྱུར་ཏམ།

མདོར་ན་ཕི་ཕང་གི་ཡུལ་འདི་ན་དགེ་ལུགས་པ་ནི། ཕི་ཕང་བྱམས་ཆེན་ཚོས་འཁོར་གྲྭིང། གཡོན་རྡུ་རབ་རྒྱས་གྲྭིང། གཡོན་རྡུ་ལྷ་བཅུ་གྲྭ་ཚང། སྐྱལ་བཀྲ་གྲྭ་ཚང། འབྲོ་ཕང་གྲྭ་ཚང། ས་ཀོར་གྲྭ་ཚང། ཁ་ཤུལ་གྲྭ་ཚང། བླང་ཀྱང་གྲྭ་ཚང། ཏོར་ཆྱེང་གྲྭ་ཚང། ཐྲ་ཚང་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ཨོ་གཡ་ཁ་ཆུང་ཆུང་རེ་རེའི་ཕྱི་སྐྱང་རེད། མགོན་དཀར་ཚོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང། ཅེ་རི་ཁྲོད། བྲག་དཀར་རི་ཁྲོད། སྨན་ལུང་རི་ཁྲོད། གནས་ཐུ་རི་ཁྲོད། ཚ་ཁ་རི་ཁྲོད། སྒ་ཅཱི་ཡིག་དགོན། གྲོང་ཁ་སྐྱིད་འཛོ་དགོན། བཞག་མ་ཕང་དགོན། དབྱ་གནས་སྒོ་དགོན། དབྱ་བཟང་སྒྲོ་དགོན་པ། ཐུ་གོ་ལྷ་མ་དགོན། ཡར་སྟོད་དགོན། འཇའ་ལྷི་རི་དགོན། ལྷ་ཁང་སུམ་མདོ། འཇའ་ཞུ་མོ་དགོན། མོ་ལ་ལྷ་ཁུར་དགོན།

ས་སྐྱ་ནི། མི་འགྱུར་དགོན། གནས་འཛོམ་ཚོས་སྡེ། མི་ལ་དགོན་ས་ར་དགོན། ཚོ་གསུམ་འཛོམ་པ་ན་དགོན་བཞི་དགོན། ཚོ་གསུམ་འཛའ་རི་ནག་དགོན། སྐྱབས་ཤུལ་དགོན། བཞག་ས་སྐྱ་དགོན། ཐུ་གོ་ཆུབས་དགོན་ས་ར་དགོན། ཐྲོང་བརྡོ་དགོན། ཐང་དཀར་དགོན། ཐེ་གཞུང་ནག་སྐར་དགོན། གཡོན་རྡུ་ཚེ་མགོན་གྲྭ་ཚང་ས་བསྟན་འཚེལ་རྒྱས་གྲྭིང།

ཆྱེང་མ་ནི། གཡོན་རྡུ་ཆྱེང་མ་གྲྭ་ཚང། ཞི་དུལ་དགོན། མཐའ་དམར་དགོན། བོན་མགོ་དགོན། བཞག་ཚོས་གྲགས་དགོན། དབྱ་ཁོལ་རི་དགོན། གེ་མོ་དགོན་པ། བཞག་གོན་ཕོ་དགོན་པའོ། །དེ་དག་ལས་ཕང་དཀར་ནོར་བུ་གྲྭིང་ཞེས་པ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་བཏབ་ཅིང་མཁན་རབས་བྱག་ཁ་ཟླ་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པས་མཛད་ཅེས་པའི་ཡི་གེ་མཐོང་མོད། གར་ཡོད་ངོས་མ་ཟིན་ལ། ལེ་གོའི་དབང་གིས་ངལ་བ་བཏེན་མ་ཐུབ་པས་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་ལཱུས་སོ། །

མེས་ཕོའི་ལོ་རྒྱུས་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་འདི། །
མེས་ཕོའི་ཐ་ཤལ་ལུལ་མཚོན་པའི་ལྟད་མོ་ཡིན། །
མེས་ཕོའི་བྱས་ཐ་ཤས་གཅིར་ཀྱི་བྱེ་མ་རེད། །
མེས་ཕོའི་རྒྱུད་འཛིན་དགེ་གཞིས་གཟིགས་ན་འཚལ། །

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ།

ལྷ་ཕུ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བསྡུས།

གྲོང་སྒོང་།

དཔལ་བཅོགས་བོད་ཀྱི་དཔེ་རྩོམ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས། 《མེས་པོའི་ཕྱལ་བཞག》ཅེས་བོད་སྦ་རབས་པའི་མཁས་པའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཅིག་ཅེས་སྐྱེད་ཅིག་དཔེ་སྐྱེན་གནང་དང་གནང་བཞིན་པའི་མཇུག་བཟང་ལ་བསྡུགས་བརྗོད་དང་སྨྲགས། འདིར་གོང་བརྗོད་དཔེ་རྩོམ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྒྲིགས་པའི《ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མའི་དཀར་ཆག》ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་ཐུང་དུ་ཞིག་བཏོད་པ་ལ། ཐོག་མར་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་གནང་མཁན་ཆོས་སྒྲིག་པ་ཚོས། སྐུ་ངལ་འཛིན་མེད་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བཀའ་འབུམ་རིན་པོ་ཆེ་བསྡུ་སྒྲིག་དང་དཔེ་བསྡུར་གནང་བ་ལ། སྟེང་ཁོང་ཅུས་པའི་གཏིང་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

འདིར་གྱས་པར་སྔོན་ཚད་མ་བྱུང་བའི་འཕྲོས་གཏམ་ལྟག་པོ་ཞིག་བཏོད་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་གནང་མཁན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་ལྟ་བོད་ཁམས་སུ་ཆེས་ཆ་ཚང་བར་བཅོ་དགོས་པའི་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཀྱི་དཔེ་སྡུར་བྱེད་སའི་སྡུར་གཞི་བཀའ་འབུམ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི། སྟེ་དགེའི་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དང་། ཞ་ལུའི་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ལྷ་ཕུའི་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ལས། འདིར་ལྷ་ཕུ་དགོན་པ་དང་དེ་ཕྱག་བཏབ་མཁན་དང་བཅས་པའི་སློབ་ལ་ཆུང་ཟད་སྨྲ་བའི་སྨྲོ་བ་བརྟས་པ་ལགས།

《ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མའི་དཀར་ཆག》ཞོག་ངོས་ ᲨᲧ ནང་། ལྷ་ཕུ་དགོན་འདི་གསུང་ཚུལ་ལ་གྲུབ་ཆེན་ཚོས་རིན་ཆེན་གྱིས་ཕྱག་བཏབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཐོག་མར་གྲུབ་ཆེན་ཚོས་རིན་ཆེན་ཁོང་རང་དུས་ནས་

བྱོན་དང་། བློ་མ་སྲུའི་སློབ་མ་ཡིན་པའི་གསལ་ཁ་མེད་པས་ཞིབ་ཕྲའི་བྱ་ཐབས་བྱས་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་དང་མཉམ་དུ་ལུ་ཕུ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཡང་ཡུལ་མིང་དང་དགོན་གྱི་མིང་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན་གཏམ་གྱི་གཞི་མེད། གཉིས་པ་ལྷར་ན་སྔར་རྗེ་ས་ཆེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ལུ་ཕུ་བ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ཞེས་པ་བྱང་ཞིན་པ་དང་། དེ་ནི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་གྲགས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་པས་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རིན་ཞུ་བས་ཕྱག་བཏབ་པར་མ་འོས་སོ། །

དགོན་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ནི་སྒྲི་ར་དཔལ་ལྷན་བློ་མ་དམ་པར་སློབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་བྱང་བའི་ནང་ནས་བློ་བྱང་ཇོང་ཆུང་པ་ཞེས་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་གཟུངས་ཀྱི་དཔལ་བའི་སློབ་མ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་དང་དེའི་སློབ་མ་རྗེ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དེའི་སློབ་མ་གཙང་བྱམས་པ་རྗོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན། དེས་ན་ད་ལྟའི་དུས་འདི་ནི་སྒྲི་ལོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་བྱང་བར་མངོན་ཏེ་མཚུངས་མེད་རྗོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་རབ་བྱང་བདུན་པའི་ཤེང་པོ་འབྲུག་ལ་འཁྱངས་པས་སོ།[1] ཞེས་བཀོད་གནང་འདུག་ཀྱང། དོན་དངོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་རབས་དེ་ལྟར་མིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཁུངས་སུ་སྟོན་པར་འདོད་དོ། །

དང་པོ། ཕ་ཕྱ་དགོན་ལྷག་བཏབ་མཁན་དང་། ཀ་དྲས་ལྷག་བཏབ་མིན།

ལུ་ཕུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་མཁན་དང་། ཀ་དྲས་ལྷག་བཏབ་མིན་སོགས་རང་ལུགས་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པས་བཙུམས་པའི་ཚད་ལྡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ལམ་ཁྲིད་གསལ་གསལ་ཕེང་ཕེང་དུ་ཡོད་པས། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དང་བཅུར་མཁའ་དཀར་ཆགས་སྒྲིག་པ་པོ་ཐུབ་བསྟན་སློན་ལམ་ལགས་ཀྱིས། "གསུང་ཚུལ་ལ་"ཞེས་དང་། "གསལ་ཁ་མེད་"ཅེས་གསུངས་པ་ནི། ཞིབ་ཕྲའི་བྱ་བར་གཡོལ་བཉམ། མཛད་བྲེལ་དབང་གིས་དགྱུད་ཡིག་འཚོལ་ཞིབ་གནང་ཁོམ་མ་བྱང་བ་ཡང་སྲིད། ལུ་ཕུ་དགོན་པ་ནི་ད་ལྟ་བོད་ལྷོར་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཤཱཀ་ཆེན་ཡབ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་ཀ་ཏ ཡོངས་ཀུ་ཁ་ཅིག་ཆོ་ལ་ཁ ཡ ལ ལ ཡ ལ ལ ཡ ལ ལ

ཁང་གསར་ག�་ཚོར་ཕེབས་ནས། ལྷ་ཕྱ་དགོན་གྱི་བཀའ་འབྱམ་དགེ་སྦྱང་ཆེད་དགེ་གཡར་གནང་སྐབས། ཕ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཀྱིས་ས་སྐྱ་བའི་ལས་ཁྱེད་དང། རིམ་པ་གོང་མའི་ཚོས་དོན་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་འཛིན་ཡོད་དབྱ་འཕྲིད་ལ་བཀའ་འཕྲོལ་ཆོག་མཆན་ཞུས་པ་དོན་སྙིན་གྱིས། ད་ལྟ་ལྷ་ཕྱ་དགོན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་གསོ་གནང་ཐུབ་མེད་ཀྱང། ཉམས་གསོ་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་དང་དང་སྦྲགས། དགེ་འདུན་པ་ཞལ་གྱངས་བཅུ་གྱངས་ཤིག་ཆོས་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་ཡོད།

བོད་ལ་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་གུས་པའི་མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ལགས་ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་གནང་ཐྲོང་ཞིང། ཕ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཡང་ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་གླ་པ་རེད། ཁྱིམ་ཚང་གི་ཁོར་ཡུག་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་བདག་ལ། ཆུང་དུས་ནས་ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་ཐྲོང་ལ། ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་གོང་ཁ་པར་བརྒྱད་བོད་ནང་བཞུགས་པའི་པ་ལགས་ལ་ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་གང་མཁྱེན་ཡིག་ཐོག་ནས་གཏོང་གནང་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་ཡིན། པ་ལགས་ཀྱིས«ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས»ཞེས་ཕྱག་བྲིས་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་ཕོག་འཁྱུ་ཚད་མ་གང་གཏོང་གནང་བྱུང། འདིར«ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས»དང་མང་ཐོས་ཀླུ་སྦྱོང་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས་པའི«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད»གཞིར་བཟུང། བྱམས་པ་ཆོས་རིན་ཆེན་གྱི་འཁྱེངས་ཡུལ་དང། འཁྱེངས་ལོ། ལྷ་ཕྱ་དགོན་གཏུས་ཕྱག་བཏབ་པ། བྱམས་པ་ཆོས་རིན་ཆེན་གྱིས་ལྷ་ཕྱ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་མིན་སྐོར་བཤད་རྒྱ་ཡིན།

ཆོས་རིན་ཆེན་ནས་བྱམས་པ་ཆོས་རིན་ཆེན་ནི། དེང་བོད་ལྷོར་ངས་གཞིས་ཀ་རྩེ་ས་གནས་ངམ་རིང་རྩོང་ཁམས་ཤེ་ཥཱ་ང་ཁ་ཥཱ་ནས་པར་སྐྱ་འཁྱེངས་ཤིང།[2] འཁྱེངས་པའི་ལོ་ཁམས་རེས་གཏན་མེད་ཀྱང། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་རིད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གསོལ་དང་དུས་མཉམ་རིད་འདུག[3] ཕྱི་ངམ་རིང་དགོན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཡང་གནང་ཐྲོང།[4] རྗེ་བཙུན་རིད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གསོལ་ནི་བོད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་བླང་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༩༤ སྐྱ་འཁྱེངས་ཤིང། ༡༩༡༣ ལོར་སྐྱ་འདས་འདུག་ན། བྱམས་པ་ཆོས་རིན་ཆེན་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༠༠ ཡང་ན། ༡༩༠༠ ནང་བྱོན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་དགོས།

འོན་ཀྱང། «ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས»ནང། ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་མཁན་པོ་གནང་ཞེས་འགོད་འདུག་མོད། «སྡེ་པ་གཡས་རྒྱ་བྱང་པའི་གདུང་རབས»ཀྱི་གཤམ་དུ་ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་མཁན་རབས་གསལ་འདུག་པ་དེ་དང།

[2] བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས། ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས། ལག་བྲིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ །

[3] བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས། ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས། ལག་བྲིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ །

[4] བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས། ལྷ་ཕྱ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས། ལག་བྲིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ །

«ངམ་རིང་ཚོས་སྟེའི་ལོ་རྒྱུས་»ནང་། «ཞི་གསེར་»ལས་ངམ་རིང་ཚོས་སྟེའི་མཁན་རབས་དྲངས་འདུག་པ་གཉིས་ཀའི་ནང་། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ཞེས་པ་ཞེག་གསལ་གྱི་མི་འདུག་ན། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་དེ་ཉིད་ངམ་རིང་དགོན་པའི་གླ་པ་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། ངམ་རིང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་གནང་ཞེ་ཡོད་སྟམ།

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པ་མང་ཐོས་ཀློ་སྒྲོག་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས་པའི«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་»ནང་། ས་ཕུར་ཐོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་ལྔ་སྒེག་པ་ཆུ་གོ་འབྲུག(ཕྱི་ལོ་ ༡༩བ།)ལ་མདོག་ལོ་ཟླ་རྟོང་ལུགས་ཀྱི་ལྷག་དགོན་བོད། དེ་ནས་ཀོ་གསུམ། གླུབ་ཆེན་ཚོས་རིན་གྱིས་ལྷ་བཅུ་རྩ་གཉིས་ལོ་ཚེ་བཏབ། ཞེས་འབྱུང་བས་ན། ལུ་ཟླ་དགོན་པ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩བ།ཟླ་བཏབ་པ་དང་། ཟླ་འདེབས་པ་ཐོ་གླུབ་ཆེན་ཚོས་རིན་ཆེན་ནས་བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ཡིན་པ། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་དགུང་ལོ་ ༥༣ ལ་སོན་པའི་སྐབས་ཟླ་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཞིག་པ་ར་སྒྲོད་གསལ་ལོ་བྱང་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་དུས་དེས་ཀྱང་། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༠ ལོར་སྐུ་འཕྲུངས་པ་དང་། གོང་དུ་བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་དང་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གཏོས་དུས་མཉམ་ཡིན་གསུངས་པ་དངོས་བདེན་དུ་གྲུར་ཡོད། ཤེས་ཆེད་ཀྱི་ཁུངས་གཞན་ཞིག་ནི། མང་ཐོས་གླུ་སྒྲོག་རྒྱ་མཚོས་ལུ་ཟླ་དགོན་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩བ།ཟླ་བཏབ་པ་དང་། ཟླ་འདེབས་པ་ཐོ་གླུབ་ཆེན་ཚོས་རིན་ཆེན་ཡིན་པ་གསུངས་འདུག་པས་ན། ང་ཚོ་མང་ཐོས་གླུ་གླུབ་རྒྱ་མཚོ་གི་དུས་སྐུ་འཕྲུངས་མིན་དང་། «བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་»གི་དུས་བརྩམས་མིན་ལས་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁུངས་དེ་འཚོལ་སྟེགས་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་མི་དམན་པ་ཡོད། གང་ལས་ཤེ་ན། གཅིག་ནས་མང་ཐོས་གླུ་སྒྲོག་རྒྱ་མཚོ་མཚོགས་ནི། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་དང་འབྲ་བར་གཙང་སྟོད་དམ་རིང་ཁུལ་ཀྱི་སྒྲེས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ཀྱིས་ཟླ་བཏབ་པའི་ལུ་ཟླ་དགོན་ཡང་གཙང་སྟོད་དམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པས་སོ། །

མང་ཐོས་གླུ་སྒྲོག་རྒྱ་མཚོ་མཚོགས་ནི་བོད་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཚུ་ལུགས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༢༣ ལོར་སྐུ་འཕྲུངས་འདུག་པར་གཞིགས་ཚེ།[5] མང་ཐོས་གླུ་སྒྲོག་རྒྱ་མཚོ་མཚོགས་ནི་བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ཀྱིས་ལུ་ཟླ་དགོན་པ་ཟླ་བཏབ་ནས་མི་ལོ་ ༥༧ ཕྱིན་རྗེས་འཕྲུངས་པ་ཥེས་ཐུབ། ལོ་རྒྱུས་གཏམ་རྒྱུད་དེས་ཀྱང་། མང་ཐོས་གླུ་སྒྲོག་རྒྱ་མཚོ«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་»ནང་བགོད་པའི་ལུ་ཟླ་དགོན་པ་ཟླ་བཏབ་པའི་ལོ་ཚིགས་དང་། ཟླ་འདེབས་པ་ལོ་བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ལགས་ཀྱི་ལ་ཡིད་བརྟན་འཚེར་བར་གྲུར།

མང་ཐོས་གླུ་སྒྲོག་རྒྱ་མཚོའི«བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་»ནང་། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ལགས་ཀྱི་མཚན་ལ་གླུབ་ཆེན་ཚོས་རིན་ཆེན་ཞེས་འཁོད་འདུག་པ་བཞིན། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ལགས་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་

[5] མཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དུང་དཀར་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་སོ། མི་རིགས་དབེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢། ཤོག་རངས་ ༡༥ཆ ནང་།

ངམ་རིང་དགོོན་པའི་སྒྲིག་ཁོངས་སུ་ཞུགས་ཀྱང། ཕྱིས་བྱ་བཏང་བྱེད་པའི་བརྒལ་ཞུགས་འཛིན་གནང་བ་འདུ་སྟེ《ལུ་ཕུ་དགོོན་པའི་ཆགས་རབས》ནང། དེ་ནས་ཁང་གསར་ཕུ་རྡུ་བཞུགས། དེ་སྐབས་ལུ་ཕུ་བཞེངས། ལུ་ཕུ་ཞེས་པ་ལུ་མ(ཆུ་མིག་གི་མིང་གཞན)གཅིག་གི་ཕུ་རྡུ་ཡོད། ཅེས་གསལ་བ་ལས། ཁང་གསར་ཕུར་སྒྲོམ་ལ་བཞུགས་པ་དང། ལུ་ཕུ་ཞེས་པ་དགོོན་པའི་མིང་ཡིན་པ་གསལ་ཁ་བྱུང་ཡོད། གང་ལས་ཤེ་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་མཐོང་ཚོས་སུ་གྱུར་པའི་ལུ་ཕུ་དགོོན་པའི་ས་དབྱིབས་ལས། ཏ་ཅང་ཕུ་ཐག་ཐུང་པའི་གྲོག་ཤུར་དེར་དགོོན་པ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་མ་གཏོགས། གཞན་གྱི་ཡུལ་སྟེ་སོགས་གནས་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད་པས་སོ། །

བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ལགས་མདོ་གཉ་གཞུང་བྱང་ཁང་གསར་ཕུའི་ཕུ་འགོ་བཟང་རི་ལའི་རི་འདབས་ཉལ་ལེ་མ་ཞེས་པའི་གྲོག་ཤུར་དེར་སྒྲོམ་ལ་བཞུགས་སྐབས། མནལ་ལམ་དུ་དགོོན་པ་ཞིག་འདེ་བས་དགོོས་པ་རྨི་ས། དེ་ནས་དགོོན་པ་ཕྱག་འདེ་བས་པའི་མ་ཡུལ་འཚོལ་བར་ཕེ་བས་སྐབས། མདོ་གཉ་གཞུང་བྱང་ཁང་གསར་ཕུའི་ཕུ་ཆེ་ཏྲས་ལ་དང། དལལ་རི་སོགས་སུ་ཡུན་རྒྱང་བཞུགས་ཀྱང་དགོོན་པ་ཕྱག་འདེ་བས་པའི་ས་རིས་བཀྲ་བ་མ་གཟིགས། དལལ་རི་ནས་ནས་རོས་ཕུ་བརྒྱད་མདོ་གཉ་གཞུང་བྱང་ཁང་གསར་ཕྱོགས་སུ་ཕེ་བས་དུས་ཕུ་ལུའི་གནས་དེ་གཟིགས་ཞིང་ས་རིས་བརྟག་པ་གནང་སྐབས། ལུ་ཕུའི་ཕྱོགས་བཞིའི་རི་རྣམས་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རི་བཀྲ་ལེགས་པར་གཟིགས་ཞིང། ཕྱོན་སྨོན་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཐུ་བཅན་པས་སྐབས་དེར་ད་ལྟའི་དགོོན་དེ་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ཕུ་ནས་ལུ་མ(ཆུ་མིག)ཞེས་ཀྱང་གསར་དུ་ཐོན་འདུག་པ་[6] དེར་བརྟེན། བྱམས་པ་ཚོས་རིན་ཆེན་ལགས་ཀྱིས། ཐུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་དབང་དེ་དག་ལ་དགོོངས་ནས་ཕུ་ལུ་དགོོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པ་རེད་སྟེམ།

གཉིས་པ། ཕུ་ལུ་དགོོན་པའི་བྱབ་མཐའ་དང་རྒྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན།

ལུ་ཕུ་དགོོན་ཞེ་དལལ་ལྟན་པ་སྒྲུའི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་ནང་གསེས་ཚར་ངོར་རྫོང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། རྫོང་ལུགས་སྤགས་མགོོན་ཆུང་ངུ་ཞེག་ཡིན་ལ། བླ་གྲངས་མང་བའི་སྐབས་སུམ་ཅུ་དང་ཕྱེ་བའི་སྐབས་བཅུ་ཙམ་ཡོད་པར་སྟེ། སྒྲི་ར་དགོོན་པའི་སྒྲིག་ཁོངས་ས་སྒྲ་རྫོང་པའི་ལུགས་ཡིན་མོད། ནས་རྒྱུན་ཚོ་གཅིག་ལེན་ཁོད་སྒྲུབ་སྐོར་གསུམ་གཙོས་པའི་ཐུན་ཚོས་ཀྱི་ཚོ་གཅིག་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་ལེན་གནང་གི་འདུག བོད་ལ་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང་གཙང་ལ་སྟོད་བྱང་ཁུལ་གྱི་བྱང་གཏེར་ལུགས་ཐུ་མ་བདེ་སྒྲུག་རིན་པོ་ཆེ་ལུ་ཕུར་གདན་ཞུས་ཀྱིས་རྗོ་རྗེ་བཅུ་ཙལ་དང། སྒྲུབ་སྐོར་གསུམ་དབང་

[6] བདག་གི་པ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ལགས་སུ་ཞལ་པར་བརྒྱད་འཚམས་འཇི་ཞུ་སྐབས། ལུ་ཕུ་དགོོན་པའི་སྐོར་ལས་འཛོམ་པའི་གཏམ་བཀོད་པ།

ལྷང་འཁྱིད་བཀའ་སོགས་གནང་ཞིང། དེ་བཞིན་བྲག་དམར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ཀྱང་ལྷ་ཕུར་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ལམ་འབྲས་དང། སྨོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་དབང་ལྷང་གནང་བ་སོགས་བྱུང་འདུག ।

བདེ་སྲུག་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༠ ལོར་གཙང་སྟོད་བདེ་སྲུག་ཏུ་འཚུངས་ཤིང། བྱང་གཏེར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་འཚུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་གཅོས། ས་སྐྱ་དང། དགེ་ལུགས། བཀའ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པའི་ཐུབ་ཆེན་མང་པོའི་མདུན་ནས་ཚོས་བཀའ་གསན་ཤིང། ཁྱད་པར་བྱང་གཏེར་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཐུབ་མ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཞིང་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༧༩ ལོར་ཤར་ཁུམ་བུར་སྐུ་འདས།[7] བྲག་དམར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནི་གཙང་སྟོད་བྲག་དམར་དུ་སྐུ་འཚུངས་ཞིང། དགུང་ན་ཆུང་དུས་ཁམས་སྡེ་དགེ་རལ་གཅིག་ཏུ་ཝེས་ཏེ་འཛམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་གཅོས་ཚད་ལྡན་བློ་མ་དུ་མའི་མདུན་མི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་རིང་གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་དགེ་གཟིགས་ལེགས་པར་མཛད་རྟེས། ཕྱིར་ཕ་ཡུལ་གཙང་སྟོད་དུ་ཞེས་འགོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་སྒྲོང་བའི་ཐུས་སུ་བོད་ལ་དུས་འགྱུར་བྱུང། རིག་གནས་གསར་བརྟེའི་འཕར་འཛིང་སྐབས། བྲག་དམར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེར་འཕར་འཛིང་ཕུལ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་སྒྲགས། མི་མང་ཚོགས་འདུར་བསྒོང་ནས་བྲག་དམར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་གཟིམ་ཁང་ནས་འགོད་སྒྲུ་ཏུ་ཏུར་བཙོན་ཅན་པ་ཚོ་འགྲོ་སྐབས། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ཁོང་ཉིད་གཟིམ་ཁང་དུ་སྐུ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པས་ཏུར་བཙོན་ཅན་པ་ཚོ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར།[8]

བོད་ལ་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་གོང། དགོན་པའི་རྟེན་གཅོ་གོ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་ཐུབ་དབང་ཐོག་ཚད་མ་དང། མི་འཚུགས་པ། ཏོ་རྟེ་འཆང་མི་འཚུགས་པ། ལི་སྐྱ་དང། གསེར་སྐྱ། ལི་དང་གསེར་ཟངས་མཚོད་བཏེན་བཅས་ ༧༠ཅ སྒྲན་འཛིན་གྱི་ཕོད་དཔག་མེད། སྒྲན་རས་གཟིགས། ཐུབ་དབང། བརླ་འབྱུང་གནས། ས་སྐྱ་གོང་མ་ནམ་ལྷ། གཞན་ཡང་རྟེན་སྐྱ་ལམ་འབྲས་བླ་མ་རྒྱུད་པ། ཀུན་རིག་ལྷ་སོ་བདུན། རིས་མེད་སྐྱ་དང་བླ་སྐྱ། དཀྱིལ་འཁོར་ཆོང་མ་བཅུ། ཞལ་ཐང་ཆོང་མ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ། དགོན་པའི་འདུ་ཁང་གི་ལྷེབས་རིས་སུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐྱ། རྟེ་འབངས་ཉེར་ལྷ། བདེ་གཤེགས་བརྒྱད། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག ཀུ་རུ་མཚན་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད་བླ་མ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས། ལྷུང་གཤགས་སོ་ལྷ། སྨོལ་མ་ཉེར་གཅིག་སོགས་བཞུགས།[9]

དགོན་པའི་གསུང་གི་གཙོ་བོ་གསེར་ཡིག་ལས་བྱུས་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཕྲེས་མ་གཏེག གསེར་འབུམ་བོད་བཅུ

[7] བདེ་ལུགས་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར། ལྷགས་པར་མ། བོད་ཀྱི་དགེ་མཛོད་ཁང།

[8] ཆོས་པ་བདག་ཚུང་དུས་པ་ཡུལ་དུ་ལུགས་རྟེ་འགྲོ་སྐབས། ལུགས་རྟེ་ཀྱིས་པ་ཁང་གསར་གནས་བསྟན་པའི་པ་སྟོབས་ལགས་ཀྱིས་བྲག་དམར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་གསུང་པ་བ་ལྷ་དྲན་པ་གང་གསོས་བཀོད་པ་ཡིན།

[9] བསོད་ནམས་བཀྲིས། ལུ་ཕུ་དགོན་པའི་ཚགས་རབས། ལག་བྲིས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ཅ ।

བཞི། ཉིས་ཁྲི་པོད་བཞི། བརྒྱད་སྟོང་པ་པོད་གཉིས། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་། གསང་འདུས་རྩ་སྡེལ། ཀ་ཏྱི་གཱ་ས་ཀུན། ཉིས་ཁྲི་ཕྲུང་བ་པོད་བཞི། དཀར་འབུམ་གཅིག ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཆ་ཚང་གཅིག ཆུ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་པོད་སོ་བརྒྱད་སོགས་བཞུགས།[10]

གསུམ་པ། ཡུ་ཐུ་བཀའ་འབུམ་སྒྲུབ་སྐོོབ་ཁྱེས་གཅེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད།

དཔལ་པོད་ཁམས་ཐུ་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དགེ་བསྡུར་ཞུ་སའི་དགེ་རྒྱུན་ཆ་ཚང་ཤོས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཡ་གྱལ་ཡུ་ཐུ་བཀའ་འབུམ་ནི། མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ཀྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ཆུང་ལཆུ་བ་ཁོད་འཆི་བ་སྲོག་ལ་ཐུག་ཀྱང་སྲུང་སྐྱོབ་ཞུས་པའི་བཀའ་དྲིན་ཉག་གཅིག་རེད། རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་མདོ་གཅིག་ཀུན་བྱང་ཁང་གསར་གྲོང་ཚོའི་གསར་བརྗེའི་ཐུ་ཏུ་ཅི་དར་ཆུས་ཞེས་པ་ཁོང་། བདག་གི་མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱིས་ཆུང་བྱིས་པའི་དུས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་རེད། དེར་བརྟེན། ཐུ་ཏུ་ཅི་དར་ཆུས་ཀྱིས་མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་མཆོག་ལ་འཕགས་འཛིང་དང་།སྦྱིན་ལས་མ་སྐྱེལ་བར་ལས་བཟོད་གང་ཡང་གི་བསམ་པས། མདོ་གཞུང་བྱང་ཁང་གསར་གྲོང་ཚོ་དང་ཕག་མི་རིང་བའི་སར་དགུན་གྲོ་སྲུང་བར་བཏང་།

མེས་པོ་མཆོག་གི་གོ་སྐབས་དེ་དམ་དུ་བཟུང་སྟེ། ཉིན་དཀར་དགུན་གྲོ་སྲུང་ཞིང་། ངམ་ནག་མཚན་མོའི་དགུང་ལ་ཁོང་གཅིག་བུས་བྲོས་མ་འགན་པའི་ངང་། ལུ་ཐུ་དགོོན་པའི་ཚ་ཆེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཆུམས་རི་བྱག་དང་། ས་སྒྲས་ཕ་ཁྱིམ་ཟུར་ཁང་གི་ལུག་ལྷས་ཀྱི་ཀྱང་འདེ་བས་ས་ལངས་པ་གཉིས་པ་ཀུན་ལ་ཁྱུད་ཀུ་སྲུང་སྐྱོོབ་ཞུས། ཁ་ལྷས། ཕ་ཁྱིམ་ཟུར་ཁང་གི་ལུག་ལྷས་ཀྱི་ཀྱང་འདེ་བས་ས་ལངས་ཀུ་ཡངས་སྐབས། ཁ་ལྷོན་ཀྱི་ལྷས་ཡུལ་རྩམས་ནས་ལྷོ་ཕ་ནས་ཁ་ལྷོ་ཕ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཀྱང་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ལ

ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་ཞིག་མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ལས་ད་ལྟ་ཡང་ང་ཚོའི་མིག་ལམ་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ཀྱིས། ཆོང་བཞི་ཙ་གཏོར་སྒྲབས་པ་ཁྱིམ་ཟུར་ཁང་གི་ལྷག་ལྟས་ཀྱི་གྲྭང་འདེ་བས་སུ་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་པོ་ཞིག་སྦས་པའི་ཁྲོད་ལྷ་ཐུ་ས་སྒྲ་བཀའ་འབུམ་ཡང་བཞུགས་ཡོད།

བོད་ལ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས་རྗེས། པ་ཁྱིམ་ཟུར་ཁང་གི་ལྷག་ལྟས་ཡང་གཞུང་བཞེས་བཏང་སྟེ་མདོ་གཅིག་གཞུང་བྱང་ཁང་གསར་གྲོང་ཚོའི་རྩ་ཁག་གི་ལྷག་ལྟས་བྱས། མི་དམང་ཀུང་ཧྲའི་ནམ་ཟླས་སྒྲོལ་བའི་ཉིན་ཞིག་རྩ་ཁག་གིས་ལྷག་ལྟས་དེ་བཟོ་བཅོས་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང། སྒྲབས་དེར་མེས་པོ་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ལགས་ཀྱིས་གསང་སྒྲས་གནང་བའི་ས་སྒྲ་བཀའ་འབུམ་གཙོས་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཆུམས། ལྷག་ལྟས་ཀྱི་ཅིག་གསེང་ལས་མངོན་བཞིན་ཡོད་པ་སྒྲབས་དེའི་རྩ་ཁག་གི་འགོ་ཁྲིད་བདག་གི་ཞང་པོ་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་གཟིགས་མ་ཐག ལས་མི་ཆུམས་ཞལ་ལགས་ཏུ་བཏང་སྟེ། ཞང་པོ་ཁོང་སྒྲ་ཆུང་གིས་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མངོན་བཞིན་པའི་ལྷག་ལྟས་ཀྱི་ཅིག་གསེང་ལ་འདུག་ཞལ་བསྒྲོན་པ་དང། ལས་མི་ཚོར་ལྷག་ལྟས་ཀྱི་ཁྱད་བཟང་བཟོ་བཅོས་མི་དགོས་པའི་ཞལ་ཏུ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ལས།[11] པ་སྒྲ་བཀའ་འབུམ་དང། བཆུད་སྟོང་པ་གསེར་ཚོས། ཀུན་རིག་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པ། སྒྲ་ཐང་ཆེན་པ་སོགས། གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྒྲ་བརྒྱན་ཏེ་སྟེང་ཅིག་རིག་གནས་གསར་བརྩེའི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཐུབ་པས། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་འཇིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་དོ།།

[11] ཆོས་པ་པོ་བདག་པོད་དུ་འདུག་སྒྲབས་ཞང་པོ་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སྒྲབས་དེའི་གནས་ཚུལ་གསུང་བ་ཕྱིར་ཏན་ཀྱིས་བཀོད་པ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་གི་དེང་རབས་རྩོམ་རིག་གི་ཉམས་རྒྱུ།

ཡེས་ཅིས་བཀྲམས། རྒ་ཅག་རྒྱལ་བཟང་ཡུང་རིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ།

བློ་མཐུན་ཏོ་ཎ་ཅིན་ཐོ་ཡིས་མངོན་བསྒྲགས་མཛད་པའི "འཚམ་མཐུན་སྨྲི་ཚོགས" སུ་འགོད་པའི་དེ་རིང་གི་རྒྱ་ནག་ཏུ། བགྲང་ཚོད་མེད་པའི་ཉེ་མ་རེ་རེ་ཡི་ཡ་ང་ཞིང་སྨྲི་འདར་བའི་གསར་འགྱུར་དཀའ་གིས་ཁེངས་ནས་ཡོད། ཆགས་མོ་གསེར་ཁྱར་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་བསྟད་པའི་གླུ་ལེན་བྱོ་རྡུང་རེ་རེ་ཡིས་ཉེ་མ་རེ་རེའི་མེམས་སྐྱོ་བའི་གསར་འགྱུར་དཀའ་ཅི་ཡང་མི་མངོན་པར་བྱས་འགྲོ། ཉེ་མ་རེ་རེ་ལ། "ང་ཚོས་མཐོང་དུ་མེད་པ་ནི་དཀའ་སྡུག་གི་སྐོབས་སུ་ཚུད་པའི་ཉམ་ཐག་གི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་གོ ། ཐོས་སུ་མེད་པ་ནི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་གི་ཟྭངས་ཟད་པའི་གླུ་སྐད་དོ། །དར་ཡོལ་རྒྱབ་ཏུ་ཅི་བྱུང་གི་འཚོ་བའི་སྐྱོ་གར་རེ་རེ་ནི་ནམ་ཞར་དུ་མཐོང་དུ་མེད་དོ། །ཡོད་ཚད་བདེ་འཇགས་དང་ཞི་བདེ་ཡིན་པར་བསྟད་པ་ཅམ་ལས། ངོ་ལོག་གི་དོན་རྒྱུན་རེ་རེ་ནི་བགྲང་དུ་མེད་པའི་ཚོད་དུ་བདོག་སྟེ། སྐྱེ་བོ་གཅམ་ཞིག་སྨྲོས་སོང་། སྐྱེ་བོ་ཅི་ཅམ་དུག་གིས་བཟེ་སོང་། འཚོག་ཆས་དང་སྨན་མི་བདོག་པའི་བུས་པ་གཅམ་ཞིག་འཆི་ལམ་དུ་ཕྱིན་སོང་། འདི་ལྟར་ས་ཐུར་ཏེ་ཕྱིན་ནོ་ལྟང་ལ་བུད་ཡོངས་ངོ།། བདེ་སྐྱིད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་བདེ་སྐྱིད་འབའ་ཞིག་ལས་ཅི་ཡང་མ་ཚོར་བས། བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་ཉམས་བའི་སྐྱེ་བོ་དག་

གོས་ཁུ་སྒམ་མེར་ཐུག་བསྡལ་བའི་རྟོག་ཟེས་དག་ཁུར་དུ་ལེན་པ་ལས། ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ལྷོད་འཇགས་ཤིག་ཟད་དེ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། སྐྱེ་བོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ནི་ཐོ་ལས་ཡར་བ་ཞིག་རེད་དོ།།"(ཆེའི་ཁ་ཕྱོད་ཌཱ་ཡི《སྐྱེ་ཤིང་དོ་ལྷམ》ལས་དྲངས) བདག་ཉིད་ཆེས་འཇིགས་ས་ནི་སྐྱོ་གར་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་གར་གོ་མེད་ཚོར་མེད་དུ་གྱུར་འགྲོ་བ་དང་། སྐྱོ་གར་གོ་མས་གཤིས་ཤིག་ཏུ་ཆགས་འགྲོ་བ་དེའོ། ། རྒྱལ་ཁབ་འདིར་སྐྱོ་གར་ཡོད་ཚད་སྦྲོ་གར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སོང་། བཅོ་བ་མེད་པས་མིག་ཆུ་མེད་ལ། བྱམས་བཅོས་སྟོང་པས་མེས་གསོ་དང་ཐུ་ཡང་བཏྲག་འགྲོ་བ་དེའོ། །སྐྱམ་ས་ཆེན་མོའི་ཚོམ་རིག་དགག་སྟྲབ་ཀྱིས"སྨོན་དཔོན་ཆེན་མོ་འཚོལ་བ"ཞེས་པའི་ལས་འགྱུལ་ཞིག་གི་དབུ་བསླངས་བར་བདག་གིས་མཉམ་འཛོག་བཀྲིས་པ་ཡིན། སྟྲན་སྟོར་ལས་རིགས་པ་འགོར་ཆེན་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཚོག་ལྟེ་དེ་ཚད་ཅན་རེ་ངོ་སྟོད་དང་མཚམས་ས་སྟྲར་ནས་དེ་འཕེལ་གྱི་བགྲོ་གྲེང་ཡང་མང་དུ་བྱས་ཏེ། སྟྲེ་བོ་འདི་དང་འདི་དག་ནི་རྒྱ་ནག་དེང་རབས་ཚོམ་རིག་གི་སྨོན་དཔོན་ཆེན་མོ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཁོ་ཚོའི་བརྒྱམས་ཚོས་ནི་ནོ་སྦྲལ་ཚོམ་རིག་གི་ཐེབ་ཚོས་ལས་ལྡ་ས་ནས་བརྒལ་འདུག་སྐད་སོགས་གྲེང་སོང་མོད། ཤིན་ཏུ་ནས་རིང་བའི་བརྒྱམས་ཚོས་དེ་དག་གི་དེ་བ་བྱང་མཐོང་བའི་དུས་ཉིད་དུ། གང་མོ་འཚོར་འོས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཚོམ་རིག་སྨོན་དཔོན་ཆེན་མོ་སུ་ཡིན་མིན་ཀྱི་དབྱད་གྲེང་འདེའོ། ། སྨོན་དཔོན་ཆེན་མོ་ཡོད་དང་མེད་ནི་རྒྱ་ནག་དེང་རབས་ཚོམ་རིག་གི་མིག་སྟའི་གནད་དོན་ཞིག་གཞར་ནས་མིན་ཏེ། རྒྱན་ལྡན་དུ་གནས་པའི་ཚེ་སྲོག་གི་ཚོར་བ་ཡང་བསྐྱར་འཚོལ་ཞིབ་དང་། མི་ཚོས་ཀྱི་འགག་ཚ་ཡི་གེར་བྲི་རྒྱ་དང་། དང་བདེན་གྲེང་བའི་སྟྲོང་ས་ཀྱོ་བས་བཅས་ནི་རྒྱ་ནག་དེང་རབས་ཚོམ་རིག་གི་མིག་སྟའི་གནད་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །

ཤིན་ཏུ་ནས་ཡ་མ་གཟུགས་སུ་གྱུར་འདུག་པའི་རྒྱ་ནག་སྒྲི་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་ཚོམ་མཁན་དག་ཀྱང་མི་སེར་དང་མཉམ་དུ་ཀུད་པའི་ལམ་དུ་ཕྱོགས་སོང་སྟེ། ཚོམ་མཁན་ནམས་ནི་མི་ཕ་ཅང་ཁ་ཅིག"ཡིད་ཁྲོན་བྱས་པའི་མི"ངུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པ་དེ་དང་། མི་ཕ་ཅང་ནམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ངོས་སུ་བདོག་པའི་ཚོམ་མཁན་དག་ནི་ལུག་མགོ་བཀལ་ནས་ཁྱི་ཤ་འཚོང་མཁན་དུ་གྱུར་འདུག་པ་དེ་དང་། དགོན་རིགས་དག་གི་ཆང་ཅོག་འགྲམ་གྱི་སྟེ་ལེན་པར་གྱུར་འདུག་པ་དེས་སོ།། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་སྐྱོ་ཥོས་ཤིང་སྐྱོ་དགོས་པའི་སྟང་ཚུལ་རེད་ཨང་། དེ་ལྟ་ནའང་། རྒྱ་ནག་གི་མི་འགོར་གྲངས་ཚད་དང་མཉམ་པའི་དབེ་དེབ་ཁྱོམ་ར་ལ་སྟོན་མཁན་ཀྱི་གྲགས་ཅན་ཚོམ་མཁན་དག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་ཆེ་བའི་ཚོམ་ཡོན་དེ་ཐོབ་ཟིན་ཚེ་བློ་ཟད་ཀྱིས་བདེ་འགྲོ་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱམས་ཚོས་དག་ཀུན་དགའ་ར་བར་བསྒྲིགས་རྟེས་རང་ཉིད་ནི་"སྨོན་དཔོན་ཆེན་མོ"ཞེག་ཡིན་སྟྲམ་གྱི་དགའ་བདེའི་ཚོར་བས་ཁྱབ་འདུག་པ་དེའོ།། ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཐད་ཀྱི་ཁ་ཟེ་དབང་ཐང་ལ་དམིགས་ཏེ་བྱེས་པའི་བརྒྱམས་ཚོས་དག་ལ་ཚོམ་རིག་གི་རིན་ཐང་བས་ཁ་ཞིག་ཐང་ཆེ་བ་ཞིག་གང་ན་ཡོད་དེ་གཞར་ནས་མེད་དོ། །

བདག་གིས་བལྟས་ན། རྒྱ་ནག་དེང་རབས་རྩོམ་རིག་ལ་ཚབས་ཆེ་བའི་རིམས་ནད་ལྟ་ཞིག་འགོས་ནས་ཡོད་དེ། དང་པོ། "རིག་པ་ཚུང་བ་" ཁོ་ན་ཡོད་པ་ལས། "ཤེས་རབ་ཆེ་བ"མེད་པའོ།། གཉིས་པ། སེམས་ཁམས་མཚོན་པའི་བརྡེ་བ་འབའ་ཞིག་ལས། བདེན་དོན་གླེང་བའི་སྒྲ་ཕྱི་ནང་ཀྱིས་དབེན་པའོ།། གསུམ་པ། ཁྲག་ཏི་ཏོ་འཚེ་བ་ཁོ་ན་ལས། བརྡེ་བ་དང་སྐྱོ་བས་སྟོངས་པའོ།། བཞི་པ། གཙོས་བཅས་ཀྱི་ལུང་ཕྱང"འཚོ་བ"འབའ་ཞིག་ལས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཚོལ་སྟེགས་བྱས་པའོ། ། ལྔ་པ། གཉིས་སྦྱོར་ཆགས་སྲིད་ཀྱི་ཚུ་རོལ་ཏུ་འཚོ་བ་ལས། གཏན་དུ་འཚོ་བའི་ཕ་རོལ་ལ་འཕྲིང་ཞིན་དབེན་པའོ།།

ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་དེང་རབས་རྩོམ་རིག་གི་རིམས་ནད་དང་པོ་སྟེ། "རིག་པ་ཚུང་བ" ཁོ་ན་ཡོད་པ་ལས།"ཤེས་རབ་ཆེ་བ"མེད་པོའོ།། ཞེས་པ་འདིར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རྩོམ་མཁན་འདི་དག་གི་ཚབ་མཚོན་མི་སྣ་ནི་"ཁུ་ཏུ་རིག་གནས"དགེ་མཚོན་དུ་བལྟ་བའི་ཚན་ཀྱིས[1]རེད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཐུ་བའི་མཇུག་ཏུ་ཡང་བསྒྲུར་བར་དུ་བཏབ་པའི་ཚན་ཀྱང་ཐུ་ཞུ་ཡི་སྒྲུང་རིང་ 《གྲོང་ཁྱེར་བསྐོར་བ་》 དང། རིག་གཞུང་བཙུམས་ཚོས 《དབྱར་ཞིབ་བསྡུར་གསུམ་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟ་བ་》དག་ནི་དེང་རབས་རྩོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་དུ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཐུག་རྩོམ་རིག་གི་མཚན་སྟན་གསོལ་ནས་ཡོད་ནའང། གཟེ་བརྗེད་ཀྱི་སྟན་པ་འདི་དག་གིས་ནམ་ཞར་དུ་ཁ་གསལ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ནི། ཚན་ཀྱང་ཐུ་ཞུ་ཡིས་མི་མང་དང། རིག་གཞུང་དང། སྒྲུ་ཆལ་ལ་གསོག་གསོས་དང་གཡོ་ལས་བཀྲིས་པའི་བཀག་རྒྱ་དང་འཕན་རྒྱ་ཕུད་ཀ་ཞིག་ཕྱི་ནང་ཀྱི་ཁ་ཕྱེད་ཀ་ཡིན་ཚོད་ཀྱང། ཕན་ཚུན་གཅིག་སྟེལ་ཀྱི་ངོ་རྒྱའི་དུས་རབས་འདིར་ཁོའི་ངན་ཞེས་ལ་རིན་ཐང་ཅི་ལྟར་བསྟན་ནས་འདུ། ཟློག་ཟླད་ཆེས་འགོར་ཞིག་དང་མཚུངས་པ་ལས་ཅི་ཡང་མིན་ནོ།། དོན་སྟེང་རེས་ཅན་ཞིག་ལས་ཐེ་ཡང་མིན་ནོ།། ཚན་ཀྱང་ཐུ་ཞུ་ནི"གནས་སྐབས་ཀྱི་འཚོ་བའི་སྒང་དུ་འཇིག་རྟེན་ཕུང་ལ་སྦྱོར་མཁན"ནས། "གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཐུན་ཀྱི་དགོས་པོར"སྟོན་པོ་སྟེ་ཀྱང་ཅི་[2]དང་ཀོང་ཧུ་ཀི་ལང[3]གི་ཁྲག་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ།། ཚན་ཐུ་ཞུ་ཀྱང་ལ་གཞུག་མར་གནས་པའི་མི་ཚེའི་ཚྭང་བས་སྟོངས་ལ། ཚེ་སྲོག་གི་རིན་ཐང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་འོས་པའི་ལྷལ་བཞག་སྟ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའོ།། ཚན་ཀྱང་ཐུ་ཞུ་ཡི་བློ་རིག་ནི་བརླུས་སྟོད་དང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ངལ་ཅོལ་ལ་གཞོལ་བའི་མི་མེར་དག་གི་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་

---

[1] 钱钟书 ཚན་ཀྱང་ཐུ་ཞུ། ᠵᠢᠨᠭ᠋ᠣᠨ᠋ᠳᠤ᠋ᠨ᠋ᠠᠮᠠᠨ᠋ᠳᠠᠨ᠋ᠤ᠋ᠨ᠋ᠣᠷᠣᠨ᠋ᠳᠤ᠋ᠪᠢᠴᠢᠭᠡᠯᠡᠭᠴᠢ᠋ᠳᠤᠮᠠᠨ᠋ᠳᠠᠨ᠋ᠤ᠋ᠨ᠋ᠣᠷᠣᠨ᠋ᠳᠤ᠋ᠪᠣᠯᠤᠭᠰᠠᠨ

དམན་ཏེ། ཁོ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་ལ། དགེ་ལྡན་དང་བདེན་ཟུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཕུགས་བརྟོལ་བའི་ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དེ་བས་ཀྱང་དོ།། རྒྱ་མཚན་དེས་ཆན་ཏོ་ཉུ་ཀྱང" རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་པོ་"ཞེག་གི་ཐོལ་ཀྱིས་འཚོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞེང། དེ་ཡང་མི་ཚེ་རིང་པོའི་བར་དུའོ། །

ཆན་ཀྱང་ཏོ་ཉུ་ཡི་སྒྲུང་རིང་ 《གོང་ཁྲེར་བསྐོར་བ་》 དང། རིག་གཞུང་བརྙམས་ཚོས་ 《དབྱུད་ཞིབ་བསྡུར་གསུམ་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟ་བ་》 བཅས་གང་ཡིན་ནའང། རྒྱ་ནག་གི་ཆོས་རིག་གི་སྒྲུབ་དང། རིག་གཞུང་གི་ཐུན་བ་ཚད་བརྒལ་རང་བཞིན་གྱི་མཆོ་བས་མ་དང། ཐུན་ཐོག་གྱི་ཡུལ་ཁམས་ཅི་དང་གང་ཡང་མེད་དོ། ། 《གོང་ཁྲེར་བསྐོར་བ་》 ནི་རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་གི་ཐུན་བ་ཡིན་ནའང། གཡུལ་ས་ཡི་མེ་ཡི་དུ་བ་དང། ཁྲག་གི་མིག་ཆུའི་ཁོད་དུ་ཐོག་བཙོས་ཀྱིས་འཐབ་པའི་ཐུན་ཟླ་དག་ལ་ནི་ཆོས་མཁན་རང་ཉིད་ལ་བརྩེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། བརྙམས་ཚོས་དེའི་འཇིང་ས་ཤེས་ནས་ཡོད་པ་ནི་རང་ཉིད་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་རང་ལྷ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རོལ་རྩེད་ཅིག་གོ།

མ་ཁས་དབང་ཟླ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ
མཆོག་ལ་བཅར་དེ་ཞུས་པ།

མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་བཅར་དྲི་ཞུས་པ།

།།ཨཱ། །མཁྱེན་བརྩོང་དང་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཐུག་པའི་ནི་གཞོན་སྨོན་གཉིས་པའི་སྟེ་གཅིག་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁག་དང་འཛིལ་བའི་ཚད་མཐོའི་ཆེད་ཅོམ་བསྡུ་རྒྱབ་ཀྱིས་ "ཆོས་དྲང་དཀར་པོ་" ཞེས་པའི་དུས་དེ་བ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ལོ་མང་རིང་འདོན་ཐེངས་མང་པོ་ཐུ་མ་ཐུད་འགྲེམས་སྟེལ་གྱིས་བོད་མིའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གཞུང་ལ་གཉན་འཛིང་ཅན་གྱི་དུས་སྐབས་འདིར་སྲི་ཞུ་ཟླ་མེད་བསྐྱེས་འདུག་པར་ཡི་རངས་བསྡུགས་བརྗོད་དང་འབྲེལ་ད་ལམ་ཐུན་ལ་གནང་བའི་ཏི་བ་ཁག་ལ་རང་བློས་གང་ལྟོགས་ཀྱི་ཏེས་ལན་འབྱལ་རྒྱའི་འབད་བརྩོན་ཞུ་ཡིན།

བཀའ་དྲི། རིན་པོ་མཆོག་ཕོག་མར་གྲ་སའི་ནང་གསན་བསམ་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་ཁྲིད་དང་འགན་འཛིན་བཞེས་པར་བརྟེན། སྲོལ་རྒྱུན་འཚད་ཉན་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་དབར་ཁྱད་པར་གང་གཟིགས་པ་དང་། ང་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མཐར་མ་ལྷུང་བ་དང་། ལེགས་ཚ་བསྡུས་པའི་ལམ་སྲོལ་གཞན་ཞིག་རྟེན་ཏེད་ཐབས་ཡོད་དམ། ཁ་ཡོད་ན་དེ་ད་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཕྱིད་བྱུས་འདི་ཡིན་ནམ། དེ

བཀའ་ལན། སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་གཉིས་སློན་ཚན་ཅམ་མ་ཡིན་པར། དགོས་དམིགས་དང་ཐབས་ལམ། ངོ་བོ་བཅས་ཐ་དད་ཅམ་མ་ཟད། ཕལ་ཆེར་འགལ་བ་ལྟ་བུར་གནས་སྐབས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་མཐར་མ་ལྷུང་བ་དང་ལེགས་ཚ་བསྡུས་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞེས་ནི་ཅི་ལྟར་ཞེས་ཀྱང་ཅཏན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་འདི་དེ་འདྲ་ཞེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འབད་རྩོལ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་མི་རྒྱང་བ་མེད་སྟེ།

བཀའ་དྲི། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལོ་མང་བཅན་བྱོལ་གཞུང་ནང་ཕྱག་ལས་གནང་སྟེ། ཁྲིམས་བཟོ་དང་། དེ་བཞིན་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་བྱུས་མང་པོའི་ཟིན་བྲིས་དང་། གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཐུགས་འཚུང་བཞེས་པར་བརྟེན། དེ་དག་དགོས་གལ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་དེ་དག་ལག་བསྟར་གནང་ཁག་པའི་འགོག་རྒྱུན་གཙོ་བོ་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་ཤིག་གི་མངོན་འདོད་བསྟུན་སྟད་བཅུགས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྲིད་དམ་སྲྀ་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་བྱུས་རྣ་འཛིན་ཞིག་ཡིན་རུང་། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས་དེ་དག་གི་རྒྱབ་རྟེན་ལྟ་གྲུབ་དང་ལྡན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་མེད་ན་འཐལ་མེ་ལ་རིང་ལུགས་སམ་དགོས་མཁོའི་རིང་ལུགས་སུ་འགྱུར་ཅེན་ཆེ་བ་མ་ཟད། ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སྟེ་མོ་བ་རིམ་འགོས་སྐབས་སྲིད་བྱུས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐོག་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཡང་དགོས་གལ་ཆེ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན། ཡིག་འཛིག་མང་ཅམ་བྱ་དགོས་བྱུང་བའི་དགོས་གལ་དེ་ལྟར་དང་། དེ་བཞིན་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་གཉིས་ཀའི་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཚད་ལྡན་ཞིག་འབྱུང་བའི་འཇུག་ངོས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་དབང་སྒྱུར་ལས་འདས་ཏེ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་དུ་འགོ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཁྲིམས་དང་སྲིག་གཞིའི་ཡིག་ཚོགས་ཀྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་འགལ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་སྟེ་མོ་བ་དང་མང་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་དགོས་དེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་ཀུན་སྤྱོང་གི་གནས་ཚད་མ་འདེང་བ་ལ་ཐུག་པར་མཐོང་།

བཀའ་དྲི། ད་ལྟ་ཚན་རིག་རྩང་གཞིར་བྱས་པའི་འཐུལ་ཆས་ཀྱི་ཁྱད་ནུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྟ་མང་ཐུན་སྒྲུམ་ཚོགས་པའི་རིག་གཞུང་དེ་དག་བག་ལ་ཞུ་ནས་དེང་གི་རིག་གསར་གྱི་ཁྱད་ཚོས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འཕེལ་འགྱུར་འགྲོ་བའི་སྐབས་འདིར་ངང་ཚོས་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས་ཐད་འབད་བརྩོན་རྗེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ།

བཀའ་ལན། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འགྲྀའི་འཐུལ་ཐུགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་སྐྱོབ་ཐབས་བསྟན་པ་ཥ་སྟག་ཡིན་ཞིང་། མེའི་ཐྲི་ཚོགས་ནང་རིག་གཞུང་དེ་དག་གི་དགོས་མཁོའི་ཚོར་སྟང་བཏགས་པའི་སྐབས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཆེད་དཀའ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་རྣ་ལྟ་ཞུ་ཡིན་ཡང་། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ལུས་ཆས་གཞན་གྱིས་ངོ་ཏེས་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་བཤད་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཉན་པ་པོར་ཚུལ་མ་ཐུན་གྱི་དོན་གཉེར་སྐྱེ་ཆེད་ཡིན་པ་ཤེན་ཏུ་གསལ། ཆེས་འཐུགས་ཆ་དོད་པའི་དེང་རབས་གོང་མའི་ཐྲི་ཚོགས་ཀྱི་དབལ་ཡོན་གྱི་གཞོན་ཤུགས་ཏུ་ཅང་

ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་རྩར་གཞིར་བྱས་པའི་འགྲུལ་ཆས་འབབ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་འགྲོའི་མངོན་འདོད་སྤྱི་བང། ཁྱད་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞེ་བདེའི་མངོན་འདོད་སྐྱབ་མི་ནུས་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བདེན་དོན་བང། སོ་ལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གཞུང་ནང་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་བང། ནང་སེམས་ཀྱི་ཞེ་བདེ་སྐྱབ་ཐབས་ཚང་ལ་མ་ཁོར་བ་ཡོད་ཚུལ་གསལ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་གནད་ཀྱི་དོན་པོར་སྟོང།

དེང་རབས་གོང་མའི་དུས་སྐབས་འདིར་ཡང་ཚན་རིག་དང་འགྲུལ་ཆས་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལས་བསོད་ལྡན་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་སེམས་དང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཤེས་འདོད་ཡོང་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་བར་སྐབས་ལོ་གྲངས་བཅུ་ཕྲག་བཞི་ལྷའི་ནང་ནང་བསྟན་སྤྱི་བང། ཁྱད་པར་གོང་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཤར་ནུབ་ཡུལ་གྱི་ཚང་མར་དར་ཁྱབ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པར་མཐོང་ཐུབ། ལྷག་པར་ ༢གོང་ས་༢སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་དེང་རབས་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་གྲགས་ཅན་རྣམས་དང་འབྲེལ་མོལ་མྱ་མ་ཐུང་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནང་བའི་འབྲས་བུར་དེང་སྐྱབས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པའི་འཁྲུར་སོ་ལ་འགྱུར་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང། ཚུལ་འདིའི་ཞིབ་འཇུག་དང་སློབ་སྦྱོང་རྒྱུན་མཐུད་སྐད་ Mind and Life ཞེས་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུབ་ཟིན་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། རང་རིའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གཞས་སྤྱི་བང། ཁྱད་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་ཚཤས་སུ་གྱུར་པའི་ནང་པའི་ལྟ་གྱུབ་དང། ནང་པའི་ཚན་རིག་བཅས་ལ་དེང་རབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་སྐྱང་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ན་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞས་ཀྱི་རྒྱུན་འཛིན་དེ་ཅམ་དཀའ་བ་ཞིག་ཏུ་མ་མཐོང་མོད། ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་གོང་རིགས་ན་གཞོན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྐྱང་ཆུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་འདི་འདང་མཐོང་ཆོས་སུ་སྐྱང། འབྲུང་འགྱུར་མི་རབས་རེ་རྒྱང་རྟེས་གོང་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁྱོགས་པའི་མཁས་པ་ནས་ཆུང་བསླབ་དགོས་པའི་དུས་ཤིག་ཀྱང་ཡོང་མི་སྲིད་པར་མི་ནས་པར་སྐྱང།

བཀའ་དྲི། ད་ལྟ་གོང་པའི་ནང་སྟོན་གྱི་ཚད་ལྡན་གྱི་མཁས་པ་དེ་ལྟ་བུ་འགྲུང་དཀའ་བ་དང། དེང་གི་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་གྱི་མཁས་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཐོན་དཀའ་བའི་རྒྱ་ཆེན་གང་དུ་ཐུག་ཡོད་དམ། དེ་དག་ད་དུང་བཅོས་མ་ཐུབ་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་སྲོལ་ངན་པ་འདིའི་མཇུག་འབྲས་ཡིན་ནམ།

བཀའ་ལན། དྲི་བ་འདི་ཅིད་རང་གི་བསམ་བློར་ཡང་དུས་ཡུན་རིང་གོ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། ལན་ཚད་ལྟན་ཞིག་ད་དུང་མ་ཟློད། འདས་མ་ཐག་པའི་ལོ་གྲངས་བཅུ་ཐུག་ལྟ་ལྟག་ནང་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀའི་བོད་མིའི་ཁྲོད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ སྟོན་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་གནས་ཚད་མཉམ་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཞིག་སྲོལ་རྒྱུན་དང་

དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཀའི་ནང་ཐོན་པ་ཞིག་མཇལ་རྒྱུ་དགོས། སྨོན་སྨྲོང་གི་མཐུན་རྐྱེན་སྤར་ལས་བཟང་བ་ཡོད་མོད། མཁས་དབང་ངམ་ཁྱད་ལས་པ་མ་ཐོན་པ་འདི་སྟེགས་ལྟའི་རང་བཞིན་བདེ་བ་ཙམ་ལ་ཁག་དགྱེ་རྒྱུལམ། ཡང་ན་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མི་བཟད་པའི་འོག་དྲན་ཤེས་ཐོར་བའི་བར་བརྒལ་གྱི་དུས་རབས་ཤེག་ཡིན་པར་བསྟད་དགོས་སམ་ངེས་གཟུང་དགལ། ཞིབ་ཏུ་དགྱེད་ན། ཤེས་ཡོན་སྨོན་ལམ་སྲོལ་དང། སྨྲི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་པའི་འཁྲུར་སོ་གཉིས་ལ་རག་ལུས་པར་མངོན།

བཀའ་དྲི། དུས་དེ་བ་འདིའི་ནང་ཞིབ་འཇུག་གི་ཕྱོམ་ཡིག་སྒེལ་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ང་ཚོའི་སྨྲི་ཚོགས་ནང་དེ་འཇའི་ཕྱོམ་ཡིག་འཛིན་མཁན་ཆ་ཅང་དགོན་པ་མ་ཟད། ཉུང་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་ཀྱང་ཚད་ལྡན་ཕྱོམ་ཡིག་གནང་དགའ་བར་བརྟེན་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་དོན་དེ་ཇི་ཙམ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང། ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་དགོས་སམ།

བཀའ་ལན། དེ་ནི་གོང་གི་ཏི་བ་བཞི་པའི་ལན་དང་ཐལ་ཆེར་མཚུངས་ཤིང། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཉམས་ཞིབ་དང་མཐའ་དགྱོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དྲན་ཡུལ་ནས་ཡལ་བ་དང། དེང་རབས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཇི་བཞིན་གོ་རྟོགས་མེད་ཁར། ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེ་ཚོམ་གྱི་ཆུལ་གཉིས་ཀ་ལངས་ཀའི་བཞིན་ཁ་ཕན་ཆད་ལས་འདི་དུས་ཡུན་ཐུང་ངའི་ནང་སེལ་ཐུབ་པའི་མཇུག་ལམ་ཞིབ་མ་མཐོང། ཞིབ་འཇུག་གི་གལ་གནད་དང། དེའི་ཐབས་ལམ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བརྗོད་གཞི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བས་ཏི་བ་འདིའི་ལན་དུ་བཀོད་རྒྱ་ཡིག་ཚོགས་ཀྱིས་འཇིགས་པས་མ་སྨྲོས།

བཀའ་དྲི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཟྱི་དང། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བུ་མཁས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་དེང་གི་རིག་གསར་ལ་ཁ ཚན་རིག་འཕྲལ་རིག་དེ། དགག་པ་མཇུད་ནས་དེ་དག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་མཇུག་འབྲས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་ཀྱང་དཔྱིའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རིག་གསར་དོར་ནས་སྤ་མོའི་སྨྲི་ཚོགས་སུ་བསྐྱར་ལོག་རྒྱུ་མི་སྲིད་པ་དང། དེ་ནི་འཚོ་གནས་དང་འབྲེལ་བར་བསམ་བཞིན་ཡོད་ན་ང་ཚོས་རིག་གསར་དང་ལེན་བྱེད་ཐབས་གཞན་ཞིག་དགོས་སམ།

བཀའ་ལན། "རིག་གསར་དོར་ནས་སྤ་མོའི་སྨྲི་ཚོགས་སུ་བསྐྱར་ལོག་རྒྱུ་མི་སྲིད།" ཅེས་པ་དབྱད་གཞིར་སྟང་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་མི་སྲིད་པ་བདེན་དུ་ཟད་ཀྱང། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་བར་སྲིད་མཐའ་བཀག་མི་ཐུབ། ད་ལྟའང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་མང་པོའི་ནང་དེང་རབས་གོང་མའི་སྨྲི་ཚོགས་དབལ་ཡོན་གྱི་ཏི་ཙམ་ཡང་མ་གོས་བར་རང་འདོད་ཀྱིས་ཚན་རིག་དང་འཕྲལ་ཆས་སྦང་ས་ཏེ་སྲོལ་རྒྱུན་སོ་ནས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཁ་རང་གསོའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཞིང། གློག་ཤུགས་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་མི་བྱེད་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག

ཡོད། དེ་འད�eའི་དཀའ་ཐུབ་ལ་མ་བསྟེན་པར་འཕྲལ་ཆས་ཀྱི་མ་ཐུན་རྒྱན་ཁག་གིས་སྦྱོང་བྱས་ཀྱང་བསམ་པའི་འཁྲེར་སོ་དེང་རབས་ཀྱི་མ་བསླད་པར་སྲོལ་རྒྱུན་ཁོ་ནའི་ནང་གནས་པ་ནི་དེ་བས་ཆ་ཅང་མང་པ་ཡོད།

"རིག་གསར་དང་ལེན་བྱེད་ཐབས་གཞན་ཞིག་དགོས་སམ།" ཞེས་པ་འདི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་རྟེ་བ་ཞིག་རེད། རིག་གསར་དང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཁ་ཁྲི་ཟིང་ཟིང་ཐམས་ཅད་བསྡུར་ཏེ་ཀུན་སྤངས་བྱ་བྱལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་དཀའ་བ་བརྗོད་མེད་ཀྱང། རིག་གསར་གྱི་གནོད་ཕྱོགས་འོག་རང་གི་བསམ་བློའི་རང་དབང་བློས་བཏང་མ་བྱས་པར་གཟུ་བོའི་ཆས་དབྱོད་དང། ཆུང་འདོར་འཕྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནུས་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཐོག རང་ཉིད་རིག་གསར་གྱི་འགོལ་ཕོར་མ་སོང་བར། རིག་གསར་གྱི་འཕྲལ་ཆས་རང་གི་མ་ཐུན་རྒྱན་དུ་བཀོལ་ཐུབ་པའི་སྨོ་ནས་དང་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ནི་གཟུགས་ཀྱང་མ་བཀག ལར་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིའི་དངོས་པོས་མི་འཕྲེད་པར། བསམ་པའི་འཁྲེར་སོ་ཁོ་ནས་འཕྲེད་པ་དེ་མཁྱེན་དགོས།

བཀའ་དྲིན། ང་ཚོའི་ཤེས་རྟོགས་ལྟར་ན། བཅན་བྱོལ་གྱི་སྨྲི་ཚོགས་འདི་ཉིན་བཞིན་ཉམས་དམས་ས་ལགས་བཞིན་ཡོད། སྨོན་ཟླ་དང་། དགོན་པ། གཞིས་ཆགས་ཚང་མའི་ནང་གི་འཛུགས་སྒྲུན་ལུད་དེ་མིན་མི་འགོར་དང་། ཤེས་ཡོན། སེམས་ཤུགས་སོགས་ཚང་མ་ཉམས་རྒྱུད་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ལོ་ཉི་ཤུའི་རྗེས་བཅན་བྱོལ་གྱི་སྨྲི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུར་བའི་ཚོད་དཔག་རྗེ་ལྟར་རྒྱུད་དགོས་སམ། དེ་དག་འབྱུང་རྒྱན་བཅལ་ནས་ང་ཚོས་ཐ་སྙིག་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། བཅན་བྱོལ་གོང་མའི་སྨྲི་ཚོགས་ནང་མི་འགོར་དང་། ཤེས་ཡོན། སེམས་ཤུགས་བཅས་ཉམས་རྒྱུད་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དངོས་དོན་ཡིན་མོད། དེ་དག་གི་བྱུང་རྒྱན་བཅལ་ནས་འགོག་ཐབས་ཡོད་ན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང། ཆ་ཅང་འགྲུབ་དཀའ་བའི་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་སྣང། འོན་ཀྱང་བཅན་བྱོལ་གོང་མའི་སྨྲི་ཚོགས་ཁྲོད་གོང་སྨོས་ཉམས་ཆག་ཁག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་འགོག་ཐབས་དགོས་པའི་ཚོར་སྣང་ཞིག་ཆགས་ཡོ་ནང་སྐྱེ་འདུག་པ་དེ་རེ་བའི་གཞི་རྟེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་འདའི་ཚོར་སྣང་གོང་མཐོར་སྟེལ་ཐབས་སྨོ་ཀུན་ནས་འབད་བརྩོན་བྱ་གལ་མཐོང། དེ་མིན་དེང་རབས་ཀྱི་གནོད་ཕྱུག་ལ་བརྟེན་ནས་རི་གཟར་གྱི་འབབ་རྩོ་ལྟར་ཐུར་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་མིའི་བསམ་སྤྱོད་ལ་བཅན་ཐབས་ས་ལེགས་བཅོས་གཏོང་དཀའ་བར་མངོན།

བཀའ་དྲིན། ང་ལྟར་བཅན་བྱོལ་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ཞིང། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་བདེན་པའི་ཚུ་ཚུགས་ཡིན་པར་བརྟེན་དེ་གཉིས་བར་ཁྱད་པར་གང་ཡོད་དམ། གོང་རང་བཅན་ཡང་བདེན་པའི་གནས་

ཚུལ་ཞིག་མ་མིན་ནམ། ཡང་ན་བདེན་པ་གཞན་གང་དང་གི་ཆེད་ང་ཚོས་ཕྱི་ཚུགས་བྱེད་དགོས་སམ།

བཀའ་ལན། དབུ་མའི་ལམ་ནི་སྲིད་བྱུས་ཤེག་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པའི་ཕྱི་ཚུགས་ནི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས། མཚུངས་བསྡུར་རམ་གདམ་ཁའོས་པའི་སྲིད་བྱུས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མིན། དེ་སྔོན་ཕྱི་ལོ་ *༡༩༥༠* ནང་མང་མོས་ཐག་གཅོད་འོས་བསྡུའི་སྔོན་འགྲོའི་ལམ་རིམ་སྒྲབས་གདམ་བྱའི་དོན་ཚན་ནང་བདེན་པའི་ཕྱི་ཚུགས་ཀྱང་གདམ་བྱ་གཅིག་ཏུ་བཀོད་འདུག་པ་ཚུལ་མ་ཐུན་མིན་ལུགས་སྒྲབས་དེར་འགྲེལ་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་བྱང་རྩད། འཕྲིན་སྐྱོང་ནས་ཡིག་ཆ་འགྲེམས་སྟེལ་ཟིན་སྤྱབས། བཟོ་བཅོས་མ་ཐུན་པར་ལུས།

བསྒྲུབ་བྱ་རྗེ་འཇུ་ཞིག་ཡིན་རྩད། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་པ་དང་འཚེ་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་ཟླའི་ཕྱོགས་ལ་བྱམས་བརྩེའི་བསམ་པ་མ་འདོར་བའི་ངང་རང་གི་མངོན་འདོད་ཕྱི་ཚུགས་མཐར་སྐྱེལ་བྱ་རྒྱུ་ལ་བདེན་པའི་ཕྱི་ཚུགས་ཞེས་འགོད་ཅིང་། དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁོ་ན་ལ་གོ་དགོས། བོད་རང་བཙན་ཕྱི་ལོ་ *༡༩༥༧* བར་འདས་པའི་དུས་ཡུན་ཕལ་ཆེ་བའི་རིང་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་། ཁོས་མཐུན་དོན་ཚན་ *༡᧢* ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་ནས་བཟུང་བདེན་པ་མེད་པར་ཐུར་ཞིན། དཔྱིའི་གནས་སྐབས་སུ་དངོས་དོན་དང། ཁྱིམས་དོན། སྲིད་དོན་གསུམ་ཐད་ནས་བོད་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་དབང་འོག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཁྱིམས་མཐུན་ཡིན་མིན་ནི་ཧོང་གཞི་ཅན་ཡིན་ནའང། དེས་ད་ཡོད་ཀྱི་དངོས་དོན་ལ་བསྟོན་མི་ཐུས། རང་བཙན་བསྒྲུར་གསོ་བྱ་རྒྱུ་བྱང་རབས་དང་ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བོད་མིར་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང། དངོས་དོན་དང་སྲིད་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཐོབ་ཐང་དེ་བསྒྲུབ་ཐུས་པའི་མཚོན་རྟགས་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་བོད་མིའི་ད་ཡོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལ་གཉིས་སྒྲན་དབྱ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་མེད་ཅིང་། དེའི་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་བདེན་པའི་ཕྱི་ཚུགས་ཀྱང་ལག་བསྟར་འོས་མོད། བདེན་པའི་ཕྱི་ཚུགས་བྱེད་པོ་འོས་ཆོས་ཚང་བའི་གང་ཟག་བོད་མིའི་ནང་རྟེད་དཀའ། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བོད་དུ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྲིད་དོན་དང། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས། ཆོས་རིག ཤེས་ཡོན། འཕྲོད་བསྟེན། ཁོར་ཡུག་སོགས་གང་གི་ཆ་ནས་འོས་འཚམས་མིན་པ་བདེན་པ་ཡིན་པ་དང། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྱིམས་སུ་གསལ་བའི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཡོངས་རྫོགས་ལག་བསྟར་དགོས་པ་དང། ལག་བསྟར་ཐུབ་པའང་བདེན་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་ང་ཚོས་ཕྱི་ཚུགས་བྱེད་དགོས།

བཀའ་དྲི། དེང་སང་རང་རེའི་ཆོས་ལུགས་པའི་ནང་དུ་ཡང་ནང་ཆོས་ནི་སྒེར་གཅོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་དང་ཆོས་པ་ཚོ་ནི་རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་ཆེ་བའི་མི་སྣ་ཞིག་ཏུ་བཅུས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་དེ་གང་ཟག་སྒེར་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་བར་ཡ་ང་སྟེང་རྟེ་མེད་པའི་དགག་རྒྱག་དང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་དགོས་ཟེར་བཞིན་འདུག་པས་དེར་དགོངས་ཚུལ་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། རང་རེའི་ཆོས་ལུགས་པའི་ནང་དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་མཁན་ཁོ་བོས་ད་བར་མཐོང་ཐོས་མ་བྱུང། སྤྱི་ར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་སྒེར་སོ་སོས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཛིན་དགོས་པ་ལས། དངོས་རྫས་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་བསྟན་པ་སྤྱི་མཚན་པ་ཞིག་འཛིག་རྒྱ་མེད་པ་བདེན་ནའང། མིའི་འགྲོ་བ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་སྤྱི་ཚོགས་དང་མ་འབྲེས་པར་གང་ཟག་སྒེར་གཅིག་གིས་ཡན་གར་ཡོད་ཐབས་མེད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་བྱུག། "ཆོས་ལུགས་དང་མོས་དེ་གང་ཟག་སྒེར་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཡ་ང་སྟེང་རྟེ་མེད་པའི་དགག་རྒྱག་དང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་དགོས།" ཞེས་ཆོས་མེད་དམར་ཕོའི་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པར་འོས་ཀྱང། ཆོས་ལུགས་པར་ཁས་འཆེས་ཏེ་འདི་ལྟར་བརྗོད་ན་རང་ཉིད་ཆོས་ལུགས་པ་མིན་པའི་དངོས་རྟགས་རེད། རིགས་རྒྱས་དང། གལ་རིས་སོགས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྟོག་འཛིངས་ལ་ཆོས་ལུགས་དབར་གྱི་རྟོག་འཛིངས་སུ་འཕྲལ་བཤམ། འཕྲལ་དུ་འདྲུག་སྟེ་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཟོད་བསྒྲན་མེད་པར་སྨྲོ་བཏགས་པ་ནི་དེང་རབས་ཀྱིས་བསྒྲུན་པའི་ཚོར་ངང་ཅིག་ཡིན། ཆོས་པ་ཡིན་ན་བཟོད་བསྒྲན་མེད་པ་མི་རྒྱང་ཞིང། བཟོད་བསྒྲན་མེད་ན་ཆོས་པ་ཡིན་མི་སྲིད་པའི་དངོས་དོན་མ་རྟོགས་པར་ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བ་མ་ཆོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་བ་དེ་རིགས་ཀྱིས་གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་དེ་དག་བསམ་བརྗོད་བྱ་སྲིད།

བཀའ་དྲི། ད་ལྟའི་གོད་མིའི་གྲངས་འགོར་ལ་བསམ་ན་གླ་བཅུན་ཀྱི་གྲངས་འགོར་དེ་ཉུང་ཏུ་མིན་པས་དེའི་ཐད་མེམས་ཐལ་མེད་མོད། གླ་པའི་སྟྲས་ཚད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཟློ་ཡིད་ཆོམ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་མེད་པའི་ཐོག་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཡང་བརྟན་ཆགས་རང་བཞིན་གྱི་སྲིག་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་དཀའ་ངལ་ཐུབ་བཞིན་འདུག་པས། དེའི་ཐད་ཐབས་ལམ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལག་ལེན་བསྟར་ན་བཟང་ངམ།

བཀའ་ལན། གནས་ཚུལ་འདི་ཆོས་དང་ཡོད་མཁན་ཡོངས་དང། ལྷག་པར་རང་ཏུ་བྱང་བ་ཆུམས་ཀྱིས་ཐུགས་སྟང་དང་དོ་ཁུར་ཤུགས་ཆེ་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོར་ཐབས་ལམ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་མིག་འཐུལ་ཀྱི་དབྱུག་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་བསྟན་རྒྱ་མེད། རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་ཆོས་བརྒྱད་ཁག་གི་ཆོས་

ཆེན་སྤ་རྟེས་མང་པོའི་ནང་ཐབས་ལམ་དང་མཛད་ཕྲོགས་རྟེ་དགེ་གྲོས་ཚོད་གྱངས་མང་འཛོག་གནང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཕྱག་བསྟར་ཡོང་ཐབས་གནང་གལ་དང་། དགོན་སྡེ་སོ་སོས་བྱ་བཙུན་གྱི་གྱངས་འབོར་ལ་གཙོགས་སུ་མ་བྱས་པར། སྤྱས་ཚད་ལ་གལ་ཆེར་བཅོས་ཏེ་ཁྲིམས་སྒྲིག་དམ་ཞོན། མཁན་སློབ་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་མཛད་སྒྲོད་ཚོས་མ་ཐུན་གྱི་ཐོག་གཞན་ལ་སློབ་སྟོན་ནན་ཐབ། རབ་བྱང་རྣམས་ལ་དགོས་མཁོ་ལས་ལྷག་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འབྱང་ཁུངས་དང་ལེད་སྒྲོད་བཀག་འགོག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་གལ་ཆེར་མཛོན།

བཀའ་བྲི། དེང་སང་འགལ་རྐེས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱང་བའི་སྟེས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགྱལ་སྟེ། དལེར་ན། སྐད་འགོད་བྱེད་པ་དང་། ཁྲིམ་སྐོར་བྱེད་པ་སོགས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགྱལ་ནང་མ་ཞུགས་ན་བཟང་རབས་བཤད་ཀྱི་འདུག ཡང་འགལ་རྐེས་གཉན་འཕྲང་ཅན་གྱི་དུས་རབས་འདིར་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱིས་ཕྱར་བ་བྱ་འདེགས་བྱེད་དགོས་ཟེར་གྱི་འདུག་པས་དེར་དགོངས་ཚུལ་ཅི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཟློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྒོང་བ་བསམ་གཏན་ནོ།། ཞེས་ཚིག་ཐུག་ཚོད་བོས་བཀའ་བསྟལ་བ་དེ་དག་ཚད་མར་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། གཉན་འཕྲང་ཅན་གྱི་དུས་རབས་འདིར་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱིས་ཕྱར་བ་བྱ་འདེགས་བྱ་དགོས་སློས་མེད་ཀྱང་། རབ་བྱང་གི་ཕྱར་བྱ་འདེགས་ཕྱོགས་ཚོས་བཞིན་འདུལ་བ་བཞིན་གནང་རྒྱ་དེ་རང་མ་གཏོགས། འདུལ་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་གང་བྱས་ཕྱར་བ་འདེགས་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་ཕྱར་བ་མ་ལ་འཕེན་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད། སྐབས་རེ་མི་རིགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་མཚོན་ཆེད་ཁྲིམས་སྐོར་ལྟ་བྱ་བྱེད་དགོས་བྱུང་ཡང། ཚོས་གོས་རྣམ་གསུམ་སོགས་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་ཚ་ལུགས་མ་ཉམས་པའི་ངོས་ཞེ་འདུལ་བག་ཡོད་དང་བ་འདྲེན་པའི་སྐོ་ནས་གནང་རྒྱ་ལས། ཚས་གོས་ཡ་མ་ཟུང་ཐུ་ཅོར་སྐད་འགོད་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་རང་གཞན་ཀུན་གྱི་དགེ་རྩ་འཛོམས་བྱེད་ཁོང་ཁྲིའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་བཅས་ནི་ཚབ་སྲིད་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་ཞེན་དང་། ས་ངམ་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ཀར་དེ་ལས་གནོད་ཚབས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

བཀའ་བྲི། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་གར་ནང་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ལས་གནང་ཞོར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་བཅོ་ལྔང་མཛད་ཐྱོང་བའི་ཉམས་ཐྱོང་གི་ཚ་ནས་རྒྱ་གར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་མི་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ངོས་འཛིན་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ།

བཀའ་ལན། རྒྱ་གར་ས་ཁྲོན་ཆེ་ཞིང་། མི་འབོར་ཆ་ཅང་མང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་སྟབས། རྒྱ་གར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་བོད་མི་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོད་མཁན་བརྒྱ་ཆ་ཆ་ཅང་དམའ། མཁྱེན་རྟོགས་ཡོད་

མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བོད་མི་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་དགའ་གུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་རྩ་ཆེའི་གནས་བོའི་རིག་གནས་ད་ལྟ་རང་ཡུལ་དུ་ཉམས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བོད་སྐད་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གནས་ཉམས་གསོ་བྱེད་དགོས་པའི་ཚོར་སྣང་གཏེར་ཟབ་ཡོད།

བཀའ་དྲི། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཐད་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེ་བས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟ་བུར་ལྟ་བཞིན་འདུག་ནའང། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་ཀྱིས། རིག་པས་དབྱུང་ན་ཆོས་ལུགས་མི་འགལ་ཞིང་། ཤེས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ཀྱང་། དེ་སྔོན་བཀའ་ཁྲིའི་ཐུགས་འགན་བཞེས་དུས་འཛིན་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་དང་། འཚེ་བ་མེད་པ། ཡང་དག་པ་བཅས་ལྟ་བྱེད་གསུམ་གཞིར་བཞག་ནས་བསྐྱངས་གནང་ཡོད། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དགོངས་པ་བཞེས་ཐོགས་ཀ་འདྲ་ཡིན་ནམ།

བཀའ་ལན། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་ཀྱི་རྒྱལ་པོའམ། སྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ལ་ "ཆོས་དང་མཐུན་པར་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོངས་ཤིག" ཅེས་གསུངས་པར་གཞིགས་ན། ས་པཎ་ཀྱི་དགོངས་པཉྚ་དེ་དང་བསྟུན་པར་སྟོང་། སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེ་བས་ཆོས་སྲིད་འགལ་བར་ལྟ་བ་ནི་སྲིད་དོན་ནག་པོ་མ་གཏོགས། ཆོས་མཐུན་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཅེག་སྐྱོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཡིན། བོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དབུ་བཟུང་བ་ནས་བཟུང། ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྷན་ནས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་པའི་བརྗོད་ཚིག་དེ་དངོས་དོན་ལག་བསྟར་ཐུབ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བོད་སྲོལ་བཙུན་ཆགས་སུ་བྱས་ཡོད། ཆོས་རྒྱལ་ཆུ་ངན་མེད་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་ཉིན་བདུན་རྒྱལ་སྲིད་དགེ་འདུན་ཀྱིས་བསྐྱངས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་བཏུ་ཐུག་ *૧૦/૧૧* ནང་གསེར་གླིང་དུ་དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྲིད་སྐྱོང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་རབས་ཡོད་པ་བཞིན། བོད་དུལ་བར་སྐྱ་དང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་སོགས་དགེ་སློང་གི་ས་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་ལམ་སྲོལ་དང་བ་འདིས་ཆོས་སྲིད་མི་འགལ་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཁས་བླང་དགོས་ཤིང་། གླུཊྷི་ས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འཚེ་བ་མེད་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་བསྐྱངས་ཐུབ་པའི་དུས་མཚོན་གསལ་སྟོན་གནང་བ་དེས་ཀྱང་གོང་སྨོས་གནས་བབ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཐོབ་ཡོད།

བཀའ་དྲི། ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཏྲས་གསར་པ་དེའི་ཐོག་རིན་པོ་ཆེས་ *૧૯૫૯* ལོ་ནས་བཟུང་ཐབས་འཚོལ་ཀྱིས་མཐར་ *૨૦૦૯* ལོར་གྲོས་ཚོགས་བརྒྱུད་གཏན་འབེབས་གནང་སྟེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་གཟེངས་སུ་ཐོན་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་སྲིད་སྐྱོང་གིས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་མ་འོངས་ལས་དོན་གང་ནའང་འགྲུར་བ་གཏོང་དགོས་

ན་ཚོགས་པའི་བཀའ་སློབ་ལུང་དྲངས་ཏེ། ཤེས་ཡོན་སྲིད་རྒྱས་གསར་བར་འགྱུར་བ་བཏང་ན་ཁྱིམས་སྲོལ་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཅོས་ནས་དགོངས་ཚུལ་གང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ནང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་དབྱ་ཁྱིད་སོ་སོས་རང་རང་གི་ལས་དུས་སྐབས་སྲིད་བྱུས་དང་ལས་ཉམས་འགྱུར་བ་གཏང་རྒྱའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཕན་དབང་ཡོད། ཕན་གྱི་གཏམ་བཤད་ལུང་དྲངས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། ད་ལྟའི་འཛིན་སྐྱོང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་སྟོན་མའི་སྲིད་བྱུས་དང་ལས་ཉམས་གང་ཡང་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་གཟིགས་ཚེ། གཏོང་གནང་མཛད་ཤག་རེད། ད་ལྟའི་ "བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་" འདི་ནི་གྲོས་ཚོགས་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཁྱིམས་ནུས་ལྟན་པའི་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ཡིན་སྟབས། འགྱུར་བ་ནམ་དགོས་གྲོས་ཚོགས་བརྒྱད་གཏོང་གནང་མཛད་དགོས་ཁྱིམས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་སྟང་།

ཕྱི་བོ་ ༡༩༩༣ ལོར་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་འདུའི་སྒྲིགས།

གདོང་ཐོག་ཆོས་སྡེ་རིག་གོལ་ཤུན་ཚོགས་གླིང།

གདོང་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དགེ་བྱང་བའི་སྐབས་དཀར་མཛེས་ཤུ་སྒྲོན་པ།

Photo Courtesy: Tenzin W. Dhongthog

མཁས་དབང་གཙོང་ཐོག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛད་པ་དང། གསུང་རྟེན།

མཁས་དབང་གདོང་ཕོག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་མཛད་པ།

མཁས་དབང་གདོང་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནི། མདོ་ཁམས་ཏེ་ཏོར་དཀར་མཛེས་སུ་ཡབ་བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ཡ་མ་ཚོས་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་སུ་ཚུ་བྱ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་བ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྐུ་འཁྲུངས། དབལ་ས་སྐུ་སྦྱོལ་མ་ཕོ་བྲང་གི་བདག་ཆེན་གོང་མ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་གདོང་སྣྲལ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་དགུང་ལོ་ལྔ་པ། མེ་སྦྲང་ ༡༩༦᐀ གདོང་ཐོག་ཚོས་སྡེ་རིག་གྲོལ་ཕུན་ཚོགས་གླིང་དུ་ཞུགས་ཤོར་ཞུས།

དགུང་ལོ་བདུན་པ། ས་ཡོས་ ༡༩༦༩ གནས་ཀྱི་སྒོོན་དགོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་བསྟེན་ནས་བོད་ཡིག་གཟབ་གཤད་བློ་གསོ་ལ། ལངས་ཚོ། སྦྱོ་འཇུག་རྩ་ལག་ཤེས་ཤ་ཚེ་རྣམ་ལས་གཤད་འཁྱུག་ཁྲིས་དང་། ཡིག་ཆེན། འབྲུ་ཚ་བཅས་སྦྱངས། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ། ཤིང་བྱ་ ༡༩᐀᐀ དབུས་གཙང་དུ་གླུ་སར་བྱོན། ངོར་ཁང་གསར་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་མཁྱེན་བརྩེ་ཐུབ་བསྟན་སྐྱོང་པོ་ལས་ལམ་འབྲས་ཚོགས་བཤད་ཚ་ལག ས་ཐར་བསླབ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ནོད། ངོར་བཤད་གླའི་མཁན་པོ་པོ་ཐར་རྒྱལ་མཚན་དང་། གཡོན་བུ་རབ་གསལ་ལས། སྦྱོ་འཇུག ཐུམ་རྒྱས། ཟླ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། དག་ཡིག་ངག་སྦྱོན། མངོན་པ་མཛོད་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ། མེ་ཕག་ ༡༩᐀᐀ ལོར་ལྷ་ས་སྦྱོན་ལམ་དུ་བྱོན། ᠬᠣᠯᠣᠨ་ས་མཚོག་གི་གསེར་ཞལ་མཇལ་ཏེ་མཆྭལ་ཕུལ། ངོར་ཁང་གསར་མཁན་པོ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་གཞན་ལན་སྐྱེན་ལམ་ལ་ཕྱི་ལས་ས་སྐྱའི་གཙན་ས་འོག་ཅེ་གདོང་དུ་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་དང་། མཁའ་སྦྱོང་སོགས་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ།

ས་བྱི་ ༡༩᐀᐀ སྦྱོལ་དཀར། ས་འཇམ་སྦགས་སྐྱེ། ཆུ་མ་རིན་འབྱུང་། འབྱུང་འདུལ་སོགས་ཀྱི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས། རང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ། ས་གླང་ ༡༩᐀᐀ ཀྱི་རྟོར་བཅད་རྒྱར་བཞུགས། ལོ་མཇུག་སྟེ་དགེར་སློབ་གཉིར་དུ་ཕེག །རྩ་བའི་ཆུ་མ་འཇམ་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཛིང་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཞལ་མཇལ་ཞིང་། ཕྱོང་སར་བཤད་གླར་ཞུགས་ཏེ། མཁན་པོ་མདོ་སྲིན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན། དབལ་ལྷང་མཁས་པ་དམ་ཚོས་སོགས་ལས། བཏ་ཐྲོ། དབུ་ཚད། འདུལ་མངོན། བྱམས་ཚོས་སོགས་གསན་སྦྱོང་མཐེལ་ཕྱིན་མཇལ། ས་བཅ་དུས་ཆེན་ལ་ཚོགས་སུ་མངོན་པ་མཇོད་བ་ལྟར། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རྒྱས་བསལ་ཕུལ།

དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ། ལྷུགས་ཡོས་ ༡༩᐀᐀ རྟ་རྗེ་འཛིང་མཁྱེན་བརྩེ་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལས་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་སྦྱོང་བཤད་གསན། ཕྱེ་གཞུང་ཙཱ་འཇམ་སྦྱལ་སྐུ་ལས་སྒོ་ནོད་རྟ་རྗེ་འཛིང་གི་ལམ་དུས་ཀྱི་ཟབ་གནད་ཐུན་མིན་སྟན་བརྒྱད་སྦྱལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་གསན། ཕྱེ་གཞུང་སྦྱལ་སྐུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་།

བཤད་གྲྭའི་མཁན་པོ་སྟེ་སྨོན་འཇོན་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལས་སློབ། སྒྲོར་དགོན་མཁྱེན་རབ་ས་སྐྱ་གསང་སྔོན་མཛད་དེ་སྨར་ཡང་བསྟེན་པར་ཇོ་གས། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ། ཆུ་འབྲུག ༡༥༥༣ ཟླ་མ་ཆེ་དབང་ཇོ་ཇེ་ལས་སྐར་ཚེས་ལྷ་བསྡུས། གཟའ་ལྷ། དུས་སྨོ་ར། ཞག་གསུམ་ནམ་དབྱེ་བཅས་སྦྱངས། ཟླ་མ་ཇོ་ཇེ་འཚང་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལ་འདོད་ཆོས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། ས་ལུགས་ཕུར་པ་དང་། གསང་བའི་འཇིགས་གསུམ། མཁའ་སྤྱོད་སོགས་གསར་ཆྱེང་གི་ཆོས་མང་དུ་གསན། སྤྱལ་སྐུ་རབ་གསལ་ཟླ་བ་ལས་སྦྱན་ངག་མེ་ལོང་མ་ལེ་ཁ་བར་བ་བཤད་ཁྲིད་བསྡུལ་བ་དགེ་ར་བཏོད་བཅས་ཞུས།

དགུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པ། ཆུ་སྦྲུལ་ ༡༥༥༤ ས་ལུགས་ཇོ་ཇེ་ཕུར་པའི་བཅད་རྒྱར་བསྡད། དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ། ཤིང་རྟ་ ༡༥༥ཁ ཕྱོན་འཇམ་མགོན་ཇོ་ཇེ་འཚང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཕྱོར་བདུ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས་དང་། སྒྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སོགས་མང་དུ་ཐོབ། ཅིས་རིག་སྨྲ་བ་བྲག་གཡབ་ཀུན་མཁྱེན་ལས། ཞག་གསུམ་ནམ་དབྱེ། གཟའ་ལྷའི་ཀ། རི་ཀྱི། ཕག་ཞག ཉི་ཟླ་གོ་སོགས་སྦྱངས། མི་ཡམ་དབྱངས་འཚར་སོགས་སྐར་ཚེས་སྐོར་དོགས་གཅོད་མཐེལ་ཕྱིན་པ་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ། ཤིང་ལུག ༡༥༥ལ ལོར་དགོན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཆོས་སྲིའི་འགོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་གསོ་མཛད། ཕུན་ཚོའི་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འགོར་དང་། སྲེ་གཞུང་ལུང་རིགས་སྦྱལ་སྐུ་བཅས་གདོང་ཐོག་དགོན་པར་གཏན་ཏང་། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པ། མེ་སྦྲེལ་ ༡༥༥ཆ ཏོར་སྟོད་རོང་པ་ཚར་ཚབ་སྦྱན་ཁན་སྦྱལ་སྐུ་ལས་བཀའ་འགྱུར་ཀྱིས་ལྷག་ལུང་ཞུས། རིམ་བཞིན་རྒྱ་དམག་གི་གནས་ཆུལ་རེ་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་པར་གླ་དམངས་ལ་ལམ་སྟོན་དང་བཅས་ ༡༥༥ཆ/ཅ/༢༣ ཟླ་གཏད་འཕེར་བའི་ཉེ་གནས་མགོན་པོ་ཇོ་ཇེ་གཅིག་ལྱ་ཁྲིད་དེ་ཟླ་བཉང་ནས་ཕེབས་ཐོན་མཛད། དབུས་གཙང་ཁམས་ཐོན་ལུ་ཞུ། རྒྱ་བལ་གནས་མཛལ་ཞུ།

དགུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་པ། མེ་བྱ་ ༡༥༥ཇ རྒྱ་གར་དུ་ཀ་ཏྲོན་སྦྱངས་དུ་ཕེབས་ཏེ། འཕགས་མགོན་ཇོ་ཇེ་འཚང་ལས་ཟླ་མ་ཡང་ཏིག རིག་འཛིན་འདུས་པ། དབལ་ཆེན། ཡང་ཕུར། ཞེ་ཁྲོ་སོགས་གསས། ཕྱར་བོད་དུ་བྱོན། ᠬᠣᠭᠣᠷᠠᠮᠠᠨᠳᠠᠯᠠᠭ་ལས་ཆོག་ལས་ དུས་འགོར་དབང་ཆེན་དང་། བཀའ་འགྱུར་ཟླ་མ་ངག་མཁྱེན་ལས་ལམ་རིམ་དང་། སྔགས་རིམ་ཆེན་མོ། ཕུན་བྱུག་ཟླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་གསན། བོད་དུ་ཐྲོད་པ་ལེགས་ངོ་མ་ཤར་བས་ཏོར་ཟླ་ ᠬᠣᠭᠣᠷᠠᠮᠠᠨᠳᠠᠯᠠᠭ/ཅ/༢༣ ཇོ་ཇེ་ཟླིང་དུ་འཕགས་མགོན་ཇོ་ཇེ་འཚང་གི་ཞལ་མཇལ། དབྱིན་ཏིན་ཐྲོ་ཡང་འགོ་ཆུགས། རང་ལོ་ཉེར་བྱུག་པ། ས་བྱི་ ༡༥༥ཀ ཟླ་བས་ཇེ་བདུད་འཇོ་མས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བསྟེན་ནས་རྒྱ་ཕྱག་ཕྲུང་གསུམ་སོགས་ཞུས། འཕགས་མགོན་ཇོ་ཇེ་འཚང་ཉིད་ལས་ཐོ་མ་གསུམ་ཀྱི་ཐུགས་ཐོ་མ་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། མཚན་བཟོད་ཀྱི་ལུང་ཞུས། གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་རང་ཉིད་ལ་ཞལ་གདམས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་རིན་ཆེན་ཕེར་མཛོ་མ་ཞེས་པ་བསྟལ།

དགུང་ལོ་ཉིར་བདུན་པ། ས་ཕག་ ༡༥༥ཉ ལྷ་ལོར་བྱོན་ཏེ། ས་ར་ས་སྐྱ་བི་ཏར་ལ་ཡིག་འབྲི་དང་། བར་ཙ

འབྲི་ཞུས། ཞོར་དུ་རྒྱ་གར་རྒྱུང་འཕེན་ཁང་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་། ཟླ་མ་རྗེ་རྗེ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་ལ་གཏད་པ་ཤེས་ནས་མཐའ་མའི་མཇལ་ཕྱག་ཞུས། དགུང་ལོ་ཉིར་བརྒྱད་པ། ལྷག་ཆེ་ཡོར་རྒྱ་གར་བདེ་སྡུང་ལས་བྱེད་སློབ་གྲྭའི་བོད་དགེའི་ལས་ཀ་ཐོག། ཀུན་བདེ་གྲྭིང་དགེ་དབང་རྒྱལ་མཚན་དང་ལྷན་དབུས་སྐད་སློབ་དེབ་ཆོས་སྒྲིག་གནང་སྟེ་སློབ་ལགོ་ཚུགས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པ། ཆུ་སྦྲག་ལ་རྒྱ་མཁྲིན་བསྟེན་མཚམས་བཞུགས། སློབ་དགེའི་ལས་ཞོར་དབྱིན་ཏིན་སྒྲུངས་པ་མཇད། སློབ་དགེ་བཅོལ་ནས་ཇོར་གྲྭིང་རང་དབང་གསར་ཁང་གི་ལས་ཀར་བཞུགས། ཞུས་དག་ དབྱིན་སྒྲུབ། ཆོས་འཕྲི་སོགས་མཇད། དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ། ཆུ་ཡོས་༢གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་ནུབ་ཏར་མན་དུ་སྐུ་ཚབ་ལྷ་བསྐོར་དུ་ཕེབས། སོ་གཉིས་པ། ཤིང་འབྲུག ཏིགྷི་བོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་དུ་འཚོས། སོ་ལྔ་པ་མེ་ལུག བོད་མིའི་རང་དབང་གསར་ཁང་གི་སློབ་སྟོན་པ་དང་། ཆེད་བརྗོད། ཆོས་སྒྲུར་སོགས་མཇད། སོ་བདུན་པ། ས་བྱ་བོད་མིའི་རང་དབང་གསར་ཁང་ལེགས་བཅོས་ཀྱིས་བདུན་རེའི་གསར་ཤོག་ཏུ་འགྲུར་བཅོས་ཞུས། སྐྱབས་རྗེ་བདུད་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཟབ་ཚོས་ཞེ་ཁྲོ་དགོངས་པ་རལ་གྲོལ་གྱི་དབང་དང་། རྒྱབ་རྟེན་ཞེ་ཁྲོའི་ཚོས་སྐོར་གྱི་ལུང་ཞུས།

སོ་དགུ་པ། ལྷག་ལས་ལག་དབྱིན་བོད་ཤན་སྒྲུར་ཚོགས་མཇོད་ཀྱི་བཟོ་སྒྲུན་ཕྱག་ལས་གནང་། ཐུ་ཕྱིར་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་རང་གཞུང་གི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས། ལོ་ཞེ་བདུན་པ། ས་ལུག ༡༩༨༩ ནས་ཨ་རིར་བྱོན་ཏེ་ཀྱོན་ཚས་བཟོ་གླ་ཞེག་ཏু་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ཕྱག་ལས་གནང་། དགུང་ལོ་ང་ལྔ་པ། ཆེ་ཡོས། ས་བཏ་བཤད་སྒྲུབ་གྲྭིང་བཅུགས། དོན་གཉིར་ཅན་ལ་སློབ་ཁྲིད། ཆོས་བསྒྲུ། བར་སྒྲུན་སོགས་མཇད། ༡༩༩༣ ལོར་བོད་གཞུང་ཚོས་དོན་ལྷན་ཁང་གི་བཀའ་བཞིན་འཛིན་གྲྭིང་ཚོས་ལུགས་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཞེབས། དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་འཛིན་སློལ་མ་ཕོ་བྲང་ལས་བལ་ཡུལ་ཐར་ལམ་དགོན་དུ་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱན་བཏུས་གསན། ༡༩༩๔ ལོར་བོད་དུ་བྱོན་ནས་གདོང་ཐོག་དགོན་བར་ཞེབས། དད་ལྷན་ནམས་ལ་གསུང་ཚོས་དང་། ཚོས་སྲིད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་བསྟལ་ཞིང་། ༢གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ཚེ་བརྟན་པ་དང་། བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་གསོལ་འདེབས་སློན་ལམ་དགེ་བསྐུལ་མཇད།

དཔལ་དགུང་ན་བརྒྱད་ཅུ་བཅུལ་བར་ཞེབས་ཀྱང་དཀྱང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་དོན་མཇད་ཟུས་དང་། མདོར་ན་ཙ་བའི་བློ་མ་ཤཇམ་མགོན་མཉེན་བཅེ་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གང་ཉིད་ལ་བསྟགས་བཇོད་མཇད་པ་བཞིན། ཡང་ན་དགེ་ཆ་གཟིགས་པ་དང་། ཡང་ན་ཇོས་འབྲི་མཇད་པ། ཡང་ན་འཆད་སྦྱོལ་གནང་བ་སོགས་ལས་རང་དགར་མི་བཞུགས་པར་སྐུ་ཚེ་གང་པོ་བོད་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་རིག་གནས་ཐོག་ལེགས་སྒྲིས་འབྲལ་བར་མཇད་པ་དང་། ༢གོང་ས་༢སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་བློ་སྟོབས་ཆེན་པོས་དོལ་རྒྱལ་ཁྲི་ས་འབངས་པར་དགག་ལན་མཇད་པ་སོགས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཆེད་རང་གི་སྲོག་ཀྱང་བློས་གཏོང་པོད་པའི་གནོད་པ་ཞིག་ཡིན།

མཁས་དབང་གདོང་ཐོག་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྒྱས་ཀྱི་དཀར་ཆག

༡) འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་དབྱངས།

༢) ས་བཅུ་གྱི་བསྟོད་པ་ཡུན་བཟེང་བ།

༣) གྲུ་རྒྱའི་གསོལ་འདེབས་ཕོ་ལོ་ཀ་གཅིག

༤) ས་ངོར་ཚར་གསུམ་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཕོ་ལོ་ཀ་གཅིག

༥) གསུང་བཤད་ལས་འབྲས་ཀྱི་བླ་བརྒྱུད་ཕྱི་མ་དག་ལ་གཏུང་དགོངས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་བྱིན་རླབས་ཆར་འབེབས།

༦) མཁྱེན་བརྩེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས།

༧) ཡང་དེའི་གསོལ་འདེབས།

༨) བདུད་འཛིན་འཇིགས་བྱེད་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་གསོལ་འདེབས།

༩) འཕྲིན་ཞིག་ཀུན་བཟང་མཐོང་གྲོལ་རྡོ་རྗེའི་གསོལ་འདེབས།

༡༠) མཁྱེན་བརྩེ་བདུད་འཛིན་འཕྲིན་ཞིག་གསུམ་གྱི་གསོལ་འདེབས།

༡༡) མཁན་པོ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཕོ་ལོ་ཀ་གཅིག

༡༢) གཙོ་ཐོག་སྒྲུ་ཕེང་གསོལ་འདེབས།

༡༣) རང་ཉིད་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ཕོ་ལོ་ཀ་གཅིག

༡༤) གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་སྲོས་པའི་མཁྱེན་བྱུ་ཐོལ་བྱང་དང་པའི་རང་སྒྲ།

༡༥) ས་སྐྱའི་ཆོས་འབྱུང་རབ་འབྱམས་ཞིང་དུ་སྟན་པའི་སྒྲ་དབྱངས།

༡༦) ལོ་ཚེགས་མཁས་པའི་ངག་རྒྱན།

༡༧) རྩིས་གཞུང་ཁྲུད་ཆོས་བདུན་ལ་ཐུང་ཟད་དབྱུད་པ་བློ་གསར་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོན་སེལ།

༡༨) མི་མཛེད་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཙང་རབས་པའི་འཛོད་ཚུ་ལ་ལ་དབྱུད་པ་རིག་པའི་སྣང་བྱེད།

༡༩) ཕི་གོའི་ཀ་དས་ཐུ་ཀིག་ཞིང་བ།

２０) གཟབ་བྱིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀ་དས་དང་བཅས་པ་བློ་གསལ་བཤད་བསྡུད།

２１) རྩོམ་བྱིས་སྣ་ཚོགས་ཡུན་གཞོན་ཐུའི་ཆུན་པོ་ཞེས་པའི་ཁ་བྱང།

２２) ས་ཐུ་བའི་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་བཞིའི་དོན་ལ་དབྱུད་པ་སོམ་ཉིའི་ཐུན་སེལ།

২২) རིགས་གཞུང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་གཏམ་པང་འགྲོའི་སྒྲ་དབྱངས།

২৩) རྒྱ་གྱང་ཁྲན་ཀྱི་སྐེལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོན་བརྗེད་ལ་དགག་ལན་རིགས་པའི་ཐོག་མདལ།

২৪) ཡོན་བཤད་ཐུན་ཚོགས་ལྷ་ལྷན།

২৫) ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་གཏམ་ཉུང་བསྡུས།

২৬) འབྲི་དགེ་བདང་པོར་སྨྲ་བའི་གཏམ་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་མཛེན་ཁྱུ།

২৭) འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་པ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་མངས།

২৮) རང་གི་བདེན་བསྒྲུལ་ཀ་བཤད།

২৯) བསླབ་བྱ་ཀ་བཤད་དུ་སྐེལ་བ།

৩০) བོད་ལྷོངས་བདེན་ཁྱུ་ཀ་བཤད།

৩১) ཕན་ཡོན་ཁ་ལ་ཀ་ཅོས།

৩২) ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཀ་ཅོས།

৩৩) ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་གཏམ།

৩৪) མཁས་བློན་བཏུག་པའི་ཚོགས་བཅད་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་དཀར་པོའི་འཕྲེང་བ།

৩৫) ངག་དབང་བློ་གྲོས་གཞན་པས་སྟེང་པོའི་རྩམ་ཐང་མདོར་བསྡུས་དང་པའི་དབྱངས་སྒྲན།

৩৬) བློ་སྟོང་འཚང་པའི་མཚ�་ཕྱོར།

৩৭) རྟོ་མཐོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤུ་སྒྲོན་ལྷན་ཐབས་པཎ་ཆེའི་ཆུན་པོ།

৩৮) ས་ཕྱི་སྒྲོའི་རྒྱུན་ཁྲིར་བསྡུས་པ།

৩৯) རྡོ་རྗེ་ཐུང་པའི་བསྟེན་ཐབས།

৪০) རབ་གནས་མདོར་བསྡུས་བྱ་ཚུལ།

৪১) མགོན་པོ་ཆེ་བཏུན་ལ་གཙམས་པ།

৪২) དགེ་ལམ་རིམ་པས་བདེ་ལན་འགོར་འདས་དབྱེར་མེད་ལྷ་བའི་འཕྲེལ་བཤད།

৪৩) མདོ་ལུགས་ཚོས་ཀྱི་སྲོས་ཆོག

৪৪) དགེ་སྦྱོང་གྱི་མཐར་འདོན་རྒྱའི་སྒོན་ལམ།

৪৫) གཏོར་བསྟོ་ཁྱད་འདུས་འདོད་དོན་སྙུར་འགྲུབ།

৪৬) བསྐང་མཚོད་ཀུན་བཟང་མཚོད་སྤྲིན།

(૩૮) གཞོན་སྨྲིན་པེ་ཀུན་ལྡན་བཟལ་གྱི་གསེར་སྐྱེམས་བདུད་ཅིའི་སྨྲིན་ལྱང་།

(૩૯) ཆོས་སྐྱོང་གསེར་སྐྱེམས།

(૪૦) པེ་ཏུར་གྱི་བསྐང་འཕྲིན།

(૪૦) པེ་ཏུར་གྱི་བསྐང་མཆོད།

(૪૭) གཞི་བདག་ཙ་ནེ་ར་རགཱ་གི་གསེར་སྐྱེམས་འདོད་དོན་ལྷུན་འགྲུབ།

(૪૩) ཙ་བའི་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལས་སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་བཏུས་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་དངོས་འབྲུལ་གྱི་ཡོན་བཤད།

(૪૩) དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་དགེན་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གཞུང་རིག་ལམ་གསལ་བའི་སྨོན་ཨེ།

(૪૯) དགེན་བོད་ཤན་སྒྲར་ཚོག་མཛོད་སྟང་བ་གསར་པ།

(૪૪) ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་གྲངས་ཉེར་མཁོ་བཇེད་བྱང་ངན་པའི་ཨེ་ལོང་།

(૪૬) མ་བཅོས་དངོས་འབྲེལ་བཟོད་པ་དུས་ཀྱི་ཨེ་ཚར།

(૪૭) མ་བཅོས་དངོས་འབྲེལ་བཟོད་པ་དུས་ཀྱི་ཨེ་ལྷུ།

(૪૧) འཐད་པར་སྒྲ་བའི་གཏམ་གཙོ་རིས་མཐའ་སིམ་པའི་བློས་གར།

(૪૯) རྒྱས་བའི་བསྟན་ལ་འཕྲལ་པ་སྒྲ་བའི་རྩལ་ཤེལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་བྱི་དོར་དཀའ་བྱེད་ཟེགས་མ།

(૫૦) གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་ལྷ་སྲུང་བསྟེན་ཐོགས་བཀའ་སྩོན་ལ་རྣོལ་བའི་ཁོད་ཐྲོག་བདེན་གཏམ་ས་གཞི་འདར་བའི་འབྲུག་སྒྲ།

(૫૧) ཀོང་པོ་ཆོལ་ཁ་གང་གཏོགས་ཀྱི་དགྱེད་པ།

(૫૨) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་སྐོར་བསམ་འཚར།

(૫૩) བོད་རིགས་སྒྲུན་ཟློར་གསལ་འདེབས།

(૫૪) བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅེས་སྲུང་གཞིན་བསྐྱལ།

(૫૫) བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྲུང་གཞིན་བསྐྱལ།

(૫૬) བོད་རིགས་གཞོན་ནུའི་ངོ་བོ་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཁྱུ་གཞས།

(૫૭) བོད་ལྗོངས་ཤར་ཐོགས་རྟོར་ཁོག་གི་ལོ་རྒྱུས།

(૫૧) འདུལ་ཁྲིམས་དང་དེང་རབས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་སྟོམ་སྒྲིག

(૫૯) ૧૯૯૯ ལོར་བོད་དུ་ལྷ་བསྐོར་བསྐྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས།

๒๐) ๑๙๙๙ ལོ་ནས་བཟུང་བྱེས་འགྲོར་བོད་གཞུང་དམངས་དང་། གཞིས་བཞུགས་བོད་མིའི་ཁྲོད་བཅས་པར་བོད་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱ་ དང་། ཐ་སྙད། ཡིག་སྒྲོལ་སོགས་ལ་འགྱུར་བ་གང་ཡོད་སྐོར་གྱི་དཔྱད་རྩོམ།

๒๑) དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།

๒๒) ཏེ་ཧོར་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ས་བོན་ཅམ་བཀོད་པ།

๒๓) གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་བསྟོད་རྩོམ་ཤེ་ལོ་ཀ་བཅུ་གསུམ།

๒๔) ཚགས་པར་སྦྱི་ཚོགས་མེ་ལོང་ལ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཤེ་ལོ་ཀ་གསུམ།

๒๕) ལུགས་གཉིས་ཀ་རྩོམ་དབྱིད་ཀྱི་ཕོ་ཉ།

๒๖) ས་པཎ་མཁས་འཇུག་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๒๗) ཀུན་མཁྱེན་བསོད་ནམས་སེ་ཏྲེའི་སྦྱོར་གསུམ་ཁ་སྐོང་དང་། མཁན་ཆེན་དགེ་ཚོས་ཀྱི་འཕྲིལ་པ་བཅས་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๒๘) གཞུང་རྒྱ་པ་དང་ཌོས་འབྲུབ་དཔལ་འབར་གྱི་བྱམས་སྨོན་འཕྲིལ་པའི་པར་བྱང་།

๒๙) པཎ་ཆེ་ཏ་ལོ་ཤཱཀ་མཆོག་ལྡན་ཏེ་མེད་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གསུང་རབས་པར་དུ་བསྐྱེན་པའི་ཚུལ་ལས་བཅུམས་པའི་ཁྲིང་བ་ བསྟན་པའི་ཉི་གཞོན་ཡིད་སྙན་སྦྱིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཚངས་པའི་བཞད་སྐྲ།

๑๐) འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོའི་བཀའ་འབུམ་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๑๑) འཇམ་མགོན་དགེ་བཤེས་ལེགས་པའི་གསུང་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๑๒) སྡེ་གཞུང་སྐྱལ་སྐ་ཙ་འཇམ་གྱི་གསུང་ལམ་འབྲས་སྨོན་ལམ་གྱི་པར་བྱང་། ཡང་དེ་ཉིད་པར་བསྐྱར་སྐྱེན་གྱི་ངོ་སྦྱོད་སྦྱོན་ཁྲིང་།

๑๓) ཡང་དེའི་གསུང་བློ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་འཕྲིལ་པར་བྱང་།

๑๔) དེའི་གསུང་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๑๕) བདུད་འཛོམས་འཇིགས་བྱེལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་འབུམ་པར་སྐྱེན་མངོན་བརྗོད།

๑๖) གེ་སར་སྐྱང་ཙ་གྲགས་གཞི་རྩོང་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๑๗) གངོང་སྐྱལ་གོང་མ་འཇམ་དཔལ་རིག་པའི་རལ་གྲིའི་གསུང་ཐོར་བུ་ཕྱོགས་བསྡུས་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๑๑) ཁ་ཏོན་གཅེས་བཏུས་ཕྱོགས་བསྡུས་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད། ཡང་དེ་ཉིད་པར་བསྐྱར་བསྐྱེན་གྱི་སྨོན་ཚིགས

๑๙) འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๙๐) རྩོ་གཅོད། མངོ་བསྟན་པ། བཟང་སྦྱོང་བཅས་ཕྱོགས་བསྡུས་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

๙๑) ཀུན་མཁྱེན་བསོད་ནམས་སེ་ཏྲེའི་ནམ་ཐར་ཀོང་སྟོན་གྱིས་མཛད་པ་པར་སྐྱེན་སྦྱོན་བརྗོད།

(๙๓) དེའི་རྣམ་ཐར་གློ་བོ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པ་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

(๙๔) འཇམ་མགོན་དགེ་དབང་ལེགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཡ་འཇམ་གྱིས་མཛད་པ་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

(๙๙) དེའི་རྣམ་ཐར་སྤེ་གཞུང་ལུང་རིགས་སྨྲལ་སྐྱས་མཛད་པ་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

(๙๖) དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

(๙๗) དེའི་གསུང་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

(๙๘) དེའི་གསུང་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་མི་མཐུན་གྱི་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་མཉམ་དུ་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

(๙๙) དགེ་ཆོས་ཞལ་རྒྱུན་ཉིན་རོང་བ་བཟང་པོས་ཟིན་ཏིས་མཛད་པ་དབུ་མ་གླུ་སྣྱན་དགོངས་རྒྱན་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

(๑๐๐) དགེ་ཆོས་གསུང་ཙོམ་ཕྱོགས་བསྡུས་དེ་བ་གསུམ་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

๑๐๐) སྤེ་གཞུང་སྨྲལ་སྐྱ་ཡ་འཇམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བར་སྣྱན་སྔོན་བརྗོད།

๑๐๑) དགེ་ཏྲེད་ཟེགས་མ་བར་བསྐྱར་བསྐྱན་སྔོན་བརྗོད།

๑๐๒) བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཁོད་དུ་ཁ་རིག་སྨྲལ་སྐྱ་འཇམ་དབྱངས་དམ་ཆོས་ཉི་མས་བཞེངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག

๑๐๓) གངོང་ཐོག་དུ་གངོང་གླ་ཐྲོ་དགའ་ལགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དུས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག

๑๐๔) ཐྲོ་ལ་སྐྱ་ཅ་ཀ་ལོའི་རྒྱབ་བྱང་།

๑๐๕) བྱ་བྲལ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་བཀྲ་ལན་ལུང་རིགས་རྡོ་རྗེའི་མེ་ཚར་བར་བསྐྱར་བསྐྱན་གྱི་སྤྱོན་བརྗོད་བར་སྣྱན་སྔོན་གྲེང་མི་འཇིགས་བདེན་པའི་ཀི་ཐྲ།

๑๐๖) གང་ས་ཅན་གོང་གི་རྒྱལ་རབས་ལོ་ཚིགས་དང་དུས་འགྱུར་ཡོ་ལང་ལ་དབྱད་པ་སྤྱོན་མེད་དེབ་ཞེར་ཟུར་གནས་དགོངས་ལྷན་དགེས་པའི་དབྱངས་སྒྲན།

๑๐๗) སྤོས་གསུམ་བརྒྱུད་པ་གཙང་མ་དགོས་པར་བསྐྱལ་བའི་སྒྲིངས་ཡིག

๑๐๙) ཏེ་ཧོར་གངོང་སྨྲལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདོར་སྣང་ཡོ་ལང་ལོ་རྒྱས་བཏོལ་པ་ཞོལ་མེད་བགེ་ཀེ་ལོ་མོ།

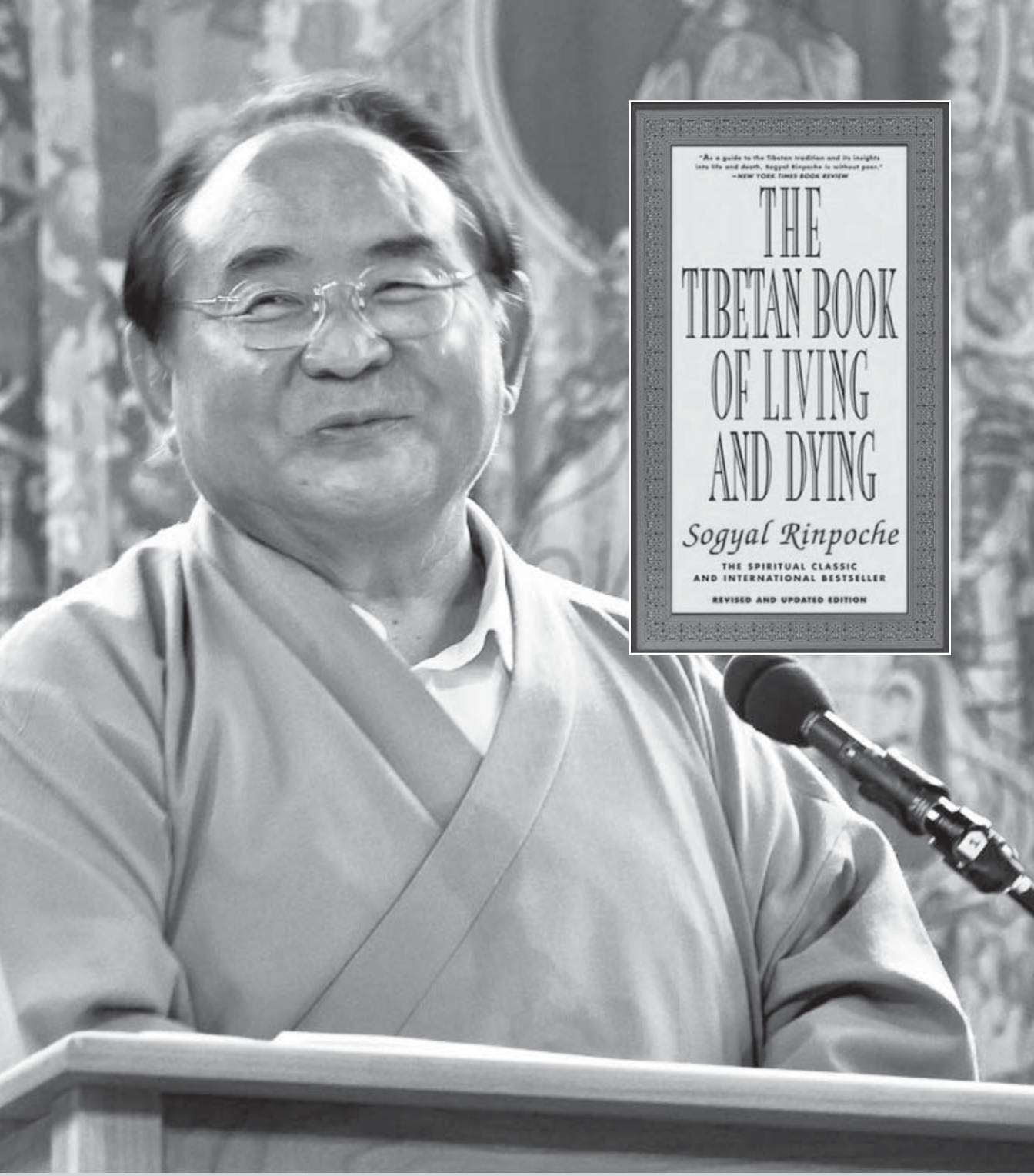

བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་བསྟན་བཅོས།

བསོད་རྒྱ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབ་གྲགས་འཇམ་གྲྭང་པ་ཁྱབ་བདེ་བཀྲམས་ཆོས།

བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཆིའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་པ་དོར་སྒྲོད་མདོར་བསྡུས།

---- བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྙན་གྲགས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁྱབ་པའི་བརྙན་ཚོས།

{ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ} གཱངས་བཞད་ཀྱིས་བསྒྲུར་སྒྲིག་བྱས།

*བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་བྱང: བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཆིའི་བསྟན་བཅོས།

西藏生死书

THE TIBETAN BOOK OF LIVING AND DYING

--- དེང་སང་གི་ཆེས་རྒྱས་ཆེ་བའི་སྐྱེ་འཆི་རིག་པའི་གྲགས་ཅོས།

--- ཆེས་བེད་སྤྱོད་ཆེ་བའི་ནད་ཐོག་ཞབས་ཞུའི་ལག་དེབ་ཅིག

--- (ནུབ་ཕྱོགས) བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀྲམས།

--- (ཤེ་ཕན) ཀྱིན་ཀྱིན་ཏོང་གིས་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྲུར།

*ཐོན་ཏ་གླིང་བ་ཁག:

ཀ ལས་བོད་ས་མཆོག་གིས་བསྒྲལ་བའི་ཐོན་གླིང་།

དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པའི་དེབ་གཟུགས་འདིའི་ནང་བུ། བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་གཏིང་ཟབ་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་ཚེ་སྲོག་གི་སྟེང་དོན་ཡོད་པར་འཛིན་བྱས་ཏེ་འཆི་བ་དང་བུ་ལེན་དགོས་ཚུལ་དང་། ཇི་ལྟར་འཆི་ཁ་མའི་མི་དང་འདས་པོར་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཤད་གླེང་གནང་འདུག ས་ཀ་ཡོད་ཚར་བའི་

གཞུག་ལ་འཛིན་པ་རང་བཞིན་དུ་འོངས་པ་ཡིན། མི་རེ་ངོ་རེ་བཞིན་ཚང་མས་སྡུ་ཕྲེ་མ་གཏོགས་འཛིན་བར་གདོང་ལེན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། ང་ཚོ་ད་དུང་འཚོ་བཞིན་པའི་རིང་འདིར་འཛིན་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། དེ་སྔོང་མེད་དུ་བསྐྱར་འཛོག་བྱེད་པཨམ། ཡང་ན་དེ་ལ་གདོང་གཏད་ནས་ལྟ་བའི་ཐོག་ནས་འཛིན་ཀྱི་བསམ་གཞིགས་ཞེས་ཅིང་ཐ་བ་བརྒྱད་དེས་འཇིན་པར་འགྱུར་བའི་སྦྱོག་བསལ་ཕྱུང་འཕྲི་བྱེད་ཐབས་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཐབས་ཤེས་འདི་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ང་ཚོ་འཛིན་པའི་དཀའ་བཙལ་དོན་དམ་དུ་སེལ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། རང་ཉིད་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཞེག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་བདག་གིས་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞེག་ཡིན་པར་ལྟ་བཞིན་ཡོད་དེ། གལ་སྲིད་རང་ཉིད་ད་དུང་འཇིག་རྟེན་འདིར་འཚོ་བཞིན་པ་ཞེག་ཡིན་ཕྱིན། འཛིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་བདོས་འདི་ལྟོག་ཏུ་མེད་པར་འབྱུང་རིས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བདག་གིས་འཛིན་པ་ལ་ནི་གཡོལ་ཐབས་རྩ་ནས་མེད་པའི་གནས་ལུགས་ཏོག་གས་པར་གྱུར་རྟེས། དེའི་ཚེད་དུ་སེམས་ཁྱབ་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གང་ཡང་མཐོང་མ་སོང་། ང་ལ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ཀྱོན་གོས་ཆ্ལིང་རལ་དུ་གྱུར་རྟེས་གསར་པ་བརྟེ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ལྟ་འདོད་ལས་དེ་ནི་ཡོད་ཚད་ཏོ་གས་ཟིན་པའི་མཐའ་མཇུག་ཏུ་ངོས་ལེན་བྱ་འདོད་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་འདུག་ དེ་ལྟ་ནའང་ཚེ་ན་ཞེས་པ་ད་དུང་ཡང་ཚོད་དགས་ཀྱི་ནི་ཡོད་ཚད་ཏོ་ཞེས་ཟིན་པའི་མཐའ་མཇུག་ཏུ་ངོས་ལེན་བྱ་འདོད་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་འདུག ད་ལྟ་ནའང་ཚེ་ན་ཞེས་པ་ད་དུང་ཡང་ཚོད་དགས་ཀྱི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་འདུག །

ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀ་དུས་ཚེ་སྲིད་པའམ་རྟེ་ལྟར་ཚེ་རྒྱ་ཡིན་པ་ཥེས་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན། ཚེ་བདག་གི་ཥོ་ཊ་དངོས་སུ་མ་བསྟེབས་པའི་སྟོན་ཚུན་དུ་ང་ཚོས་རེས་པར་དུ་ཁ་ཕྱིག་གི་ལས་ཁ་ཤས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན། ང་ཚོ་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཐམ་ཆེ་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཚེ་ཁར་ཞི་ལྷིང་ངང་ལ་མིག་བཙུམ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱེད་རེས་རེད་མོད་ཀྱང། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ཚོ་འདི་བའི་ནང་དུ་ཏག་ཤུགས་ཀྱི་ཚོར་བས་ཁེངས་པར་གྱུར་ཏེ། གལ་སྲིད་ང་ཚོའི་སེམས་ཁམས་གང་དུས་ཡིན་རྩུར་ཁོང་ཁོ་ཁ། ལངས་ནས་ང་ཚོ་ལ་ཡོད་ཀ་ཀ། ཁ་ཤས་ཐལ་ཆे་བས་ཀ་ཀ ཁ་ཤས་ཀ་ཀ ཁ་ཤས་ཀ ཁ ཁ ཁ

ལེགས་ཉེས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཞེབས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན། འཛེ་བའི་སྒོང་ཅིག་མ་དེའི་རིང་ལ་གལ་སྲིད་ང་ཚོས་འབད་པ་ཆེན་པོས་དགེ་བའི་ངོ་གོ་ཅན་གྱི་སེམས་ཁམས་ཤེགས་སྒྲིད་པར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་སྤོན་ང་ཚོས་ལས་སྣ་མང་པོ་བས་གས་ཚར་ཡོད་རྩང་འཛེ་ཁ་མའི་དགེ་བའི་སེམས་ཁམས་དེས་ད་དུང་ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཏྲིང་ཤུལ་བྱེད་པ་དང་དེ་ལ་ཤུགས་སྟོན་ཞེབས་ཏེ། བདེ་འགྲོའི་འཚོར་བའི་འཇུག་རིམ་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་ཆ་བྱེད་པ་ཡིན། འཛེ་བའི་སྒོང་ཅིག་མ་དེའི་རིང་ལ། ཆེས་གཏི་ང་ཟབ་ཅིང་ཕན་ཁེ་ཆེ་བའི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ཚྱོང་འགྱུར་པར་བརྩོན་ཚོགས་པ་ཡིན། འཛེ་བ་པོ་གྲྭབ་རྟགས་གང་འཚམས་ཐོན་པར་གྱུར་བའི་ཉམས་ལེན་པ་ཞེག་ཡིན་ཚེ། དེས་སྟོམ་གྱི་ཉམས་སྣང་ཁྲོད་ནས་འཛེ་བའི་གོ་རིམ་ལ་ཡང་སྐོར་བསྐྱར་སྐོར་དུ་བྱས་བའི་ངོས་འཛིན་བརྒྱུད་དེ་རང་ཉིད་འཛེ་བའི་ཉམས་ཚྱོང་ངོ་མ་དེར་བརྟེན་ནས་ཆ་ཅང་ཚད་མཐོ་བའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། འདི་ནི་བློ་ཁྲན་དེ་དག་གིས་ག་རེ་བྱས་ནས་སྟོམ་གྱི་མཉམ་བཞག་ངང་ལ་ཞེང་བརྟེ་འགྲོ་ཞིང་ཁ་ཚད་ཐུག་པ་དེ་རེད། ཁོང་ཚོའི་སྐུ་ཕུང་ལ་སྨན་དབྱུང་རིག་པའི་ཐོག་ནས་བརྩལ་དབྱུང་བྱས་ཏེ་གོང་ཞིང་ཁ་ཁ་ཅིག་ལས་ཉམ་ཐུང་ཕལ་ཆེ་ཆུང་གི་ཆ་ནས་གཅིག་མཚན་ཐུག་པ་རེད། ཁོང་ཚོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གྲྭབ་འབྲས་མངོན་པར་མཚོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་གཞན་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་བདེ་བར་ཉམ་ཐུང་ལ་ཁ་ཏང་ཏང་ཉིད་ཀྱི་ཉམ་ཐུང་ལེན་བྱེད་པ་གཉིས་གལ་གནད་ཆེ་ཆུང་གི་ཆ་ནས་གཅིག་མཚུངས་རེད། ང་ཚོ་མི་རེ་ཏོ་རེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཚང་མ་གྲོགས་མེད་ཁེར་རྒྱང་ཡིན། གལ་སྲིད་དེའི་སྐབས་སུ་བྱམས་སྟོང་ཁང་བདག་གཉིར་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་རང་གི་ཉེ་འཚོར་དུ་བྱུང་མེད་པ་ཡིན་ཚེ་ང་ཚོ་ཏུན་ཏུན་འཚོ་ཐུབ་པ་ཐག་གིས་ཚོད་པ་རེད། དབེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛེ་ཁ་མའི་མིས་ཀྱང་རང་མགོ་རང་གིས་འདོམས་ཐབས་མེད་པར་སོང་ཙ་ན། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གཅོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་འཛེ་ཁ་མའི་མིའི་ཕྱུག་བསྟལ་དང་མགོ་ཁ་ཁ་ཏགས་ཀ་ཁ་ཅིག་ཁ་ལ་ཤོད་ཀ་ཁ་ཅིག

འཇམ་དང་ལྷོད་འཇགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

《བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཚེའི་བསྟན་བཅོས》འདིས་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག་སྟེ་དཔལ་ཡོན་གྱི་རྒྱུན་སྲོལ་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱིས་སུ་བཅུ་ཆུན་བསྡོལ་འབེལ་བ་ཡུལ་གྱི་གནད་ཅིག་མཚོ་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་སྟེ། ངོས་འཛིན་དང་ལཱ་ལེན་གང་གི་ངོས་རིམ་ནས་བཤད་ནའང་རྒྱུན་སྲོལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཞིབ་བསྡུར་ལས་བཅུ་ཆུན་ལ་ཤེས་ཏུ་ཆེ་བའི་བཅུ་ཁེ་བྱེད་ཡོད་པར་བདག་གིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། རྒྱུན་སྲོལ་འདི་གཉིས་གཙོ་ཆེ་ཤས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁོངས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ནང་ཁུལ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང། བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆེས་འོས་ཤེད་འཚམས་པའི་བསྟུར་དབྱད་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་སྟེ། ཁོང་གྱོགས་གཅིག་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་རིག་གཞུང་གི་ཁོར་ཡུག་ནང་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་ཞིང་། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོད་ཀྱི་ཆེས་ཆུས་ཆེ་བའི་བློ་མར་གཏུགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་གནང་ཡོད་པ་དང་། གྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོང་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྟོན་གསོའི་ལམ་ལུགས་ཁོད་ནས་ཀྱང་ཆྱོ་སྐྱེད་ཐོབ་ཡོད་པ་སྟེ། ནུབ་ཕྱོགས་ཡུལ་གྱར་གཏན་ཕྱོད་ཀྱིས་དགེ་ཁྲིད་གནང་ནས་ལོ་མང་འགོར་བས། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་རང་གི་ལག་མཁེལ་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྒྱུས་ལོན་བྱུང་ཡོད་པ་ཡིན། ཕྱག་དེབ་འདིས་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་མཁོ་འདོན་བྱེད་པ་ནི་འཚེ་བ་དང་འཚེ་ཁ་མར་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ལུགས་རང་བཞིན་གྱི་འགྲེལ་བརྗོད་ཁོ་ན་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ད་དུང་ལག་ལེན་དངོས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་བསྟན་འདུག་པས། འདི་བཀླགས་ཚེ་འཚེ་བ་དང་འཚེ་ཁ་མའི་རང་བཞིན་ངོ་མར་རྒྱུས་ལོན་བྱུང་བ་བརྒྱུད་རང་དང་གཞན་གྱི་འཚེ་བ་ཞེ་འཇགས་དང་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་ཡོང་བར་བན་གྲོགས་བྱེད་ཐུབ་པར་དེས།

ཏླ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པས་ཕྱི་ལོ ༡༩༩༣ ཟླ ༨ ཚེས ༣ ཉིན་སྦྱར།

ཁ ཆོས་པ་ཥའི་ཐུན་གྲོང།

བོད་ནི་ང་ཡི་ཥ་ཡུལ་ཡིན། ང་སྐྱེས་ནས་ཟླ ༨ ཙམ་ལོན་པའི་སྐབས་སུ་ངའི་རྒྱ་བའི་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཚོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་དགོན་པའི་ནང་དུ་བསྐྱལ་འདུག ང་ཚོ་བོད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་འདས་ཟིན་པའི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་འཚོལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་རེད། ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་ཐུ་ཏེ་དག་ལ་དགུང་ལོ་ཉ་ཅང་ཆུང་བའི་སྐབས་ནས་བཟུང་དམིགས་བསལ་ཀྱི་སྟོང་བརྡར་སློབ་གསོ་སྦྱང་དེ་ཕྱིས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐ་ཤྱིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། ངའི་མིང་ལ་བསོད་རྒྱལ་ཞེས་

བཏགས་ཀྱང་རང་ཉིད་གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ་གྱི་ཡང་སྲིད་ཡིན་པར་ངའི་རྩ་བའི་བླ་མས་བྱིས་སུ་དགོངས་ངོས་འཛིན་གནང་བ་རེད། ངའི་སྐུ་སྐྱེ་སྟོན་མ་ནི་མཚན་སྙན་ཉེ་རྒྱང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་རྟོགས་ལྡན་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་སྟེ། ཁོང་ནི་གོང་ས་ལྷ་ཏུ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འཛིན་དང་། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་བླ་མ་ཡང་རེད་འདུག བོད་མིའི་ཁོད་ནས་བརྩེས་ན་ངའི་རྩ་བའི་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ནི་སྐུ་གཟུགས་ཆེན་པོའི་གླལ་དུ་བགྲང་ཆོག་སྟེ། མི་མང་ནང་ནས་ཡར་བཞེངས་ཚེ་མི་གཞན་ལས་མགོ་བོ་གཅིག་གི་མཐོ་ཚད་གོང་དུ་བུད་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་གི་དབུ་ཁྲོན་ཁེབས་པའི་དཏུལ་དཀར་སྐྲ་ལོ་གཏུབས་ནས་ཐུང་ཐུང་ལས་བཞག་མེད་ཅིང་། བརྩེ་བའི་ཞལ་ལ་འཇུམ་པའི་སྐྱན་དགྱེས་གསལ་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་རེ་རེས་དགོད་བྱེའི་མཚར་ཉམས་སྟེར་ལ། ཚེ་ཞིང་ལེབ་པའི་སྙན་གསོལ་གྱི་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་ཀུན་ནས་མཚུངས། འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དབང་ཆེས་ཆེར་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱི་ཚུལ་འདི་དག་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཁོང་གི་སྐྱན་འཁྱུག་སྨིན་འཁྱོག་ཅམ་དང་ཡང་ཐོར་ཆེ་བའི་འདེགས་འཛོག་གི་སྤྱོད་ལམ་ཐ་མོ་རེ་རེའི་ཐ་ན་རྒྱར་ལས་མཇོན་པའི་ནམ་དགོངས་དང་བཏེད་ཉམས་དེ་རེད། ཁོང་གི་གསུང་སྐད་ཤིང་དྲག་འགྱུགས་ཤུགས་ཆེ་བ་དང་། གསུང་ཆོས་གནང་སྐབས་དབུ་ཐུང་ཟད་ལྷག་པར་དགེས་བཞིག། ཆོས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ཞལ་ལས་ལྷུག་ལྷུག་ཏུ་བཏོལ་ཚེ་སྙན་པ་ལ་ཚོད་མེད་མཇེས་པའི་སྙན་ཚིག་ཉིད་དང་མཚུངས། ཁོང་གི་ཞལ་སྐྱིན་བཏྲེད་ཉམས་ཆེ་ན་ཡང་ཐུགས་རྒྱུད་ཏ་ཙང་གཤིས་འཇམ་ཀུན་དང་འཇེས་བདེ་ཡོད། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་ངའི་མི་ཚེ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྩམས་དེ་བ་འདི་ཡང་ཁོང་གིས་བློ་སྦོ་ཕྱི་བ་ལས་ཐོན་པ་ཡིན། ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་སྟོན་མས་བོད་དུ་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐུག་སྲོལ་ལེགས་བཅོས་གནང་བ་རེད། བོད་ལ་མཚོན་ན། ཐུལ་སྐུའི་མཚན་གནས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་ལྡན་ཚེ་ད་གཅོད་གཞན་གྱི་བཅོ་བཀུར་འཚོལ་བར་འགྲུར་བ་ཡིན། ཁོང་ལོ་ངོ་མང་པོའི་རིང་ལ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཐོང་བ་དང་། ངོ་མཚར་ཤེན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྨོན་ཉམས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་མང་པོ་ཐོན་པའི་ཤེས་ལ་ཐུལ་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ལྷ་རིག་གནས་ལ་བྱང་ཞིང་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་པས། རིག་སྨོ་སྐུ་འཛིན་ཀྱི་ཚིག་མཇོད་གསོན་པོ་ཞིག་དང་འབྲ་བར། དཀའ་གནད་དོགས་འདྲི་གང་འབྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཁོང་ནི་ལན་འདེབས་རྒྱུ་མེད་པ་བཟོ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་ནང་གསེས་བློ་ལྟར་ཐུབ་ཆ་ཙང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ནི་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་རིས་མེད་སྟོན་པའི་ཚད་དུ་ཚང་མས་ངོས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན། ཁོང་ངོ་ཤེས་པའམ་ཁོང་གི་སློར་ཐོས་ཀྱོང་ཡོད་པའི་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རུང་། ཁོང་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་གཟུགས་དང་། ཉམས་ལེན་གནད་དུ་སོང་བའི་དངོས་དགེ་གསོན་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད།

ངའི་རྩ་བའི་བླ་མས་དེ་སྟོན་ང་ལ་ཁོང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་དས་སློང་དགོས་པའི་སློར་གསུང་ཐོང་ལ། དོན་

དངོས་སྲུལ་ཁོང་གིས་ང་ལ་རང་གི་བུ་ལྷར་བྱམས་སྐྱོང་གནང་ཡོད་པ་ཡིན། ངའི་བྱ་བའི་སྟེང་གི་འཛིན་ཐུས་དང། དེ་བཞིན་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ང་ལ་འཁོར་བའི་གདུལ་བྱ་བཅས་འདི་དག་ཚང་མ་ནི། ཁོང་གིས་རང་ལ་གནང་བའི་བྱིན་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་བདག་གི་ཚོར་གྱི་ཡོད། ང་རང་གི་མི་ཚེའི་འགོ་སྟོད་ཀྱི་དྲན་སྣང་བཀ་ཆགས་པལ་ཆེ་བ་ཁོང་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ང་ནི་ཁོང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང། ངའི་བྱིས་པའི་དུས་སྐབས་ཆ་ཚང་ལ་ཁོང་གི་ཤུགས་རྒྱས་རྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ནི་ངའི་ཡབ་ཆེན་དང་འབྲ་བར་ཅི་དགོས་གང་མཁོ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་གནང་རེས་ཡིན། ཁོང་གི་གསང་ཡུམ་སྟེ་ངའི་ཨ་ནེ་མཁའ་འགྲོ་ཚེ་རིང་ཚོས་སྨྲོན་ལགས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་ང་ལ"རིན་པོ་ཆे་ཐུགས་བྲེལ་ཆे་ངེས་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་ལ་བསྲུན་པོ་མ་བཟོ"ཞེས་བསྒྲབ་བྱ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པོད། ཡིན་ནའང་ངའི་ཁོང་ལ་གུ་དུས་ཡིན་ཡང་འཁྲི་ནས་ལུ། ཁོང་ཡང་ང་ཁོང་གི་མདུན་ནས་མཚོངས་རྒྱབ་ནས་བྱུད་དེ་འཚུབས་ཤ་བྱེད་པར་ཐུགས་དགྱེས་པ་ཡིན། ངས་གུ་དུས་ཡིན་རྩང་ཁོང་ལ་ཏེ་བ་འདོན་པ་དང་ཁོང་ཡང་བསྲུན་སྣང་བྱས་བའི་ཐོག་ནས་ལན་འདེབས་པར་སྟོལ་བ་ཡིན། ངའི་ཅ་ཅང་བསྟན་བཤིག་ཚ་བས། ངའི་ཕྱག་དཔེ་ཏགེ་ཏན་མ་གཏོགས་པ་སྲུས་ཀྱང་ང་གཅུན་མི་ཐུབ་པ་ཡིན། ང་འཚུབ་ཏགས་པས་ཁོང་ཚོས་ང་ལ་བརྟུང་གྲབས་བྱེད་སྐབས་སྲུ། ང་རྒྱ་པར་བོས་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་འཛུལ་འགྲོ་བ་དང། ཁོང་གི་ཚོས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་འཛེགས་ཚེ་སྲུའང་དེ་ལས་སོར་གང་བཏལ་ནས་འོང་མི་ཐུས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་ཙོ་གུ་བུར་བསྡད་དེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་དགའ་ཉམས་མངོན་བཞིན་པ་གཟིགས་སྐབས། ཁོང་ནི་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཞེས་བཞད་མོ་ཁོ་ན་ཥོར་ནས་བཞུগས་ཀྱི་རེད། ཕྱིས་སུ་ཉིན་ཞིག་ལ་ངའི་ཕྱག་དཔེ་ཏན་ལགས་ཀྱིས་རྒྱབ་ལོགས་ནས་ཁོང་ཚོ་ལ་ང་ལེགས་ལམ་དུ་འཛུগ་པའི་ཆེད་དུ་འདི་ལྟར་སྲུ་མ་ཐུད་དུ་ལངས་ཥོར་དུ་བཏང་ན་མི་ཁོས་པའི་སྐོར་ལབ་འདུག ངེར་བརྟེན་ཕེངས་རྟེས་མར་ང་ཡང་བསྐྱར་རིན་པོ་ཆे་ཁོང་གི་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་ཡིབ་པར་འགྲོ་སྐབས། ངའི་ཕྱག་དཔེ་ཏན་ལགས་ཁང་པའི་ནང་དུ་འཛུ་ལ་ཡོང་སྟེ། ཕྱོན་ལ་རིན་པོ་ཆेར་ཕྱག་གསུམ་འཚལ་བ་དང། ངེ་ནས་ང་རང་ཚོས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་མར་བྲེད་བྱུང། སྐབས་དེའི་དུས་སུ་ངའི་སེམས་པར་ཞ་ཡ་མཚན། ཕྱག་དཔེ་ཏན་ལགས་ཁོང་ངའི་ཟླ་མ་ལ་མི་ཞེད་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ་སྙམ་བྱུང།

འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆे་ནི་ཀ་དུས་ཡིན་རྩང་ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་ཕྱོན་མའི་བཞུগས་ཤག་ཏུ་བཞུগས་རྒྱུར་མོས་པ་དང། ས་དེ་རྩ་ཁོང་གི་སྐུ་སྐྱེས་ཕྱོན་མར་སྨོས་ཉམས་ལེགས་པོ་འཕྲུངས་པ་དང། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་སྐབས་སུ་བོད་ཡུལ་ཤར་རྒྱུད་ཆ་ཚང་ལ"མཆེད་པའི་རིག་གཞུང་དང་ཚོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོའི་ལས་འགུལ་དེ་སྟེ་ཁྲིད་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། བཞུগས་ཁང་དེ་ནི་ཏ་ཅང་གིས་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཆे་རྒྱུ་དེ་ཅམ་མེད་ནའང་ཡ་མཚན་ངོ་མཚར་ལྡན་པའི་ཉམས་སྟང་སྟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅིང། ནང་ལོགས་སུ་སྐུ་བརྙེན་དང་ཐང་ག

ཕྱག་དམེ་སོགས་བསྒྲིགས་ཏེ་ཁེངས་པར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་ཚོས་དེ་ལ"ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་འདུ་གནས"དང"བྱིན་རླབས་ཞུགས་པའི་ཐུ་གཙང་ཁང"ཞེས་འགོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་དའི་རྒན་པའི་ནང་དུ་དུས་དེང་སང་ཡང་དཀྱུང་བོད་སྐོར་གྱི་བགེ་ཚགས་གང་ཞིག་ལུས་ཡོད་ཚེ། དེ་ནི་ངའི་རྩ་བའི་བློ་མ་བཞུགས་པར་མཉེས་པའི་ཁང་པ་དེ་ལས་མ་འདས་སོ། ।ང་ཡི་བློ་མ་ནི་ཀོ་བས་གཡོགས་པའི་ཤེང་གི་བཞུགས་སྟེགས་དམའ་ཕོ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ང་ནི་ཁོང་གི་ཉེ་འཁྱམ་དུ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁོང་གི་ལྷུང་བཟེད་ནང་དུ་ཆུག་པའི་ཟས་མིན་ཚེ། ངས་ནི་ཟ་འདོད་མི་བྱེད་པ་ཡིན། བཞུགས་ཁང་དང་བར་གྱང་གིས་ཚོད་པའི་གཟིམ་ཁང་དམའ་ཕོ་དེར་ཁྱམས་ར་ཞིག་ཡོད་མོད། གཅིག་ཀྱང་ནི་ཁ་ཤས་ཀས་ཡོད་པ་ཡིན། ཆེག་གྱང་གི་ཟུར་དུ་ཐབ་ཚུང་དུ་ཞིག་བཙུགས་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཐབ་སྟེང་གི་ཐ་དེམ་ནང་དུ་ཉི་མ་ཉིན་གང་ལ་ཚུ་ཁོལ་བསྐོལ་ནས་ལྷོག་འབུད་པར་བྱས་ཡོད། ང་ནམ་རྒྱུན་རིན་ཕོ་ཆེའི་གཟིམ་ཁྱིའི་ཟུར་འཛམ་གྱི་ཉལ་ཚུང་དུའི་སྟེང་དུ་ཉལ་གྱི་ཡོད་ལ། ཁོང་གིས་མ་ཏི་འདོན་སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་ཐེང་བཟང་བའི"ཐག་ཚག ཐག་ཚག"ཅེས་པའི་སྒྲ་དེ་ནི་ངས་མི་ཚེ་གང་བོར་ཤེན་ཏུ་བརྟེད་དཀའ་བ་ཞིག་རེད་འདུག ང་ཉལ་ཁྱིའི་སྟེང་ལ་འཇོ་གས་ཏེ་གཉིད་ཉལ་བའི་སྐབས་སུ། ཁོང་དེ་རྣ་བཞུགས་ནས་ཁ་འདོན་གནང་བཞིན་འདུག་ལ། ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་ང་གཉིད་སད་སྐབས་ཁོང་གི་ལྟ་མོ་ནས་བཞེངས་ཚར་ཏེ། ལྟར་རྒྱུན་བཞིན་གནས་དེ་རྣ་ཁ་འདོན་བྱེད་པ་དང་གསོལ་སྨོན་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱི། དེར་ངས་མིག་ཕྱེ་སྟེ་ཁོང་ལ་ལྟ་བའི་དུས་ན་སེམས་ནང་དུ་བརྩེ་བྱམས་དང་བའི་དགའི་ཚོར་བ་མཆེད་ཧོང་གིན་འདུག་སྟེ། ཁོང་གི་ལུས་ཐོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཞེ་འཛམ་ཀྱི་ཚོར་བ་སྨྲི་ན་བར་ནུས་པའི་གཟེ་ཉམས་ཤེག་མཛོན་པར་བྱུས་འདུག

ང་ཆེན་ཕོ་ཆགས་རྡེས་འཛམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་ཕོ་ཆེས་གསུང་ཚོས་གནང་ཐེངས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ང་ལ་མཛད་སྒོ་གཙོ་སྒྲོང་བའི་འགན་ཁུར་དུ་བཙུག་སྟེ་ཁོང་གིས་འདོན་ཚོག་གི་དབུ་འཛིན་གནང་གིན་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཚོས་ཚན་གང་ཞིག་འཆད་ཁྱིད་གནང་བཤམ་དབང་བསྒྲུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཐོག་ཚང་མར་ང་རང་ཁོང་གི་ཉེ་འཁྱིས་སུ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ངས་ཁོང་གི་ས་ནས་ངེས་ཕོ་བྱུང་བ་ནི་མཛད་སྒྲོའི་ཚོ་གཅིག་ཏུ་རེ་ཐུགས་ཀ་ཐོག་གི་ཞིབ་ཚ་ཡིན་ཞེར་བ་ལས། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་མཛད་སྒྲོ་སྤྱི་གཟུགས་ལས་ཚོར་བའི་བག་ཆགས་རིལ་རིལ་མ་དེ་ཡིན་ཞེས་ལབ་ན་ལན་ཕོ་ཡོད་པ་ཡིན། ང་རང་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཁོང་ནི་སངས་རྒྱས་དཔོས་ཡིན་སྟམ་བའི་འཚར་སྟང་དེ་ནི་སྟེང་དབུས་ནས་གཅིག་ཏུ་ཡིན་རྩེ་ཁ་ཡོ་བ་མི་འདུག དེས་མ་ཚད། སྐྱེ་ཕོ་གཞན་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཚོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་དབང་གནང་བའི་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་ཚང་མས་བློ་སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྤྲིམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐ་ན་ཁོང་གི་ཞལ་ལའང་ཐད་ཀར་ལྟ་ཕོད་མཁན་ཡོད་པ་མ་རེད། གདུལ་བྱ་ལས་དག་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ད་དུང་དེ་བས་ཀྱང་ཁོང་གིས་སྐུ་ཐེང་སྟ་མར་བསྐྱར་ཕོག་གནང་བའམ་རྒྱ་ལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདྲ་མིན་མང་པོའི་རྣམ་པ་སྟྲལ་གྱི་ཡོད་པའང་མཇལ་ཡོད་པ་རེད། མི་ཚང་མས་

ཁོང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ནི་ཚ་ཆེན་པོ་ཧོར་བུ་ལྷ་བུ་རེད་ཟེར་བ་སྟེ། བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་མར་འགོད་ཚུལ་རེད། ཁོང་ཚོགས་གྲལ་དུ་བཞུགས་པའི་སྒྲབས་སུ་བློ་མ་གཞན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འགོད་པ་ཡིན། ཁོང་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱོན་པ་དེས་དང་ལྡན་མང་པོ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་ཏེ་གདོང་མའི་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཇལ་བ་ཡིན་ཟེར་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

གལ་སྲིད་ང་ནི་བདག་གི་ཚ་ཐུ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་ཁོང་དང་འཕྲད་མེད་ཚེ་ངའི་མི་ཚེ་ནི་རྟག་དེ་མ་འདུ་བ་ཞིག་ཡིན་ངེས་པ་ང་རང་གིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ནི་གཤེས་འཇམ་བྱམས་བརྩེ་ཆེ་ཞིང་བློ་གྲོས་ལྡན་པ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་མཐའ་དག་ནས་ནང་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་འཕགས་བདེན་པ་མངོན་པར་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དངོས་འཚོ་བར་སྒྲུབ་ནས་དེ་ཉིད་ཁ་རྒྱུ་བོ་རྒྱུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་ཁྱིད་སྟོན་གནང་མཁས་པོ་ཡོད་པ་རེད། ནམ་རྒྱུན་བདག་གིས་བློ་མས་གནང་བའི་བཀা་ཆགས་སྐོར་ལ་མི་གཞན་དང་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་བྱེད་སྒྲབས་ཁོང་ཚོར་ཡང་ང་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་མཐོང་སྣང་བྱུང་འདུག དེས་ན་ཁ་བའི་བློ་མ་ཁོང་གིས་མཐར་གཏུགས་ན་ང་ལ་ཅི་ཞིག་གནང་བ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ནང་ཚོས་ལ་རེས་པ་གཏིང་ནས་ཆ་ཤེད་བའི་དད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཐུགས་ཆ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་"གནང་བ་རེད། གལ་སྲིད་མི་ང་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་བཞག་གང་ཞིག་བྱེད་ཚེ་དེ་ནི་ཐུགས་ཁོང་གི་བྱིན་མཐུ་ཉིག་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ལ། བཀའ་དྲིན་འདི་ནི་དུས་ནམ་ཡང་འགོང་ཐབས་མེད་ནའང། མི་གཞན་ལ་བརྒྱུད་སྐྱོང་བྱེད་བར་བདག་གིས་འབད་ཀྱི་ཡིན།

ང་རང་གིས་བོད་དུ་བྱིས་དུས་ནས་ན་གཞོན་གྱི་དུས་སྐབས་ཆ་ཚང་སྐྱེ་བའི་རིང་དེར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟར་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བཅུ་བའི་འཕྲེན་ལས་སྟེ་ལ་བ་དངོས་སུ་ཐོང་གོམས་བྱུང་ལ། དེ་བས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ནི་ཁོང་གིས་འཆི་ཁ་མའི་མི་དང་ཤི་གོང་ལམ་འཛུག་བྱེད་སྐྱབས་སུ་ཚད་མེད་ཐུགས་གཤེས་ལས་རང་གི་ངང་གིས་བརྩོལ་ཏོང་བའི་སེམས་ཚོར་རྩོན་མོ་དེས་བདག་ལ་བཀা་ཆགས་གཏེར་ཟབ་བཞག་བྱུང་། བོད་ལ་མཚོན་ན་ཐུགས་ཞིག་ཡིན་ཚེ་བསམ་ཐྲོའི་ཁྱབ་ཁོངས་ནང་གི་དགེ་ཏན་ཡིན་པས་མ་ཚད། ང་དུང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་པ། ཐུན་པ་དང་སེམས་ཁམས་ལྟ་སྐྱོང་མཁས་པ་བཅས་གཅིག་ལྡོག་ཡིན་དགོས་ཐོག ནད་པ་དང་འཆི་ཁ་མའི་སྐྱེ་བོ་ཚུན་ཆད་ལ་རོགས་མགོན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་བས《བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་ཆེན་མོ》དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་ཚན་ཁག་ལས་འཆི་ཁ་མའི་མི་དང་འདས་པོར་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་ཀྱི་དགེགས་བས་ལ་ཐབས་རྩལ་སྐོར་ལ་གླེང་བྱེད་ཡོད་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་འཆི་བ་དང་འབྲེལ་བའི་བློ་སྐྱེད་མངའ་ཤོས་ནི་གོང་ཞུས་ལྟར་ཁ་བཅོ་བཅས་ནང་ནས་ཁ་ཤས་ཡོད་ལ། བསམ་ཤེས་ཆ་བའི་ཐོག་ནས་འཆི་ཁ་མའི་མི་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཚུལ་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ལྟ་བྱས་པ་

ལས་ཐོབ་པ་བྱུང་འདུག

བདག་གི་རེ་བར་དགེ་དེབ་འདིས་ཟླ་མ་ཁོང་གི་རྒྱབས་ཆེ་བའི་མཁྱེན་བརྩེའི་ཚལ་གས་འགལ་འཛོམ་གྱིང་ཁྱོན་དུ་ཁྱབ་སྟེལ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གློག་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་དགེ་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཁོང་གི་མཁྱེན་བརྩེའི་ཐུགས་ཀྱི་ཕོད་སྣང་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དང་བར་ཐག་ཉེ་བའི་ལས་འབྲེལ་ཞིག་འགྲུབ་ཐུབ་པར་སྨོན་བཞིན་ཡོད།

ཅེས་བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་སྟེལ།

*རྩོམ་པ་པོ་ཅི་ཟྭད་མདོར་བསྡུས:

བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ། བོད་དུ་སྐུ་འཁྱངས། དུས་རབས་འདིའི་ནང་དུ་ཆེས་ཟླ་ལྷག་གི་ཀུས་བརྩི་ཐོབ་པའི་ཟླ་མ་འཛམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱེད་བསྲིང་གནང་སྟེ་འཚར་ལོངས་བྱུང་། ཕྱིས་སུ་ཟླ་མས་ཁོང་རང་གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ་གྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། སྤྱི་ལོ *1*2*1* ལོར་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་ཁྲན་འབར་ཅི་ (Cambridge) སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ཆོས་ལུགས་དབྱད་བསྡུར་རིག་པར་ (Comparative Religion) ཆེད་སྦྱོང་མཛད། སྤྱི་ལོ *1*2*9* ཙམ་ནས་ནང་ཆོས་འཛིན་ཁྲིད་ཀྱི་དབུ་ཚུགས། ཨ་རིས་གཙོས་ཡུལ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ་དང་དགེ་ཁྲིད་གནང་ནས་བགྲང་བྱ་ཉི་ཤུ་ལྷག་འགོར་བས། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མེམས་ཁམས་ལ་ཁོང་གིས་རྒྱུས་ལོན་ཞིབ་ཚགས་བྱེད་ཐུབ་པར་གྱུར། ཁོང་གི་རིགས་འགྲོས་གསལ་ཞིང་རྒྱུད་ཞི་ལྷོད་ཡང་ཐོར་ཆེ་བ་དང་། རྟེད་མཚར་དགོད་སློང་གི་ལམ་ནས་ཟབ་གནད་དགེ་སྟོན་མཁས་པས་འཚད་ཁྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱའི་ཁྲོད་ནས་ཆེས་ཆེར་དགའ་བསུ་ཐོབ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ནི་དེང་སང་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁོངས་ཁར་ཤས་སུ་ཡོད་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་བསྟེ་གནས་དང་ཆོས་ཆོགས་མང་པོའི་འགན་འཛིན་ནས་སློབ་སྟོན་པར་གྱུར་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་སྟེ་མང་རྟོག་འཛིང་ཅན་ཀྱི་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དོན་འཛིལ་བཟོ་བྱེད་ཆུལ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁ་ཚང་ཞིག་བཏོད་ཐུབ་ཡོད་པ་དང་། 《བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཚེའི་བསྟན་བཅོས》བཅུམས་པ་འདིས་དེ་བས་ཀྱང་ཁོང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་ཆེས་མཐོ་བའི་གུས་བཀུར་དང་བསྟོད་བསྟུགས་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད།

བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གིས་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་སའི་བསྟེ་གནས་ཁག་གི་མིང་ལ"རིག་པ་ཆོས་ཚོགས"ཞེས་བཏགས་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཚོགས་དེ་དག་ལས་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་

དང་ཉམས་ལེན་རྣོར་ཀྱི་སྟོབ་ཚན་འདྲ་མིན་མཁོ་སྟོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་མ་ཚད། ང་དུང་ལག་ལེན་དངོས་སུ་དམར་ཕྱིད་བྱེད་སའི་སྒྲུབ་ཁང་བཐུགས་ཏེ། བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྲོལ་ཤེས་རིག་དང་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་འདྲ་མིན་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྟོང་བརྡར་ཕན་ཚུན་ཟུང་འབྲེལ་བརྒྱུ། རིགས་རྒྱུད་དང་། ཆོས་ལུགས། རིག་གཞུང་མ་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཁམས་གནས་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་འགྲོན་ཡོད་ཚད་ལས་ཐོད་བརྒལ་བྱས་ནས། ཐད་ཀར་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ལ་གཏུགས་པའི་ཐོག་ནས་ནང་ཆོས་ཁྱབ་སྟེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

*«བོད་ཀྱི་ཆྱེ་འཛིའི་བསྟན་བཅོས»ལ་རྒྱལ་ཕྱི་འཁྱོན་ནས་ཐོབ་པའི་གདེང་འཛོག་ཁག:

བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་བརྩམས་ཆོས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཀུན་ཡོངས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གྲགས་ཅན«ལྷའི་རོལ་དབྱངས» (THE DIVINE COMEDY) བོད་ལུགས་དཔར་མ་ཐོན་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་བློ་ལས་འགོང་བ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་འདི་ལྟར་བསམ་ཚོད་བྱས་ཆོག་སྟེ། གལ་སྲིད(«ལྷའི་རོལ་དབྱངས»ཅོས་པ་པོ)ཏན་ཏེན་ (DANTE) ནི་ཡི་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པའི་སྟན་དགེ་པ་ཞིག་མིན་པས། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སེམས་ཚོར་ཞིབ་མོས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་ཀྱི་བྱ་བཏང་སྤྱིགས་འཚང་བ་ཞིག་ཡིན་ཚེ། གང་ནས་མི་ཐ་བར་ཁོང་གིས་ཕྱི་རབས་པར་བཞུག་གནང་བ་ནི་ལྷའི་ཕྲུ་འཕྲལ་ཀྱི་མཐུ་ནུས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་འགྲོའི་ལྷ་ཡུལ་དང་ངན་འགྲོའི་དམྱལ་ཁམས་སོགས་རྗེ་ལྷར་འགྲེམ་པའི་མཐོང་ཐོས་སྐོར་མ་ཡིན་པར། རྒྱུ་འབྲས་འགོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འཚད་པའི«བོད་ཀྱི་སྐྱེ་འཚེའི་བསྟན་བཅོས»ཡིན་རེས་སོ། ।

--- ཞ་རིའི་ «ནེགས་ཡོག་དུས་བབ» ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་གདེང་འཛོག་སྟེགས་བྱ།

བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེས་གང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་གནས་མིའི་སེམས་ལ་འཛུག་པོ་འདུག ཁོང་གི་ཐོག་ལེད་ནས་ཏན་ཆེ་བའི་གསུང་སྟོས་དང་། དེའི་ཐོག་སྐབས་བསྟུན་ལུང་འབྲེན་ཞུས་པའི་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་ཚོགས་དུས་རེ་རེས། མི་རྣམས་འཆི་བའི"འཇིགས་སྣང་ཆེན་པོ"ལས་བློས་པར་བྱེད་པ་མ་ཐག། ཐ་ན་འཆི་བ་ནི་རང་དང་མི་ཚེ་གཅིག་ལ་འགྲོགས་པའི་ཁྱོགས་བཅེས་སྐྱེང་པར་ལྟ་དགོས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེལ་བར་བྱེད་དོ།

--- ཞ་རིའི་ «ལའོ་སན་རྡེ་ཞུ་ལེ་ཤིའི་དུས་བབ» ཚགས་ཤོག

དེབ་འདི་ནི་བསམ་ཚོད་ལས་བརྒལ་བའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། དེའི་སེམས་ཙར་ཟུག་ཅིང་ཚོར་རྟོགས་སློང་བར་བྱེད་པའི་སྐྱེལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་འདི་ནི། དངོས་འབྲེལ་ཚད་འཛལ་དཀའ་བའི་ཁོར་ཡུའི་བང་མཛོད་ཅིག་རེད།

--- ཞ་རིའི་ «སན་རྒྱ་རན་ས་ཤི་ཁོའི་བྱ་བཞག་ཟིན་བྲིས» ཚགས་པར།

ནུབ་ཕྱོགས་བཞི་སྒྲ་ཚོགས་ལ་ལྟོས་ནས་དེབ་འདི་ནི་གོང་གི་ནང་ཚོས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་རེད་ཅེས་ཤོད་ཚོགས་པ་འདུག འདིས་རང་རེའི་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་དགེ་ཏྲན་ཏེ---འཛེ་བདག་གི་མདུན་དུ་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་དོན་དངོས་དང་སེམས་ཁམས་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་མཛུབ་སྟོན་གནང་འདུག འདི་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་འཚོན་པར་རེ་སྒྲུག་ལོ་མང་བྱས་པ་བཞིན། བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་རེ་བཞག་འདི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་གནང་བ་མ་ཟད། དེ་བས་ཀྱང་ངོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ཁོང་གིས་དུས་རབས་འདི་ལ་མེད་ཐབས་བྱལ་བའི་ཞལ་གདམས་ཟབ་མོ་དག་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མགོ་མཐུག་བར་གསུམ་དུ་མངོན་པར་མཚོན་པར་བྱས་འདུག་པ་དེཝོ། །

--- 《Life At Death》ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་ཁྲན་ནེ་མི་རོས་ལིན། བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཁྱད་ཚོས་སྦྱ་མང་ཉམས་འགྱུར་གྱིས་ཐུག་པའི་གོང་གི་མི་རབས་གསར་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཞན་ཞིག་རེད་ལ། ཁོང་གིས་དགོད་བྱོ་དོན་ཟབ་རོ་བྱོ་ཁ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་བརྩེ་འཛམ་ལྡན་པའི་ཁྱིད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས། རྒྱ་ཆེ་གཏིང་མཐའ་ཟབ་པའི་གོང་གི་ནང་ཚོས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཉིང་བཅུད་ནམས། ཤེན་ཏུ་ཁ་གསལ་ལོ་གོ་བདེ་དང་ཐད་ཀā་བའི་ངང་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་མཚམས་སྦྱོར་གནང་འདུག་པས། འདི་ནི་དངོས་འབྲེལ་རང་ཕལ་བའི་རྒྱ་ལས་འགོང་བའི་བྱིགས་ཅོན་ཞིག་རེད་དོ། །

--- ཨ་རིའི་ཕྱོགས་བརྒྱན་འཁོན་མཁན་སྐད་གྱགས་ཅན་རའི་ཚེ་ཏེ་ཁྲེའར།

འདི་ནི་ཏ་ཅང་ཐོབ་དཀའ་བའི་དགེ་དེབ་ཅིག་སྟེ། 《Tibetan Book of The Dead》[1]བཀླགས་ཐྱོང་བའི་ཕྱོགས་པོ་ཚོས་ཡང་བསྒྲར《བོད་ཀྱི་སྒེ་འཚིའི་བསྟན་བཅོས》འདི་བཀླགས་ཚེ། བར་དོའི་ཡིད་ལུས་ཀྱི་གནས་རིམ་སོ་སོར་སྡུར་བས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་ཐུབ་པར་གྱུར་ཏེ། རང་རང་སོ་སོའི་དོན་དངོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་གཞན་ཀྱི་འཚེ་ཁ་མའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟ་ཐོུང་ཏེ་ལྟར་བྱ་དགོས་མེན་ཤེས་པར་འགྱུར་རེས་རེད། ནང་ཚོས་ལ་དད་པ་མེད་མཁན་ཚོ་དང་ཐ་ན་ནང་ཚོས་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱེད་མཁན་ཕྱོགས་པོ་ཚོའི་ངོས་ནས་བཤད་ནས་ཀང། དགེ་དེབ་འདིས་གཅིག་བྱས་ན་དགོས་མཚར་བསྟངས་པར་བརྟེན་ནས་ལྟ་ཐོུགས་གི་སྒོ་བ་འཛིན་སྲིད་སྟེ། བསྒྲར་དེབ་གནང་ལ་ཁེལ་ཞིང་ཉམས་འགྱུར་གསལ་བ་དང་ཚོགས་སྒོ་ནས་མཇུག ཐོུགས་པ་པོ་ཟླ་ལ་ཁེལ་ཞིང་ཉམས་ཀྱི་ཁ་ཕྱིགས་མོའི་ལོངས་ཐོ་ལ་རེས་པའི་ཏྲིང་ཐུལ་ཞུགས།

--- ཕེ་ཥན་ཐོབ་ཐྱ་ཆེན་མོའི་མགོ་ལུས་སྟན་པ་ཟླར་པ་ཏོ་ཡུན་ལྟང་།

---

[1] 《བར་དོ་ཐོས་གྲོལ་ཆེན་མོ་》ཐྱ་ལོ ༡༩༧༩ ལོར་སྒང་ཏོ་གི་ཟླ་མ་ཟླ་བ་བསམ་འདུས་ཀྱིས་དབྱིན་རྒྱ་བཞིག་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཏེ་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་བཀྲམ་པར་འཛོམ་གྲྀང་ཁྲོན་ལ་གྱགས་སྐད་ཆེན་པོ་བྱང་བ་རེད། །

དེབ་འདི་ནི་དེང་སང་གི་ཆེས་རྒྱབས་ཆེ་བའི་སྒྲེ་འཛིན་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། སྤྱོད་སྒོ་ཆེ་བའི་འཛིན་ཁ་མའི་ནད་པར་ལྟ་སྒྲོང་ལག་དེབ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། འདིས་གློག་པ་པོར་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་འཛིན་བ་དང་འཛིན་ཁ་མའི་མི་ལ་ལྟ་སྒྲོང་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་འགྲེལ་བརྗོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ནི་ཆ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་དངོས་སུ་ལག་ལེན་ལ་འགེལ་ཕྱོགས་སྒོར་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་ངོ་སྤྲོད་བྱས་འདུག་པ་དེ་རེད། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ངོས་འཛིན་ལྟར་ན་འཛིན་བ་ནི་སྐབས་རིམ་གཞན་ཞིག་གི་ཚེ་སྲོག་གི་འགོ་འཛིན་པས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་ཚེ་སྲོག་ཁྱོན་ཡོངས་ཧྲིལ་པོའི་དོན་སྡེང་ལྟོག་འགྲོ་བྱེད་སའི་མེ་ལོང་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་བ་འདིའི་ཚོག་སྟོར་སྟེབ་ལེགས་ཡང་ཐོར་ཆེ་ཞིང་ཚོར་ཤུགས་ལྡན་པ་དང་། སྙན་འཛིན་ཡིད་དུ་འོང་བས། ལེ་ཌུ་རེ་རེ་དང་། དོན་ཚན་རེ་རེས་གློག་པ་པོའི་སེམས་ཁམས་གཏིང་རིམ་གྱི་བརྡེ་ཚོར་དྲག་པོ་སློང་བར་བྱེད་པས། མི་རེ་ངོ་རེས་ཅིས་ཀྱང་གློག་དགོས་ངེས་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་ངེས་ཀྱི་དེབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཐུགས་སྐད་ཁྱབ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

--- རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་སྲི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་དགེ་སྐྱེན་ཁང་དང་བོད་ཡུལ་

མཚོ་སྨོན་མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ཁང་གི་དེབ་འདི་རྒྱ་འགྱུར་མ་བསྐྱར་དཔར་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚོགས་དུས།

དགེ་བློ་གི་ཁྲོད་ནས་ཆུ་བའི་ཞོགས་དུང།

ཏོར་ཁང།

སྤྱི་ར་ན་དགེ་བློ་ལ་རིགས་སུ་དབྱེ་ན། དགེ་བློ་ཐེན་ཕོ། དགེ་བློ་ཚོང་ཚོར། དགེ་བློ་དཔྱད་བརྟོད་སོགས་ཡོང་ཚོག དགེ་བློ་ཐེན་ཕོ་ནི་དགེ་ཆའི་རྩོམ་པ་པོ་དང་ཁ་བྱང། ནས་བློ་གི་དུས་ཚོད་དང་དགར་སྣྲན་ཁང་ངོ་སྤྲོད། མཇུག་ཏུ་དགེ་ཆ་ཉིལ་པའི་བརྟོད་སྟེང་ཐུང་ཏུ་ཞིག་བྱིས་པས་ཚོག་སྟན། དགེ་བློ་ཚོང་ཚོར་ནི་དགེ་ཆ་གང་དེ་བཟླས་པའི་རྟེས་སུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དངོས་མ་དག་ཡོག་ཕོ་ཐོག་ཏུ་ཕན་པ་ལ་གོ་བས་རྒྱང་སྟན། དགེ་བློ་དཔྱད་བརྟོད་ནི་དགེ་ཆ་དེ་དག་བཟླས་པའི་རྟེས་སུ་དཔྱད་པ་ཆུང་ཙམ་བཏང་སྟེ་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་པ་དང་རྩོམ་ཚོས་ཀྱི་རིན་ཐང་འཚོལ་ཞིབ་ལ་གཞོལ་ཞིང་བློ་གང་དེའི་ཚོར་བ་དངོས་གནས་པ་དག་གཙོར་འཕྲི་བྱེད་པ་ལ་རེས་པས་འཐུས་སོ་སྟེས། དེ་ལྟ་ན། ཐུན་པས་བྱིས་པ་འདི་ཕྱི་མའི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་བྱེའོ། །

ཐུན་པས་དགེ་བློ་གི་ལས་བྱ་བརྒྱུད་པའི་གོ་རིམ་རེས་ཅན་དེའི་ཡོག་ནས་མི་བྱ་རང་ཉིད་ལ་ཆེས་བག་ཚགས་ཟས་ཤོས་དང། ཡང་ན་མི་སྣེར་རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་བས་མ་བློའི་རིན་ཐང་བློ་མེད་སྟོལ་མ(ཁན)ནི་སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་གི་ཟད་དུ་བྱུང་བའི་བརྩམས་ཚོས་དེ་དག་ཡིན། ཕྱི་ར་ན་དགེ་བློ་གི་སྐབས་སུ་ལ་ལ་བས་བློ་དང་རེ་ཟུང་ཞིབ་བློ། (པཾཌས་བསྐྱར་བློ་ཡང་བློ་བྱ་དགོས་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་ལ། སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་གི་ཚོས་ཚོས་དེ་དག་ནན་བློ་དང་བསྐྱར་བློ་མི་བྱེད་ཐུ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་དགེ་ཆ་ཏག་ཏག་ཡིན་པ་རེད། མི་རབས་གསར་པ་ཚོར་མཚོན་ན་ཚོས་ཚོས་དེ་དག་བློ་ཀློ(ཁ)ལ་ཡོད་ལ་རེས་པར་དུ་བློ(ཁ)ལ་ནས(ཁ)ལ་ཀྱི(ཁ)ལ

བཀླགས་ཚད་མེད་ཀྱི་དགེ་ཆ་ལེགས་པོ་རྒྱང་རྒྱང་རེད་ལ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྟན་ཞིང་བློ་འབྱེད་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ལྟན་པའི་དགེ་ཆ་རྒྱང་རྒྱང་རེད་འདུག་ཨང་། དེ་ལྟ་ནའང་། བཀླགས་པའི་གོ་རིམ་ཁྲོད་ནས་རྩོམ་པ་པོ་གང་དེའི་བསམ་བློའི་སྙིང་བཅུད་བསྡུ་ལེན་ཐུབ་མིན་ནི་ལྷོས་བཅས་ཀྱི་མི་སྣེར་སོ་སོའི་ཤེས་ཚད་དང་དམ་དུ་འཛིལ་འདུག་ལ། རྒྱབ་ལྟོངས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ལྡན་པར་འཛིལ་འདུག་པ་དེའོ། །

དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་འགོ་ཚུགས་མ་ཐག་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་སྒྲ་ཞིབས་ཞོགས་དུང་གིས་བརྩམས་པའི་(ཀན་སུཌ་མི་རིགས་དགེ་སྦྱོན་ཁང་)《དབྱིངས་ཤེས་རྒྱུང་འགོད》མི་ཡུལ་དུ་བཏམ་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠৫ ལོར་(ཡུན་ནན་མི་རིགས་དགེ་སྦྱོན་ཁང་)《དོགས་སྟོང་སྟོབས》དཔར་སྐྲུན་བྱས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠৬ (ཀན་སུཌ་མི་རིགས་དགེ་སྦྱོན་ཁང་།)ལོར《རིགས་ཤེས་ཀུན་གྲོལ》ཞེས་པ་དཔར་དུ་བསྐྲུན། ཕྱི་ལོ ༢༠৭০ ལོར་ 《གནས་ས་གོ་འབྱེད》 དཔར་སྐྲུན་བྱས།

དགེ་ཆ་འདི་དག་རེ་རེ་བཞིན་བསྡུར་གྲོག་ཡང་གྲོག་བཀྲིས་པའི་གོ་རིམ་ཁྲོད་ནས་མི་སྣེར་རང་ལ་དགའ་སྐྱོ་ཟུང་ལྟན་ཀྱི་ཚོར་བ་ཅི་ཞིག་བྱུང་མིན་མ་བསྟད་པའི་སྤྱ་རོལ་དུ། འཕྲོས་དོན་ཐུང་ངུ་ཞིག་གྲེང་བར་འབད་པས་ཀྱང་ཐུན་པའི་གཏེར་ནས་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚོར་བ་དམར་རྡེན་མ་ཀུན་གྲོག་པ་པོ་དག་གིས་གསལ་དུ་གོ་བར་དགོས་པ་ཆེ་སྟེམ།

དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་བློ་ནར་མ་སོན་པའི་དུས་སྐབས་དེའི་ཤེད་དུ་ཁོ་བོས་ཞོགས་དུང་ཟེར་བ་ཞིག་གོ་ཐོག་ཐོང་ཐོང་ཅམ་ལས་རྒྱུས་མངའ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། འབྱུང་འགྱུར་རྒྱུས་ལོན་བྱ་དགོས་སྟམ་པའི་ཀུན་སློང་ཅམ་ཡང་དྲང་མོར་བཤད་ན་སྐྱེས་ཐོང་མེད། རྒྱ་མཚན་ནི། སྐབས་དེར་ཞོགས་དུང་ཟེར་བ་ནི་གདོན་འདེ་གསོན་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་བ་ལས་ཐྲི་ཞིག་ཡིན་སྟང་གི་བསམ་བློ་གཏན་ནས་མེད། ཐྲི་ལ་ཐྲི་ཡི་འདུ་ཤེས་ཅམ་ཡང་བྱས་པའི་དགོད་ཐོ་པའི་བག་ཆགས་དེ་ནི་སུ་ཞིག་གིས་བཞག་པ་རེད། སྐད་ཆ་དམར་པོ་བཤད་ན་དེ་ནི་འདིའི་ཞེས་པའི་མི་སྣེར་ཞིག་ལ་མཇུ་བ་མོས་འཇུགས་ཚོག་ཚོག་ཅིག་ཁྲོན་ནས་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཐོད་སྟོད་སའི་ཁོར་ཡུག་སྲོ་ལ་ཁྱབ་ཅིང་འབྱམས་པའི་སྐྱུག་ཏོ་བའི་ཁ་དབྱུགས་ཤིག་རེད། སྐབས་དང་སྐབས་སུ་དེས་ཚོང་ཁང་ནས《དབྱིངས་ཤེས་རྒྱུང་འགོད》ཅེས་པའི་དེས་ཆ་དེ་མཐོང་ཅ་ནི། བདག་གི་ས་ཕམས་སུ་ཆ་ཅང་དོག་མི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་ཡོང་གིན་མཆིས་ལ། ལན་རེར་ཆུམ་ཏྲོག་ཟ་བཞིན་མི་ག་ལོག་གིས་བལྟས་པ་ནི་ད་ཆ་ཡང་དྲན་གིན་འདུག གང་ལྟར་ཡང་དེ་ཀུན་ཁོར་ཡུག་གིས་བསྐྲུན་པ་ཀ་སྟག་ཡིན་ལགས།

ད་ནི་སྐབས་དོན་བཙོད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་རྒྱ་ཆྱེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་མི་ཚེའི་ལམ་བུ་ལ་འགྱུར་བ་ཟེབས་ཏེ་ཀྱག་ཀྱོག་གི་བགྲོད་ལམ་རིང་མོ་ཁད་ཀྱིས་བརྒྱུད་པའི་སྤ་གཞུག་ཏུ་གཞི་ནས་ཞོགས་དུང་ཟེར་བའི་ཐྲི་བུ་དེ་འཚོལ་འདོད་བྱུང། དེ་འང་ཙོམ་རིག་བཅམས་ཆོས་ཁྲོད་ཀྱི་ཞོགས་དུང་ངོ་མ་དེ་བཅལ་དགོས་པ་ལས་ཐྲི་ཚོགས་ཁྲོད་ན་འཚོ་ཞིང་རྒྱ་བའི་

ཞོགས་དུང་གི་ཕྱི་ཤུན་ཅམ་འཚོལ་འདོད་པ་ཡེ་ནས་མིན། དེ་ལྟར་བསམ་བཞིན་ཏ་ཅང་བྱེལ་འཚུབ་ཀྱི་ངང་ནས《དབྱོད་ཤེས་རྒྱང་འབོད》ཅེས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་བམ་གློག་ཕེངས་གཅིག་བྱས་པ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་བམ་གློག་ཕེངས་གཅིག་གིས་སྟོམ་ཚིག་འགོད་ཆོག་ཆོག་ཅིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་ཞིབ་དང་ནན་གྱིས་བལྟག་དགོས་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ་སྐེས་པས། བསམ་བློ་དེའི་རྒྱུན་པས《དོགས་སྟོང་སྟོང་སྟོངས》དང་། 《རིགས་ཤེས་ཀུན་གྲོལ》《གནས་ས་གོ་འབྱེད》བཅས་དཔེ་ཆ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ། ཞིབ་དང་ནན་གྱིས་བལྟགས་པ་ཡིན། བལྟགས་པའི་གོ་རིམ་ཁོད་ནས་ཐོག་མར་བྱང་བའི་ཚོར་བ་ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཏང་སངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཡིན་སྲིད་ལ། ཁོར་ཡུག་གིས་བསྐྱན་པའི་འདས་དོན་ལ་ཕྱིར་ཏན་བྱས་ཤིང་སྟོམ་ཚིག་འགོད་མ་ཐུབ་པ་དེ་ངེས་པར་ཡིན་སྲིད་མོད། མདོ་དོན་ནི་ཐན་པས་མི་ལོ་དུ་མ་ཞིག་ལ་གདོན་འཇེ་གསོན་པོ་ཞིག་ཏུ་རྟོན་པའི་མི་བུ་དེ་དཔེ་གློག་ཁྲིད་ནས་ཆ་ཅིང་། "ཉ་ཚོ་མི་ཡུལ་འདིར་འཚོ་དགོས་ལ་གནས་ཀྱང་དགོས། སྒྲིད་ལ་སྦྱོག་པའི་འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་འདིར། ཉ་ཚོ་ཡུན་ནས་ཡུན་དུ་འཚོ་གནས་བྱ་ཕྱིར། དགྲ་འཇེ་ཕུང་སྟོར་གྱི་ཡོ་ལང་འཕྲུགས་པའི་བག་ཆགས་ཆེར་པར་མངན་བགྲང་ལ་མཚང་འབྱུ། གཡུལ་བར་ཤན་ལ་འཕབ་མོ་སྟན། ཉ་ཚོའི་འཕུང་དགྲ་དེ་ཡུལ་གཞན་ལ་བཅལ་རྒྱ་མེད། ཉ་ཚོའི་འཕུང་དགྲ་ནི་ཉ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞབ་ཏུ་ཡིན།" (དབྱོད་ཤེས་རྒྱང་འབོད་ཀྱི་ཚིག) བོད་མི་རིགས་འདི་རྒྱད་པ་ནས་རྒྱད་པ་དང་། ཇེས་ལུས་ནས་ཡང་ལུས་སུ་ཀྱུར་བའི་གཞི་དང་ཟུང་དང་རྩ་བ་ལ་ངོས་འཛིན་ཐོབ་ཅིང་། དེང་སང་གི་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་པ་དེ་དག་གི་བྱ་སྒྲོད་ལས་རིང་དུ་བཤལ་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བག་ཆགས་དོང་སྦྱོག་བྱེད་པའི་མི་བུ་དེའི་སྲིད་སྟོས་ཆེད་སོང་། "བག་ཆགས་ཆེར་པས་ད་རེག་བར་དུ་ཉ་ཚོའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་སྒོག་དབྱགས་ཚར་གཅོད་བཏང་འདུ། ད་ལྟ། ང་ཚོས་བག་ཆགས་ཆེར་པའི་རྩ་ལག་དང་བཅས་པ་བཅོམ་བརྒྱ་བྱ་ཆེད། འགས་གཏོར་གྱི་མདའ་ཁ་རང་མེམས་ལ་གཏོད་ཅིང་། ཕྱི་བཀོལ་གྱི་དབྱ་སྒོ་རང་ཉིད་ནས་ཅོམ"། (དབྱོད་ཤེས་རྒྱང་འབོད་ཀྱི་ཚིག) ཐོ་ཐག་ཤད་ཚོད་ངང་ཁ་དུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོགས་དེའི་མཐུན་དུ་མཚོངས་ཏེ་རང་འགན་ཐག་ཏུ་ལེན་གོད་པའི་མི་བུ་དེའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཐུན་སྒྲོད་ངང་བསྐྱར་དུ་མི་གཏུབ་པའི་སྒལ་ཚུགས་དེ་ཆེད་སོང་། "འཚོ་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་པའི་གྲོང་ཁྱེམ་པ་ཁྱོད་ཚོས་ཚོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ལང་མོ་བྱེད་དོན་མེད་ག"ཞེས་དང་། (དབྱོད་ཤེས་རྒྱང་འབོད་ཀྱི་ཚིག) "ཚོས་པས་ཚོས་གཙང་མ་ཞིག་ཡོང་ན་ལེགས། འཇིག་རྟེན་པས་འཇིག་རྟེན་གཙང་མ་ཞིག་འཁྱོངས་ན་བཟང་།"(དོགས་སྟོང་སྟོང་སྟོངས་ཀྱི་ཚིག) སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡིན་ཚད་གཏོར་བཅོམ་དང་དེང་རབས་རིག་ཚན་ཡོད་དོ་ཅོག་ཚུར་ལེན་བྱ་དགོས་པའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ལ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པས་འཇོན་ལ། དེང་རབས་རིག་གནས་ནི་འདོར་ལེན་གྱི་རྣམ་པས་ནང་འཇེན་བྱ་དགོས། མདོ་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་སྟངས་རྣལ་མ་ཞིག་དང་དེའི་ཁོར་ཡུག་ཡང་དག་ཅིག

ཆགས་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཤུགས་ཆེན་འདོན་མཁན་གྱི་མི་བུ་དེའི་བསམ་བློའི་སྟེང་སྟོབས་རྟེད་སོང་། "ཁ་ཚོ་བྱན་གཡོག་ཡིན་ལ་བྱན་གཡོག་བྱེད་འདོད་ཡོད་པར་མ་ཟད། བྱན་གཤིས་ཀྱང་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན།" (རེགས་ཤེས་ཀུན་གྲོལ་གྱི་ཚོག) གཏེར་ནས་ཟབ་ཏུ་བཞུད་ཅིང་ཟློར་ས་དང་ལས་བསྒྲེད་པའི་བག་ཆགས་རྟེང་པ་དེ་དག་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དུ་འབྱམས་པའི་སྒེར་གཅོད་དང་བྱན་གཡོག་ལ་རབ་ཏུ་ཆོལ་ཞིང་། རང་དབང་དང་འཇུ་མཉམ་ལ་ཤེན་ཏུ་དུང་པའི་མི་བུ་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་ལུགས་བསམ་རྟེད་སོང་། "ཅོ་མ་འདི་བཀྲམ་པའི་རྫས་ལ། ནམ་ཞིག་མི་ཡུལ་གྱི་ཚ་དགྱེལ་དང་གྲང་དགྱེལ་དུ་སྟོད་ལོས་དགོས་སྟམ་སྟེ་འཇིགས་སྐྲག་ཆེ་མོད། ཁ་ཡི་རྒྱུན་ལས་མགོ་བོ་ཤོར་ནས་འདི་རང་གིས་བདམས་པ་ཡིན་ཕྱིར་རང་འགན་རང་གིས་འཚུར་རྒྱ་ཡིན་ནོ།" (གནམ་ས་གོ་འབྱེད་ཀྱི་ཚོག) འདས་མ་དང་གསུམ་གྱི་བོད་མི་རིགས་འདིའི་འཕགས་ཅོད་ལ་ཚད་མཐོ་བའི་དབྱེ་ཞིབ་བང་། ཤིན་ཏུ་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་དགྲ་སྟོད་བང་སྐྱོ་གཡའ་བའི་དབང་བསྟུར་བའི་སྐྱོན་མཚང་བསྟོགས་ཤེང་དབྱེ་ཞིབ་ནན་ཏན། དམར་ཡོའི་གཞུང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བསམ་བློའི་ངོ་ཚོར་གྱི་ལས་འགྱལ་བཙམས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་སོགས་ཅོད་ལེན་བྱེད་མཁན་གཅེས་པའི་ཚེ་སྒོག་ཀྱང་གཏན་མར་འཛོག་པོད་ཅིང་ཚད་མཐོ་བའི་དཔའ་སྐད་གང་སར་བསྒྲགས་དང་སྒྲོག་བཞིན་པའི་མི་རིགས་རིང་ལུགས་པ་དེ་གསལ་པོར་རྟེད་སོང་། འདི་ནི་དགེ་གྲོག་ཁྲོད་ནས་རྟེད་ཅིང་དུས་རབས་ཀྱི་སྟོང་སྟོབས་ལྟན་པའི་སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་གི་ངོ་གདོང་ངོ་མ་དེ་ཡིན་པ་རེད།

རླབས་ཆེ་བའི་ཆྱི་འདིའི་མིང་ལ་སད་ཧ་ཅོག་སྟེ་ཡི་རྒྱ་འཛིན་པ་ཞེས་འཛམ་གླིང་རང་བཞིན་གྱི་མཁས་པ(རང་དབང་རིང་ལུགས་པའི་ཁྲིམས་དོན་མཁས་པཨམ་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཡན་ཧོང་པེན་ (Yi Hong Pan) གྱིས་བཙམས་པ་དང་བརྒྱ་ཚོས་སྒྲོན་གྱིས་བསྒྲུར་བའི《རྒམ་བཤད་རི་བོའི་ཚོགས་རྒམས་ཐོད་ཀྱིས་བསུ》ཞེས་པ་ལས་བཤུས)གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་འགོད་ནཱང་། ཟན་པས་ནི་"རྒྱ་ལ་ཁབ་བཅོས་བསྒྲུར་རིང་ལུགས་པའི་ལས་འགྱལ"གྱི་སྒེ་ཤན་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟད་པར་འདོད། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁོང་གིས་བྱེས་པའི་དཔེ་ཆ་དེ་དག་གིས་ཡང་སྟེང་བཤད་འདོད་པ་ནི་གོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་གོམས་སྲོལ། རིག་གནས་བཅས་ལ་བཅོས་བསྒྲུར་བྱ་དགོས་པའི་ལྟ་ཚུལ་བཏོན་པ་མ་ཟད། དེའི་ཟ་དང་ཟུར། ངོས་དང་གསེང་གང་ཞིག་ནས་རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་ལ་རྒྱང་འགོད་བྱས་ཤིང། སྟོན་ཐོན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དག་དང་དབྱུང་པ་མཉམ་གཤིབ་ངང་བགྲོད་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་བསྒྲུར་འཛུགས་བྱ་དགོས་པའི་བསམ་བློའི་རིན་ཐང་དང་རིག་གནས་གྱི་སྟེང་སྟོབས་མངའ་བས་ཡིན། ཏེ་ལ་ནས་བཤད་ན་ཁོང་ལ་ད་ཡོད་ཀྱི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་བཅོས་བསྒྲུར་བྱ་དགོས་པའི་ལྟ་ཚུལ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པས་མི་ཚད། དེའི་སྟོབས་པ་དང་སྟེང་སྟོབས་ནི་བློ་ནས་ཐུ་ཨ་ལས་ལུགས་འདུག་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་འགོག་མེད་དུ་སྐྱེས། ཁོང་གི་ལྟ་ཚུལ་དངོས་ནི་རྟེང་པ་ཡོད་ཀྱི་ཚད་གཏོར་བཅོམ་དང་

གསར་པ་ཡོད་ཚད་ལེན་རྒྱང་དུ་ཁས་ལན་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་པ་བཅོས་བསྡུར་དང་གསར་པ་འདོར་ལེན་གྱི་རྣམ་པས་མདུན་སྐྱོད་བྱ་དགོས་པར་འདོད་ཀྱིན་ཡོད། བཅོས་བསྡུར་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི། «དཀའ་ཡིག་གསར་བསྒྲིགས»ལས། "རྒྱུད་པའམ་ལུགས་མ་ཐུན་མིན་པ་རྣམས་བཅོས་ནས་གསར་པའམ་ལུགས་མ་ཐུན་ཞིག་ཏུ་བསྡུར་བ།"ཞེས་བྱིས་འདུ་ཏེ་སྐད་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གིས་མཚོ་སྟེག་བྱེད་བཞིན་པའི་ལམ་ལུགས་སྲོལ་དང་མི་མཐུན་ལ། ཇ་ཅང་རྒྱང་ཐུང་རིང་ཞིང་དགོད་བྱོ་བའི་སྟང་ཚུལ་དེ་དག་རྱང་ནས་བསྡུར་དགོས་པ་སྟེ། ཎ་ཅག་ལ་གནའ་ནས་དུ་བར་དུ་གོམས་ཤིང་འཇིས་པའི་ལུགས་སྲོལ་དང་བསམ་བློ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྟངས་སོགས་ངེས་པར་དུ་བཅོས་བསྡུར་བྱ་དགོས་པ་ནི་གཡོལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅ་ན། སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་གིས་སྤར་ཡོད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་དག་ལ་དགག་སྟྲབ་དང་བཅོས་བསྡུར་བྱེད་པར་གཞོལ་ཞིང། རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་ལ་སྲོག་ལྟར་གཅེས་པའི་བློ་ན་མེད་པའི་བསམ་བློའི་སྟེང་སྟོངས་དེ་འཕྲུངས་པ་རེད།

རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིས། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ནི་བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་"རྒྱལ་ཁབ་བཅོས་བསྡུར"གྱི་དུས་རབས་ཤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་ཚོག་སྟེ། སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་ནི་"རྒྱལ་ཁབ་བཅོས་བསྡུར་རིང་ལུགས"པའི་སྟེ་ཤན་པ་ཡིན་ལ། «དབྱོད་ཤེས་རྒྱང་འགོད»ནི་"རྒྱལ་ཁབ་བཅོས་བསྡུར་རིང་ལུགས"པའི་ཚན་མཚོན་བརྩམས་ཚོས་དང་དེའི་སྟེང་སྟོངས་ལ་ངེས་པར་གོ་རྟེད་པ་ཡིན་ནོ། ། དུས་ཚིགས་ནི་«དབྱོད་ཤེས་རྒྱང་འགོད»མཇུག་བསྡུས་པའི་ཉིན་མོ་སྟེ་བྱི་ཡོ ༢༠༠༠ བླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༢᳘ ཉིན(དབྱོད་ཤེས་རྒྱང་འགོད)བྱིས་ཚར་བའི་མཇུག་བྱང་གི་ཚེས་གྲངས་ལ་གཏན་འཁེལ་བ་ཡིན་པ་རེད། དེབ་དེ་མི་ཡུལ་དུ་བཀྲམ་པའི་ཟླས་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྨྲི་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་ཚ་ཚ་ཉུར་ཉུར་གྱི་མཐོ་ཆགས་གསར་པ་ཞིག་འཕྱུར་སོང་ལ། མྱི་དང་སྐད་ཆའི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ཏཱ་པ་དང་གཞོན་པའི་བར་གྱི་འཕད་ཅོད་དང་ལྟ་སྐད་དང་མྱི་སྐད་བར་གྱི་འཕད་ཅོད་དུ་གོ་རྟུང་ལ། བསམ་བློ་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཕད་ནས་བལྟས་ན་སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་བར་གྱི་འགལ་ཟླ་དང་རྒྱུན་པ་དང་གསར་པའི་བར་གྱི་འགལ་ཟླ་ཐུང་ཆོ་ངར་ཅན་ཞིག་ཏུཝང་གོ་ཚོག ལམ་ལུགས་དང་ངོ་བོ་ལ་དབྱད་ན་འདུ་མཉམ་དང་ཐུན་གཡོག་བར་གྱི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་དང་རྒྱས་ལུས་དང་སྲོན་ཕོན་བར་གྱི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དོན་སྟེང་ནི། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ཟླས་ཆེ་བའི་བསམ་བློ་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་དེ་དག་དང་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་ཏེ། ས་དཔྱོགས་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་ཞིག་ལ་རྒྱང་འགོད་བྱས་ཤིང། རང་དབང་དང་འདུ་མཉམ། ཐོག་ཐོང་དང་དམངས་གཙོ། སྐེར་ཚུགས་དང་མིའི་རིན་ཐང་སོགས་མངལ་དུ་སྐྱེམ་པའི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་དང་བཅོས་བསྡུར་ཞིག ཡང་ན་བློ་འབྱེད་ཅིག་དང་དཀྱེལ་ཡངས་ཤིག་ཡིན་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་"ལྷ་བཞི(ཕྱི་ལོ་ ༡᳘᳘᳘᳘ བླ་བ་ ᠔ཚེས་ ᠐) ལས་འགྲུལ"གྱི་དོན་སྟེང་ནི་དེའི་དབུ་ཁྲིད་མི་སྣ་"ཚའི་ཡོན་ཏེ་ལཱ་ལས་ཀྱི"བསམ་བློ་རང་དབང་དང་

རིས་མེད་ཀུན་འདུས"ཀྱི་སྨོན་སྨྲས་རྩ་འཛིན་དང་། ཁྲིན་ཏུཥ་ཞེཏ་ལགས་ཀྱི་"ན་གཞོན་གསར་པ་"སྨོང་བའི་དགོངས་པ། ཏུཥ་ཏི་ལགས་ཀྱི་"རང་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ།" ལུཥ་ཞུན་ལགས་ཀྱི་"སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཉས་དགག་སྒྲུབ"ཀྱི་སྟེང་སྟོབས་ནི་ལྟ་བཞིའི་ལས་འགྲུལ་གྱི་བསམ་བློའི་སྟེང་བཅུད་རེད" (ན་གཞོན་གསར་པ་སྤྱི་འི་དེབ་གྲངས་ ༣ པ་ལས་མ་ལྷེས་བརྩམས་པའི《མི་ཉི་མི་དང་ངན་ངའོ》ཞེས་པ་ལས་བཤད)

སྒྲ་ཞབས་ཞོགས་དུང་སོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་སྟེང་སྟོབས་དང་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱང་དེ་ཀ་རང་ལས་མ་འདས་ལ། ཁོ་བ་ཚོས་བསླང་བའི་ལས་འགྲུལ་འདི་ལ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟན་ལ་དུས་རབས་ཀྱི་སྟེང་སྟོབས་སོགས་ལྟན་པ་ནི་སྲུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་ན། འདི་ལ་ཡང་"རྒྱ་ལ་ཁབ་བཅོས་བསྒྲུར་རིང་ལུགས་པའི་ལས་འགྲུལ"དང་སྒྲ་ཞབས་ཞོགས་དུང་ལ་ལས་འགྲུལ་དེའི་སྒྲ་འཇེན་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ན་དེ་ལས་ཀྱང་དོན་སྟེང་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་སོང་ལ། ཚོར་བ་དེ་ནི་ཐུན་པས་དེ་བ་འདི་དག་ཞེས་གློག་དང་ནན་གློག་བཏྱིས་པའི་གོ་རིམ་ཁྲོད་ནས་འགོག་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་རྣལ་མ་དེ་ཡིན་སྲིད།

"རྒྱ་ལ་ཁབ་བཅོས་བསྒྲུར་རིང་ལུགས་པའི་ལས་འགྲུལ"ཞེས་པའི་མིང་བརྗོ་འདི་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དེ་འདྲ་མ་མཐོང་ལ། ཐུན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གཟུས་ནས་ཏཱརང་བཙུགས་ཏེ་བཏགས་པའི་མིང་བརྗོ་ཞིག་ཏུ་རེས་ནི། གཞན་དང་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་མི་སྲིད་ལ་ད་དུང་ཁོང་དགོངས་ཀྱང་ཅོ་ར་སྲིད་མོད། སྒྲབས་དེར་བཀྲེས་པོ་ཆུར་ཐེ་ཡི། "ཁྲོད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ང་འཐད་པ་མིན་རྩད། ཁྲོད་ཀྱིས་རང་ལུགས་འདོན་པའི་དབང་ཆ་ལ་ངས་རང་གི་གཅེས་སྲོག་གིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རེས་ཡིན།" ཞེས་པའི་སྒྲད་ཆ་འདི་དན་པར་གྱིས། གང་ལྟར་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྟེང་ལྟན་ལ་དུས་རབས་ཀྱི་སྟེང་སྟོབས་ལྟན་པའི་ལས་འགྲུལ་འདི་ལཱང་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ཞིག་རེས་པར་གཏན་ལ་ལ་དགོས་པཱང་ཆེ་སྟམ་མོད། སྲོན་ཆད་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་ཚུལ་དང་རྩོམ་ཡིག་གཅིག་ཀྱང་མེག་གི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་ཙ་ན། ཐུན་པས་བཏགས་པའི་མིང་བརྗེ་དེ་ནི་ཏཱན་རབས་པ་ཚོ་ལ་ཅི་ཆ་ཡང་། མི་རབས་གསར་པ་ཚོར་ཀྱོས་མོལ་དང་ཁ་བརྗེ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་དགེ་ལེགས་ཆགས་ཆ་ནི་ལེད་པའོ་སྟམ་པ་ནི་ལྟད་མ་ཞུགས་པའི་ཀློག་པོ་བདག་གི་ཚོར་བ་དངོས་གནས་པ་དེཝོ།།

ཕྱི་ལོ ༢༠༡༦ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥ དགོང་མོར་སྨོན་གྲྭའི་ཉལ་ཁང་ནས་སྒྲུར་བ་དགེལོ།།

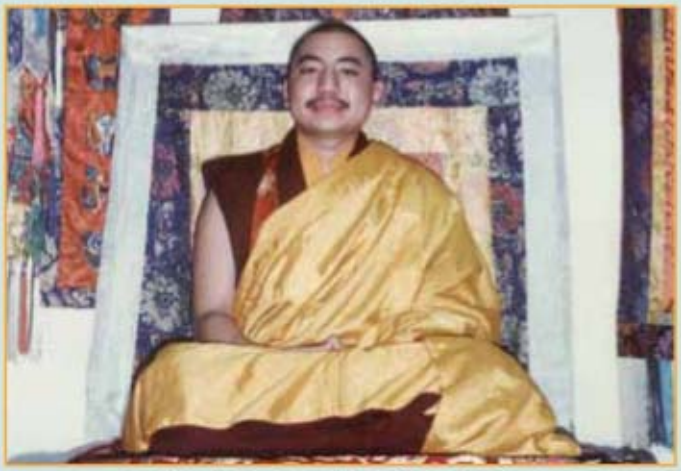

།སྒྲུབས་རྗེ་གསེར་མདོག་མཆོག་སྒྲོལ་དཀར་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཕེང་ལྟ་བ།

ཐང་སྒྲ་དགོན་གྱི་བཤད་གྲྭས་དང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་དགེ་ཚལ།

ཐང་སྒྲ་དགོན་གྱི་སྒྲུབ་གྲྭ

CHO DUNG KARPO
(Sakya Literary Magazine) Gongkar Choede Monastery
Laldang (Tibetan Colony) Plot Brotiwala, P.O. Vikas Nagar 248198
Dehra Dun, Uttarakhand (India) E-mail: chodungkarpo@gmail.com

Printed at SHIVA OFFSET PRESS,
Dehradun Ph. 0135-2715748